

NON SÔNG

THE UNION OF VIETNAMESE STUDENT ASSOCIATIONS OF SOUTHERN CALIFORNIA
VOLUME 10 • ISSUE #2 • DECEMBER 1998

1

kỷ niệm mười năm thành lập tạp chí non sông

non sông **mười năm** nhìn lại

giáng sinh nói chuyện **quà**

một vòng qua các cửa hiệu thời trang trong mùa **shopping**

Những cơn gió se lạnh đã từ từ thổi về. Những nốt nhạc Giáng Sinh đã bắt đầu vang lên đâu đó, như để nhắc nhở rằng mùa lễ cuối năm thực sự đang tới rất gần. Tiếng nhạc năm nay hình như nghe khang khác. Có cái gì rộn ràng hơn, thánh thót hơn thì phải. À, thì ra những tiếng nhạc ấy đang báo hiệu một ngày vui sắp tới cho mọi người trong tòa soạn – ngày kỷ niệm mười năm thành lập tạp chí Non Sông.

Bạn đọc Non Sông thân mến,

Chúng ta rất vui mừng để chia sẻ với nhau những thành tựu tốt đẹp mà chúng ta đã làm được, trong suốt một khoảng thời gian dài, với Non Sông, cho Non Sông. Chúng ta đã cùng nhau, kể đọc, người viết, hỗ trợ lẫn nhau trên diễn đàn tuổi trẻ tiếng Việt suốt 10 năm, và hôm nay, trên tay bạn và chúng tôi, số tạp chí đặc biệt này đã đánh dấu được những nỗ lực chung của những người trẻ mong giữ thơm tiếng Mẹ.

Mười năm, gần một trăm số tạp chí ra đời, từ một bản tin chỉ nhằm mục đích liên lạc giữa các trường, Non Sông đã tiến xa để trở nên một tờ tạp chí trẻ với hình thức đẹp và nội dung khá phong phú, được sự cộng tác khá đều đặn của nhiều cây bút trẻ khắp nơi. Bên cạnh những số tạp chí đều đặn hai tháng một kỳ, năm qua (1997), Tạp Chí Non Sông còn tổ chức được Giải Viết Văn Non Sông kỳ I với đông đảo bài viết của các bạn gửi về từ khắp nơi, được đúc kết và xuất bản thành tuyển tập trong năm nay.

Trong số đặc biệt này, chúng ta sẽ ôn lại lịch sử Non Sông trong mười năm với Đan Tâm qua bài phỏng vấn của Etcetera, nhìn lại những trang tài liệu Non Sông bằng hình ảnh, các bìa báo NS từ số đầu đến nay. Các kỷ niệm buồn vui với NS của các anh chị em từng hoặc đang làm việc với NS như Trịnh Trọng, Võ thành Đạt, Nhị Vũ, Đỗ Thị Thuấn, Lâm Minh Phụng, Đan Tâm, Nhã Anh, Tứ Diễm.... Các mục thường xuyên "Dưới bóng Mộc Lan" với Quế Anh, triết học thường thức và điểm sách với Tạ Đức Trí, âm nhạc với Hoàng Việt Khanh, "Sinh Viên Làm Báo" với Vũ Hoàng Lâm, cùng các sáng tác thơ, truyện ngắn, tùy bút của Tố Tâm, P.Lan, Hoài Anh, Bé Ngoan, Nguyễn Ngọc Quỳnh Thi, Kiều Lệ...

Một sinh hoạt khác đánh dấu NS 10 năm, là đêm "Non Sông, 10 năm nhìn lại" sẽ được tổ chức tại vũ trường pha lê Ritz vào ngày 4 tháng 12. Trong ngày hội này, anh chị em gắn bó với NS sẽ có dịp gặp gỡ hàn huyên. Và cũng là cơ hội để Non Sông tri ân các cộng tác viên, thân chủ, ân nhân, bảo trợ và ủng hộ viên, cũng như các độc giả dài hạn trong suốt 10 năm qua. Cũng đêm đó, tuyển tập Giải Viết Văn Non Sông ra mắt bạn đọc khắp nơi. Đây là món quà dễ thương nhất để bạn dành tặng nhau trong dịp Giáng Sinh này.

Sau hết, trong những ngày sắp tới, chúng tôi vẫn mong bạn đọc tiếp tục đến với NS bằng cách đọc, giới thiệu và ủng hộ tờ tạp chí của chúng ta. Để, trong 10 năm kế tiếp, diễn đàn NS sẽ làm được nhiều hơn nữa trong việc giữ thơm tiếng Mẹ Việt yêu dấu.

Ban Biên Tập Tạp Chí Non Sông

NON SÔNG MAGAZINE

ĐIỀU HÀNH – ADMINISTRATION

Chủ Nhiệm · Director

Dan Tâm [tam@nonsong.org]

Thư Ký · Secretary

Thái Ngân [ngan@nonsong.org]

Thủ Quỹ · Treasurer

Phạm Trung [trung@nonsong.org]

BIÊN TẬP/ EDITORIAL

Chủ Bút · Editors-in-Chief

Đỗ Thị Thuần [tdo@nonsong.org]

Nguyễn Quang Trường [truong@nonsong.org]

Thư Tín · Correspondent

[letters@nonsong.org]

Biên Tập Viên · Editors

Bùi Tố Tâm [totam@nonsong.org]

Đoàn Quế Anh [queanh@nonsong.org]

Hoàng Khải [khai@nonsong.org]

Lâm Minh Phương [phuong@nonsong.org]

Tạ Đức Trí [tri@nonsong.org]

Contributing Editors

Hoàng Việt Khanh [khanh@nonsong.org]

Nguyễn Phương Lan [phuonglan@nonsong.org]

Ông Thụy Như Ngọc [ngoc@nonsong.org]

Y Nguyễn [ynguyen@nonsong.org]

Lê Mỹ Hạnh [hanh@nonsong.org]

Mai Lan [mailan@nonsong.org]

KỸ THUẬT/ CREATIVE AND PRODUCTION

Art Director

Vũ Hoàng Lân [lan@nonsong.org]

Minh Họa · Illustration

Nguyễn Trường, Vũ H. Lân, Etcetera, TVI, MiMi

Trình Bày Bìa · Cover Design

Vũ Hoàng Lân at ValGraphics [714-439-5170]

Nhiếp Ảnh · Photography

Phùng Nam Cường

Nguyễn Quân, JT, Bùi Nghi [nghi@nonsong.org]

KỸ THUẬT LIÊN MẠNG/ INTERNET EDITION

Nguyễn Trung Hiếu [hieuh@nonsong.org]

Nguyễn Quân [nguyenq@nonsong.org]

Nguyễn Quan Tấn [tan@nonsong.org]

PHÁT HÀNH/ CIRCULATION & DISTRIBUTION

Circulation Director

Nguyễn Phương Lan [phuonglan@nonsong.org]

Distributors

Nguyễn Lê Bảo [bao@nonsong.org]

Bác Tâm, Bác Nhiếp, Bác Tuấn

QUẢNG CÁO/ ADVERTISING AND MARKETING

714-893-3139

Phạm Trung [714-892-3309] – Việt Tâm [714-445-9891]

Tạp chí được thực hiện trên bộ chữ Việt VNI

[www.vnisoft.com], 714-891-7858

www.thsv.org / www.nonsong.org

NonSong Magazine is a bilingual magazine published

bi-monthly by the Union of Vietnamese Student

Associations of Southern California (U.V.S.A.),

a non-profit organization serving the community since 1982.

Please send all inquiries, submissions, subscription

orders or address changes to NON SÔNG MAGAZINE

12771 Western Ave., Suite H · Garden Grove, CA 92841 · USA

Tel. 714-893-3139 · Fax. 714-894-9549 · Email. info@nonsong.org

Subscription rate is \$18 per year in the U.S.

and \$30 per year for foreign countries.

Please make check payable to

NonSong Magazine and send to the address above.

MỤC LỤC

ĐẶC BIỆT – SPECIAL FEATURE

4 Vui Buồn... Non Sông

6 Ngày Tháng Nào Quên...

8 Tạp Ghi Non Sông

10 Non Sông và Những Kỷ Niệm

12 Non Sông 10 Năm Nhìn Lại

23 Tư Liệu Non Sông

26 Dan Tâm, và Những Hoài Bão Lớn

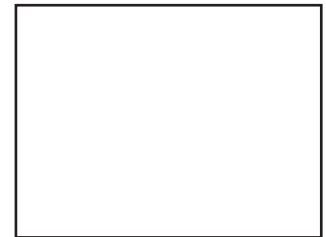
54 Những Tâm Tình Non Sông

28 Giáng Sinh Nói Chuyện Quà

LÀM QUEN CỘNG TÁC VIÊN NON SÔNG

70 Tứ Điểm Từ Miền Đất Lạnh Tinh Nồng

DƯỚI BÓNG MỘC LAN

56 Ý Nghĩa & Sự Hình Thành Dưới Bóng Mộc Lan

CHUYỆN VUI – HUMOR

45 Nước Đổ Đầu Vịt

75 Một Cách Giết Chuột

79 My Good Friend

HÌNH BÌA

Model: Bùi Tố Nga (CSUN)

Photographer: Phùng Nam Cường (Cypress)

Makeup Artist: Tố Tâm (UCI)

Art Director: Vũ Hoàng Lân (CSUF)

THƠ VUI – HUMOROUS POEMS

45 Tự Nhiên

46 Đợi Phone, Gọi Phone, Cúp Phone,
Ca... Rao... Tân Thời

TÌNH YÊU QUA MẮT LAN

75 Có Nên Làm Cho Anh Ấy Ghen Không?

THƠ – POEMS

33 Vô Đẻ, Sắc Tím, Trường Ca Cho Em,
Mảnh Thơ Hoang

61 Thu Bùi Ngùi, Sông Thu Bằng Khuâng,
Chút Lãng Mạn Vào Thu

67 Ngày Ra Đi, Huế Tôi, Lục Bát Tình Yêu,
Vần Thơ Sinh Nhật

69 Biển, Đoàn Khúc Đêm Đông

71 Nỗi Nhớ, Mưa Phùn, Nắng Vàng

77 Si, Hoàng Hôn và Biển

TRIẾT HỌC

37 Giáng Sinh & Tình Yêu Nhân Loại

DANH NHÂN VIỆT NAM – VIETNAMESE HEROES

64 Sơn Tây Quang Dũng Đồi Bờ

ÂM NHẠC – MUSIC

66 Depeche Mode

72 Vài Trao Đổi về Sáng Tác Ca Khúc

74 Nhạc Phẩm “Ước Gì”

ĐIỂM SÁCH – BOOK REVIEW

62 Người Kéo Mặt Trời

KHOA HỌC & ĐỜI SỐNG – SCIENCE & LIFE

76 Xe Hơi Điện

TRUYỆN NGẮN – SHORT STORY

34 Noel của Tý

50 Vỗ Cánh Chim Bay

58 The Rain

68 Thuyền và Biển

DỰ BÁO THỜI TRANG

40 Một Vòng Shopping

KÝ SỰ VIỆT NAM – JOURNEY TO VIETNAM

38 Về Việt Nam

QUAN ĐIỂM – PERSPECTIVE

53 Democracy

SINH VIÊN LÀM BÁO – MAKING STUDENT MAGAZINE

48 Trình Bày Bia Báo

1 Thư Ngỏ

2 Mục Lục

78 Tử Vi của Bạn – Horoscope

80 Thầm Thì Mí Nhau – Whispering Chit Chat

82 Tin Sinh Hoạt Trẻ – Youth News

83 Thư Tín – Letters

Vui Buồn ... Non Sông

Ti-ti

Từ nhỏ Ti-ti vốn từ nhỏ chẳng có chút máu sinh hoạt nào. Này nhé, nào là không tham gia sinh hoạt văn nghệ lớp, nào là chẳng bao giờ viết bích báo xuân, cũng không vô đội volley ball nhà trường,... Những giờ rảnh "kể này" chỉ thích... đạp xe ngắm dân "tóc dài" hoặc hóng mát nơi bờ sông quê nhà vào những đêm trăng.

Thế mà chẳng hiểu sao khi sắp ra trường UCSB, Ti-ti lại mấy lần lên trình diễn văn nghệ và vài lần thức mấy đêm liền để lay out, cắt dán cho xong đặc san 30-4 của trường. Có lẽ chút ít nghệ sĩ tính này đã được nuôi lớn từ những buổi nhậu nhẹt mừng "làm xong midterm" với các bạn trong trường. Đó cũng là sự việc đã làm thay đổi khá nhiều tâm tư của "kể này."

Số là trong một buổi văn nghệ tưởng niệm Quốc Hận 30-4, Ti-ti để ý thấy có mấy anh chị em từ dưới "Santa Ana" lên để tham dự đêm văn nghệ. Người ta giới thiệu đó là những "nhân vật" từ THSV lên... mà trong số đó Ti-ti thấy "tội" nhất cho một anh chàng trẻ trong lớp kính cận dày xù đứng ở cửa hội trường, tay cầm một chồng báo mời quan khách đem về nhà đọc.

Khi ra về, Ti-ti cũng cầm một tờ, đọc trên bìa:

NON SÔNG-TIẾNG NÓI CỦA TỔNG HỘI SINH VIÊN VN MIỀN NAM CALIFORNIA.

Tờ báo trình bày khá chuyên nghiệp, mà cái đặc biệt hơn hết là được in trên giấy trắng (chứ không phải giấy vàng như hầu hết các báo khác), mà trên bìa có vẽ một hình vẽ mà Ti-ti chẳng hiểu là hình gì cả.

Thế rồi thời gian trôi qua, Ti-ti cũng như các bạn khác, ra trường, và rồi về lại

quê cũ là Santa Ana, và rồi kiếm việc dài cổ chẳng ra. Mãi đến cả năm sau, một người bạn cũ tại UCSB gọi mời kể này ra uống cà phê. Ti-ti thường hay gọi anh chàng là "Thầy", vì nhờ "Thầy" mà Ti-ti mới học được cái enjoy ra ngồi quán cà phê góc đường gần UCSB, "một mắt" đọc báo, "mắt kia" liếc xem bộ hành qua lại.

Và cũng từ sau cái đêm cà-phê đó, Ti-ti làm quen được với những "nhân vật" chính trong Tổng Hội. Theo lời "Thầy", thì "Thầy" tạm thời phụ trách tờ Non Sông, và có ý muốn nhờ Ti-ti giúp về layout, kỹ thuật, vì nhà Ti-ti thì ở khá gần trụ sở TH....

Thế rồi chỉ 6, 7 tháng sau, Ti-ti đã "tự nhiên" trở thành một "chuyên gia" về Non Sông, phụ trách nhiều về bài vở và kỹ thuật, vì lúc đó "Thầy" bận chuyện riêng nên ít xuống trụ sở được. Cũng may có "đồng nghiệp" Vũ Thế Hiệp và đương kiêm chủ nhiệm phần Anh Văn (English Section), Phan Vũ, và "người đẹp" TT khuyến khích nên Non Sông vẫn ra đời đều đặn....

Rồi chẳng bao lâu sau Ti-ti nhận ra mình là "chủ nhiệm" phần tiếng Việt của Non Sông hồi nào không hay! Và cũng từ đó Ti-ti cũng biết được về khủng hoảng của tờ báo. Số là vào thời điểm đó, 1991-1992, thành phần sinh viên VN đã nhiều người quên tiếng Việt, và do đó bài vở cũng như độc giả tiếng Việt thật khan hiếm; còn bài vở tiếng Anh thì chưa đủ tiêu chuẩn như một tạp chí Anh Ngữ chuyên nghiệp. Thêm vào đó, vì là "tiếng nói" của THSV nên nội dung tờ báo phải "nghiêm chỉnh" đến độ khô khan. Rốt cuộc Non Sông tuy trên tinh thần và cách hoạt động là "tờ báo của tuổi trẻ VN hải ngoại",

nhưng trên thực tế không đến gần với toàn bộ giới trẻ. Một lãnh vực khác cũng không kém phần trầm trọng là nhân lực quá ít, phương tiện kỹ thuật, đặc biệt là computer, cũng thiếu thốn do đó khó thu hút thêm người tới phụ.

Cứ gọi lại ký ức thì Ti-ti lại nhớ lại thời điểm là những ngày đầu tổ chức Hội Xuân Nhâm Thân 1992, Ban Báo Chí Non Sông đã phải chính thức đưa vấn đề computer ra "bàn hội nghị". Kết quả là sau những tranh đấu kịch liệt để dành ưu điểm về ngân sách cho mình trong 3 khoản chi tiêu chính là tị nạn, Tổng Hội, và Non Sông, tờ báo đã được trang bị một giàn computer mới với Intel 386 và màn ảnh... "monochrome". Ngoài ra để tăng phẩm chất kỹ thuật, CorelDraw 2.0 đã được đưa vào máy cho Non Sông. Nhờ những thay đổi này mà Ban Biên Tập hăng hái được ít tháng.

Nhưng khủng hoảng chưa chấm dứt tại đây, vì hình thức tờ Non Sông còn rất thô sơ so với những báo VN trong vùng. Để cải thiện từ trong "ruột" đi ra, Non Sông đã được "lên bàn họp" nhiều lần với những đề tài khác nhau, như: thay đổi tuồng chữ Non Sông cho hấp dẫn hơn, in bìa màu, ruột giấy vàng như nhiều tạp chí khác, đưa các trang mới như "Kỹ Thuật", "Thơ Vui", tin tức thời sự, biến Non Sông thành một sinh hoạt gần như độc lập với Ban Chấp Hành TH, v.v...

Chẳng bao lâu sau, đến khoảng 1993, Non Sông đã rẽ sang một khúc quanh mới: Toàn bộ tờ báo được đổi mới theo nội dung của các phiên họp. Sự đổi mới này được nhiều độc giả ủng hộ qua thư từ độc giả. Nhưng sức người có hạn, sau nhiều số báo (mỗi tháng một số), Ti-ti sau cùng

cũng "thấm mệt" và do đó dành nhường chức chủ nhiệm cho người khác, để chỉ phụ trách về lay-out và quảng cáo. Cũng cùng thời gian này, đợt tị nạn theo tiêu chuẩn HO và ODP đã giúp Non Sông có thêm nhiều độc giả trẻ, nhiều bài vở mới, và các tay viết mới. Sự thay đổi chủ tịch THSV vào tay anh Nguyễn Ngọc Huy, một người trẻ có nhiều thiện chí sinh hoạt cũng đã lôi cuốn được nhiều học sinh trẻ từ Westminster HS, và Golden West College. Họ là những người thật sự trẻ mà lúc bấy giờ Ti-ti hy vọng sẽ là đội ngũ chính của Non Sông sau này....

Sau 3 năm xa cách Non Sông và Tổng Hội Sinh Viên VN/Nam California, Ti-ti nhìn lại được tờ Non Sông và nhận thấy có nhiều thay đổi thật bất ngờ, cụ thể là:

— Bla Non Sông đã được in mẫu, đây là điều mà khi còn là chủ nhiệm Ti-ti hằng mơ ước.

— Nhiều tay viết trẻ xuất hiện. Đây cũng là một trong những hy vọng của Ti-ti khi còn ở vai chủ nhiệm Non Sông.

— Kỹ thuật trang trí rất đáng tán thưởng, có lẽ không thua gì những tạp chí Việt Ngữ khác.

— Nhiều trang có nội dung trẻ trung hơn, mà Ti-ti hy vọng sẽ giúp Non Sông tiến gần với độc giả trẻ nhiều hơn.

— Quảng cáo khá hơn, mà một điều Ti-ti rất kinh ngạc là Non Sông có thể tự sống được mà không cần chi tiêu vào ngân quỹ của TH.

— Theo với đà tiến hóa kỹ thuật, Non Sông này đã "lên lưới", là một điều mà trước kia có nằm mơ Ti-ti cũng không nghĩ tới. Tiện đây, các bạn thích "phá lưới" internet và thích đọc Non Sông (đặc biệt là các bạn ở VN), có thể dùng Microsoft Internet Explorer hoặc Netscape theo địa chỉ: www.nonsong.org

Thời gian qua thật mau, chỉ trong vòng vài năm Non Sông đã có những biến đổi không ngờ, khiến Ti-ti chợt nhớ lại một dòng thơ của Bùi Bình Khiêm:

"Thế gian biến cải vũng nên đồi..."

Cầu chúc Ban Biên Tập hiện nay có thể giúp tờ báo trường tồn theo... Non Sông. □

Bạn Có Biết?

— Non Sông không chỉ làm báo hay tạp chí mà còn xuất bản sách. Cơ sở xuất bản và tạp chí Non Sông đã phát hành:

— **Nông dân Bắc Việt những năm 1945-1970**, tác giả tiến sĩ Nguyễn Văn Canh, xuất bản năm 1988 \$8 + cước phí

— **Ngục Trung Thư của cụ Phan Bội Châu**, bản dịch tiếng Việt của học giả Đào Trinh Nhất, xuất bản năm 1985, \$4 + cước phí

— **Lịch sử dân tộc Việt Nam tập 1**, tiến sĩ sử học Phạm Cao Dương \$14 + cước phí

— **Tuyển tập Giai Viết Văn Non Sông lần 1**, xuất bản năm 1998 \$10 + cước phí

— Tờ tạp chí dày nhất trong lịch sử Non Sông: số 89 Tết Mậu Dần 1998, 128 trang

— Tờ tạp chí mỏng nhất trong lịch sử Non Sông: số 6 tháng 11 năm 1995, 8 trang

— Liên tục từ số 1 đến số 4 tờ Non Sông không có đóng kim

— Tờ duy nhất có trang bìa sau để trống giấy trắng: số 67 tháng 9 năm 1994

— Tờ đầu tiên có quảng cáo: đặc san Xuân 1995 (bản tin Non Sông số 1) (bác sĩ Nguyễn Hữu)

— Mẫu quảng cáo đầu tiên cho bản tin Non Sông số thường: sách Ngục Trung Thư do nhà xuất bản Non Sông ấn hành, trên bản tin số 2 năm 1985

— Mẫu quảng cáo đầu tiên trên tờ Non Sông chính thức số 1 năm 1988: Peerless Computer

— Tờ đầu tiên có quảng cáo trung tâm thẩm mỹ: số 89 Tết Mậu Dần 1998 (Advanced Skin & Laser Clinic)

— Trong số 36 tháng 8 năm 1991 bắt đầu có đề hàng chữ: Mọi trích dịch xin đề Trích Nguyệt San Non Sông

— Truyền thống làm báo ra trẻ bắt đầu có từ số 6 tháng 10, 1988

— Tờ tạp chí đẹp nhất trong lịch sử Non Sông: số 92 tháng 12 năm 1998 (Số Kỷ Niệm 10 Năm)

— Tờ tạp chí đầu tiên có người mẫu là thành viên của Non Sông: số 90 Hè 1998.

— Người mẫu nhỏ tuổi nhất của Non Sông là bé Nguyễn Hoài Phượng, một tuổi, trong số 76 tháng 11 & 12, năm 1995.

— Non Sông bắt đầu có trang nhà trên "net" tại www.vweb.net/thsv_cali vào đầu năm 1996

— Non Sông bắt đầu có trang nhà chính thức mang tên www.nonsong.org tháng 6 năm 1997

NGÀY THÁNG NÀO QUÊN...

Tí Tiểu Tụy

Trong cuộc sống, có lẽ Non Sông là nơi Tí tui có nhiều kỷ niệm nhất...

Còn nhớ ngày xưa lúc mới qua Mỹ, mỗi lần Tết đến Tí tui đi hội Xuân sinh viên thấy vui làm sao. Năm nào Tí tui cũng thấy một thiếu nữ thật xinh tươi trong chiếc áo dài xanh thướt tha, nàng đứng trên sân khấu làm thông dịch, nói tiếng Anh thật lưu loát. Lúc ấy mình cứ thấy mình giống như chú Cuội mà đứng ngắm chị Hằng vậy, thấy mình lúc đó sao mà nghèo, sao mà tiếng Anh tiếng u cứ như cọt nhai đậu phộng, còn con người ta sao mà đẹp, mà giỏi, mà kiêu sa quá vậy. Có ngờ đâu chừng vài năm sau này chú Cuội bắt chị Hằng đi xin quảng cáo, đi gọi báo Non Sông ná thờ. Chị Hằng ấy là Châu Thu Thủy của Tổng hội sinh viên năm xưa.

Lúc học ở Cal-State Long Beach, Tí tui hay vào computer lab để làm bài. Coi phòng lab là một anh chàng Việt nam mà Tí tui quen trong những kỳ về họp ở Tổng hội sinh viên. Tên anh ta là Trịnh Trọng, mà cái dáng anh ta lúc nào cũng có vẻ trịnh trọng thiệt. Cái lạ ở anh chàng này là trong khi mọi người đều lo học hành, làm việc bằng tiếng Anh thì anh ta cứ ngồi trước computer mà khổ tiếng Việt.

— Anh làm gì vậy anh Trọng?

— Anh làm báo Non Sông. Anh viết bài cho Non Sông. Chú có rảnh thì cuối tuần này ghé Tổng Hội coi tui anh làm báo.

Thấy là lạ Tí tui mới ghé coi anh chàng làm báo. Anh chàng nhờ Tí tui cắt hình con chim, con cò, con thỏ, con trâu, con người và đủ thứ hình khác làm photocopy rồi dán lên để trang trí cho những trang báo Non Sông.

— Chết cha, còn chỗ trống này không có gì bỏ vào hết. Chú coi có bài thơ nào bỏ vô cho anh.

— Hết rồi anh à.

— Hay là chú làm đại một bài thơ bỏ vào đi.

— Anh đừng có giỡn...

— Anh nói thiệt mà. Chú cứ làm thử một bài thơ đi, lấy đại một bút hiệu nào đó. Nếu đọc thấy được thì anh mới đăng chứ.

Thế là Tí tui cứu "nguy" tờ Non Sông bằng cách sáng tác tại chỗ một bài thơ ngắn để lấp vào chỗ trống. Chỉ có vậy mà anh Trịnh Trọng cứ khen, "Chú làm thơ cũng khá ghê nhỉ..." làm lỗ mũi của Tí tui cứ nở lên.

Từ đó Tí tui đến với Non Sông thường hơn để phụ giúp anh em. Công việc chính của Tí tui lúc ấy là viết một số bài phóng sự và một loạt bài dí dỏm cho tờ báo được tươi vui hơn.

Hồi đó có nhiều cây bút thường góp mặt như Quỳnh San, Diễm Trang, Trần Anh Thư, Mai Hà, Lê Tạo, v.v... Thời năm 90, 91 máy computer 386 còn quý. Anh em làm báo bằng máy 286 chậm như rùa bò. Máy tay như Trịnh Trọng, Phan Vũ, Trần Minh Khổng Tước lúc nào cũng thấy lui cui, mò mẫm trước bàn máy cứ như là tìm... hột xoàn.

Cái thời thịnh nhất của Non Sông lúc đó là khoảng năm 92. Mỗi tháng Non Sông ra một số làm anh em chạy mệt nghỉ. Mỗi ngày Tí tui đi làm ra là ghé tòa soạn làm từ 6 giờ chiều đến khoảng 11 giờ đêm mới về, vậy mà không hết việc. Cuối tuần anh em làm việc 12 tiếng là chuyện thường. Cái niềm vui nhất của anh em là nhận được thư hồi đáp của độc giả.

Non Sông được gửi đến các trại tị nạn, trung tâm Việt ngữ, những nơi ít người Việt trên thế giới, các đại học kể cả các đại học tại Việt nam. Tháng nào báo ra trễ là cũng có người gọi tới hỏi... "tội".

Những lần sắp ra báo ra là những lần anh em thức đêm, chạy lo mệt nghỉ. Nguyễn Quân ở xa cũng ráng chạy về cuối tuần để phụ làm báo cho kịp, đêm về chấp bàn làm giường ngủ.

Vi thiếu phương tiện, kinh nghiệm nên anh em làm khá vất vả. Tí tui nhớ nhất là những đêm thức trắng đến 4, 5 giờ sáng. Tờ mờ sáng Tí tui và anh Trọng đi tà tà dọc theo đường Bolsa kiếm café uống và tạt ngang lò bánh mì mua một ổ bánh mì nóng hổi, ăn vào thấy ngon ơ là ngon. Không khí buổi sáng thật im ắng, trong lành làm con người mình cảm thấy phần chần một cách lạ lùng.

Hồi đó báo Non Sông được xếp bằng tay. Mỗi lần báo in xong là anh em kéo về đứng xếp cả ngày. Nhiều lúc xếp lộn tờ này qua tờ kia rồi cãi nhau thật vui. Cái không khí làm việc của anh chị em sinh viên tại Tổng hội và Non Sông thật hào hứng sôi nổi. Chủ tịch Nguyễn Ngọc Huy huy động thật nhiều các em học sinh trung học về giúp xếp báo. Nhiều anh chị em khác thì đi xin bảo trợ, quảng cáo để kiếm thêm tiền in báo. Tất cả đều làm việc thiện nguyện với một nhiệt tình rất cao.

Mỗi lần Tết đến, sinh viên học sinh từ nhiều nơi về phụ giúp. Bên trong thì xếp báo, bên ngoài thì đóng cổng, tập múa lân, không khí thật khẩn trương, nhộn nhịp. Hai tòa soạn báo bên cạnh thấy sinh viên "quậy" quá nên họ âm thầm dọn đi. Họ tập trung làm báo sao được khi mà

mấy ông thần sinh viên cứ xách trống tập múa lân suốt ngày đêm. Khi đọc lại những dòng này, Tí tui nghĩ chắc các anh chị em cũ không thể nào quên những kỷ niệm xưa.

Hồi Tí tui đứng ra coi tờ báo thì có nhiều chuyện khá nhức đầu xảy ra, nhất là trong vấn đề gửi báo. Người thường phụ trách gửi báo lúc ấy là anh Nam "diên", một người rất nhiệt tình, tốt bụng. Nhân viên bưu điện chắc cũng điên đầu với anh chàng này vì gần như mỗi lần gửi báo là mỗi lần cãi lộn. Anh chàng bị bắt đem báo về xếp lại hoài, Tí tui cứ phải ngồi nghe anh tâm sự nỗi "uất ức" của anh ta mỗi báo bị trả về bắt xếp lại cho đúng. Anh Nam "diên" lâu lâu thay đổi màu tóc một lần. Một năm có 4 mùa Xuân-Hạ-Thu-Đông thì tóc của anh ta cũng nhuộm khác màu theo từng mùa. Có hôm anh chàng nổi hứng, đem báo đi gửi thật sớm, đến bưu điện lúc 8 giờ sáng nhưng tới 10 giờ sáng bưu điện mới mở cửa, anh chàng đợi dài cổ, về nhà anh chàng chửi bưu điện ồm tỏi, nói bưu điện không... biết điều. Cũng may sau này có Lâm Huy Vũ, Châu Thu Thủy, Nguyễn Bảo Hiếu, v.v... giúp đi gửi báo nên anh Nam không còn gặp rắc rối với bưu điện nữa.

Tí tui còn nhớ mùa Noel năm 92 rất lạnh. Anh Trọng ngồi layout báo Xuân mà phải bật lò sưởi dưới chân, mặc áo len dày cộm mà còn co dúm, miệng than "lạnh quá, lạnh quá". Thấy vậy tội nên Tí tui mới vào tiệm Target mua tặng anh một cái sleeping bag để đắp lên người cho ấm. Anh ta cảm ơn rối rít, "Chú tốt quá..., tốt quá..., thank you chú!" Nhìn anh ta khoái trá đắp sleeping bag lên người, miệng phì phèo điếu thuốc trong lúc layout báo cứ giống như một tù trưởng mọi da đỏ đang hạnh phúc bên... chăn êm nệm ấm.

Một tuần sau Tí tui không thấy anh ta đắp sleeping bag nữa tuy trời rất lạnh. Tí tui nhìn quanh thì thấy cái sleeping bag của mình mua tặng anh nằm trong thùng rác. Tí tui kéo sleeping bag ra khỏi thùng rác: "What are you doing, anh Trọng? What's wrong with my sleeping bag?"

"Chú bày đặt quá, mua chi sleeping bag cho anh mà phí tiền. Anh hút thuốc,

tàn thuốc rớt xuống làm cháy cái sleeping bag rồi. Anh không phỏng là may!" Tí tui chỉ có nước lắc đầu ông thần này...

Trịnh Trọng nhiều lúc bực Tí tui lắm vì anh chàng cứ bị Tí tui "kèm kẹp" giờ giấc, nhất là những lần báo ra trễ vì layout không kịp. Non Sông lúc đó ra mỗi tháng một số nên nếu bị trễ số nào có nghĩa là số tới phải làm việc cực hơn nhiều. Mỗi lần báo mà ra trễ là lòng Tí tui nóng như lửa đốt, trong khi đó ông thần Trọng cứ tà tà hút thuốc.

— Mệt quá, anh ra ngoài hút thuốc một cái đã.

— Mấy phút?

— Năm phút.

Năm phút sau mà không thấy ảnh là Tí tui đi kiếm cho bằng được rồi kèm ông thần về lại chỗ ngồi, chị Thế Thủy thấy thế cười hoài.

— Mẹ kiếp..., chú kèm anh cứ như kèm tù ấy..., khổ quá.

Thích đọc báo Non Sông thì nhiều người lắm nhưng thích làm báo Non Sông thì hiếm làm sao. Mỗi lần có người về phụ là Tí tui mừng lắm vì Tí tui thường làm "training" cho những người đến giúp. Có nhiều cô thấy Non Sông hay hay nên cũng muốn giúp. Thử tưởng tượng Tí tui không hoan nghênh sao được khi có người tiếp tay. Này nhé, Tí tui chịu chuộng hết mình cho cộng sự viên mới, nào là mời nàng vào, kéo ghế cho nàng ngồi, bật máy chỉ cho nàng đánh chữ Việt, mua nước cho nàng uống, mua bánh mì Ba Lẹ cho nàng ăn, chịu chuộng nàng hết mình vậy mà chừng hai tuần sau là nàng bỏ Non Sông đi không thương tiếc... "Em chỉ thích đọc báo thôi. Em không thích ngồi đánh máy đầu, ngồi đánh máy chán và mỗi lưng quá anh ạ!" Trời ơi là trời, ngó xuống mà coi, uống bao công "training" của mình. Từ đó Tí tui "thù" con gái lắm lắm.

Trong Non Sông lúc ấy có một người khá được các chàng trai mến mộ, người đó viết một loạt bài sử rất hay, giá trị với bút hiệu là Trần Nguyễn Anh Thư. Mỗi lần có thư từ hay lời thăm hỏi ái mộ tới "nàng" là "nàng" mắc cỡ, thẹn thùng lắm, chẳng qua "nàng" ấy là chàng đực rựa Nguyễn

Minh Hiệp, cũng là chủ bút của tờ Non Sông một thời gian.

Ngồi mà nhớ lại thì không biết còn bao nhiêu kỷ niệm để kể...

Thời gian dần trôi qua, tờ Non Sông cũng trải qua những khó khăn rất lớn về cả nhân lực và vật lực để tồn tại phát triển. Trời không phụ lòng người, một lớp người trẻ mới về để thay thế lớp đàn anh. Những Đan Tâm, Vũ Hoàng Lân, Nhã Anh, Thái Ngân, Kiều Lệ, Trương Phước, Hồng Nhi, Phạm Trung v.v... tiếp sức cho những anh em đang mệt mỏi.

Rồi Trung Hiếu, Quang Trường, Y Nguyên, Tố Tâm và nhiều anh em khác nữa đến để tiếp tay với tờ Non Sông.

Tháng 9/98 vừa qua, Tí tui lại có dịp gặp thêm những khuôn mặt mới của Non Sông tại trại hè Về Với Non Sông 9, như Quế Anh, Tạ Trí, Phương Lan, chị Thuấn, Khải, Khanh, v.v...

Tuy ở cách xa hàng ngàn miles nhưng Tí tui vẫn sinh hoạt mỗi ngày với Non Sông. Anh em họp hành, bàn thảo qua emails, nhiều lúc ồn ào như... cái chợ, vui thật là vui.

"Tí Tiểu Tuy ạ, phải có bài cho số kỷ niệm nhe, nhớ phải viết lại một số kỷ niệm ngày xưa đó..." Hết chị Thuấn rồi Quế Anh đốc thúc. Tuy bận rộn nhưng Tí tui vẫn phải vắt giò lên cổ mà... viết cho kịp.

Nhiều kỷ niệm quá, bao nhiêu là người, là việc đáng nhớ, nhưng sao viết ra hết được. Thôi thì chỉ nhớ gì thì viết nấy thôi.

Tờ Non Sông chưa phải là một tờ báo sinh viên thật xuất sắc nhưng đó là cả một sự cố gắng lớn lao của nhiều anh chị em. Khó khăn, nhất là vấn đề tài chánh, là một vấn đề nan giải đối với tất cả mọi người. Ra một số báo là cả một sự cố gắng vượt bực. Cái niềm ao ước đưa một tờ báo lành mạnh, tươi trẻ đến khắp mọi nơi không phải dễ thực hiện nhưng anh chị em vẫn cố gắng làm.

Nhìn anh chị em làm việc cật lực để ra những số Non Sông mới mà Tí tui bỗng nhớ lại những tháng ngày xưa, những tháng ngày không thể nào quên... □

TẠP CHÍ NON SÔNG

Nhị Vũ

Bạn thân, đã lâu không có dịp tâm sự với bạn. Dù bạn không hỏi nhưng tôi cũng có thể đoán được thắc mắc của bạn. Lý do thì rất nhiều như: trời có lúc mưa, lúc nắng; bàn tay có ngón ngắn ngón dài. Người đời thường tâm sự khi buồn, kể nể khi thương nhớ, khoe khoang khi giàu có, sung sướng. Tôi như cái ngón tay út thừa thãi – chỉ làm việc khi không buồn cũng chẳng vui. Tôi chỉ có thể tâm sự với bạn khi đầu óc thanh thoi, không buồn bã thất vọng, không vui sướng hạnh phúc. Chỉ những lúc thanh thản, như những ngày năm xưa, sáng sủa một mình trên con thiết-mã nhàn tản đến sở làm, tâm sự của tôi – như chiếc chổi non theo vệt nắng đầu ngày – mới có dịp nảy nở, thổ lộ.

Bạn thân, từ ngày tình cờ bắt gặp bạn treo trang báo có phần tâm sự của tôi trên đầu giường ngủ của bạn, tôi phân vân biết mấy mỗi khi định tâm sự với bạn. Nhất là lần bạn ví lời tâm sự của tôi như những bài học giúp bạn vào đời. Lúc đó tôi giật mình, chợt thấy mình ngây thơ, khờ dại. Vì nhìn lại mình, trong những ngày tâm sự với bạn, tôi lơ đãng, trần trụi, bơ vơ, thân mình lo chưa xong, lấy gì để bày đặt, chỉ vẽ cho người khác! Có lẽ đó cũng là một trong những lý do lâu nay tôi không tâm sự với bạn. Hôm nay viết những dòng chữ này, tôi vẫn như xưa, trần trụi, bơ vơ; chỉ khác một điều là hôm nay tôi tâm sự với bạn về chuyện ngày xưa, chuyện mười năm trước, chuyện Non Sông và những tình thân, bằng hữu.

Hôm rồi nói chuyện với Mai Hà, tôi hỏi chàng lúc này sinh hoạt ra sao? Hay là "cuối con đường hẻm anh ngồi ru con." Chàng cười khúc khích, hỏi tôi lúc này cũng bày đặt làm thơ nữa sao? Tôi cười đắc chí nhắc cho chàng nhớ đó chỉ là

một câu, bị đổi chủ từ, trong bài thơ của chàng làm cho người tình cũ lúc nàng "sang sông". Chàng ngỡ ngàng, hỏi đi hỏi lại, cho biết chắc là chàng có làm bài thơ đó. Tôi bảo đảm với chàng bằng cách hứa sẽ gửi cho chàng số báo có đăng bài thơ này. Kể bạn chuyện này để ngâm ngùi, luyện tiếc một thời làm báo Non Sông. Mới đó mà đã là kỷ niệm. Mới ngày nào, Mai Hà dẫn chàng Trọng Dung từ miền trung xanh mát nước biển, xuống phụ làm báo Non Sông mà bây giờ đã tay bồng, tay bế. Ngày xưa Mai Hà làm thơ, viết vội trên mặt trong bao thuốc lá, trên đoạn đường dài từ Santa Barbara về Bolsa mỗi cuối tuần. Mai Hà, bây giờ, nếu có làm thơ chắc lại có dịp viết vội trên tã lót của con. Mai Hà ra mắt bạn đọc Non Sông bằng một bài thơ bất hủ. Hay là đề nghị, Non Sông số kỷ niệm 10 năm đăng lại bài thơ ra mắt của Mai Hà?

Trọng Dung, ngày mới đầu quân vào báo Non Sông, đánh bài bằng hai đầu ngón tay, khổ sở vật lộn với chiếc máy điện toán cá nhân IBM XT của Tổng Hội. Bây giờ chàng đánh tiếng Việt bằng mười ngón tay nhanh như chớp. Trọng Dung ở lại với Non Sông một thời gian khá dài thay đổi khá nhiều hình thức trình bày của Non Sông. Trọng Dung đã có một thời soạn ra một số bộ chữ Việt riêng để trình bày cho tựa bài của Non Sông. Tôi nhớ Trọng Dung không phải ở lối trình bày bài báo mà ở một lần nghe một giọng nữ nào đó, hát một nhạc phẩm do chàng phổ thơ của Mai Hà. Nhạc của chàng do người đẹp hát so với chàng hát thật là khác xa "một trời một vực". Không biết nhận xét này có bị ảnh hưởng bởi lớp phấn hồng và tà áo dài phất phới bay của người hát không?

Từ Santa Barbara về đến Tổng Hội, trụ sở báo Non Sông, không biết Mai Hà có "giữa đường thả thơ" không. Chỉ biết có đạo Non Sông đăng toàn chuyện, thơ, văn của những người đẹp đến từ UCLA. Thơ có NV Vũ Khuyên, Diễm Trang, văn có Quỳnh San, và Trang "cô giáo". Tôi và Trọng Dung vẫn gọi "cô giáo" để phân biệt giữa hai người cùng tên. "Cô giáo" bỏ dạy đi miền Đông học nha khoa, giờ này chắc đang hành nghề nhỏ răng đầu đó. Có thể cũng lại tiếp tục nghề giáo nhưng lần này không phải là nghề "gõ đầu trẻ" mà là "gõ đầu người lớn". Cầu mong "cô giáo" được như ước nguyện. Kỷ niệm còn giữ mãi là một buổi tối lạnh căm. Bọn tôi bốn người – Trịnh Trọng, Phan Vũ, Trang cô giáo, và tôi – thức suốt đêm làm báo. Cũng buổi tối hôm đó bọn tôi biết được ý muốn "gõ đầu người lớn" của "cô giáo". Quỳnh San viết truyện kể lại những kỷ niệm thơ ấu ở quê nhà. Truyện là những kỷ niệm thật, nên tha thiết, đầm thắm, nhân hậu như chính tác giả. Từ ngày hành nghề nha sĩ, Quỳnh San về vui với nếp sống gia đình. Hy vọng một ngày nào đó được cầm trong tay đứa con tinh thần, tác phẩm văn xuôi của Quỳnh San.

Bạn thân, mỗi lần nghĩ về vùng biển đầy nắng ấm, San Diego là mỗi lần tôi lại nhớ đến kỷ niệm một buổi tối ngồi bên ánh nến bập bùng nhìn sóng biển trắng xóa, đập vào mặt kiếng trước mặt. Hồi đó, có lúc tôi đã nghĩ đến chuyện ở luôn lại dưới đó. Đất lành chim đậu. San Diego, biết bao bằng hữu, ân tình. Người đầu tiên nhắc đến ở đây là Yên Thảo. Yên Thảo ra mắt với một chuyện ngắn đăng trong số Xuân. Tôi nhớ mãi giọng nói như chim hót và tiếng đàn dương cầm rộn rã của nàng mỗi lần về San Diego. Nhớ mãi lời nàng

hứa, khi nào học xong, tôi sẽ được thưởng thức tiếng đàn tranh nàng học được từ một danh cầm ở Việt Nam ngày còn bé. Bây giờ là một dược sĩ, sau một ngày đi như bay sau quầy thuốc không biết Yên Thảo có còn nhớ lời hứa cũ? Người thứ hai chuyên viết văn bằng Anh ngữ là Phan Ngân Hà. Có lẽ cho đến hôm nay Non Sông vẫn chưa có tác giả nào viết những bài tạp ghi bằng Anh-ngữ với tâm tình Việt Nam cảm động như nàng đã từng viết. Phái mày râu có nhà thơ Phạm Thanh Quang biệt danh là Quang tóc quăn. Chàng từ giã San Diego đi "kiếm cơm" nơi xứ Florida. Nay nghe nói đã dừng bước viễn du ở vùng miền Đông lạnh giá Virginia. Khi nhà thơ Mai Hà, đổi bút hiệu thành "Mai Hương" theo tình bỏ cuộc chơi, với sự tham dự của Lê Tạo, rừng thơ Non Sông như giữa mùa nắng hạn gặp mưa rào. Lê Tạo còn viết văn dưới bút hiệu Lê Kiến Trúc. Lê Tạo sau ngày ra mắt thi tập Bình Minh Đến do Trọng Dung trình bày đã thôi không còn hỏi "sợi tóc ai vương ở đây". Vì sau ngày về quê hương thăm gia đình và phát thơ tặng bạn bè, về lại San Diego, Lê Tạo đã không còn đối diện với cảnh "Lái xe nghe ghế thở dài buồn tênh". Nhà văn Tân Xuyên viết cho Non Sông lúc đầu ký tên thật Tống Minh Đường, mấy truyện sau mới ký bút hiệu. Nói đến San Diego, không thể quên Trần Minh Khổng Tước, ngoài những bài phóng sự, Tước đã đến và làm đủ thứ cộng tác không tên cho Non Sông: từ đánh máy, xếp báo, dán tem, gói bao gởi đi và những chuyện linh tinh khác. Trần Minh Khổng Tước sau một thời gian dài làm việc thiện nguyện giúp người tỵ nạn bên Phi Luật Tân, nay im hơi lặng tiếng không biết ẩn tu nơi đâu.

Bạn thân, khi bạn cầm trong tay tờ báo Non Sông. Tờ báo dù mỏng hay dày, dù là giấy vàng hay giấy trắng, dù là bìa màu hay bìa trắng đen, dù có quảng cáo hay không có quảng cáo, và nhất là dù bạn nhận được một tháng một lần hay thỉnh thoảng nhận được một số — xin bạn nhớ cho một điều là tờ báo đã đến được tay bạn bằng nhiệt tình và tâm huyết của biết bao bạn trẻ. Không phải chỉ là tâm huyết của những tác giả có tên, của

những người có trách nhiệm trong ban báo chí, nhóm chủ trương mà còn là công sức của rất nhiều bạn trẻ đã âm thầm đóng góp như các anh chị phụ trách gởi báo đi như Nam, như Quốc, như Huy, như Bảo Hiếu và nhiều người khác mà tôi không nhớ tên.

Bạn thân, chắc bạn lại đang hỏi "mười mấy năm mà có bằng đó người thôi sao?" thành thật xin bạn thông cảm và thứ lỗi. Một phần vì số trang có giới hạn. Phần

vì tôi cũng chỉ ở với Non Sông một thời gian ngắn, nên cũng không biết tất cả mọi người. Phần còn lại là vì với tôi lúc này những lúc thanh thần rất hiếm, nên không tâm sự được lâu với bạn. Còn biết bao bằng hữu cần nhắc đến như Mai Phương, Phạm Thành Nổi, Nhất Vũ, Vũ Quốc Dũng, Phan Vũ, Duy Vũ, Nguyễn Quân, Thúy Lan, Tý Tiểu Tụy, Cát Phong, Nam Lữ... Thôi đành hẹn bạn dịp khác vậy. □

Bạn Có Biết ?

— 3 trong số 7 vị chủ nhiệm lấy bút hiệu thế tên thật trong nhiệm kỳ của họ.

— Mỗi người chủ nhiệm đều viết về những lãnh vực hoàn toàn khác nhau.

— Đa số các chủ nhiệm đều có các bút hiệu riêng như:

Trần Công Khánh: Vương Thúy Hồng

Võ Thành Đạt: Tí Tiểu Tụy, Kẽ Sung Sương, Diểu, Tí Cô Nương, Thanh Nhân, Hạt Cát

Vũ Thế Hiệp: Nhị Vũ, Nam Lữ

Trịnh Trọng: Trần Quốc Hưng

Nguyễn Quân: NQ, NQ (TTU)

Phạm Nhã Anh: Ariane Phạm

Dan Tâm: Việt Nhân, Việt Tâm, Lan Vi, JT

— Người nữ duy nhất nắm vai trò chủ nhiệm Non Sông: Phạm Nhã Anh (đồng chủ nhiệm 1996-1997)

— Năm 1993 Non Sông được quỹ của THSV tài trợ \$6,500

— Các năm khác, từ \$4,000 đến \$11,000

— Năm 1996 đến nay Non Sông được tài trợ \$0, trừ số Tết

— Người nhỏ tuổi nhất tham gia chính thức vào ban điều hành tạp chí Non Sông: Thái Ngọc Ngân, lớp 11 trung học (lúc tham gia năm 1996 — chức vụ thư ký đến hiện tại)

— Người lớn tuổi nhất đang tham gia trong ban điều hành: Đỗ Thị Thuấn (đồng chủ bút từ hè năm 1998)

— Sau gần 10 năm có mặt, Non Sông đã khởi xướng "Giải Viết Văn Non Sông" lần thứ nhất vào năm 1997

NON SÔNG và những kỷ niệm

Tứ Diễm

Nếu tin theo thuyết "nghệp" và "duyên" nhà Phật thì có thể nói Non Sông và TD có "duyên" với nhau. Chẳng thế sao một người ở xứ lá phong lạnh lẽo mãi tận phía Đông Bắc như TD lại có cơ hội góp mặt với Non Sông, tiếng nói của Tổng Hội Sinh Viên miền Nam Cali. Phải chăng "hữu duyên thiên lý năng tương ngộ" là thế đó?

Công nhận thời gian trôi qua thật nhanh. Thoáng chốc, TD gia nhập vào "gia đình" Non Sông cũng đã mấy năm rồi. Dường như bốn hay năm năm thì phải. Ráng lục tìm trong trí nhớ một thời điểm chính xác, rõ ràng hơn. Nhưng không tài nào nhớ rõ. Chẳng biết có phải tại bộ nhớ của TD bị hao mòn, hay chỉ vì những tháng ngày sinh hoạt cùng Non Sông quá vui đến quên cả ngày tháng. Có lẽ thế thật. Từ ngày "quen biết" Non Sông, chuỗi hành trang kỷ niệm của TD lại được kết nối thêm bởi nhiều kỷ niệm thật đáng nhớ. Vui có, buồn có. Tự dung muốn thả hồn lang thang ngược thời gian để ôn lại những kỷ niệm tuần tự theo thứ tự từ hồi mới gia nhập đến giờ. Kỷ niệm thật quá nhiều, nhiều đến đếm không xuể. Những kỷ niệm cũ chợt ùa về tràn ngập trong óc TD, nhưng chẳng biết nên bắt đầu từ đâu nữa. Thôi thì nhớ chi viết đó vậy nha.

TD tập tễnh làm quen với việc viết lách do tình cờ. Chứ thật ra, TD dốt văn ghê lắm. Hồi còn đi học, TD chỉ yêu thích các môn Toán, Lý, Hóa và rất sợ môn Văn. Còn nhớ như in, mỗi lần phải nộp bài luận là một lần TD vò đầu, bứt tóc, nhăn nhó khổ sở nhưng vẫn chẳng tìm ra đủ chữ để lấp đầy trang giấy trắng. Sang bên ni, TD vẫn không giỏi giang gì hơn, hóc búa của ngành kỹ sư. Cứ ngỡ chẳng bao giờ có duyên với văn chương. Nhưng rồi sau những giờ mệt mỏi học thi, sẵn bút trên tay, TD viết lan man theo dòng

cảm hứng bất chợt, viết cho vui vậy thôi. Chẳng ngờ, bài viết lại được chọn đăng trong tờ đặc san Xuân của trường TD học. Sau đó, TD bắt đầu bị (hay được?) ban báo chí "đòi nợ" mỗi cuối năm. Tốt nghiệp xong, TD vẫn tiếp tục viết và đăng sáng tác trên diễn đàn Social Culture Vietnamese. Rồi do tình cờ, một sự tình cờ thật thú vị, mà bài viết của TD đến tay Ban Biên Tập Non Sông. Có lẽ nhờ SCV đã nối nhịp cầu "Ô Thuốc" chăng? Từ đó, TD bắt đầu gia nhập vào "gia đình" Non Sông.

Thú thật, thuở đầu đến cùng Non Sông chỉ với mục đích đóng góp cho vui. Khi đó, Non Sông còn quá xa lạ, TD chưa có một cảm giác gì đặc biệt cả. Có lẽ mối dây liên lạc còn quá mong manh, chưa đủ xóa lấp được khoảng cách không gian. TD vẫn là một kẻ đứng bên lề các sinh hoạt của Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali. Tuy vậy, TD cứ tiếp tục thường xuyên gửi đến Non Sông các bài thơ đủ thể loại từ thơ vui, thơ phá, thơ tình, lẫn thơ con cóc cùng một số truyện ngắn, tùy bút nữa. Rồi qua việc gửi bài vở, TD bắt đầu quen biết nhiều hơn với Ban Biên Tập Non Sông lúc ấy. Hình như Quân là người chịu trách nhiệm liên lạc với TD thì phải. Thoạt tiên, chỉ là những lá thư ngắn gọn đôi dòng về việc bài vở. Rồi sau đó, qua những lá thư trao đổi, Quân đã giúp TD hiểu thêm nhiều điều về Non Sông, về những hoạt động của Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali. Qua Quân, TD cũng có dịp quen biết thêm một số bạn khác nữa như Đạt, Nhã Anh, Tâm Đan,... Nhưng dù sao lúc đó, Quân vẫn là người bị TD quấy rầy nhiều, nhất là những khi bị Ban Biên Tập bỏ rơi không gửi Non Sông cho TD đọc ké. Về sau này, qua Đạt, TD được quen thêm với chị Thuấn, Hiếu, và nhiều bạn khác nữa.

Còn nhớ có một lần Quân than thở vì bị các bạn trong Ban Biên Tập xúm nhau

vào trêu ghẹo khi Quân forward cho họ đọc một số lá thư trao đổi giữa Quân và TD. Chung quy cũng chỉ tại TD ưa dùng chữ "Quân nè" hay "Quân à" để nối câu mà ra. Đầu tiên, viết vì tình cờ, sau khi thấy Quân rên rỉ dữ quá, TD lại càng ưa dùng hơn nữa để Quân bị chọc thêm. Giờ nghĩ tới chuyện này vẫn còn buồn cười, dù TD chỉ có thể tưởng tượng về mặt nhăn nhó, đau khổ của Quân khi bị... "oan Thị Kính". Chẳng hiểu có ai còn nhớ không nữa?

Chỉ một thời gian ngắn sau khi cộng tác, TD bắt đầu cảm thấy mến Non Sông và những người bạn ở phương xa nhiều hơn. Tự dung có một mối dây vô hình ràng buộc giữa TD với Non Sông, nên đôi lúc vì quá bận rộn, muốn "ngoảnh mặt làm lo" nhưng rồi lại không đành lòng. Chắc tại vì "nghệp duyên" chưa dứt chăng? Còn nhớ có một thời gian bài vở đóng góp cho Non Sông bị sút giảm, TD cũng bận rộn với công việc, lười sáng tác hơn. Đến phiên Quân lại phải "đòi nợ" ráo riết. TD vẫn còn nhớ những lúc "đến hẹn lại lên" vì TD chuyên môn gửi bài vào "giờ thứ hai mươi lăm" làm Quân khi đó, và chị Thuấn bầy chữ, phải sốt ruột khi chưa thấy tầm hơi bài của TD. Cái tật này vẫn chưa bỏ được nên giờ đây, anh Lân đang layout bài vở, mà bài viết này còn dang dở, chưa xong, khiến chị Thuấn lại tốn công thức "nợ" TD đến mấy lần. Thiệt mắc cỡ ghê nơi.

Sau Non Sông, TD bắt đầu sinh hoạt cùng với nhóm Âu Cơ (một tổ chức của các bạn trẻ dùng môi trường internet để sinh hoạt, giúp đỡ nhau trau dồi kiến thức và chia sẻ những vui buồn trong đời sống hàng ngày) và bút nhóm Năng Mới (châu Âu). Đây là nơi họp mặt của nhiều bạn trẻ đầy nhiệt tình, là nơi quy tụ nhiều cây viết trẻ sáng tác rất mạnh. Vì tôn chỉ của Non Sông, Âu Cơ và Năng Mới khá tương đồng, nên TD vẫn mong giới thiệu

Non Sông với các bạn Âu Cơ cùng đọc giả Năng Mới, cũng như mong có dịp giới thiệu Âu Cơ, Năng Mới đến với độc giả Non Sông. Ý nghĩ này cứ âm ỉ trong lòng TD. Đến một hôm, tình cờ gặp Quân trong IRC, nhân tiện đang có mặt một số bạn Âu Cơ, TD đã lanh chanh đứng ra làm nhịp cầu trung gian. Sau đó, Non Sông đã có thêm một số cây viết trẻ cộng tác. Đây là một trong những kỷ niệm vui mà TD vẫn còn nhớ mãi.

Ngày xưa, Ngưu Lang – Chức Nữ cần phải có chim quạ bắc cầu mỗi năm. Bây chừ, nhờ mạng lưới điện internet và Non Sông mà TD có thể theo dõi những sinh hoạt của Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali. Mỗi lần nhận được Non Sông, TD đều thấy vui vui. Vui vì thấy Non Sông ngày càng đẹp hơn, vì biết mình vẫn còn được xem như một thành viên của Non Sông. Niềm vui nhỏ bé vô cùng. Ấy vậy mà, có một dạo, chẳng hiểu vì trục trặc kỹ thuật sao đó, TD bị "bỏ rơi". Cả đến hơn nửa năm liền, hoàn toàn không nhận được Non Sông, cũng không nghe tin tức gì cả. Ghét quá, tự bảo lòng: "phen này o...o... xịt Non Sông ra luôn, ai biểu cứ quên người ta hoài". Nhưng rồi "giận thì giận, mà thương càng thương" nên không đành lòng chia tay với Non Sông. Công nhận ở xa thiệt thòi ghê đi. Non Sông đến tay TD thường rất muộn và không thường xuyên. Nhiều khi nhờ bạn bè thăm hỏi mà TD mới biết bài của mình được Non Sông chọn đăng. Ở xa lố thiệt. Không biết phải "ăn vạ" với ai nữa, chỉ đành gõ thùng thư của Quân và Đạt để "bắt đền". Nói chi đâu xa, như số Xuân vừa rồi, mãi đến cả nửa năm sau TD mới nhận được, sau khi gửi thư sang "khiếu nại" với Quân và Đạt. Chẳng biết có bạn nào ở xa gặp trường hợp giống TD không nữa?

Từ lúc làm đại diện cho Non Sông, TD có thêm một nghề tay trái nữa. Đó là "dụ" bạn bè, người quen đặt mua Non Sông. Nghề nào cũng có kỷ niệm vui, buồn. Huống hồ nghề "saleperson" không lãnh lương này. Nhiều khi thấy vui vì Non Sông được khen tặng. Nhưng cũng lắm lúc thấy buồn vì gặp nhiều khó khăn khi tìm thêm độc giả dài hạn cho Non Sông. Non Sông

tuy đẹp, nhưng kẹt vì ở bên này, báo chí free é hê, đọc không kịp, chưa kể đến biết bao nhiêu là thư viện với rất nhiều sách báo Việt Nam cho đồng bào mượn không mất tiền. Vả lại, tiền Gia kim bị mất giá khiến một số vị muốn mua, nhưng rồi đổi ý khi biết giá Non Sông. Ngoài ra, việc cắt giảm ngân sách của chính quyền cũng khiến các thư viện đắn đo hơn khi đặt mua sách báo. Chỉ đành đem tặng Non Sông, mong nhờ thư viện làm trung gian, để giới thiệu Non Sông đến với độc giả. Hy vọng cách này sẽ giúp Non Sông có thêm một số độc giả dài hạn.

Quên làm sao được những lần thức khuya, dậy sớm hay trốn boss để gõ bài "trả nợ" cho Non Sông. Nói nào ngay, phần nào cũng do cái tật "nước đến... lử mũi mới nhảy" của TD mà ra. Nhưng đôi lúc tại vì TD chỉ được "thông báo" hạn chót nộp bài vào phút chót, lại đúng lúc bận rộn tứ tung. Thật khổ tứ bề, có kêu cũng không ai giúp. Đành ráng vận đủ "mười hai thành công lực" ra "trả nợ". Chỉ có điều, TD ưa viết tùy theo cảm hứng. Có cảm hứng thì viết lan man, tràn giang đại hải, dài dòng văn tự bao nhiêu cũng được. Lúc không có cảm hứng thì muốn nặn hoài chẳng ra một chữ. Kỳ rồi, đang mơ màng đến chuyến du lịch sắp đến thì Đạt gõ thùng thư đòi bài. Ủ ào cho xong. Đi chơi vừa về, lật đặt lo gõ trả nợ. Thoạt tiên, bí lù, chẳng biết nên viết chi. Đến chừng có trốn, viết ào ào, ngưng chẳng được, bài dài thòng thì lại bị "măng vón"

là dành đất của người khác. Nỗi khổ này không biết phải than với ai nữa. Chắc đành "bắc thang lên kiện ông Trời" quá hà.

Lần dở lại các số báo cũ, so sánh với những số mới nhận được và cảm thấy vui khi Non Sông ngày càng đẹp hơn. Bên cạnh đó, trang nhà của Non Sông cũng thay đổi thật nhiều. Còn nhớ những lần gặp trong IRC, nghe Quân khoe mới xong một ấn bản điện tử, hay mới tìm ra một cách trình bày cho trang nhà Non Sông ngày càng đẹp làm TD vội vàng ghé vào xem thử để... học lóm nghề. Còn nhớ những lúc vui vui khi xem hình sinh hoạt chụp sau các kỳ trại hè, các buổi chợ Tết. Dù không tận mắt chứng kiến được, nhưng qua những lời thuật lại của một số bạn, TD cũng thấy vui theo. Chỉ tiếc, chuyến đi Cali cách đây hai năm hơi ngắn, nên TD không thể ghé thăm tòa soạn Non Sông như ý muốn. Hụt mất một cơ hội để gặp những người bạn phương xa. Uống ghê nơi.

Từ những ngày bắt đầu làm quen với Non Sông, cộng tác rồi làm đại diện cho Non Sông đến giờ, có thật là nhiều điều để viết, để kể. Chỉ tiếc khuôn khổ hạn hẹp không thể cả kê dề ngỗng mãi được đành tạm chấm dứt bài tùy bút này tại đây. Mong sẽ có dịp gặp gỡ các bạn trong một ngày sắp tới. □

Tứ Diễm

Nov. 1, 1998

NON SÔNG 10 NĂM

NHÌN LẠI

Dan Tâm

Vào năm 1982 một số các anh chị em sinh viên đại diện hội sinh viên Việt Nam các trường đã nhóm họp lại và bàn các kế hoạch kết hợp các hội sinh viên Việt Nam lại thành một khối. Với sự tham dự của 17 ban chấp hành hội sinh viên, ngày 29 tháng 7 năm 1982 đại hội mở rộng đã thành lập được Ủy Ban Liên Lạc Liên Trường có nhiệm vụ liên lạc và triệu tập các đại hội có tầm mức liên trường mỗi khi có nhu cầu đòi hỏi. Sang năm 1983, sau hàng loạt những hoạt động thành công, một đại hội khoáng đại đã quyết định giải tán Ủy Ban Liên Lạc Liên Trường để thành lập Ủy Ban Vận Động Thành Lập và Tổ Chức Bầu Cử Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California.

Ngày 17 tháng 9 năm 1983, một đại hội đã được mở ra tại Santa Ana College để thông qua bản nội quy chính thức của Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Nam California (THSV) với sự đồng ký thuận của đại diện 13 hội sinh viên các trường đại học. Bản gốc của bản nội quy được lưu trữ tại văn phòng Secretary of State tại Sacramento, California. Kể từ ngày đó Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Nam California ra đời. Đây là nơi phát sinh ra tạp chí Non Sông những năm sau này.

Vào năm 1984 Khối Báo Chí THSV phát hành một Bản Tin Liên Lạc dày 4 trang in

BẢN TIN LIÊN LẠC

ỦY BAN VẬN ĐỘNG VÀ TỔ CHỨC BẦU CỬ TỔNG HỘI SINH VIÊN VIỆT NAM MIỀN NAM CALIFORNIA

LỜI NGỎ

Sau hơn 8 năm mong đợi, hội thể sinh viên Việt Nam miền Nam California hoàn thành giờ chót đến cộng đồng VN tại hải ngoại và xin chào Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam California

Bản Tin Liên Lạc đầu tiên, tiền thân tạp chí Non Sông

trên giấy trắng ghi lại tiến trình thành lập THSV, nội quy THSV, cùng các sinh hoạt của liên trường đại học. Trong thời gian này THSV có mời nhà văn Nguyễn Mộng Giác và Phạm Quốc Bảo đến nói chuyện về kinh nghiệm viết văn và làm báo tại hải ngoại vào ngày 23/11/84. Trong buổi nói chuyện này còn có giáo sư Lưu Trung Khảo, Phạm Cao Dương, và Đào Mộng Nam. Những vị này sau này là những người theo sát, hướng dẫn và hỗ trợ tờ Non Sông.

Sau đó vì những khó khăn tài chánh nên Khối Báo Chí đã không thể ấn hành liên tục các Bản Tin cũng như thực hiện tờ báo của Tổng Hội. Nhân dịp Xuân Ất Sửu năm 1985, khối Báo Chí quyết định thực hiện Đặc San "Non Sông" Xuân Ất Sửu, và "Non Sông" cũng sẽ là tờ báo của Tổng Hội Sinh Viên trong tương lai, dự trù mỗi năm sẽ ấn hành 3 số. Khối Báo Chí cũng cố gắng thực hiện Bản Tin Liên Lạc đều đặn hơn. Đúng như sự quyết tâm của các anh chị em sinh viên, Đặc San Non Sông Xuân Ất Sửu 1985 đã mở đầu cho những đợt sóng của những thế hệ sau tiếp tục

làm báo đầy ngoạn mục. Tờ đặc san được in khổ lớn, 96 trang trên giấy ngà, bìa màu với nhiều bài vở về phong tục cổ truyền và văn học thật đặc sắc. Trong năm 1985 Khối Báo Chí đã thực hiện không phải 3 mà là 6 tờ Bản Tin Liên Lạc Non Sông, in trên giấy trắng dày từ 8 đến 16 trang.

Trong thời gian này các thành viên THSV không có chỗ sinh hoạt chính thức và còn họp ngoài công viên Santa Ana Civic Center và thiếu thốn mọi phương tiện. Lúc này các bản tin còn mang địa chỉ P.O Box 91072, Long Beach, CA 90809. Đến Bản Tin số 3 vào dịp 30 tháng 4 năm 1985 thì đổi sang P.O. Box 27552, Santa Ana, CA 92799-7552. Những Bản Tin Non Sông trong thời gian này thật đúng nghĩa là bản tin sinh hoạt với rất nhiều chi tiết về các hoạt động của các hội sinh viên tất cả các trường trong vùng cùng các sinh hoạt của các Trung Tâm Việt Ngữ, Giải Khuyến Học, và các phong trào sinh hoạt cộng đồng khác.

Sau đó do những khó khăn mà bất kỳ hội đoàn nào cũng gặp phải: tài chính và

Bìa Độc San Xuân đầu tiên năm 1985

nhân lực, Bản Tin Non Sông đã bị đình bản. Mãi đến cuối tháng Tư, nhân dịp kỷ niệm ngày 30 tháng 4 năm 1988 bản tin Non Sông ra mắt lại trong một khuôn khổ mới. Người có công đầu trong việc thực hiện lại bản tin Non Sông là anh Trần Công Khánh, và cũng là người chủ nhiệm đầu tiên của tờ Non Sông. Anh đã xung phong và thuyết phục các anh chị em trong THSV trong việc thực hiện lại bản tin. Với sự hỗ trợ của các thành viên THSV, bản tin Non Sông đã được thực hiện trở lại. Trong thời gian này thật ra không có danh xưng chủ nhiệm hay chủ bút vì tờ Non Sông được thực hiện bởi Khối Báo Chí. Tuy nhiên, khác với những bản tin Non Sông vào năm 1985, khi mà không có người chịu trách nhiệm chính, bản tin Non Sông năm 1988 có người chịu trách nhiệm chính: anh Trần Công Khánh.

Bản Tin Non Sông số 1 bộ mới cuối tháng Tư năm 1988 được in với số lượng 4000 số trên giấy màu xanh nhạt, dày 16 trang. Trong số này 1000 số được gửi đi theo các anh chị em nguyệt san Đường Sống tới tay đồng bào tại các trại tị nạn Đông Nam Á. 3000 số còn lại phân phối đi khắp các trường trung và đại học miền Nam California, thư viện cộng đồng và đồng bào. Tờ Bản Tin Non Sông bộ mới số 1 này là nền tảng cho các tờ tạp chí Non Sông sau này, khi mà Non Sông đã vươn ra phục vụ các giới trong cộng đồng, nhất là giới trẻ chứ không chỉ bó hẹp

trong một khuôn khổ giữa các liên trường đại học mà thôi. Bản tin Non Sông số 1 được sự đóng góp bài vở của giáo sư Lưu Trung Khảo, Nhị Vũ, Tùy Vũ, Minh Tuấn, Vương Thúy Hồng, Vũ Quốc Dũng, và Lê Thanh Tùng. Phần trình bày do các anh Trần Công Khánh, Ngô Lê Trọng Tú, Vũ Quốc Dũng, và Nguyễn Lê Huệ. Bản tin Non Sông số 1 mang chủ đề "30-4, tuổi trẻ Việt Nam nghĩ gì?" ghi lại những tâm tình, trao đổi suy nghĩ, ưu tư, thắc mắc, ước mơ, và những việc phải làm của tuổi trẻ Việt Nam lưu vong. Cũng từ số 1 này, các anh chị em trong Khối Báo Chí vạch ra các nội dung mà bản tin Non Sông từ nay về sau sẽ có gồm các bài viết cho tuổi trẻ Việt Nam của quý vị thầy cô, phụ huynh, nhà văn, nhà báo uy tín, các truyện ngắn, văn thơ, sáng tác, các bài phóng sự, các tin tức sinh hoạt của tuổi trẻ,... bởi các cây viết trẻ sinh viên, học sinh, và thanh thiếu niên. Tuy vẫn còn ghi lại dấu đó chữ "bản tin" trong số 1 này, chữ Bản Tin Liên Lạc đã không còn xuất hiện trên trang bìa tờ Non Sông số 1 nữa.

Người mở đầu phần Viết Cho Tuổi Trẻ Việt Nam trong số 1 này là giáo sư Lưu Trung Khảo qua đề tài Ngọn Roi Đầu Đời. Người viết bài suy tư của giới trẻ đầu tiên là Tùy Vũ qua bài "30-4 Người là ai?" và Nhị Vũ viết bài "Ngọn Nến Tháng Tư." Phóng sự đầu tiên Ngày Đại Học do anh Vũ Quốc Dũng thực hiện. Bản tin Sinh Hoạt Sinh Viên Học Sinh Thanh Thiếu Niên đầu tiên do Vương Thúy Hồng thu thập. Các chuyện cười được bắt đầu bằng loạt "Nụ Cười Xã Hội Chủ Nghĩa" châm biếm chế độ cộng sản Việt Nam qua chuyện Ngược Lại, Định Nghĩa Về Ba Chủ Thuyết, và Tía Má Chúng Ta của tác giả Hàn Lệ Nhân. Bài viết về THSV đầu tiên "Nhìn Lại Sáu Năm Hoạt Động của THSV" của Võ Phương Dung. Hai thân chủ bảo trợ quảng cáo đầu tiên là Cobra's Auto Body & Paint và Peerless Computer. Bài Tin Tức Sinh Hoạt Cộng Đồng do các anh chị em Khối Báo Chí thu thập. Phần lời ngỏ do Nhị Vũ viết. Kể từ số 1 này Bản Tin Non Sông có địa chỉ chính thức, đó là trụ sở đầu tiên của THSV tại 1374 Logan Avenue, #B, Costa Mesa, CA 92626.

Số 2 của Bản Tin Non Sông được in màu hồng nhạt dày 12 trang. Đến nay, mãi 10 năm sau những bí mật về tay viết Vương Thúy Hồng mới được bạch hóa cho những người đọc 10 năm về trước. Vương Thúy Hồng là bút hiệu của vị chủ nhiệm đầu tiên Trần Công Khánh đặt theo tên của một "bóng hồng". Tờ bản tin màu hồng mang nhiều ý nghĩa vắn vượng của một bóng hồng. Vương Thúy Hồng là tay cự phách nhất trong phần tin tức sinh hoạt thanh niên sinh viên học sinh mà về sau này đã có nhiều bài phóng sự, phỏng vấn trong suốt những năm sau đó. Từ số 2 trở đi, trong phần thư ngỏ chữ "Non Sông" được dùng như để xưng hô thay cho chữ tôi hay chúng tôi, và nhân cách hóa thành như một cá nhân sống có thật. Từ đó trở đi độc giả nói chuyện với "Non Sông", thương yêu và nhớ "Non Sông". "Non

Sông" cũng có trách nhiệm không phụ lòng thương mến của độc giả.

Từ số 3 tháng Bảy 1988 trở đi "Non Sông" được in trên giấy màu vàng nhạt, chữ đen và đỏ, dày 16 trang. Đã có nhiều thay đổi được thực hiện trong số 3 sau nhiều buổi họp sôi nổi của anh chị em biên tập. Lúc này kiểu chữ và hình thức trình bày được đồng ý trong khuôn khổ nhất định. Riêng nội dung có thêm phần tiếng Anh, phần phóng sự "Vòng Quanh Sân Trường" và phần Thư Tín Học Đường. Chữ "ban biên tập" được bắt đầu dùng từ ngày đó để đề cập đến các anh chị em thực hiện tờ Non Sông dù không chỗ nào trên tờ Non Sông lúc đó có ghi chữ "ban biên tập" và tờ Non Sông vẫn được thực hiện bởi "Khối Báo Chí".

Đến Non Sông số 4 tháng Tám 1988 lên được 20 trang, cũng màu vàng. Do sự đóng góp ý kiến sau nhiều buổi họp, ban Non Sông nhận thức được sự cần thiết của vấn đề song ngữ tới người đọc ngoại quốc, và phổ biến tới các thư viện nên đã quyết định tăng thêm trang cho phần Anh văn. Mặt hình thức NS có anh Gi, anh Việt, chị Ngọc (Peerless Computer) giúp đỡ hoàn tất phần lớn hệ thống trình bày và đánh trên máy điện toán với bộ chữ tiếng Việt VNI. Từ số này chữ "NS" bắt đầu được dùng nhiều để chỉ "Non Sông". Sau này chữ "NS" và "THSV" luôn sánh vai trong nhiều lần xuất hiện. Số này cũng là lần đầu tiên "Non Sông" có người minh họa, đó là anh Đặng Ngô Ngọc Quang từ trường Cypress College.

Số 4 có phần trình bày bằng typesetting xen lẫn với VNI. Liên tục bốn số đầu tờ Non Sông được in và không có đóng kim. Chỉ từ số 5 tháng Chín 1988 mới được đóng kim và hoàn toàn thực hiện bằng VNI. Từ số này tờ Non Sông lại tiếp tục chuyển mình, từ hình thức được in trên giấy trắng, dày lên 32 trang. Một số tay viết trẻ như Tạ Thái, Linh Trang đã phụ cho BBT trong số 5 này.

Vào tối thứ Sáu 26 tháng 8 năm 1988, 30 người bạn của NS đã đến tham dự đêm tình ca Non Sông do tờ Non Sông tổ chức lần đầu tiên. Năm trong tổng số 12 đại diện của tờ Non Sông tại các trường đã có mặt chung vui. Và kể từ số 5 bắt đầu có danh sách đại diện Non Sông liên trường trên trang 2 tờ Non Sông.

Chị Thế Thủy, đương kim chủ tịch THSV lúc bấy giờ bắt đầu phụ trách phần thư tín từ số 6 tháng Mười năm 1988. "Non Sông" có thêm phần "Về Nguồn", tìm hiểu về những vấn đề liên quan đến văn hóa và lịch sử Việt Nam do tay viết Nguyễn Lê Như Thanh từ trường Louisiana Tech University & OCC nghiên cứu và thực hiện. Phần kỹ thuật, trình bày, trang trí, minh họa có Ngây Ngô, Duy Vũ, Phạm Hồng Khôi. Về minh họa thì ngoài Lê Ngọc Quang còn có Chú Sò (Seattle).

Từ số 9&10 tháng Hai/Ba 1989 có thêm anh Phan Vũ, tốt nghiệp Harvey Mudd College về lo phần Anh ngữ. Anh Johan Trần Minh Chánh, tốt nghiệp UCR, đang học bác sĩ y khoa tại UCSD lúc đó viết về y học. Chị Phạm Hội An, sinh viên năm thứ tư Business tại CSUF lo về sổ sách kế toán. Chị Nguyễn Kiên Trinh, sinh viên mỹ thuật Fullerton College lo phần trang trí minh họa. Anh Lê Đình Nhất Lang, sinh viên điện toán Cerritos College giúp phần duyệt và đọc bài. Và Non Sông có thêm ba người đại diện: Vũ Quốc Bảo-Fullerton City College, Lê Huy Tuấn-UCSD, và Hàn Phước-USC.

Đến số 16 tháng Mười 1989 tờ Non Sông chuyển sang người lãnh đạo mới: anh Phan Vũ. Anh sau này là chủ tịch THSV nhiệm kỳ 1990-1992. Trong lịch sử Non Sông, chỉ có hai người từng là chủ nhiệm NS và chủ tịch THSV, mà anh là một. Số 16 được in giấy trắng 44 trang với bìa giấy láng màu đỏ, vàng & đen. Trong

Bìa số 1 tạp chí Non Sông năm 1988

số này anh Vũ Quốc Dũng (công ty VNI) giúp phần kỹ thuật điện toán, anh Nhất Vũ đóng góp các tranh minh họa cùng chị Kiên Trinh. Anh Nhất Vũ là một tay cự phách khác về phần minh họa cho tờ Non Sông trong nhiều số. Lúc này có gần 100 độc giả mua báo.

Mỗi lần thay đổi người lãnh đạo của tờ Non Sông kể cả cho đến ngày nay là mỗi lần tờ Non Sông thay đổi về hình thức bên ngoài và nội dung bên trong. Lần gỡ các tờ Non Sông cũ người đọc có thể tìm biết được lúc nào tờ Non Sông có người lãnh đạo mới.

Kể từ số 19, về hình thức tờ tạp chí được trình bày gọn gàng hơn với khổ chữ nhỏ hơn để có thể đăng tải nhiều tin tức hơn. Về nội dung có thêm lá thư tòa soạn, trang lịch sử, vấn đề của chúng ta (tổng hợp hai mục Nhịp Cầu Thế Hệ và Diễn Đàn Sinh Viên), tin tức phóng sự sinh hoạt của giới thanh niên, sinh viên, học sinh, phần Anh ngữ, thơ, văn. Tuy nhiên tờ Non Sông từ số này bị giảm hẳn đi về số lượng trang với 28 trang, một phần là do cách trình bày gọn gàng hơn, phần khác là do khó khăn muôn thuở của những người làm báo, làm văn nghệ. Cũng từ số này bạn

Giáo sư Lưu Trung Khảo và trang Viết Cho Tuổi Trẻ Việt Nam

đọc chỉ có thể nhận báo qua ban chấp hành các hội sinh viên, đại diện NS hoặc trực tiếp từ Khối Báo Chí Tổng Hội Sinh Viên. Riêng các độc giả ở xa thì yểm trợ bưu phí.

Vào số 20 tháng Ba 1990, với quan niệm rằng để xứng đáng là tờ báo của giới trẻ hải ngoại, Nguyệt San NS không chỉ do các bạn trẻ thực hiện mà còn phải trở thành môi trường thuận lợi cho các cây bút trẻ tại hải ngoại có cơ hội đóng góp phát triển tài năng, Khối Báo Chí cho chào đời Bút Nhóm Non Sông tụ hội những cây bút trẻ tại hải ngoại, những người còn tha thiết đến việc bảo tồn văn hóa Việt qua những sáng tác thơ, văn, biên khảo, hội họa, nhạc. Khối Báo Chí mong mỗi Bút Nhóm NS sẽ là ngọn lửa văn hóa chiếu sáng, hâm nóng những tâm hồn còn ấp ủ hoài bão dựng lại quê hương.

Từ số 21 tháng Tư 1990, trang Lịch Sử đổi thành trang Danh Nhân Việt Nam.

Từ số 22 tháng Năm 1990, có thêm mục mới: Trang Suu Khảo do Chí Nam phụ trách nhằm giới thiệu những kiến thức về văn học và nghệ thuật Việt Nam.

Vào lúc 5 giờ chiều ngày 17 tháng 7 Bút Nhóm Non Sông tổ chức phiên họp đầu tiên nhằm đề ra những mục tiêu và đường hướng hoạt động trong tương lai. Bút nhóm quy tụ được ban Suu Khảo gồm Chí Nam, Phạm Thành Nổi, ban Thơ gồm NV Vũ Khuyên, Mai Hà, Nam Lữ, Đặng Nguyễn, Nguyễn Quang, Trần Mã, Huỳnh Quang Hưng, ban văn gồm Uyên Thảo, Nhị Vũ, Quỳnh San, Cát Phong, Anh Thư, Phan Ngân Hà, Quốc Tuấn, Ngô Mỹ Phượng, ban Âm Nhạc gồm Châu Tú, Hòa Bình, Trọng Dung, ban Vẽ gồm Nhất Vũ, Lê Ngân Hà, Đặng Ngô N. Quang,

và ban dịch thuật gồm Hà Mai Hưng, Phan Vũ, Phạm Hoàng Liên.

Trong số 43 tháng Tư 1992, vì để cho phù hợp với nội dung số báo Tháng Tư Đen nên ban biên tập đã thực hiện tẩm hình một chiếc nón sắt treo trên đầu khẩu súng cắm trên ngôi mộ đất, trên có phủ một lá cờ Việt Nam Cộng Hòa. Cạnh bên có thùng đạn bằng sắt và trên ngôi mộ có một bảng ghi tên người chiến sĩ tử trận. Sau đó, vài vị tiền bối đã nhắc nhở các anh em là chi tiết ghi trên bia là người chiến sĩ tử trận thuộc sư đoàn 53 bộ binh là không đúng vì không hề có sư đoàn 53, chỉ có sư đoàn 23 và trung đoàn 53 mà thôi. Lời góp ý cho thấy người đọc rất quan tâm đến tờ NS, cho đến cả những chi tiết nhỏ và rất thương mến nhắc nhở những người con, người em của họ.

Theo số 44 nhiều đêm các anh Vũ, Tước, Trọng, Huy phải thức thật khuya để đánh máy, layout, lo hình ảnh cho tờ báo. Tổ trưởng xếp báo Phương Khanh thỉnh thoảng dẫn một tiểu đội nữ về phụ với anh em làm không khí bớt căng thẳng hơn. Anh Nhật Nam, được mệnh danh là "sư phụ khiêng báo" là thê thảm nhất vì cứ bị bưu điện bắt khiêng mấy bao đựng báo về để soạn lại hoài. Nhiều lúc bị bưu điện bắt

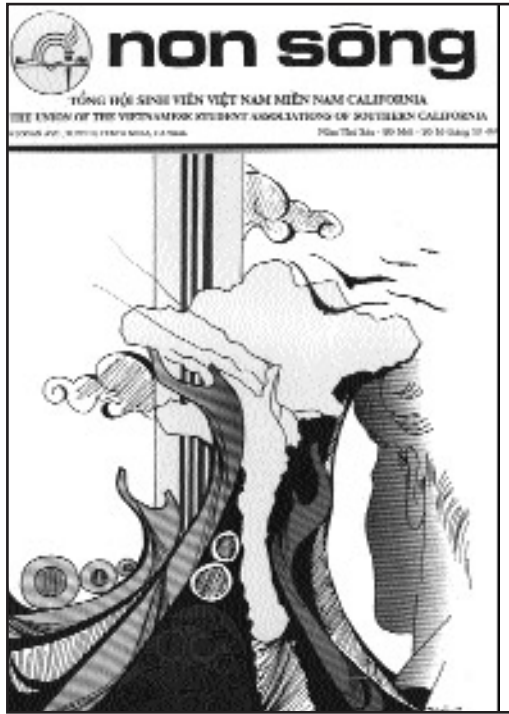
đem đi đem về ba bốn lần trong một ngày làm anh Nam tức phát điên luôn.

Anh Phan Vũ là người đã phụ trách phát hành nhiều số Non Sông nhất kể từ số 16 đến 44. Anh là người làm việc rất ngăn nắp và chu đáo. Mọi giấy tờ, văn kiện đều được anh giữ rất cẩn thận. Anh có biệt tài viết về Anh ngữ nên trong thời gian anh đương nhiệm phần Anh ngữ rất dồi dào, nhiều lúc phần Anh ngữ nhiều hơn cả phần Việt ngữ. Anh cũng là người làm việc rất nhất quán. Liên tục từ số 28 đến 44, tờ Non Sông đều đặn có 36 trang giấy trắng bìa giấy láng, chỉ trừ số Tết năm 1991 với 86 trang.

Đến số Non Sông 45 tháng Sáu & Bảy 1992 tờ Non Sông có sự thay đổi mới về lãnh đạo. Người chủ nhiệm mới Thanh Nhân là một sinh viên Cal State Long Beach. Anh là người có rất nhiều tài. Nổi bật nhất là anh có tài viết kịch mà rất nhiều vở kịch của anh đã được các hội sinh viên Việt Nam tại các trường đại học trong vùng diễn. Có lần, một trong những vở kịch của anh đã được thực hiện và diễn trên đài truyền hình Việt Nam. Đến năm 1994 anh viết kịch bản cho phim truyện điện ảnh "Bên Đồi Xót Xa".

Số ra quân này được in giấy trắng và lên được 44 trang luôn bìa láng. Kể từ số này trong tờ Non Sông bắt đầu có ghi rõ ràng những "nhân vật" trong ban báo chí, chú không còn ghi chung chung là "Khối Báo Chí thực hiện" như những số trước. Lúc này chủ bút Việt văn có anh Minh Hùng, Anh văn có anh Phan Vũ, người chủ nhiệm tiền nhiệm. Điều hành & trị sự có anh Trịnh Trọng, thư ký tòa soạn có chị Châu Thu Thủy. Cả hai người này cũng phụ trách luôn phần quảng cáo. Về phần phát hành vẫn do anh Nhật Nam đảm trách. Ban biên tập vẫn đông đảo như trước với các tay viết Thế Nhân, Mai Hà, Quỳnh San, Chí Nam, Thế Thủy, NV Vũ Khuyên, T.T., Sơn Nam, Nguyễn Thái Diễm Trang, Vũ Ngọc Lâm, Nhị Vũ, Tâm Thuận, Phạm Hoàng Liên, Phan Vũ, Tí

Số đầu tiên với chủ nhiệm Phan Vũ

Tiêu Tụy, Trọng Dung, Khổng Tước, Thư Thư, Cao Thanh Huy, Tâm Tư...

Sang đến số 46 thì tờ Non Sông lên được thêm 4 trang nữa và bắt đầu có thêm mục Thắc Mắc, Tò Mò, Tìm Hiểu đưa nhiều tin về các phát minh khoa học và kỹ thuật do một "nhân vật" không thấy đề tên nhưng đó chính là một vị chủ nhiệm sau nhiệm kỳ này. Mục này còn do anh Vũ Quốc Dũng, một người sinh hoạt kỳ cựu và đi tiên phong trong lãnh vực vi tính và sau này là liên mạng, phụ trách. Trong những số sau này anh Vũ Quốc Dũng phụ trách mục Khoa Học và Đời Sống.

Vào ngày thứ sáu 18 tháng 9 năm 1992 Tổng Hội Sinh Viên đã tổ chức một buổi văn nghệ gây quỹ "Tình Cà phê" cho tạp chí Non Sông tại Café Mây (góc đường Brookhurst & McFadden) với vé bán là \$5 mà theo ông "mũ đỏ" Phan Xuân Hiệp trên số tạp chí Non Sông 48 viết thì "người viết xin được gọi đêm văn nghệ này là 'Đêm Tình Tự Non Sông'..." mà "...ra về mọi người cảm thấy băng khuâng nướ tiếc...xin cảm ơn các em đã cho tôi một hạnh phúc đúng nghĩa hôm nay." Đêm văn nghệ được nhiều anh chị em trẻ

trong THSV như Châu Thu Thủy, Nguyễn Trần Đạt, Kim Quyên, Thanh Trúc, Bảo Hiếu, Lâm Hoàng Huy Vũ, Nguyễn Thị Thế Thủy, Trần Vĩnh Quốc, Diễm Trang, Minh Hùng...lo lắng tổ chức và quảng bá, nhưng kết quả của đêm văn nghệ đầu tiên này đã được đền bù xứng đáng như lời ông Hiệp viết tiếp: "...trưởng ban tổ chức Trịnh Trọng thờ phào nhẹ nhõm, chủ nhiệm Non Sông Thanh Nhân cười tươi như hoa, Nguyễn Ngọc Huy, chủ tịch THSV hết trầm ngâm. Và tất cả các em sinh viên đều vui mừng hớn hở vì Đêm Văn Nghệ kết quả ngoài dự đoán, đền bù các em thật xứng đáng sau bao ngày lo lắng...".

Cũng kể từ số 48 có trang Thiếp Kể Chàng Nghe thuộc trang Lịch Sử do Trần Nguyễn Anh Thư phụ trách. Trang này kể về các nhân vật lịch sử Việt Nam và các sự kiện lịch sử trong dạng kể chuyện qua lá thư viết cho "anh Mõ". Cách viết này đã lôi cuốn được nhiều người đọc. Tuy trang Thiếp Kể Chàng Nghe không xuất hiện định kỳ mỗi số tạp chí, nó đã để lại nhiều kỷ niệm cho nhiều người đọc, mà một vị chủ tịch THSV nhiệm kỳ 1994-1996, anh Hoàng Quốc Khánh, cũng là một người đọc, thường hay nhắc đến một cách thích thú.

Trong thời gian này đọc giả chỉ biết đến vị chủ nhiệm là Thanh Nhân mà không hề biết tên thật của anh là Võ Thành Đạt mãi cho đến ngày hôm nay. Anh là người viết rất nhiều thể loại. Ngoài bút hiệu Thanh Nhân, anh còn mang bút hiệu Kể Sung Sướng, Diễm, Tí Tiêu Tụy dù anh chẳng "tiêu tụy" chút nào, và nhiều những tên bắt đầu bằng chữ Tí. Anh còn nổi tiếng là một người quản trò và sinh hoạt ngoài trời nổi tiếng. Anh đã điều khiển chính hoặc phụ trách các phần trò chơi lớn hoặc lửa trại cho trại hè "Về Với Non Sông" của THSV liên tiếp 9 năm qua. Anh là người

rất vui tính nên trong thời gian tờ Non Sông dưới sự lãnh đạo của anh, tờ Non Sông mang một bản sắc khác. Đó là sự dí dỏm, vui tươi trong nhiều số tạp chí.

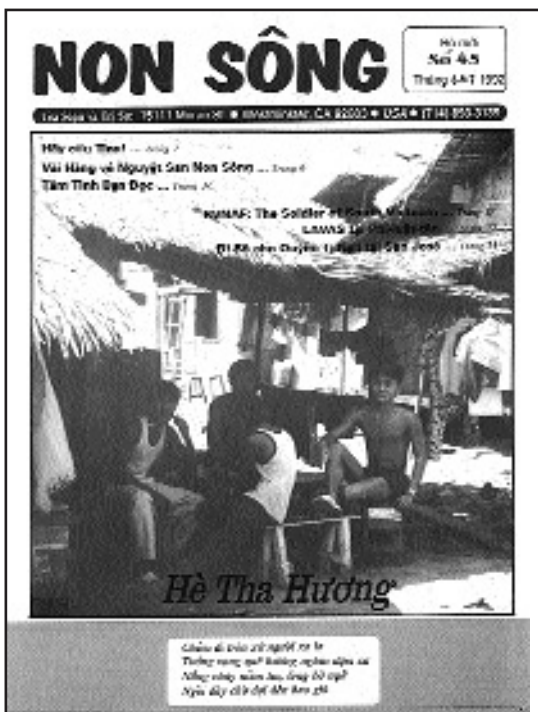
Cũng trong thời gian này tờ Non Sông cũng trải qua những thăng trầm của nó, từ việc thiếu nhân sự cho đến thiếu tài chính để thực hiện tờ tạp chí. Tuy nhiên tờ tạp chí vẫn ra đều đặn và từ số 53 đến 59 ra đều 52 trang mỗi kỳ phát hành.

Sang đến số Non Sông 60&61 Tết 1994 Non Sông lại có người lãnh đạo mới. Đó là anh Trần Quốc Hưng, người mà từ nhiều năm trước đã viết nhiều cho phần khoa học kỹ thuật, nhất là mục Tò Mò, Tìm Hiểu, Suu Tầm. Anh là một con người "ẩn dật" nhất. Anh đã tham gia vào tờ Non Sông rất lâu trước đó. Anh là người đã tìm và mời về Non Sông chủ nhiệm Thanh Nhân- Võ Thành Đạt. Trong thời gian trước khi anh chính thức làm chủ nhiệm, ngoài phần viết về khoa học kỹ thuật, anh đã phụ trách phần kỹ thuật layout cho tờ Non Sông. Anh có lẽ là người đa tài nhất, trong nhiều lãnh vực khác nhau, trong số các vị chủ nhiệm tạp chí Non Sông. Tại THSV, anh đã phụ giúp từ việc ca hát, đánh đàn, đến dàn dựng và đóng rạp cổng Hội Tết Sinh Viên, phụ trách âm thanh, ánh sáng, v.v... Anh còn là người đã làm nên bộ chữ (font) đánh tiếng Việt rất đẹp gọi là VNT. Trần Quốc Hưng cũng chỉ là một bút hiệu của người chủ nhiệm tài ba này: Trịnh Trọng. Khi nói đến Trịnh Trọng ai cũng nhớ đến con người đa tài này. Vốn dĩ là một người vui tính, hay giúp đỡ người khác, bất cứ ai làm việc với anh đều có cảm giác an tâm được hỗ trợ. Anh cũng là người dẫn dắt nhiều người đàn em khác trong lãnh vực làm "báo" mà sau này do sự dẫn dắt này bản tin của Hội Học Sinh Việt Nam tại Westminster High School đã ra đời mỗi tháng và trở thành bản tin song ngữ duy nhất của một hội học sinh Việt Nam trong vùng miền nam California; tạp chí Lửa Hồng ra đời tại Golden West College, và

là tạp chí duy nhất của hội sinh viên Việt Nam trong khoảng thời gian đó; và đào tạo được một người chủ nhiệm tiếp nối công việc cho tạp chí Non Sông sau này.

Số ra mắt của người chủ nhiệm mới 60&61 Tết 1994 đã được in đến 120 trang trên giấy đen và bìa màu. Trong thời gian Trịnh Trọng làm chủ nhiệm anh chú ý nhiều về trình bày (layout) vì anh có sở trường và sở thích về layout. Mọi công việc layout của THSV trong thời gian này đều do tay anh làm. Tuy anh chỉ làm vài số từ số 60 đến 63, thực tế anh đã làm nhiều hơn con số đó. Trong quá khứ, những lúc nào không có người phụ trách trong một số nào là đều có anh đứng ra đảm nhận.

Sang năm 1994 ban báo chí Non Sông thật sự có nhiều khó khăn trong việc thực hiện tờ tạp chí. Có lúc tờ tạp chí không có người về phụ. Không phải vì các anh chị em không còn thương mến tờ Non Sông nữa mà vì trong sinh hoạt có những giai đoạn của nó, có những lúc các cá nhân sinh hoạt phải ra đi vì đã ra trường tìm việc được ở xa, hay lập gia đình mà theo anh Võ Thành Đạt thì các anh không còn "cầm viết... mà cầm tay máy cò."

Số đầu tiên với chủ nhiệm Võ Thành Đạt

Trong cơn "khủng hoảng" không có người lãnh đạo này anh Vũ Thế Hiệp đứng ra đảm nhận vai trò chủ nhiệm kể từ số 64. Tuy đứng ra phụ trách muộn màng, anh thật ra đã tham gia vào THSV từ những ngày đầu. Anh là một trong vài người đứng ra thành lập THSV vào năm 1982. Anh là một nhà "sử gia" của THSV khi rất nhiều văn kiện, tài liệu đã do anh soạn thảo vào những ngày đầu, và nhiều tài liệu về THSV và Non Sông đã được anh lưu trữ kỹ lưỡng đến ngày hôm nay. Đến nay, duy nhất chỉ có anh là có gần như toàn bộ các tờ Non Sông từ ngày tờ Non Sông chưa thành hình, chỉ là một bản tin cho đến số cuối cùng tính đến ngày hôm nay. Ngoài vai trò "sử gia" ra anh còn là một tay viết kỳ cựu cho Non Sông trong nhiều năm qua bút hiệu Nhị Vũ. Cũng phải 10 năm sau, đến ngày hôm nay độc giả mới biết sự thật về tác giả Nhị Vũ này. Nếu lần gỡ lại các bài viết của Nhị Vũ, độc giả sẽ tìm thấy rằng tác giả này đã viết nhiều, rất nhiều cho tờ Non Sông. Ngoài bút hiệu Nhị Vũ anh còn có bút hiệu Nam Lữ. Liên tục trong 5 tháng liền anh làm chủ nhiệm, tờ Non Sông đã ra đều đặn mỗi tháng một số. Mỗi số đều rất đồng nhất

với 48 trang in trên giấy đen và bìa màu. Mỗi số đều có hình các phụ nữ Việt Nam trong các loại y phục khác nhau, như số 64 là hình một phụ nữ mặc y phục quan họ Bắc Ninh và đội nón mỏ quạ đang vo gạo cạnh một lu nước trước một căn nhà lá. Ngồi kế bên là một em bé đang vọc tay vào ổ gạo. Số 65 thì có một phụ nữ mặc áo bà ba Nam Bộ đang nâng niu một con gà con trước đồng rơm. Số 66 là một cô gái mặc áo dài xứ Huế đang cầm một chiếc nón lá che trước ngực đứng cạnh những cành tre. Số 67 là hai cô gái mặc Áo phục đang đứng xem chung những trang sách. Xa xa đằng sau là một chàng thanh

niên đứng dựa vào bệ đá của một trường đại học. Trường phái của anh trong việc thực hiện tờ tạp chí là chuyên chú vào các sáng tác văn thơ. Đối với anh điều ưu tiên hàng đầu là chất lượng của các bài viết.

Đến số 69 tháng 12 năm 1994 tờ Non Sông lại thay đổi người lãnh đạo, đó là anh Nguyễn Quân. Người chủ nhiệm mới này là người cao nhất trong số các người chủ nhiệm trước và sau anh. Anh đã có những sáng tác viết cho Non Sông ngay cả trước khi anh chính thức tham gia với tạp chí Non Sông. Khi nhắc đến Nguyễn Quân, mọi người thường không nghĩ đến một Nguyễn Quân viết báo hay làm chủ nhiệm mà là Nguyễn Quân internet. Thật vậy, anh là người đi tiên phong và có công đầu tiên đưa tờ Non Sông lên liên mạng toàn thế giới những năm sau đó. Mãi cho đến ngày hôm nay anh là người phụ trách phần Non Sông internet edition, nơi mà người đọc có thể đọc lại các số tạp chí Non Sông, trên trang nhà của tạp chí Non Sông. Anh cũng có bút hiệu riêng là NQ và NQ (TTU). Anh còn là một người sáng tác nhạc. Đã có một số bài hát của anh đã được in trên tạp chí Non Sông, đơn cử như bài Khuôn Viên Tình Khúc in trên số 68 tháng 10 năm 1994, hay bài Bài Thơ Xa Bé, lời Lưu Trần Nguyễn, được in trên số 75 tháng 9&10 năm 1995. Anh là người rất nghiêm túc trong mọi công việc. Nhiều người rất "sợ" anh vì anh khó tính. Đến ngày nay tính nghiêm của anh vẫn còn đó nhưng anh dạo này cười nhiều hơn và vui vẻ hơn xưa nên mọi người đã quên dần đi một Nguyễn Quân nghiêm túc, đạo mạo những năm về trước.

Trong thời gian này tờ Non Sông rất thiếu nhân lực. Tuy các bài viết vẫn được gửi về đều đặn nhiều như trước, ban Non Sông không có đủ người và rất chật vật để biến những bài viết này thành một tờ tạp chí cho độc giả. Trước khó khăn này, anh Trần Công Khánh, người chủ nhiệm đầu tiên quay về và chịu đứng ra làm

chủ nhiệm trở lại với điều kiện cho đến khi nào có người mới thay thế. Kể từ số 72 tháng Tư năm 1995 tờ Non Sông lại có một người chủ nhiệm, tuy mới mà lại cũ. Số 72 ra mắt độc giả với một hình bìa được trang trí lạ mắt, nhiều "graphics" hơn. Liên tiếp những số sau đó mỗi trang bìa tạp chí Non Sông đều có một kiểu trang trí đẹp, lạ mắt, và rất tân thời. Bìa của số 76, cũng là số cuối cùng của anh thật trang nhã với hình một em bé gái lên một trong y phục áo dài màu vàng đứng cạnh cành mai vàng. Sau lưng là hình trái đất và nhiều cây thông dọc các đồi núi. Cô bé người mẫu một tuổi này chính là con gái của chị Thế Thủy, cựu chủ tịch THSV và anh Tony Hoài (nhà thơ Hoàng Thượng Dung), mang tên Nguyễn Hoài Phương.

Anh Trần Công Khánh rất chuộng về các hình thức bên ngoài vì theo anh, hình thức đẹp mới lôi cuốn được người đọc. Lúc trước có anh Trịnh Trọng là người trình bày chính cho tờ Non Sông và các hoạt động của THSV thì nay lại có anh Trần Công Khánh. Có lẽ việc chuộng cách trình bày sao cho đẹp tờ tạp chí là một phần của sự đam mê của anh và cả nghề nghiệp của anh. Anh hiện đang làm chủ một công ty chuyên về quảng cáo và trang trí (AP Group) và vẫn đang tiếp tục sáng tạo những mẫu quảng cáo cho các cơ sở thương mại trong cộng đồng Việt Nam.

Sự trở về của anh là một sự cứu nguy cho Non Sông trên bờ vực thẳm. Tuy đã có những cố gắng cứu vãn tờ Non Sông, trong thời gian này chất lượng của tờ Non Sông xuống thấp nhất. Do những hậu quả của việc thiếu nhân lực, tờ Non Sông không còn những mục đặc sắc lôi cuốn người đọc như xưa. Nhiều lúc nhiều người lo ngại rằng tờ Non Sông đang đánh mất dần đặc tính đặc thù (identity) của nó. Độc giả cũ giảm nhiều so với ngày xưa. Đứng trước viễn ảnh u tối của tờ Non Sông, anh đã có sáng kiến mở khóa dạy "làm báo" cho các sinh viên để hy vọng rằng

những sinh viên này sẽ về để tiếp nối công việc Non Sông. Sáng kiến này đã có được phần thưởng của nó.

Vào khoảng tháng 10 năm 1995 anh bắt đầu tổ chức khóa học. Trong thời gian này đang có phong trào làm báo tại các trường, đi đầu phải kể là trường Golden West College qua tờ Lửa Hồng, tờ tiên phong trong sinh hoạt báo trẻ của các hội sinh viên Việt Nam trong vùng, trong khoảng thời gian này. Hội Sinh Viên Việt Nam trường Orange Coast College cũng đã bắt đầu làm báo để tranh đua với tờ Lửa Hồng trong tinh thần rất thân hữu. Các hội sinh viên khác cũng đang chuẩn bị ra quân để cùng tranh đua với Lửa Hồng và của OCC. Do có những sự tranh đua rất đáng khen đó mà mỗi trường đều có người về học "làm báo" tại THSV để học hỏi các bậc đàn anh ở đây và làm cho tờ báo của trường mình hay hơn. Trong những bạn trẻ về học hỏi có các anh Mai Xuân Đông (sau là chủ tịch Hội Sinh Viên Việt Nam tại OCC), anh Mai Ngọc (UCI), chị Lê Thái Minh Đoàn (sau là chủ tịch Hội Sinh Viên Việt Nam tại Cypress College), anh Vũ Quốc Phong (sau là chủ tịch nhóm trẻ DIP), chị Nhã Anh (sinh viên Cal State Long Beach), anh Đan Tâm (chủ nhiệm tờ Lửa Hồng), và một số bạn trẻ khác. Buổi học đầu tiên khá sôi nổi và hiệu quả vì các thành viên tham dự đều đang sinh hoạt tại một hội sinh viên của trường. Và vì cùng có nhiều tham vọng học hỏi các kiến thức nên học hỏi rất nhanh. Do những công tác đột xuất mà anh Khánh phải làm, sau buổi học đầu các thành viên "tự học" với nhau. Trong các buổi học hàng tuần sau này các anh Võ Thành Đạt và Nguyễn Quân thay phiên hướng dẫn các thành viên. Đến buổi học lần thứ bảy anh Trần Công Khánh trở lại để hướng dẫn bữa cuối. Sau khi chương trình học kết thúc,

anh rất buồn tuyên bố là do những đòi hỏi của việc làm anh không thể tiếp tục vai trò chủ nhiệm của tạp chí Non Sông và yêu cầu nhóm sinh viên trẻ này hãy đứng ra đảm nhận các công việc của tạp chí Non Sông.

Sau những tuần lễ học hỏi, các thành viên trẻ đã được biết nhiều về THSV và ý nghĩa của tờ Non Sông. Ai cũng rất thương mến những ý nghĩa mà tờ Non Sông đang đem đến cho giới trẻ. Không một ai muốn nhìn thấy tờ Non Sông phải đi vào dĩ vãng. Mọi người đều nhìn thấy là mình nên đoàn kết

Số đầu tiên với chủ nhiệm Trịnh Trọng

lại với nhau trong một môi trường chung như tờ Non Sông thuộc Tổng Hội Sinh Viên hơn là "hùng cứ" một phương tại ngôi trường của mình.

Sau khi đã bàn tán lẫn nhau, toàn thể các thành viên đều hứa là sẽ giúp tờ Non Sông trong khả năng có được. Điều gay go nhất là việc bầu chọn người chủ nhiệm mới. Ai cũng e ngại công việc nặng nề của vị trí này. Cuối cùng các thành viên bầu chọn anh Đan Tâm làm chủ nhiệm cho tờ Non Sông, vì một lý do duy nhất vì anh... có kinh nghiệm làm báo. Các thành

viên đều hứa hẹn sẽ hỗ trợ hết mình để thực hiện tờ tạp chí chung của giới trẻ tại đây. Và kể từ đó, tháng 12 năm 1995 tờ Non Sông có người chủ nhiệm mới. Anh Dan Tâm là người chủ nhiệm trẻ nhất, chỉ mới 21 tuổi khi nhận nhiệm vụ. Anh cũng không có các biệt tài đặc sắc về viết báo như các bậc đàn anh đi trước nhưng anh có một tấm lòng thật muốn thực hiện một tờ tạp chí đúng nghĩa mà qua đó có thể bảo tồn tiếng Việt và văn hóa Việt trong giới trẻ Việt tại hải ngoại.

Được biết chị Phạm Nhã Anh, một người

làm tờ đặc san Xuân này. Để có những bài có giá trị cống hiến độc giả, anh Dan Tâm đã thu thập các bài viết về ngày Tết thật đặc sắc của những năm trước để đăng vào đặc san Xuân này. Và do đó đặc san này có rất nhiều bài về ngày Tết mà người đọc có thể lưu trữ. Tờ đặc san Xuân 1996 được in trên giấy đen dày 104 trang, bìa màu. Ngoài hình bìa là hình ông đồ chuột đang vẽ câu đối cho các cháu chuột nhất, chuột con. Tấm hình này cũng là tấm hình chính thức cho Hội Tết Sinh Viên năm 1996 và được in trên áo thun của Hội Tết. Kể từ số này danh

từ "ban báo chí" được dùng nhiều đến thay cho từ ban biên tập. Trong dịp Tết này tờ Non Sông lần đầu được "bán" tại Hội Tết Sinh Viên. Những năm về trước những tờ Non Sông thường chỉ được biếu không. Chính những sự biếu không này nhiều lúc làm người nhận không cảm thấy quý tờ Non Sông. Ban báo chí Non Sông năm này được dùng chung gian hàng Tiếp Tân và có các người đẹp mặc áo dài tiếp khách nên được nhiều người đến viếng thăm.

Kể từ tháng 1 năm 1996 tờ Non Sông chính thức góp mặt trên làng báo liên mạng tại địa chỉ www.vweb.net/thsv_ncali.

Người có công đưa Non Sông lên liên mạng là anh Nguyễn Quân. Sau một thời gian, tờ Non Sông đổi sang địa chỉ mới www.vweb.net/nonsong.

Sau số Tết, một thử thách đầu tiên đến với ban báo chí Non Sông: tiền. Năm 1996 THSV không gây quỹ được nhiều từ Hội Tết như những năm trước, và số tiền kiếm được chỉ đủ trang trải các chi phí mượn trụ sở THSV. Ban chấp hành THSV lúc đó buồn bã thông báo với anh chị em ban báo chí là phải đóng cửa tờ tạp chí trừ phi

tờ tạp chí tự sống bởi chính nó. Đây là lần đầu tiên tờ Non Sông bị một trường hợp như vậy. Trong quá khứ nhân sự và bài viết là vấn đề nhức đầu, nay thì tài chính. Trong một nỗ lực chung của ban báo chí, mọi người đồng tâm là phải "sống chết" với tờ Non Sông. Từ đó đến nay tờ Non Sông đã tự sống bằng chính các quảng cáo và những tờ tạp chí bán được.

Đến số 79 tháng Tư năm 1996 tờ Non Sông chính thức có một ban báo chí với các vai trò được phân định rõ ràng. Chủ nhiệm có anh Dan Tâm và chị Phạm Nhã Anh, chủ bút Việt ngữ có Triệu Miên, một bút hiệu của chị Nguyễn Kiều Lệ, chủ bút Anh ngữ có chị Lê Thái Minh Đoan, thư ký cũng chính là chị Nguyễn Kiều Lệ, thủ quỹ có chị Nguyễn Hồng Nhi, thư tín có anh Trúc Phương, là bút hiệu của anh Trương Phước, về giao thiệp bên ngoài Nguyễn Lê Bảo, và Vũ Quốc Phong, về trình bày có Mai Ngọc, Dan Tâm và sự hỗ trợ kỹ thuật của anh Steven Huy Nguyễn, công ty Q Graphics. Phần kỹ thuật có Nguyễn Lâm, kỹ thuật trên internet có Nguyễn Quân.

Đến số 80 Hè 1996 ban báo chí Non Sông lại có sự thay đổi nhân sự, hoàn chỉnh hơn với thư ký là Thái Ngọc Ngân, đánh máy với Nguyễn M. Trâm và Võ Khánh, vẽ hình minh họa có Vũ Hoàng Lân, một họa sĩ trẻ chuyên nghiệp từng tốt nghiệp từ Việt Nam và đang học tại Cal State Long Beach về ngành nghệ thuật lúc bấy giờ, và có sự góp mặt của anh Phạm Trung giúp về tài chính. Anh Phạm Trung là một khuôn mặt tiêu biểu nhất. Anh đã có vợ và 3 con. Người con lớn nhất của anh cũng bằng tuổi thành viên trẻ nhất Non Sông. Tuy vậy, anh nhìn rất trẻ so với tuổi thật và có tinh thần sinh hoạt vui tươi, hòa đồng với giới trẻ. Từ ngày có anh vào tham gia, các mặt tài chính của tờ Non Sông khá hẳn lên. Lê Thái Minh Đoan do lý do riêng không thể tiếp tục làm chủ bút Anh văn và Non Sông từ đó không còn chủ bút Anh văn nữa. Chị Kiều Lệ

Số đầu tiên với chủ nhiệm Vũ Thế Hiệp

bạn cùng học chung tại trường Golden West College và từng phụ giúp trong tờ Lửa Hồng, đang học về tâm lý học, anh Dan Tâm mời tham gia vào ban Non Sông với vai trò đồng chủ nhiệm để đảm nhận các vai trò nội bộ. Tháng 1 năm 1996 chị Phạm Nhã Anh nhận lời và cũng từ ngày đó tờ Non Sông lần đầu tiên có đồng chủ nhiệm.

Tác phẩm đầu tiên của ban báo chí mới là tờ đặc san Xuân số 77&78 Tết 1996. Do thời gian cấp bách, do thiếu hụt bài vở, ban báo chí mới rất là chật vật trong việc

vẫn tiếp tục giữ vai trò chủ bút. Chị là một người đam mê thơ và sáng tác thơ rất nhiều. Chị làm việc rất tận tụy với Non Sông, có nhiều lúc âm thầm chịu "khổ" cho Non Sông.

Trong thời gian này ban báo chí đã cho ra mắt nhiều tờ tạp chí rất đẹp, với nội dung từ từ đi lên. Ban báo chí có thêm vài người về giúp ngắn hạn nữa như Vương Sơn, Phạm Tài giúp phần đánh máy, Lâm Quang giúp phần chụp hình, Lê Đình Phú giúp phần minh họa.

Để chuẩn bị cho số Tết 1997 hai anh Vũ Hoàng Lân và Đan Tâm bàn bạc và quyết định phải làm cho tờ tạp chí đặc sắc hơn

hơn năm trước với hai câu đối đồ lớn, những sưu tập tạp chí Non Sông cũ, cây mai và pháo.

Sau đó ban báo chí tiếp tục có thêm những cộng tác viên mới. Kể từ sau số 83&84 Tết 1997 ban Non Sông có thêm sự góp mặt của chị Ong Thụy Như Ngọc, anh Nguyễn Sơn Vũ, anh Nguyễn Quang Trường giúp phần biên tập, Nguyễn Trung Hiếu giúp phần liên mạng. Cả 4 "nhân vật" mới này đều có những nét rất hay riêng của họ. Ong Thụy Như Ngọc là một người đam mê nghệ thuật, nhất là âm nhạc và chị đã viết nhiều bài về âm nhạc cho tờ Non Sông. Nguyễn Sơn Vũ từng là

thành viên ban chấp hành THSV Paris, Pháp và là một tay viết rất chắc về chính trị. Anh đã liên tục viết cho Non Sông qua nhiều số nhiều bài về giới trẻ và hiện tình đất nước và cộng đồng. Nguyễn Quang Trường là chủ nhiệm tờ Sinh Viên tại Cypress College, là một người đam mê văn thơ và thật sự có tài về văn học nghệ thuật. Anh còn có biệt tài vẽ minh họa mà những nét vẽ của anh vẫn còn hiện hữu đến ngày nay. Nguyễn Trung Hiếu là một sinh viên trẻ. Hiếu tham gia vào ban Non Sông lúc vừa ra trường high school. Tuy trẻ, Hiếu có tài về vi tính (computer) và liên mạng (internet). Với sự góp mặt của Hiếu, tờ Non Sông lại đi thêm một bước nữa trên vấn đề liên mạng. Hiếu đã thúc đẩy anh

chị em trong tờ Non Sông rất nhiều để giúp Non Sông có một nơi cố định và riêng biệt trên internet. Kể từ tháng 6 năm 1997 tờ Non Sông có địa chỉ mới trên liên mạng là www.nonsong.org.

Ban báo chí đã cho ra mắt số 86 Hè 1997 với những nét trình bày trang nhã và nội dung nhẹ nhàng hơn. Nổi bật nhất trên trang bìa là hàng tit Phóng Sự Đặc Biệt Xung Đột Căng Thẳng Giữa Thầy Trò Việt

Nam tại đại học Cal State Fullerton. Đây là bài phóng sự về một xung đột giữa các thành viên Hội Sinh Viên Việt Nam và một người giáo sư Việt Nam có nhiều bí ẩn tại trường. Kể từ số Hè này mục "Làm Quen Cộng Tác Viên Non Sông" được thành hình theo sáng kiến của anh Nguyễn Quang Trường. Số 86 này cũng là số đầu tiên tờ Non Sông được gửi bán một cách quy mô tại sáu tiệm sách báo trong vùng như Tự Lực, Tú Quỳnh, Văn Khoa, ZipPost, Phước Hạnh, Thiệp Hồng, Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp, và tại Houston, Texas tại nhà sách Thiên Nga.

Sau số Hè ban báo chí cho ra mắt tiếp số 87 tháng 9&10 năm 1997 với hình bìa là cô hoa hậu Áo Dài Long Beach cô Caroline Nguyễn Thanh. Số tạp chí này cũng là số bán chạy nhất tại tiệm sách báo; 90 tờ Non Sông được gửi bán tại các tiệm sách và 89 tờ đã được bán hết. Cũng sau số Hè này, do việc làm, chị Kiều Lệ dọn đi xa ở phương Bắc và Non Sông tạm thời không có chủ bút. Cùng lúc đó Non Sông đón nhận thêm anh Hoàng Việt Khanh, một nhạc sĩ trẻ rất yêu thích nghệ thuật. Anh cũng là người đã viết nhạc phẩm chính cho trại hè hàng năm "Về Với Non Sông" của THSV.

Đến số 88 mùa Đông 1997 anh Nguyễn Quang Trường chính thức phụ trách phần chủ bút. Số này các bài vở hay hẳn lên, nhất là các bài về văn học nghệ thuật. Sau số này ban báo chí Non Sông chuẩn bị ráo riết để ra tờ Xuân 1998.

Do những bận bịu trong cuộc sống chị Phạm Nhã Anh không còn đảm nhận vai trò đồng chủ nhiệm kể từ sau số mùa Đông 1997. Chị Phạm Nhã Anh là một người rất thích viết và có những tác phẩm rất dễ thương thường được ký dưới bút hiệu Ariane Phạm. Chị đã có vài tác phẩm đăng trên tạp chí Non Sông mà gần đây nhất là Tù Bút Cho Ngày Mưa đăng trên số mùa Đông 1997. Chị là người rất nhạy cảm nhưng có một giọng nói cũng thật truyền cảm.

Số đầu tiên với chủ nhiệm Nguyễn Quân

bằng cách có thêm nhiều mục hơn. Với nỗ lực của toàn ban báo chí số Tết 1997 ra mắt thật đặc sắc và đẹp mắt, dày 120 trang giấy trắng với bìa màu hình múa lân và bao lì xì. Bên trong có những bài vở thật tiêu biểu cho ngày Tết. Trong dịp Tết Non Sông cũng lại được một gian hàng trong Hội Tết Sinh Viên nhưng lần này Non Sông có một gian hàng riêng biệt và lớn hơn. Nhờ có gian hàng riêng mà ban Non Sông đã trang trí cho nó đẹp

Số đầu tiên với chủ nhiệm Trần Công Khánh

Điểm nổi bật nhất của năm 1997 là tờ Non Sông lần đầu tiên thực hiện Giải Viết Văn Non Sông lần 1, sau 9 năm hoạt động. Dù là giải lần đầu tiên, đã có hơn 40 tác phẩm gửi về tham dự gồm cả Việt và Anh ngữ từ nhiều nơi trên nước Mỹ và một vài tác phẩm từ nước ngoài. Năm nhà văn, nhà thơ tiêu biểu cho làng văn thơ Việt Nam đã làm giám khảo cho giải viết văn kỳ này gồm nhà thơ Du Tử Lê, các nhà văn Quyên Di, Nguyễn Đức Lập, Bùi Vĩnh Phúc, và nhà văn nữ Trần Diệu Hằng. Giải viết văn này đã được sự ủng hộ giúp đỡ rất nhiều của các cơ quan truyền thông Việt ngữ trong vùng như đài VNCR, Little Saigon TV, Little Saigon Radio, v.v..., cũng như các cơ sở thương mại như công ty VNI, trường MTI College, Kính Bùi CPA trong các phần giải thưởng và áo thun kỷ niệm, cùng nhiều cá nhân và công ty khác. Buổi lễ phát thưởng sau đó đã được tổ chức long trọng lồng trong buổi lễ tổng kết Hội Tết 1998 và được nhật báo Người Việt đưa tin trong phần tin địa phương.

Tờ đặc san số 89 này là một kỷ lục về nhiều mặt của ban báo chí. Đầu tiên phải kể là chỉ trong vòng 3 tuần toàn ban báo

chí viết, đánh máy, và trình bày xong nguyên cả một tập đặc san dày đến 128 trang, cũng là con số kỷ lục về số lượng trang. Đặc san Tết được in trên giấy trắng với bìa màu mà bìa trước được trình bày thật đẹp với hình mặt một con cạp được lồng vào sau hình những em nhỏ múa lân. Số này có thêm trang bìa sau quảng cáo cho Advanced Skin & Laser Clinic, là quảng cáo về thẩm mỹ đầu tiên của tờ Non Sông. Số này cũng chỉ có 4 người thực hiện chính, do những cá nhân khác đang bận vào các công tác khác, với Ngọc Ngân đánh máy tất cả các bài viết, Quang Trường vẽ minh họa tất cả các trang tạp chí, Vũ Hoàng Lân trình bày trọn tờ tạp chí, và Dan Tâm

phụ trách phần biên tập và quảng cáo.

Vào dịp Hội Tết ban báo chí Non Sông lại có thêm một người nữa về tham dự, đó là anh Nguyễn Tấn, một bạn trẻ khác giúp phần internet. Kể từ đó ban internet làm việc hiệu quả và đem lại cho người đọc trên liên mạng nhiều sự thích thú.

Trong dịp Tết 1998 Non Sông có được một gian hàng rất lớn tại khuôn viên Hội Tết Sinh Viên của THSV. Với gian hàng rộng lớn bậc nhất này, ban báo chí Non Sông đã trang trí thật đẹp mắt với hai câu đối đỏ dọc hai bên mang hai hàng chữ "Tết Đến Hân Hoan Đi Hội Chợ, Xuân Về Vui Về Đọc Non Sông." Bên trên là hàng chữ Tạp Chí Non Sông – Tạp Chí của Giới Trẻ Việt Ngày Nay. Bên trong gian hàng có một cây mai lớn với những cánh hoa màu vàng tươi và các bao lì xì đỏ. Bên trên các bàn dài trong gian hàng có bày các bán đặc san Xuân Non Sông số Tết. Treo

đọc theo trước gian hàng là những chiếc nón lá. Vì gian hàng có nét đặc sắc Việt Nam nên nhiều người đã ghé lại gian hàng để chụp hình. Nhiều người còn xin chụp chung với chị Thái Ngân và anh Dan Tâm vì hai anh chị này mặc quốc phục Việt Nam. Các thành viên ban Non Sông có dịp quảng bá tờ tạp chí mà họ đang tiếp nối từ những thế hệ đi trước.

Sau nhiều thành công như vậy, tờ Non Sông lại rơi vào một cơn khủng hoảng trầm kha hơn bao giờ hết. Do những lý do cá nhân và bận bịu trong cuộc sống, một số thành viên Non Sông ra đi, đến một lúc mà sự ra đi có vẻ như là hàng loạt mà một ngày nọ năm thành viên còn sót lại Lân, Hiếu, Ngân, Tâm, Trung (Quân, Khanh & Đạt ở xa không về thường được) phải ngồi lại và tìm cách giải quyết. Khó khăn duy nhất của ban Non Sông là phần biên tập vì tất cả các khâu vẫn có đầy đủ người phụ trách, ngoại trừ phần biên tập. Trước những khó khăn này, chị Bùi Tố Tâm, một thí sinh thắng giải Bốn Giải Viết Văn Non Sông và cũng từng viết bài cho Non Sông không cảm lòng nhìn thấy sự đi xuống của tờ Non Sông nên đã xung phong vào giúp

Số đầu tiên với chủ nhiệm Dan Tâm

phần biên tập. Lúc đó là vào tháng 3 năm 98. Tờ tạp chí tháng Tư đã không ra được. Bao nhiêu thành công của ban Non Sông như đang tan mất dần. Tuy vậy, sự cố gắng hết mình của những thành viên còn lại đã có phần thưởng của nó. Với sự kêu gọi "thống thiết" trên hệ thống liên mạng (internet) của anh Nguyễn Quân, một đợt các bạn trẻ mới về tham dự. Một ngày họp của ban Non Sông vào đầu tháng 5 năm 1998 đã đông nghẹt người tham dự với gần 20 người gồm 7 thành viên cũ.

Sau buổi họp đầy thành công này, các thành viên cũ đều nói với nhau rằng chỉ cần vài thành viên trong những người mới dự họp này thật sự ở lại cũng sẽ làm Non Sông đi lên. Cuối cùng thì không phải một vài thành viên mới ở lại mà ban báo chí Non Sông đã tìm thêm được cả một ban biên tập mới. Ban biên tập mới này có chị Đoàn Quế Anh-một sinh viên vừa tốt nghiệp từ trường UCI, anh Hoàng Khải-sinh viên UCI, chị Lâm Minh Phượng-sinh viên UCI, anh Tạ Đức Trí-sinh viên đang theo học cao học (Master) tại Cal State Los Angeles, chị Đỗ Thị Thuấn-sinh viên đang theo học tiến sĩ (Ph.D.) về computer tại UCI, cùng tham dự với Bùi Tố Tâm và sự trở lại của anh Nguyễn Quang Trường. Ngoài ra tờ Non Sông còn có chị Phương Lan-một khuôn mặt sinh hoạt quen thuộc của Các Trung Tâm Việt Ngữ, và chị Mai Lan-một tay viết trẻ.

Ban báo chí mới ra quân thật ngoạn mục với số 90 Hè 1998. Trong số Hè này tờ Non Sông có rất nhiều mục và những bài viết hay. Điểm đặc biệt hơn cả là trong số Hè này ban Non Sông có tổ chức đi chụp hình minh họa cho tờ tạp chí mà các "người mẫu" là các thành viên trẻ của ban Non Sông và các bạn hữu. Với những bức hình đầy sáng tạo và phù hợp chủ đề của từng bài, tờ Non Sông được nhìn thấy tươi mát hơn. Sau số mùa hè ban báo chí còn có Lê Mỹ Hạnh, một tay viết trẻ khác, và chị Đào Bích Ngọc về tham dự. Theo truyền thống của tờ Non Sông, lần lượt

các thành viên tiêu biểu này sẽ đến với độc giả qua mục "Làm Quen Cộng Tác Viên Non Sông."

Sau số Hè, ban báo chí mới lại giới thiệu cho độc giả một số đặc biệt khác, số 91 mùa Thu 1998 với hình bìa là hai cô nữ sinh vai đeo túi đi học gợi lại hình ảnh ngày tựu trường của sinh viên chúng ta. Số này thật đặc biệt vì bài viết hay hơn cả số mùa Hè mà phần trang trí minh họa lại thật đặc sắc tạo nên vẻ đẹp thơ ngây của thời sinh viên.

Trong suốt hai năm trở lại đây "bộ mặt" Non Sông được trình bày đẹp hơn là do công của anh Vũ Hoàng Lân. Anh là một người luôn có ước vọng đưa tờ Non Sông lên về chất lượng nghệ thuật trang trí và chuyên nghiệp như những tờ tạp chí danh tiếng của Mỹ. Sau khi tốt nghiệp trường Cal State Long Beach về ngành Nghệ Thuật, anh đang làm cho một công ty lớn của Mỹ chuyên lo về quảng cáo và trang trí. Mỗi một tờ tạp chí ra mắt bạn đọc là một sáng tạo mới trong nghệ thuật trình bày của anh. Trong hai tờ tạp chí vừa qua anh đã tổ chức nhiều đợt chụp hình, với các nhiếp ảnh gia thân hữu, để mỗi số Non Sông đều có những tấm hình mới, trẻ trung, và phù hợp với chủ đề.

Tờ Non Sông qua sự lãnh đạo của mỗi vị chủ nhiệm đều có một đặc tính riêng. Những sự thay đổi này xảy ra do nhu cầu thường thức tờ tạp chí qua mỗi thời kỳ, theo nhịp với đà phát triển của cộng đồng Việt Nam. Tờ tạp chí Non Sông hiện nay, dưới sự điều hành của anh Đan Tâm, đang đi vào một hướng chuyên nghiệp hóa như một tờ tạp chí thực thụ, kết hợp với những nét hay đẹp của những góc văn, thơ, và các sáng tác trẻ đủ thể loại để mọi độc giả đều có thể nắm bắt được tin tức, học hỏi những nét đẹp của văn hóa Việt Nam, và giải trí.

Trong điều kiện luôn thiếu thốn về mặt tài chính, thời gian, và nhân lực, nhưng với một ước mơ mãnh liệt muốn đem lại một cách nhìn mới của việc làm báo trong giới sinh viên, tất cả anh chị em trong ban báo chí Non Sông đã và đang tận hiến tất cả thời giờ và công sức có được, để đem lại cho độc giả những sản phẩm văn hóa có giá trị cao, góp phần bảo tồn văn hóa, giữ thơm tiếng Mẹ. Tuy nhiên những cố gắng của chúng tôi sẽ khó có thể trở thành sự thật nếu không có sự quan tâm ưu ái của bạn đọc và những vị luôn có lòng với sinh hoạt của giới trẻ. □

Đan Tâm

Non Sông số Kỷ Niệm 10 Năm và những số gần đây

TƯ LIỆU NON SÔNG

10 năm với gần 100 số báo, nhìn lại những chặng đường đi qua của Non Sông, chúng ta không thể không hãnh diện trước những cố gắng, nỗ lực, bền bỉ của rất nhiều anh chị em sinh viên trong Ban Biên Tập Non Sông. Khởi đi từ một tờ bản tin chỉ nhằm mục đích liên lạc giữa các VSA cũng như thông tin các sinh hoạt trẻ trong cộng đồng, Non Sông từng bước cải tiến từ hình thức đến nội dung, và hiện tại, Non Sông được xem như tờ báo duy nhất bằng Việt ngữ cho sinh viên, cho tuổi trẻ. Kỷ niệm 10 năm, "ôn cố tri tân", trang "TƯ LIỆU" sẽ điểm lại một số những tài liệu quý, từ hình bìa các số báo, những tin tức, hình ảnh liên quan đến Non Sông ngày đầu... cho đến nay. Vì thời gian giới hạn, chúng tôi không thể có cơ hội liên lạc được đầy đủ các vị chủ bút, chủ nhiệm tiền nhiệm để sưu tập đầy đủ những tài liệu quý thuộc Non Sông. Ước mong trong những ngày tới, ngày dài tháng rộng, chúng tôi sẽ được sự tiếp tay, bổ túc của các biên tập viên cựu trào, để trong lần kỷ niệm... 20 năm tới đây, trang "TƯ LIỆU" của chúng ta sẽ đầy đủ hơn. Nhân đây, Ban Biên Tập Non Sông xin cảm ơn Giáo Sư Đào Mộng Nam, anh Vũ Thế Hiệp, chị Phương Lan... Những người đã cung cấp cho chúng tôi rất nhiều những tư liệu quý.

Biên tập: Etcetera và Mimi

BẢN TIN LIÊN LẠC

ỦY BAN VẬN ĐỘNG và TỔ CHỨC BẦU CỬ TỔNG HỘI SINH VIÊN VIỆT NAM MIỀN NAM CALIFORNIA

LỜI NGỎ

Sau hơn 8 năm mong đợi, tập thể sinh viên Việt Nam miền Nam California hân hoan giới thiệu đến cộng đồng VN tại hải ngoại sự ra đời của Tổng Hội SVVN miền Nam California.

NON SÔNG
TẠP CHÍ
CỦA
GIỚI TRẺ
VIỆT
NGÀY NAY

TỪ SỰ HÌNH THÀNH KHỐI
BÁO CHÍ, ĐẾN SỰ RA ĐỜI
CỦA ĐẶC SAN NON SÔNG.

LỜI NGỎ

Sinh hoạt, tâm tư, tình cảm của tuổi trẻ với học đường, gia đình, cộng đồng, và quê hương dân tộc ra sao? Đã 13 năm dài, biết bao thay đổi cho đời sống tí nam lưu vong của người Việt, của tuổi trẻ Việt. Đã đến lúc tuổi trẻ Việt phải nói lên suy nghĩ, mối quan tâm, những gì phải làm để tạo nhịp cầu tri âm giữa nhiều lớp tuổi khác nhau.

Sau một thời gian gián đoạn, bản tin NON SÔNG ra mắt lại trong một khuôn khổ mới. Với số lượng 4.000 số, phát hành hàng tháng đều đặn, 1.000 số sẽ được đi theo các anh chị nguyện san Đường Sống gửi tay đồng bào tại các trại tị nạn Đông Nam Á, 3.000 số còn lại phân phối đi khắp các trường Trung Đại học miền Nam Cali, thu viện công cộng, đồng bào.

Từ những tâm tình viết lại trên giấy trắng, đem vui buồn chia sẻ cho nhau, khả năng hiểu biết có được giúp đỡ các em minh, đồng bào, và cộng đồng.

Bản tin NON SÔNG bao gồm các bài viết cho Tuổi trẻ Việt Nam của quý vị thầy cô, phụ huynh, nhà văn, nhà báo uy tín, các truyện ngắn, văn thơ sáng tác, các bài phỏng vấn, các tin tức sinh hoạt của tuổi trẻ... bởi các cây viết trẻ sinh viên, học sinh, thanh thiếu niên.

Với mọi cố gắng có được, bản tin NON SÔNG ra mắt trong những ngày cuối tháng Tư, những ngày đau thương ứ đọng của dân tộc Việt. Với chủ đề "30-4, tuổi trẻ Việt Nam nghĩ gì?" những tâm tình ghi lại đây sẽ là những trao đổi suy nghĩ, sự tư, thức mắc, ước mơ, những việc phải làm của tuổi trẻ Việt Nam lưu vong.

CHỦ TRƯỞNG: Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam Cali
THỰC HIỆN: Khối Báo Chí
PHÂN PHỐI: Khối Thông tin và Liên lạc Liên trường Đại học
TRÌNH BÀY và MINH HỌA: Khánh Tú, Đông Hải
ĐÓNG GÓP SỐ NÀY: Giáo sư Lưu Trung Khảo, Nhị Vũ, Tuy Vũ, Minh Tuấn, Vương Thủy Hồng, Vũ Quốc Dũng, Lê Thanh Tùng

NON SÔNG 2

BẠN CÓ BIẾT BẢNG TÊN NON SÔNG QUA CÁC THỜI KỲ.

TỪ BẢN TIN NON SÔNG ĐẦU TIÊN (1984),
 QUA TẠP CHÍ NON SÔNG SỐ 1 (1988), ĐẾN SỐ 44 (5/1992)

non sông

TỪ SỐ 45 (6&7/1992) ĐẾN SỐ 72 (2/1995)

NON SÔNG

TỪ SỐ 73 (5/1995) ĐẾN SỐ 82 (12/1996)

NON SÔNG

TỪ SỐ 83 (1/1997) ĐẾN NAY

NON SÔNG

BẠN CÓ BIẾT

TRONG NHỮNG NGÀY ĐẦU, CÁC HỌA SĨ ĐẶNG NGÔ NGỌC QUANG, CHÚ SÒ, NGUYỄN KIÊN TRINH, NHẤT VŨ LÀ NHỮNG NGƯỜI ĐÃ TRÌNH BÀY BÌA BÁO, VẼ LOGO, VÀ MINH HỌA CHO TẠP CHÍ NON SÔNG.

HIỆN NAY, NON SÔNG CÓ HAI HỌA SĨ CHÍNH. VŨ HOÀNG LÂN, TỨC VAL, LÀM TRÌNH BÀY;
VÀ QUANG TRƯỜNG, VẼ MINH HỌA.

www.nonsong.org

DAN TÂM

VÀ NHỮNG HOÀI BẢO LỚN

Etcetera ghi

Nói chuyện với Dan Tâm, đồng chủ tịch Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Nam California (THSV) và chủ nhiệm tạp chí Non Sông (NS)

ETC.: Xin Dan Tâm cho đọc giả Non Sông biết đôi nét về mình.

TÂM: Tôi sinh ra và lớn lên tại Sài Gòn, Việt Nam. Ngôi trường cuối cùng tôi theo học là trung học Lê Quý Đôn, Sài Gòn. Tôi vừa tốt nghiệp bằng cử nhân ngành Quản Trị Kinh Doanh chuyên về Tài Chính và Đầu Tư tại California State University, Long Beach và đang chuẩn bị học tiếp bằng Cao Học về Quản Trị Kinh Doanh (M.B.A.).

Tôi đã tham gia sinh hoạt từ những năm còn học trung học tại Hoa Kỳ trong Hội Việt Nam của trường. Sau đó, tại trường Golden West College tôi đã tham gia vào ban chấp hành Hội Sinh Viên Việt Nam, đồng sáng lập và là chủ nhiệm đầu tiên của tạp chí Lửa Hồng.

Cuối năm 1995, do sự tín nhiệm và đề cử của các anh chị em thành viên THSV, tôi đã chính thức tham gia vào THSV với vai trò chủ nhiệm tạp chí Non Sông. Sau đó tôi đã tham gia vào nhiều hoạt động khác của THSV. Đến tháng 5 năm nay tôi một lần nữa được tín nhiệm vào vai trò đồng chủ tịch THSV cùng với hai người bạn khác rất có tài năng, bản lĩnh, và kinh nghiệm.

ETC.: Cùng lúc đảm nhận nhiều vai trò như vậy, chắc hẳn anh rất bận rộn với các sinh hoạt của THSV cũng như tạp chí Non Sông. Xin anh cho biết khái quát những project THSV thường làm trong

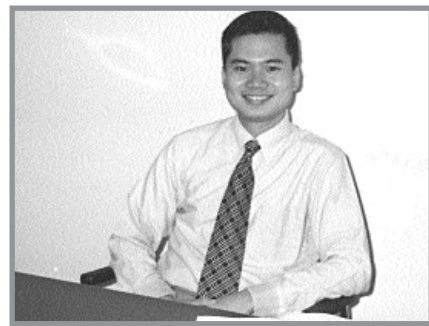
năm, kể cả những mục đích của những project này.

TÂM: Là một tổ chức với các thành viên trẻ đầy nhiệt huyết, lòng yêu nước, có trình độ và khả năng; với mục đích giúp đỡ thế hệ sinh viên trẻ Việt Nam, phục vụ đồng bào, và góp phần bảo tồn, phát huy văn hóa và ngôn ngữ Việt, THSV mỗi năm đều có nhiều chương trình hoạt động xoay quanh các mục đích này. Những chương trình hoạt động định kỳ gồm: chương trình dạy kèm hàng tuần tất cả các môn học cho học sinh trung học; tạp chí Non Sông phát hành mỗi hai tháng; Đêm Thánh Phòng mỗi mùa; các Ngày Đại Học và Hướng Nghiệp; các buổi giúp những người vô gia cư trong Lễ Tạ Ôn; trại hè "Về Với Non Sông" hàng năm; Hội Tết Sinh Viên vào các dịp Xuân về để duy trì, phát triển văn hóa và là dịp để đồng bào đến giải trí, vui chơi trong các ngày Tết.

ETC.: THSV Nam California, vốn được hiểu và xem như là cơ quan trung ương, đầu não của tập thể sinh viên miền Nam California, xin anh nói rõ thêm vai trò này?

TÂM: Thật ra THSV không nắm giữ vai trò đầu não của tập thể sinh viên miền Nam California và không hoạt động theo phương thức hình kim tự tháp. THSV giữ vai trò liên kết giữa các tập thể sinh viên Việt Nam.

ETC.: Xin anh cho biết những liên hệ giữa

THSV và các hội sinh viên Việt Nam (Vietnamese Student Association-VSA) tại các trường trong các vùng phụ cận, cũng như hỗ trợ cụ thể nào THSV có thể giúp đỡ để theo sát các hoạt động tại các VSA?

TÂM: THSV giữ vai trò liên kết các liên nối, là những hội sinh viên Việt Nam trong mỗi trường đại học và một số hội Việt Nam trong các trường trung học trong một liên mạng hoạt động (network) để các hội sinh viên có thể tương trợ lẫn nhau trong mọi hoạt động, hầu đem lại những lợi ích tối đa cho cộng đồng Việt Nam chúng ta.

Các hội sinh viên của mỗi trường đều có những hoạt động riêng rất hay của họ. THSV sẽ sẵn sàng hỗ trợ các hội sinh viên trong khả năng có được, đồng thời tổ chức những hoạt động mà các hội sinh viên có thể cùng tham gia như tôi vừa kể.

ETC.: THSV có những hình thức nào để nối kết với các VSA một cách thường xuyên ví dụ như các hoạt động văn hóa, nghệ thuật hầu tạo tình thân giữa các hội đoàn trẻ?

TÂM: THSV có các buổi họp liên trường mỗi 2 tuần tại trụ sở để không những THSV mà các hội sinh viên có dịp theo sát và hỗ trợ những hoạt động của nhau. THSV hỗ trợ các hội sinh viên các trường tổ chức các đêm văn nghệ.

THSV tổ chức những Đêm Thính Phòng mỗi mùa trong năm để tạo một môi trường lành mạnh cho giới sinh viên có dịp gặp nhau vui ca và học hỏi lẫn nhau; trại hè hàng năm cho giới trẻ và sinh viên có dịp gặp gỡ trao đổi kiến thức học đường cũng như các kinh nghiệm trong đời sống; các buổi picnic kết thân. THSV còn tổ chức các buổi phát quà cho những người vô gia cư và các trẻ em để các bạn trẻ có dịp sinh hoạt xã hội. Ngoài ra, Hội Tết Sinh Viên truyền thống hàng năm là dịp tốt nhất để nhiều bạn trẻ có dịp làm việc thiện nguyện và tham gia vào được nhiều lãnh vực sinh hoạt.

ETC.: Anh có thể kể một số những việc làm tốt của THSV đã làm trong thời gian qua đối với cộng đồng, từ đó, trong những năm tới đây, THSV có những dự tính gì trong các hoạt động của mình?

TÂM: Những việc làm của THSV có tốt hay không xin dành cho đồng bào đánh giá. Những hoạt động tôi vừa kể cho anh là những việc làm định kỳ của THSV trong thời gian hiện tại.

THSV đã từng tổ chức Đại Hội Thể Thao Mùa Hè hàng năm. THSV cũng thường tổ chức các kỳ hội thảo lịch sử, văn hóa Việt Nam cũng như các cuộc biểu tình chống sự kinh tài hay tuyên truyền của các đoàn Cộng Sản Việt Nam. Trong những năm qua THSV còn tổ chức các Ngày Đại Học và Hướng Nghiệp để giúp phụ huynh và các em học sinh trung học hiểu đơn và hiểu biết thêm về các ngành học và nghề nghiệp tại Hoa Kỳ.

Ngoài ra, THSV đã từng tham gia vào ban tổ chức các kỳ đi bộ cho thuyền nhân Việt Nam trong nhiều năm qua và gần đây nhất là cho làng Việt Nam tại Phillippines. Những năm về trước THSV đã tổ chức nhiều cuộc gây quỹ để hỗ trợ đồng bào tị nạn.

THSV đã tích cực hỗ trợ Giải Khuyến Học và Hoa Hậu Áo Dài Long Beach truyền thống (do sinh viên và cựu sinh viên Cal State Long Beach thực hiện) từ những ngày đầu hình thành hai hoạt động này, Boat People S.O.S, và LAVAS. THSV còn hỗ trợ cho Hội Khoa Học và Kỹ Thuật Gia Việt Mỹ tổ chức các đại hội toàn quốc, ban đại diện Cộng Đồng Việt Nam Nam California trong các kỳ bầu cử cộng đồng, Liên Đoàn Cử Tri Người Mỹ gốc Việt trong các kỳ bầu cử Hoa Kỳ, Little Saigon Foundation trong các buổi phát quà Niềm Mơ Ước Mùa Giáng Sinh hàng năm.

Các sinh hoạt của THSV thay đổi tùy theo nhu cầu và sự phát triển của cộng đồng Việt Nam chúng ta. Trong thời gian tới đây ban chấp hành THSV sẽ cố gắng thực hiện chương trình đào tạo các nhà lãnh đạo trẻ. Chúng ta đang có nhiều bạn trẻ có tài năng và hoài bão, nhưng nhiều bạn trẻ rất cần sự hướng dẫn. THSV trong khả năng có được sẽ hướng dẫn các bạn trẻ trở thành các nhà lãnh đạo cho cộng đồng chúng ta sau này.

ETC.: Tạp chí Non Sông, tiếng nói của THSV, hiểu theo một nghĩa khác là tiếng nói của tuổi trẻ, sinh viên, các anh có làm được điều đó không?

TÂM: Chúng tôi đã cố gắng rất nhiều và đã phần nào nói lên được tiếng nói của tuổi trẻ và sinh viên. Chắc chắn là chúng tôi sẽ cần phải tiếp tục cố gắng nhiều hơn nữa. Và để thật sự trở thành tiếng nói của tuổi trẻ và sinh viên, chúng tôi rất cần các bạn trẻ đến góp sức, góp tiếng nói cho tờ tạp chí của các bạn.

ETC.: Những khó khăn nào trong các hoạt động của THSV cũng như tạp chí NS?

TÂM: Bất kỳ tổ chức nào cũng gặp nhiều khó khăn trong các hoạt động của họ. Riêng chúng tôi cũng có vài khó khăn riêng. Đầu tiên phải kể là khó khăn trong việc kêu gọi các bạn trẻ tham gia vào các hoạt động. Kế đó là sự thông tin đến giới trẻ về những hoạt động ích lợi này. Và tiếp theo là sự khó khăn về tài chính để tài trợ cho các hoạt động này. Sau cùng là chúng tôi phải tự học hỏi và hướng dẫn lẫn nhau

làm việc mà rất thiếu sự diu dắt của các bậc đi trước. Đó là lý do tại sao chúng tôi quyết tâm sẽ hướng dẫn và diu dắt các bạn trẻ khác và các bậc đàn em.

ETC.: 10 năm, gần 100 số báo chứng tỏ THSV, qua tạp chí Non Sông đã tạo được chỗ đứng riêng trong sinh hoạt báo chí, anh cho biết những liên hệ giữa NS và các diễn đàn văn học nghệ thuật khác.

TÂM: Liên hệ với các diễn đàn văn học nghệ thuật khác là điều rất cần thiết trong sinh hoạt báo chí và văn hóa nghệ thuật. Chúng tôi đã có một số liên hệ với một vài văn đàn cùng một số các bậc đi trước, anh, chị trong giới văn học nghệ thuật. Tuy nhiên chúng tôi sẽ cần phải mở rộng thêm liên hệ đến nhiều văn đàn khác.

Chúng tôi mỗi ngày một cố gắng nâng cao tính chuyên nghiệp cho đúng nghĩa của một tờ tạp chí nên ngoài các văn đàn, chúng tôi còn cố gắng tạo mối liên hệ với các giới trong ngành báo chí, truyền thông cũng như trong các lãnh vực chuyên môn khác.

ETC.: Anh có ý kiến hay lời kêu gọi gì để gửi đến độc giả NS cũng như các bạn trẻ nhân dịp kỷ niệm 10 năm NS?

TÂM: Quan niệm của tôi là "tu thân, tích đức, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ". Tôi chỉ xin có vài lời nhắn đến các bạn trẻ. Các bạn hãy ráng học hỏi mọi kiến thức cũng như tinh hoa của đất nước bạn cư ngụ, nhưng cũng không quên trau dồi và học hỏi ngôn ngữ, phong tục, lịch sử và các phép lễ phép của người Việt Nam. Sau khi bạn đã thành nhân, bạn nhớ đừng quên cội nguồn và hãy ra sức giúp đỡ những người dân Việt trong bất kỳ khả năng nào bạn có, và trong bất kỳ hình thái hoạt động nào của bạn và tổ chức bạn.

Các bạn đừng chỉ ngồi chờ để chỉ về phục vụ đất nước Việt Nam của chúng ta mà thôi. Có rất nhiều người Việt trong các cộng đồng bạn cư ngụ đang cần sự giúp đỡ của bạn. Có rất nhiều em nhỏ đang cần sự diu dắt của bạn. Hãy cùng nhau giúp đỡ người Việt chúng ta và xây dựng, vun bồi các cộng đồng chúng ta đang sinh sống trên mọi nơi trên toàn thế giới. □

GIÁNG SINH, NÓI CHUYỆN

QUẢ

SÔNG

28

NON

Bài: Xí Mụi

Photos: Phùng Nam Cường

Models: Nguyễn Hoàng Giang, Lâm Minh Phượng, Tố Tâm

“Mừng ngày Chúa sinh ra đời!

Người người đó đây tươi cười...!” A! Trong tất cả các ngày lễ, Giáng Sinh là ngày đặc biệt nhất bạn nhỉ? Giáng sinh có ông già Noel, có cây thông xanh lá, có chú nai Rudolf mũi đỏ, có tuyết rơi phủ trắng cả khắp phố phường (Cali thì hơi ngoại lệ một chút, muốn đi ngắm tuyết lại phải lái xe trèo tuyết lên núi Big Bear...) và lẽ dĩ nhiên... có nhiều, nhiều lắm những gói quà xinh xắn đính kèm với tên của “mình” nằm ngổn ngang dưới gốc cây Noel lấp lánh hoa giăng.

Ngộ nhỉ! Cái cảm giác sắp được nhận quà sao mà hồi hộp và vui dễ sợ! Thế mà cái cảm giác đi tìm quà để tặng người khác lại...lằng lằng khó hiểu: hơi bỡ ngỡ vì không biết phải chọn mua món gì, hơi lo lo vì cứ sợ người nhận quà sẽ không vừa ý, hơi... xót ruột vì... tiền financial aid dành dụm mấy tháng qua sắp sửa quay gót theo mây khói, và cũng không kém phần hồi hộp khi khệ nệ ôm đồ đặc đúng đối diện với quầy tính tiền: không biết thẻ tín dụng của mình có bị quá credit line hay chưa??? Đó, có lẽ là tâm trạng của những bạn, đa số là các bạn trai, chưa quen sương gió... của máy điều hòa không khí trong shopping mall mà thôi.

Thật ra, đi mua sắm quà cáp trong dịp lễ Giáng Sinh cũng không hẳn là một cực hình... nếu các bạn đừng đợi cho đến vài ngày trước đêm 24 mới chịu bắt tay vào "công tác xã hội" lớn lao này. Bạn có còn

nhớ Giáng Sinh năm rồi không? Một mình đơn thân độc... cô tiến vào parking lot của mall mà cứ ngỡ mình đang ở gần biên giới của San Diego và Mễ. Xe nối đuôi nhau chạy rề rề, lái tới de lui cho xe ta chạy vòng vòng, ta chạy vòng quanh... chỉ thấy xăng cạn dần (2)... hết tránh xe, tránh người, giành chỗ đậu... cho tới cuối cùng lạc qua một sa mạc parking nào lạ hoắc, tưởng chừng như khác luôn cả zip codes với cái mall... bạn mới tìm được một chỗ đậu! Ủ nhỉ, Nhắc đến có bạn sẽ rùng mình! Chậc chậc! Vậy thì Giáng Sinh năm nay bạn đừng đợi đến phút chót nữa nhé.

Để tránh trường hợp này tái diễn, bạn không những nên bắt đầu shopping sớm, mà cũng nên chuẩn bị kỹ càng trước khi đặt chân vào bất cứ thương xá nào. Trước nhất, bạn nên làm một "danh sách" của những thí sinh trúng tuyển... ý quên, người may mắn sẽ được bạn tặng quà trong năm nay như anh chị em, ba má, ông bà ngoại, cháu chắt, bạn bè, và người yêu. Kế tên của mỗi người sẽ là một cột khác dành cho số tiền chi tiêu tối thiểu mà bạn muốn dành cho mỗi người. Và ở cột thứ ba sẽ là những món quà vừa với số tiền đã đặt sẵn, kèm theo tên của những tiệm mà bạn nghĩ có thể bán những món ấy.

NHỮNG ĐIỀU NÊN NHỚ TRƯỚC KHI ĐI SHOPPING:

- 1) Shopping mall thường có những dịp đại hạ giá vào ba ngày cuối tuần. Để ý nghe quảng cáo trên tivi hay radio.
- 2) Những tiệm như Ross, Marshall, T-Jmax, Nordstrom Racks, hay outlets lúc nào cũng có những loại đồ hiệu (brand names) của những mùa vừa qua với giá rất đặc biệt.
- 3) Nhiều tiệm như Robinson-May, Macy... sẽ bớt thêm từ 10-30% nếu có coupons với điều kiện bạn có thể tín dụng ở tiệm của họ. Bạn có thể lên thẳng vào personel office hay gift wrapping department của tiệm đó và hỏi xin thử.
- 4) Nếu mua nhiều tặng phẩm trong một ngày, cùng một chỗ, bạn nên hỏi xin thẻ tín dụng của chính tiệm đó để có thể được bớt khoảng 10% tổng số tiền bạn

chi tiêu.

5) Bạn có thể xin "gift receipt" khi trả tiền cho mỗi món đồ để nếu lỡ người nhận quà không vừa ý với tặng phẩm, họ có thể đem đổi mà không bị rắc rối. Gift receipt không có ghi lại số tiền của món đồ.

6) Đa số tiệm nào cũng có bán "gift certificate" nếu bạn không có giờ đi mua sắm.

7) Nếu sợ dễ bị xài quá "credit line" của thẻ tín dụng, bạn nên mang theo tiền mặt và dặn với lòng sẽ không xài hơn số tiền đã quy định.

8) Lúc ra trả tiền, nhớ xin hộp để đựng quà (gift boxes) và giấy lót (tissues) cho mỗi món bạn mua.

9) Nhớ mua giấy gói quà, nơ, thiệp (mua trong hộp đồ mắc hơn) và băng keo.

10) Nên nhớ rằng mục đích chính khi đi mua sắm là tìm quà cho thân nhân chứ không phải cho... chính mình. Bạn gắng cầm lòng đừng sa ngã vào lời lẽ tự biện hộ như... "Ủ, mình cũng thích hay cần món này lắm chứ đâu phải riêng họ...!" mà rồi gần hết phân nửa món quà là tự tặng cho bạn. (Điều này người viết muốn tự nhắc nhở lấy mình.) Có thể nói rằng tìm tặng phẩm cho bạn bè và người yêu khá phức tạp hơn là cho những người bạn đã thân hay thành phần gia quyến. Đa số mình có thể chọn những tặng phẩm cần thiết trong gia đình hay nhu yếu phẩm cá nhân như quần, áo, giày, vớ, hoa quả, bình bông, lọ kiếng, nồi niêu soong chảo vân vân và v.v... Với người thân, bạn thường tự cho quyền mình bớt lo lắng về phương diện "tế nhị" hay khách sáo mà mình vẫn phải đương đầu khi xã giao với người ngoài. Vì vậy, để giúp cho các bạn có thêm vài ý kiến "đơn giản" trước khi đi mua sắm cho bạn bè và người yêu trong những ngày sắp tới, dưới đây là một vài đề nghị về tặng phẩm cho mùa Giáng Sinh năm nay.

TẶNG PHẨM CHO NHỮNG NGƯỜI BẠN CHƯA THÂN:

Thoạt đầu, bạn nghĩ rằng tặng quà cho những người bạn chưa quen thân... khó nhất vì bạn chưa thật sự biết sở thích của

họ. Vấn đề còn trầm trọng hơn khi phải tặng cho một người khác phái. Biết đâu được vì cơ duyên đưa đẩy, họ rất có thể trở thành một đối tượng lý tưởng trong nay mai. Đúng vậy, tặng quà cho họ lúc này cũng có thể là một trong những ấn tượng đầu tiên về cách tiêu xài của bạn. Nhưng dù sao cũng không có kinh khủng như bạn tưởng tượng đâu. Để tránh trường hợp người nhận quà hiểu lầm là mình... quá khéo, hay đang dùng cách tặng quà đắt tiền để mua chuộc cảm tình, mình nên chọn những món quà vừa giá (trung bình trên \$10), không quá "personal", và hợp ý với người nhận. Vì họ là những người bạn chưa thân, nên bạn cần tránh mua những món quà như quần áo, nước hoa, mỹ phẩm hay một món gì mang tính cách hơi cá nhân, kẻo họ sẽ nghĩ rằng mình... độc đoán đó!

A/ BẠN GÁI TẶNG BẠN TRAI

+ Cà vạt: Đồng ý rằng các chàng ai nấy cũng có vài ba cái cà vạt trong tủ áo, nhưng dù sao thêm một cái cũng sẽ làm tăng thêm phần "mới mẻ" cho cái bộ suit duy nhất mà anh vẫn thường mặc đi làm mỗi ngày.

Tiệm: Department stores nào cũng có, như Robinson-May, Macy, Sears, Ross, Mervyns, Structures, Gaps, J-Crew....

Giá: \$15-30

+ Nón/vật dụng học sinh: Nếu học cùng trường, bạn có thể vào tiệm sách của chính trường mình để tìm những vật dụng thường dùng như nón, viết, bao viết, bóp, ly, license plate có khắc tên trường.

Tiệm: Bookstores

Giá: \$6-20

+ CD/Tape nhạc: Nếu bạn biết được anh ta thích ca sĩ hay band nào mà thôi. Còn không, bạn có thể mua gift certificate hay tìm những băng nhạc có ý nghĩa "yêu nước" như "Sài Gòn vẫn mãi trong tôi,"

"Tình khúc 75-95"... để khơi lại niềm máu con rồng cháu tiên oai hùng vốn sẵn có nơi ảnh. Nhưng nhớ hỏi trước kẻo mua trùng cuốn băng

người ta đã có thì uống lắm.

Tiệm: Sam Goody, Tower Records, Music Plus, Phước Lộc Thọ...

Giá: \$10-16

+ Lịch/organizer: Những tờ lịch có hình những kiểu xe, phong cảnh; hoặc lịch gỗ mỗi ngày với truyện vui, quotes of the day, comics, vocabulary builder, Guinness World Record...

Tiệm: Barnes and Nobles, Walden, Hallmarks, các tiệm sách...

Giá: \$10-18

+ T-shirts: Có thể nói T-shirt/áo thun là ngoại lệ trong vấn đề quần áo vì kiểu unisex này rất dễ mặc. Bạn không nhớ sao, mỗi lần mình điền đơn xin thêm.. vài cái thẻ tín dụng thì ưa được hãng đó tặng cho chiếc áo thun...lưu niệm, tượng trưng cho tình bạn hữu... trong vấn đề kinh tế ấy mà!

Tiệm: Department stores, Mervyns, Marshalls, Ross, T-Jmax

Giá: \$8-15 (Nếu mua lộn trong Phước Lộc Thọ thì giá khác đó nghe!)

B/ BẠN TRAI TẶNG BẠN GÁI

+ Gấu nhồi bông: Không cần phải là gấu! Mèo, vịt, heo, thỏ gì cũng được miễn sao chúng nhìn dễ thương là con gái ở tuổi nào cũng còn mê.

Tiệm: Hallmarks, Card/Gift shops, Rite Aid, Sav-on, và đôi khi những chợ supermarket như Ralph, Lucky, Alberson... cũng tung ra những đợt thú nhồi bông trong dịp lễ.

Giá: \$10-20

+ Đồ trang trí: Những tượng hình bằng thạch cao, gỗ khắc, thủy tinh. Posters, khung hình, album, stationary set ngộ nghĩnh với những em bé màu trắng đen của Kim Anderson hay Anne Geddes, Christmas ornaments, musical snow ball, lọ hoa khô potpourri...

Tiệm: Đa số những tặng phẩm trong Hallmarks đều được cả!

Giá: \$5-30

+ Beanie Babies: Gần đây đang có phong trào sưu tầm (collect) những con thú nhỏ... hạt đậu rất dễ thương được gọi là Beanie Babies. Beanie Babies đã xuất hiện trên thị trường nước Mỹ vào đầu thập niên 90 bởi ông H. Ty Warner (chủ công ty TY Inc.) Đến năm 95, cơn sốt sưu tầm beanie babies bắt đầu xâm chiếm toàn nước Mỹ. Beanie Babies chánh gốc có đeo nhãn hiệu hình trái tim đỏ với chữ "Beanie Original Babies." Có rất nhiều hãng đồ chơi khác tung ra những loại beanie babies như Disney, Gund, Russ, Bean Sprout v.v... nhìn tương tự hoặc dễ thương hơn. Nhưng nếu bạn thích chạy theo cơn sốt này thì chỉ có những chú beanie babies "original" của TY mới được vào danh sách "collectible items" và được tăng thêm giá trị sau những lần "về hưu" (retired) để trở thành món quà "khó kiếm" (hard to find.) Giá trị của chúng có thể tăng đến hơn \$300 cho những con "khó kiếm."

Tiệm: gifts stores như Hallmarks, bookstores, toy stores.. Những tiệm này thường giăng băng như "... We carry Beanie Babies".

Giá: những con chưa retired - \$6-8, tùy chỗ.

+ Kẹo/Chocolates: Vào dịp lễ, kẹo bánh và chocolates thường được gói sẵn trong hộp trang trí rất đẹp mắt. Nhưng khi chọn món này, bạn nên chắc chắn người đẹp hồng có sợ lên cân!

Tiệm: Seés, Godiva, Sweet Factory, Sav-on, Rite-aid...

Giá: \$8-20

+ Nhật ký/Journal books: Dành cho những bạn gái yêu thơ, nhạc, thích viết lưu bút hay nhật ký. Những quyển tập này thường có bìa trang trí rất đặc sắc và dễ thương.

Tiệm: Barnes & Nobles, Kinko Stationary, Hallmarks, Papyrus

Giá: \$8-20

TẶNG PHẨM CHO NGƯỜI... YÊU

Quà tặng cho những "thiên thần" trong giấc mơ của bạn ắt phải chính bạn mới biết được họ đang "mê" món gì nhất. Nếu không thì bạn hãy chuẩn bị lãnh án phạt vì cái tội "lơ là" đến độ... đăng trí trầm trọng đến như vậy. Bạn hãy thử nhớ lại xem, trong những lần "du xuân" hay dạo phố, những thiên thần bé nhỏ ấy thường tung cánh bay nghiêng về tiệm nào, xuyết xoa chiêm ngưỡng những món gì nhất? Giày dép, nước hoa, quần áo, đồng hồ, stereo, tivi, nhãn hột xoàn... hay xe hơi? Ừ nhỉ, có một điều tuy tốt nhưng cũng hơi nguy hiểm là vì khi quá thân với nhau, chàng và nàng ưa tự do bộc lộ những ước muốn nhỏ nhoi... mà chỉ có nước khai phá sản hay ký thêm vài ba xấp giấy nợ thì họa may sinh viên như mình mới có can đảm để thực hiện được những ước muốn "đáng yêu" ấy. Dẫu sao đi nữa, đã hiểu rõ sở thích của nhau thì hy vọng cũng sẽ dễ tìm món quà vừa túi tiền... và mà cũng vừa lòng ý trung nhân.

A/ QUÀ CHO CHÀNG

+ Quần áo: Quần áo của các chàng có thể nói là đơn giản hơn các nàng rất là nhiều. Nhìn tới ngắm lui thì cũng có bấy nhiêu kiểu, chỉ khác có cái màu. Cho nên bạn có thể tặng một chiếc áo len, áo khoác, áo sơ mi flannel, dây nịt, vớ, hay một bộ pajamas... Nói tóm lại, bạn nghĩ chàng đang cần thứ gì thì cứ việc mua.

Tiệm: Structures, Gaps, Macy, Robinson-May, J-Crew...

Giá: trên \$20

+ Nước hoa/Lotion: Biết là chỉ có mình bạn mới "được quyền" chọn ra một mùi thơm quyến rũ dành riêng cho ảnh. Nhưng nhớ đừng lựa mùi nồng nặc quá người ta chịu không nổi đâu. Những mùi nhẹ như

Cool Water, Clinique for Men, Polo Sport CK-one... là những mùi hương được các đấng mày râu chiều chuộng nhiều nhất. Nhiều chàng không thích xài nước hoa thì bạn có thể mua lotion, shaving cream/gel, hay xà bông thơm mùi thảo mộc, núi, rừng, mưa, biển, hay thiên nhiên "made just for him."

Tiệm: Department stores, Bath and Body Works, Garden Botanika

Giá: \$8-50

Nếu bạn vẫn không hài lòng với những mùi nước hoa đã có trên thị trường, bạn có thể tự chọn và pha (không phải ở nhà...) ra một mùi hương thích hợp nhất từ những lọ "extracts" nguyên chất của các loài hoa, cây, phấn, v.v..

Tiệm: Garden Botanika có trên 60 nguyên chất khác nhau. (Trung bình mỗi lọ nước hoa pha sẵn có đến 100 nguyên liệu).

Giá: body oil \$8/oz, cologne \$15/lọ

+ Nhạc chọn lọc: Đây không phải là lúc bạn xẹt ra Phước Lộc Thọ để khiêng về những cuốn băng/dĩa nhạc đã được thâu sẵn đâu nghe. Bạn nên tự chọn lọc và thâu lại những bài nhạc trữ tình, lãng mạn nhất mà hai đứa đã từng nghe qua chung với nhau, hoặc những bài nhạc tình phổ thông như... "Đừng xa em đêm nay, Yêu anh dài lâu, Lâu dài tình ái, I will always love you, Can't take my eyes off of you, Giết người trong mộng (j/k)". Bạn

cũng nên tự trang trí lấy một bìa băng thật đặc biệt, chẳng hạn như ghép hình hai người vào làm người mẫu...

Tiệm: Ở nhà

Giá: Vô giá

+ Hình của hai người: Bạn cũng có thể lấy những tấm hình ăn ý nhất cho vào key chain, khung hình, T-shirt, lịch, puzzle sets, ly, posters... Bạn thử tưởng tượng xem: một tờ lịch 12 tháng với 12 hình của hai người nằm chiếm chệ trên tường. Một là có thể để cho chàng... ngắm mình mỗi khi nhớ, hai là... mark your territory!

Tiệm: Kinkos, Staples, Photo shops.

Giá: \$10-20

B/ QUÀ CHO NÀNG

+ Nhẫn hột xoàn: rất mộc mạc, đơn giản... theo lời yêu cầu của mí nàng trong Ban Biên Tập của Non Sông. Ấy chết! Hình như có chàng... đang xiu...

+ Quần áo: Hmmm! Cái này hơi khó vì thời trang của con gái thay đổi như chóng chóng. Những kiểu bạn chọn ít khi nào đúng ý với nàng lắm, trừ khi bạn nhờ một phe kẹp tóc nào đi chung. Cho nên, tốt nhất là tránh mua quần áo nếu bạn chỉ biết mập mờ về cái "mode" của người đẹp. Nếu không, bạn có thể đọc phần dự báo thời trang của QA mà suy ra từ đó.

Tiệm: Department stores, Limited, Expresses, Victoria's Secret...

Giá: không đoán nổi...

+ Nước hoa/Mỹ phẩm: Những quầy như Clinique, Estée lauder, Lancome, Chanel... lúc nào cũng có những món quà đã được gói sẵn chung bộ trong giỏ, trên khay, hay trong hộp với nơ hẳn hoi. Thường thường, nước hoa hay mỹ phẩm khi gói chung trong bộ sẽ được tiết kiệm nhiều hơn là khi mua riêng rẽ từng món.

Tiệm: Department stores cologne section

Giá: \$35-50

+ Quà theo tháng sanh: Tử vi Tây Phương chia ra thành 12 tháng khác nhau như Song Nam, Xử nữ, Thiên Xứng...

Nếu người đẹp thích đọc tử vi hay tìm hiểu cá tánh qua lời tiên tri thì những món quà này rất thích hợp.

Tiệm: Victoria's

Secret vừa tung ra

thị trường một loạt nước hoa, body mousse, đèn cây, tập, viết, với 12 mùi hương khác nhau có tên gọi là VS 2000. Giá từ \$5-20 Estee Lauder có những hộp phấn khắc hình 12 biểu tượng cho 12 tháng trong tử vi. Giá khoảng \$55.

+ Khung hình có tiếng nói: Nếu nàng thường cần nhắc nhở bạn ưa quên nói những lời... khó nói mà nàng lại thích nghe, hay chỉ vì người đẹp làm nũng cứ nhớ cái giọng nói oanh vàng... khè của bạn thì đây là món quà hợp ý lắm. Bạn cứ việc lộng kiếng hình của hai người và thâu giọng nói, hay hát hò gì cũng được vào trong khung hình ấy.

Tiệm: Electronic shops như Radio Shacks.

Giá: \$8-25

Ngoài ra bạn cũng có thể in hình của hai người lên lịch, ly, áo..., hay thâu lại một cuốn băng nhạc tình chỉ riêng cho hai người (đọc lại phần quà của

chàng), hoặc những con thú nhồi bông, kẹo chocolates.... Nếu có thể, bạn nên ghé vào những tiệm beauty salon (skin care centers), chụp hình (Glamour Shot), spas... để hỏi certificate cho những "packages" đặc biệt để nàng tha hồ làm điệu – pamper herself once in awhile!

Nói tóm lại, quà không hẳn phải là những món đắt tiền, hay sang trọng mới là những món tuyệt hảo. Điểm quan trọng nằm trong thời gian bạn đã bỏ ra để suy nghĩ đến những món gì sẽ làm người nhận quà vừa ý. Người Mỹ vẫn có câu, "It's the thought that counts!" Nhưng không có nghĩa là bạn sẽ nằm ở nhà gác chân lên trán suy nghĩ đến những tặng phẩm muốn

gói ghém để tăng thêm phần hấp dẫn, huyền bí, và sang trọng. Nếu món quà đã có sẵn hộp, bạn có thể ghé ngang Fedco, Kmart, Target, hay Sav-on v.v.. để mua những cuộn giấy gói quà, nơ, và thiệp (gift tags or cards). Nếu không có hộp, bạn nên tìm những chiếc giỏ giấy (gift bags) được gói sẵn chung với giấy lót (tissue sheets or shreds) và thiệp để đựng quà là một cách trang trí rất hay. Những bạn khéo tay hơn nên bỏ ra thêm chút thời giờ vào các tiệm vải như House of Fabric, Fabric Barn, Michael's để chọn ra những dây nơ bằng vải hay ren đặc sắc, những tạc

hình (ornaments) trang trí nhỏ xíu để gắn thêm vào gói quà dành riêng cho những người "đặc biệt", chẳng hạn như... chủ đất mà bạn đang trồng cây... si! Biết đâu được, bạn đã thêm chút phân bón vào mảnh vườn tình bạn hay tình

mua và rồi xách tay không đến nhà người ta cười trừ rằng, "Tui nghĩ ngợi về bạn nhiều lắm chứ! Vậy chắc đủ rồi nhỉ!" Nhẹ thì bạn có thể bị lãnh vài ba cái nguýt, nặng thì coi chừng ăn guốc đó ghen!

Cuối cùng, nghệ thuật tặng quà cho nhau bao gồm từ cách chọn người để tặng quà nè, chọn quà nè, cho đến cách gói quà nữa cơ! Một tặng phẩm nếu không được trang trí đẹp mắt cũng có thể làm mất đi một phần nào ý nghĩa của món đồ ấy. Về phương diện trang trí cho gói quà, bạn không hẳn phải cần có bàn tay thủ công khéo léo hay phải nhờ đến những quầy chuyên môn gói quà (gift wrapping departments) – trừ khi bạn thật sự không biết gói quà! Quà đúng nghĩa phải có sự...

yêu ấy với những gói quà – hay đúng hơn là những tác phẩm "nghệ thuật" trong mùa Noel năm nay. Chúc bạn có một chuyến đi mua sắm mỹ mãn, và cũng sẽ nhận được thật nhiều món quà như ý muốn, một mùa Giáng Sinh an vui và một năm mới tràn đầy hạnh phúc bên cạnh bạn bè, người thân, và người... ấy! ☐

Xí Mụi

Vô Đề

Như An Tiêm gửi đời quả dưa hấu
Em thả thơ theo sóng đến với người
Đại dương xa, nhưng thanh bình yêu dấu
Như tấm tình ta đang gửi cho nhau
Ta đến với nhau bằng cả tấm lòng
Những tin yêu và ước vọng chờ trông
Dấu chân mòn hẳn in trên sỏi đá
Dấu cho năm tháng vẫn xoay vòng....

Nếu mai đây chia tay, xin người chớ trách
Để buồn tan bay theo áng mây trời
Xin đại dương khua sóng dồn dập trôi
Từng nỗi nhớ, từng kỷ niệm buồn nhấp
Có biết chẳng anh, bên kia đầu ngọn sóng
Em vẫn lặng thầm gửi sóng một tình yêu
Gửi đến anh, dấu người chẳng nhận nhiều
Để sóng cả vùi chôn vào cát trắng

Trên vệt đá đầu ghềnh chiều thanh vắng
Vẫn một mình mơ đến chiếc cầu kiều kia
Tháng bảy mưa, quạ còn thương tích xưa
Về đội đá, vá hộ khoảng trời biển?

Trang nhật ký xếp thành từng tàu giấy
Chờ hộ ta kỷ niệm ra khơi xa
Chiều nay nắng đi, soi trên mảnh giấy ngà
Từng hoài niệm xin tan vào diễm ảo...

Nguyễn Ngọc-Quỳnh Thi (tháng 7, 98)

Sắc Tím

Anh thường hỏi bé thích màu gì?
Trắng trong màu áo giữa mùa thi?
Hay là sắc xanh bên cây cỏ?
Hoặc như đỏ thắm phượng vĩ nì?
Mím cười bé chỉ màu Tím rơi
Bình yên mực Tím giữa cuộc đời
Bên hàng rào nhỏ mỏng tơ Tím
Hoàng hôn buông Tím, nắng chơi với
Còn kia màu Tím của phong thư
Sắc Tím thủy chung chẳng già từ
Tím vương lên tóc giờ tan học
Hiền ngoan, nhỏ nhắn, Tím chẳng hư
Bên đôi sắc Tím của hoa SIM

BẰNG LÃNG màu tím biết đâu tìm
THẠCH THẢO thả rơi màu tím biếc
Và còn nơi bé – Tím trong tim!!!
LƯU LY hoa ấy Tím vì tình
FOR-GET-ME-NOT – Tím trung trinh
DIÊN VỸ – **PAN-SE** màu lưu luyến (*)
MUỐNG ĐẠI – màu tím của lặng thinh
Màu Tím dấu buồn phải không anh?
Nhưng sắc Tím rơi, mộng an lành
Bình yên Tím không cần tươi sáng
Chỉ giữ cho một chút long lanh!

Bé biết yêu Tím sẽ phải buồn,
Mất ước, mi sầu, lệ rơi tuôn
Nhưng màu thỉnh lặng trong thanh vắng
Bé luôn ở lại với tâm hồn

Bé Ý Nhi (August, 98)

Trường ca cho em

Trời Ca-Li buồn lắm phải không em?
Mùa thu tới cho lá vàng rơi rụng
Chiều tan trường em một mình thơ thẩn
Đẫm lá vàng nghe tơ tả tình ta.
Mới hôm nào còn quyến luyến thiết tha
Mà nay lệ dâng tràn trên khoé mắt
Mùa hạ đến nơi phương trời đất khách
Nắng hanh buồn không đủ ấm lòng anh.

Đêm một mình thao thức với năm canh
Vi sao hỡi, sao chúng mình tan vỡ??
Em về đâu có nghe đời trần trở
Giấc mơ nào tím cả khoảng trời xanh.

Giờ một mình anh lê bước đi quanh
Nhặt mảnh vỡ từ tình ta rơi rụng
Rồi từ đây bốn mùa không tuần tự
Bởi quanh năm cũng vẫn chỉ mùa đông.

Rồi một ngày em cũng sẽ theo chồng
Có còn tiếc ước mong thời con gái?
Anh cao thượng nên suốt đời thua thiệt
Em đoán trình nên sầu khổ âm thầm.

Tình trăm năm nên cứ thế lặng câm
Lời muốn nói muôn đời không thốt được
Xin thời gian chỉ một lần quay ngược
Ta cùng về góp nhặt mảnh tình xưa.

Đem yêu thương dệt vào những vần thơ
Ru êm ả như bài thơ thuở nọ
Mùa xuân đến muôn sắc hoa đua nở
Nở mừng em hay nở tiễn ta chẳng?

Chiều nay gió hiu hiu lòng thầm hỏi
Ở quê người ai hong tóc cho em?
Giờng tuổi tóc một lần anh thềm gửi
Em giữ gìn hay đã cắt chia phôi??

Cỏ Đại – Sydney những đêm trắng

Mảnh Thơ Hoang

Lưỡng lự, ngập ngừng, đôi dòng muốn ngộ
Lời vụng về gặng bày tỏ cùng anh
Đêm trắng ôm suy tư gom góp thành
Những bài thơ tình đầu tay em viết
Tâm sự thành lời thơ, anh nào có biết?
Nấn nót ngọt ngào từng nét, từng chữ "yêu"
Nhưng có lẽ anh đọc đã quá nhiều
Nên hững hờ... thơ em vào quên lãng

Em thế đó! Mãi làm trò thật không đáng
Được lưu tâm, dấu một chút, chút thôi
Em thế đó! Một mình trong đêm tối
Ngất ngậm ngùi ra từng mảnh thơ rơi

Em góc ghéch, chất chiu dòng thơ mới
Gói ghém thẹn thùng cùng nỗi nhớ miên man
Nhưng gửi làm gì... ôi những mảnh thơ hoang
Nên âm thầm xé từng trang mộng ảo.

Cỏ Tím

NOEL CỦA TÝ

Lê Mỹ Hạnh

It was the day before Christmas. The weather had turned colder and snow fell from the sky every now and then. The entire world was covered with rugs of white snow. Shopping centers became busier and stayed open later than normal business hours. Most homes were decorated with Christmas trees, colorful blinking lights, and countless Christmas cards hung around the trees. People rushed up and down the paths in shopping malls carrying loads of goods. They laughed and called one another to identify themselves among the crowds. What a magical event! It was not about what you give or what you get, but it was about that warm and fuzzy feeling that the whole world was waiting for something special. Nobody could have imagined that today was the first day Ty was arrested as he hung around with his friends in a coffee shop and now he was sitting motionless in a jail in Los Angeles.

Ty was born to poverty. While a lot of families in Vietnam were having stable life once they got involved with the communist government, Ty's family, in contrast, was struggling days and nights to live. His father was a pilot in the South Vietnamese army before 1975, and his mother was a schoolteacher in Saigon before the communists took control of all Vietnam. Ty was not lucky enough to know that happy life, but his two older brothers could have known it a little bit. He was just a few months old when South Vietnam belonged to Communist. When he was old enough to distinguish right from wrong, his father was already in prison for his involvement in previous regime. The new government soon seized their luxurious house right after his father entered a concentration camp. But it was not all; the government then expelled his whole family out of the area they were living, Bien Hoa, and sent them to a desert village where only ethnic people lived. Financial matter was a real problem for them. Not having enough nutrients for a growing up child, Ty was frequently ill, and as pale as those who used drugs. The family then got news from his father that he was in a detention camp in North Vietnam, and his mother transferred the household's care to her eldest son and took a trip to North Vietnam to visit her husband. Their meeting was very emotional to both of them. Tears constantly rolled down from their eyes. Tears of happiness for the reunion after two years of separation. Tears of misery because their lives had suddenly changed badly and unexpectedly. Ty's mother could not help calling "God!" in pain while being told about what her husband had endured

in his prison. Likewise, Ty's father did the same when knowing Ty and his brothers did not have enough to eat. Since they could do nothing else, they then ended their conversation with a pray, "May God help us a way out."

Days after days, Ty's mother tried her best to make a living for her three poor children, and sent dried foods to her husband in prison. The place she was living soon became crowded with all kinds of people of different classes. Quite frankly, most of the newcomers were in the same situation as her family, which was, having no property and no place to live. If his mother did not repeatedly tell Ty about his father's history and why they had landed into that desert area, he would not bother to find out why. Being the youngest child in the family and having to live under the pressure of a very severe regime, Ty became quiet and did things on his own. It could be said that he was one of the unlucky children during that period of time. His mother tried to hide her internal misery and did not want to recall or compare her family lives before and after 1975. Ty was also content with his life because he did not have any good souvenir to compare with. Life kept passing until a day when his mother met an old friend while she visited her husband. Ty's family said goodbye to the desert village and followed his mother's friend to Saigon. A little hope grew up for his family. Ty and his brothers were sent to schools, according to their levels, and their achievements somehow consoled his mother. Since the days they moved to a better area, Ty got used to it quickly and did not have to worry about people talking about his poverty anymore.

Everything stayed the same until ten years later. His father was freed after years in prison. The reunion day was also the day Ty met his father in person for the first time. From one surprise to another, Ty learned more about what happened to his family, and also from then, he loved his mother and father more than ever. But things did not go well after that reunion day. His father, after years in prison, now

became ill and could not help his mother to struggle for a living, but became a pain for her instead. Nevertheless, his family gradually shed fewer tears than before with the presence of his father. Not having to travel long roads to supply foods for her husband, his mother could make their living a little bit easier. Soon, his father was in a better shape, with the devotion of his wife and his three children. Who could tell such a family could not have a better life?

A good news came to his family on a beautiful day. Those who served in previous regime's army and had been jailed for more than three years were eligible to resettle in America. This news surprised everybody in his family. It was pity for them that at that moment they were short of money. However, they did all they could to have enough money to spend on the procedures to get out of Vietnam. "Everything is possible", said his father. His father many times restrained himself from hitting an officer when they insulted his family. His father had more patience since the day he was in prison and that was why their journey finally came through. Ty turned a last look at Vietnam through the small window when the plane that carried his family slowly lifted off.

Ty went to school not too long after his arrival to the America. Being a ten years old boy, switching from a poor country to a civilized one, Ty learned to adapt to the new situation very fast. English was not a difficulty for him as his parents kept complaining about. It occurred to him that friends were those who could be trusted

because of their similar ages and hobbies with him. In reality, his friends wanted to hang around with him because he was not only smart but also flexible. His life went on until a day he was arrested by two police cars, together with five of his friends. His friends just passed around a cigarette and each person took a breath of it, and Ty did the same, not wanting to make his friends sad by refusing them, but also because he did not know that there was some kind of drug inside that cigarette. Very unluckily for him, the police showed up at that moment and caught the whole band to put into a jail, for using drugs. It was the 24th of December 1990, the day that other people put all their time to celebrate Christmas. Ty was hungry but the sandwiches thrown into the jail room was taken by prisoners who were stronger than he was. Even his socks were taken away by the police, and he was called every hour to do all kinds of procedures. Nobody called him Ty anymore but a number was assigned to him as his name. Ty was so upset when he was locked up with many suspects who had fearsome looks and manners. Ty seemed to loose weight quickly after he was arrested. There was nothing, no sunlight, and no fresh air. The room was crowded, smelly and hot, though the air conditioner was on. There was not enough room for everybody to lie down, so Ty had to sit on the floor. Ty did not understand fully when his father talked about prisons before, but now he suddenly understood. He loved his father more and tried to hide a hot tear, which slowly rolled down his cheek.

Six hours passed and each minute was

a pain for him. He did not know exactly what time it was, since his watch, the one that his best friend gave him when he left Vietnam, was put away by an officer earlier. He was furious but did not know what to say or do. Feeling lonely, he closed his eyes and let his thought wandering to the past. It was exactly twelve years ago on a Christmas day. His mother led him and his two brothers going shopping for some toys. The shopping area was big and his desire was the same. He could not help looking at luxurious toys and clothing for Christmas but his mother pretended that she did not see anything. How could she have enough money to afford buying him expensive things, while his father was in prison? His mother joked to him, "Ty, come with mother quick or a witch will catch you." His weakness was the fear of witches. Needless to say, he quickly held his mother's hand and stuck with her since then. Passing by a lot of luxurious stores, his mother finally entered a humble store at a corner of the shopping area, where some kids huddled around a man to buy Noel hats. Each colorful hat had a banner in front, "Noel 78" that attracted him a lot. He jumped up and took one down from the cart without waiting for his mother's permission. Putting the hat on his head, he pretended to be Santa Clause and chased his brothers around. That was the only gift that his mother gave him on that Christmas occasion. He did not have to buy a Christmas tree because a neighbor gave him a tiny artificial pine tree that he no longer needed anymore. His thought was cut off when an officer called his number for the last testimony. He was released afterward while his friends were still there, waiting to be judged and transferred to a boot camp if found guilty.

Turning his head to his friends, he just had enough time to say good luck and followed the officer to the gate. At the minute of being released, he kept wondering if someone could give him a ride. Surprisingly, his mother, father and two brothers had been there already. It turned out that one of the officers notified his

family at the minute he was arrested and his father paid a bail for him to be released within that day. He ran as fast as he could to hold everybody in his family and said sorry to all.

Christmas, according to Ty in that year was a joyous time. It was time to spend with friends and family. It was time to be thankful for what he had had. It was time to share with everyone that freedom was a free gift for everybody. Regardless of religious meaning of Christmas for each person, most people do hope for more presents on this occasion. According to Ty since the minute he was released, there were special gifts that would not cost any money, that were psychological gifts. Gift of not hanging around with bad friends anymore, gift of listening to parents, gift of self-esteem, gift of being a good boy, being a good example.

His father's black car slowly parked into the garage. It was time to celebrate Christmas Eve. Around the world on this winter day, Christmas songs were resounding elsewhere. He spent a lot of time admiring the Christmas tree that his brothers decorated the other day while he was hanging around with friends. Dinner was then served by his mother. Today, she made a very special kind of food to welcome her beloved son's coming back home. Never in his life he felt that this event was so special. He did not want to recall what had happen to him this morning. He thanked God for giving him such a happy family that comforted and protected him every minute in his life.

Halloween just passed and now people are waiting for Thanksgiving. Christmas will come not too long after Thanksgiving then. Ty is now twenty-four years old and also a good engineer who works for a government company. Every Christmas occasion, everybody sees Ty in a Boy Scout uniform, distributing gifts to children. He had passed up and down journey in his life so he always thinks of psychological gift that he should do for others. Ty smiles to himself thinking of how innocent his childhood was before. □

GIÁNG SINH VÀ TÌNH YÊU NHÂN LOẠI

Hàng năm, ngay từ đầu tháng 12 hoặc có thể sớm hơn, khung cảnh Giáng Sinh đã dần dần được chấm phá ở một vài nơi. Những bài nhạc "Silent Night" "Jingle Bell" lại bắt đầu trỗi lên đây đó. Không chỉ riêng Hoa Kỳ mà ở rất nhiều nơi khác trên thế giới cũng đã đồng loạt bước vào mùa Giáng Sinh.

Hai chữ Giáng Sinh, khi đã trở thành quá quen thuộc, có lẽ ít ai trong chúng ta còn bận tâm đến việc đào sâu vào nguồn gốc và ý nghĩa của nó, nhất là những ai không theo Kitô giáo. Người viết bài này xin mạn phép trở ngược dòng thời gian, về với đêm Giáng Sinh đầu tiên, về với cái thông điệp nguyên thủy của ngày ấy.

Gần hai ngàn năm trước, vào một đêm đông giá buốt, có người thiếu nữ thành Nazareth tên là Maria, khi đang trên đường cùng chồng là Joseph trở về quê quán, đã hạ sinh một hài nhi tại thành Bethelam trong hang đá dùng làm chỗ trú ẩn cho đám chiên, lừa, bò, ngựa. Nàng quấn đứa bé sơ sài bằng một tấm vải và đặt em vào máng cỏ khô, rồi cất tiếng hát ru nhẹ nhàng giữa đêm thâu. Những mục đồng trong vùng hình như đã nghe văng vẳng trên cao tiếng đàn hát ngợi khen: "Vinh quang Thiên Chúa trên trời cao thẳm và dưới đất bình an cho kẻ Người thương" (trích tin mừng theo thánh Luca). Lại có ngôi sao lạ, sáng chói xuất hiện trên nền trời, dẫn lối cho đám mục đồng tìm đến hang đá nọ để thăm ấu nhi.

Đứa trẻ được gọi là Jesus, theo đúng như lời thiên thần truyền cho Maria trước khi bà thụ thai bởi ơn Thánh Thần. Jesus lớn lên trong tình thương yêu hết mực của Joseph và Maria, sớm bộc lộ trí thông minh và tài đối đáp hơn người. Ngài bắt

đầu công cuộc rao giảng vào lối 30 tuổi và chỉ trong vòng ba năm trước khi bị bách hại, Ngài đã để lại vô số lời răn dạy cùng phép lạ. Cũng với ba năm đó mà Jesus đã tạo nên một trong những nền tảng tôn giáo vững mạnh nhất còn lưu truyền cho đến ngày nay.

Theo những lời chép trong kinh thánh của Kitô Giáo về mầu nhiệm Thiên Chúa Ba Ngôi, thì Đức Chúa Trời, đấng quyền năng tối cao, có ba ngôi, ngôi thứ nhất là Cha, ngôi thứ hai là Con, và ngôi thứ ba là Thánh Thần. Song, ba ngôi vẫn là một Đức Chúa Trời. Khi nhìn thấy nhân loại chìm đắm trong tội lỗi, Đức Chúa Trời đã sai Jesus, ngôi Hai Thiên Chúa, sinh xuống trần mặc lấy xác phàm với sứ mạng là hy sinh cho con người được cứu rỗi. Chính vì vậy, nền tảng của Kitô Giáo được đặt trên tình yêu thương vô bờ của Thiên Chúa đối với loài người.

Trong các lời rao giảng của Jesus, tình yêu được đề cập đến rất nhiều. Và vì Ngài mang thân phận con người, tình yêu mà Ngài muốn truyền đạt là tình yêu giữa người và người, bởi nếu ta không thể yêu thương lẫn nhau, thì không cách gì ta có thể yêu một đấng vô hình là Thiên Chúa. Nói khác hơn, Thiên Chúa hiện diện trong mỗi con người, trong sự vật và thiên nhiên bao bọc con người. Vậy nên khi ta yêu đồng loại, yêu cuộc sống, yêu những gì Thiên Chúa tạo dựng nên, tức là ta đã yêu chính Ngài. Tuy nhiên, Ngài không đòi hỏi con người phải yêu thương và phục tùng Ngài một cách máy móc, mù quáng vì tình yêu mà Ngài cho đi, là tình yêu bao la mà Ngài không cần phải có một sự đáp trả. Nếu những người nào muốn tỏ lòng yêu Chúa, thì Thiên Chúa chỉ cần họ hết lòng

phục vụ và thương yêu tha nhân cùng đồng loại. Đó là món quà mà Thiên Chúa đón chờ ở tất cả chúng ta.

Nói về tình yêu thì ai trong chúng ta cũng có thể thực thi được, không nhất thiết phải là "con cái Thiên Chúa." Vì vậy, cho dù bạn là người không theo Kitô Giáo hoặc không tin vào sự hiện hữu của Thiên Chúa đi chăng nữa, bạn vẫn không thể chối bỏ sứ điệp tình yêu mà Jesus đã mang đến cho chúng ta trong một đêm đông gần 2000 năm về trước. Jesus cũng chưa hề giới hạn tình yêu của Ngài với bất kỳ ai. Trái lại Ngài đã khuyên nhủ chúng ta không chỉ yêu những người thân thuộc đồng chủng với mình, mà phải yêu hết thảy mọi người, yêu kẻ thù của ta, yêu những người ghét ta, và yêu những người cố ý hãm hại ta; một tình yêu bao dung, phóng khoáng và đồng cảm. Đó mới chính thực là Tình Yêu Nhân Loại.

Vậy khi ta kỷ niệm lễ Giáng Sinh, tức là ngày Thiên Chúa Sinh xuống trần, là ta mừng Tình Yêu Nhân Loại. Là lúc để ta tưởng niệm một vị cứu tinh đã sẵn sàng chết cho tình yêu, là lúc ta tỏ lòng quý mến đến gia đình và những người thân, cũng như tình yêu mà Joseph và Maria dành cho Jesus. Mùa Giáng Sinh lại cũng là lúc để ta mở rộng vòng tay đón nhận tha nhân, như khi xưa những mục đồng đã đón chào Con Thiên Chúa nơi hang đá, và là lúc để ta hướng về cội nguồn, về đất Mẹ xa xăm, tựa như cuộc hành trình về quê quán của Thánh Gia. □

Đức Trí-Quế Anh

C him nhớ cội, nước nhớ nguồn. Ai bỏ xứ ra đi vì lý do này, lý do nọ mà không mơ ước một lần về thăm chốn cũ? Những người Việt vong quốc đều hẹn nhau một ngày trở về quê hương với nhiều mục đích.

Vào những năm trước, chuyện về Việt nam còn khó nhưng sau này với chính sách mở cửa của đảng Cộng Sản tại Việt nam, việc Mỹ bỏ cấm vận và tiến đến sự bang giao giữa hai nước Mỹ-Việt, tình hình Việt nam có thay đổi. Số lượng Việt kiều về nước đông đảo hơn đã gây tác dụng không ít vào mọi khía cạnh xã hội Việt nam. Nhiều bạn trẻ ở hải ngoại cũng muốn được về lại quê hương để chính mắt được thấy, tai nghe các sinh hoạt của bà con, bạn hữu bên nhà và sự thay đổi đến tằm cỡ nào trong khoảng thời gian xa cách.

Hè vừa rồi, tôi có anh bạn hồi xưa học chung lớp bên Việt nam tên K., vừa tốt nghiệp đại học xong đã về thăm lại Việt nam. Khi về lại Mỹ, K. gọi điện thoại cho tôi liền:

— Nè T., có quà Việt nam cho T. nè!

Tôi hỏi hã:

— Ô, vậy thì khi nào T. mới nhận được?

— Bây giờ T. ở nhà, K. mang quà đến liền đây!

Đúng một tiếng đồng hồ sau, K. đến và tôi cũng đã chờ ngay trước nhà. Vừa thấy nhau, cả hai cùng reo lên mừng rỡ vì lần này sẽ có bao nhiêu chuyện để nói về Việt Nam, về đám bạn cùng lớp của hai đứa khi xưa. Vào nhà, K. chia ngay gói mít khô, mít me và nói: "Quà dành cho cô nàng đó! Nhưng còn một món nữa, món này quan trọng hơn." Tôi hỏi dồn:

— Món gì nữa vậy? Mau mau đem ra đây trình trẫm, lẹ lên!

K. chậm rãi:

— Món này không ăn mà chỉ để nghe thôi.

K. sửa lại thế ngồi cho thoải mái và bắt đầu câu chuyện.

"... Về đến phi trường Tân Sơn Nhất, qua cửa hải quan thứ nhất, khi xuất trình

VỀ VIỆT NAM

Tracy-UCI

giấy tờ, thấy họ kẹp tiền theo, mẹ con K. mang đồ nhiều thấy cũng ngán đành bắt chước theo họ kẹp theo 10 đô la. Đến cửa cuối cùng cũng làm y như vậy. Chứ không mấy tay của quan buồn tình "thiếu cà phê" lại tung hết đồ ra xét thêm một cho mình. Thôi thì 'thì cô hồn 10 đô cho qua ải,' mẹ K. nói vậy. Về Sài Gòn dạo này nóng quá!

"Khi về quê làm thủ tục đăng ký ở phường và huyện, chỉ tuần sau là có một công an huyện đến thăm. Ông ta nói chuyện kiểu cách của người điều tra, hỏi lòng vòng những điều không đâu vào đâu cả. Mẹ K. hiểu ý lại cứng cô hồn trong phong bì vài chục ngàn (tiền Việt nam).

Nhận được phong bì, vài phút sau gã mới chịu đứng dậy ra về. Hai ngày sau đó thì K. lại nhận được giấy mời của công an tỉnh. Mẹ K. cũng chuẩn bị vài chục ngàn trong phong bì để rủi ro có chuyện gì thì xoay xở cho lẹ. Biết tụi công an tỉnh nó hỏi K. những gì không? Nó hỏi nào là ở Mỹ anh làm gì? Có đọc báo của người Việt không? Có tham gia các tổ chức nào không? Có tham gia sinh hoạt của cộng đồng Việt Nam vùng Sài Gòn nhỏ không? Anh đi đâu 12 giờ khuya mới về? Có vậy mà họ quần đi quần lại hơn hai tiếng đồng hồ. Mẹ K. sốt ruột và cũng bực mình đành phải rút phong bì 'lì xì' để trên bàn. Có lẽ nhờ vậy mà K. với mẹ được ra về sớm một

chút! T. có biết tâm trạng của K. lúc đó như thế nào không? Tối hôm đó K. nằm nhà, ăn [uống] chẳng ngon, còn ngủ thì sai giờ bên Mỹ nên trần trọc hoài. Muốn gọi điện thoại đăng ký máy bay về lại Mỹ, nhưng nghĩ cho kỹ, K. chưa đi thăm hết bà con, bạn bè, cho nên sáng hôm sau K. bắt đầu vạch chương trình thăm viếng. Đầu tiên phải thấp hương trong nhà thờ họ và thăm các gia đình bà con họ hàng ở quê. Những gia đình này K. vẫn thấy trong nhà chẳng có gì thay đổi bao nhiêu. K. có dự một đám cưới ở vùng quê, gặp gỡ những thanh niên. Qua cuộc nói chuyện, họ có lối so sánh: những người đi Liên xô, Đông Âu về thì không giàu như những người ở Mỹ về. Họ nói cụ thể là những gia đình H.O. qua Mỹ chỉ một năm thì con họ—những người có gia đình phải ở lại bên Việt nam—đều có tiền xây nhà đẹp, đi xe Dream; trong nhà sắm chẳng thiếu thứ gì. Do vậy mà người ta thích đi Mỹ lắm! Nếu có thể được thì bằng mọi cách họ ráng gom của để mà đi. Việc đi Mỹ thịnh hành ở Việt nam. Bây giờ là đi tu học tự túc và làm đám cưới với Việt kiều.

À, T. biết là trong đám cưới mà K. dự, họ hát bản nhạc gì không?"

K. đột ngột hỏi làm tôi lắp bắp trả lời:

— Chắc là anh chàng nào đó lên

ngheu ngao bản "Sao em nữ vội lấy chồng?" chứ gì?

K. nheo mắt cười:

— Không phải đâu. T. biết không, anh chàng kia lên hát bản "Anh Quốc Ôi" mới chết chứ! Nhưng mà anh ta hát rất là hay và cảm động cho nên khi hát xong thì người ta vỗ tay rào rào không kể gì đến [việc] anh ta hát bản nhạc này trong tiệc cưới.

Tại bạn lớp mình thì đa số chạy vô Sài Gòn kiếm việc làm sau khi xong đại học. K. về thì có tụ tập được 15 đứa. Tại nó cũng vui tính, phá phách như hồi xưa. Chỉ khác hơn là đứa nào cũng có bồ để mà dắt theo. Trong đám này có những tên làm ngành thương mại, giáo dục đào tạo đại học nên nói chuyện rất là am tường về chuyên ngành. Tại nó nói là tên nào cũng ước được đi tu nghiệp ở Mỹ cả. Tại

nó kêu: "Nếu cái cột đèn mà đi được thì đi rồi hưởng hồ gì tới lớp thanh niên." T. thấy có kinh khủng không?

Rồi K. nói tiếp:

— Bây giờ đã có hơn hai mươi đại học Mỹ đã mở chi nhánh hoặc có chương trình khảo cứu ở Việt Nam. Ví dụ như đại học Idaho State University đã chính thức mở một phân khoa đào tạo chuyên viên về ngành thương mại kinh doanh tại Việt nam để cấp bằng MBA rồi đó. Tổ chức Fullbright mỗi năm cấp 50 học bổng cho các sinh viên Việt nam du học ở Mỹ về ngành chính trị ngoại giao. Từ ngày ông đại sứ Douglas Peterson có mặt ở Việt nam thì cánh cửa dường như đã mở cho giới trẻ sang du học ở Mỹ."

K. kể say sưa và tôi cũng say sưa... nghe kể. Nhân lúc K. với tay cầm ly nước uống một ngụm, có dịp tôi xen vào hỏi K.:

— Tại thanh niên như đám bạn mình bên nhà có cách nhìn, cách suy nghĩ và ước vọng như thế nào?

K. nói:

— Điều này ai về Việt Nam thì thấy ngay. Thứ nhất, đa số họ đều thích dùng đồ Mỹ. Họ đua nhau học Anh văn, từ công nhân viên nhà nước cho đến sinh viên, học sinh. Các lớp dạy Anh ngữ mọc lên khắp nơi. Như lớp tại mình trở đi, là thế hệ trẻ, nên họ hiểu một cách hời hợt về cuộc chiến [quốc-cộng trước 1975] đã qua. Họ chỉ muốn một đời sống bình an, tự do [và] dân chủ. Họ mong ước Việt Nam được như các nước tiên tiến khác. Họ cũng đang khao khát có được những liên hệ thân hữu với nước Mỹ. Ước mơ lớn của họ là đi làm cho một công ty tư bản và

thích nhất là được đi du học ở Mỹ. Những người này, theo K. nghĩ, thì sau khi mà họ trở về, họ sẽ là những mầm mống tạo sự thay đổi từ từ và rất là chắc chắn từ bên trong chế độ, rồi sẽ biến đổi chế độ đó! Theo K. nghĩ, mỗi dịp về Việt Nam, mình nên chuẩn bị một đề tài nào đó để nói chuyện với đám thanh niên sinh viên bên nhà, bởi vì nguồn thông tin trong nước nghèo nàn quá và đôi lúc thiếu sự thật, cho nên họ ít tin tưởng vào những thông tin trong nước. Có lẽ cũng chính cái "trao đổi nguồn thông tin" với đám thanh niên và đám bạn mình mà K. bị công an tỉnh quần [thảo] suốt hai tiếng đồng hồ để dần mặt...

Vừa dứt câu, K. đứng phắt dậy như có cái gì làm K. giận dữ. K. đi ra mở cửa. Tôi cũng đứng dậy đi theo và hỏi K. sao vậy.

— Xin lỗi T. nha! K. đi mở cửa cho mát. Vì K. nhắc lại chuyện bị công an cật vấn, nhớ lại mà bực mình.

Tôi phải nói vuốt một câu:

— Thôi bỏ qua chuyện đó đi. Bây giờ T. mời K. đi ăn tối. Thành phố này có một tiệm ăn của Nhật khá ngon.

Hai đứa cùng đi ra xe. Lên xe rồi K. cho xe chạy và còn nói tiếp một câu triết lý giống như một ông cụ non: "Cần phải nhớ những điều đáng nhớ để biết ơn và trả ơn. Còn những gì nham hiểm, trái với lương tâm của người khác đối với mình thì biết để mà tránh, có thể biết để sửa đổi được họ thì càng tốt hơn..."

Tôi hướng dẫn đường cho K. lái xe chạy về hướng chân đồi-nơi tiệm ăn chúng tôi muốn đến. Phố núi vào đêm trời dễ chịu. Cali có khí hậu lý tưởng thật. □

Trời vào đông, có những buổi chiều nắng tắt sớm, có những cơn gió nghịch ngợm hất tung mái tóc của ai đó, có cái lạnh len lỏi vào hơi thở của mỗi người, và có bầu trời màu xám rất hợp... thời trang... Mùa đông, lại có tiếng nhạc Giáng Sinh réo rắt, có những dây kim tuyến đủ màu trang hoàng khắp nơi, có những cây thông đầy ắp trái châu lông lánh, có những chuỗi đèn nhấp nháy, mê mải đuổi nhau trong trò chơi rượt bắt của tuổi thơ...

Và, mùa đông với những ngày cuối tuần lang thang trong các...shopping mall, mua, sắm, ngắm, thử, chọn, lựa, không bao giờ biết mệt.

MỘT VÒNG QUA CÁC CỬA HIỆU THỜI TRANG LỚN NHỎ TRONG MÙA

Tại sao Giáng Sinh lại là "mùa shopping"? Này nhé, những buổi tiệc tất niên, tân niên, hội ngộ bạn bè, họp mặt gia đình, đám cưới, đám hỏi, dạ vũ của các VSA, của THSV...Mà với cái bệnh tâm lý muôn thuở của phe... khoái làm đẹp là không bao giờ muốn mặc lại đồ cũ trong những dịp mới, thì thử tính xem bạn sẽ cần bao nhiêu cái áo mới trong dịp này? Chưa hết, đây cũng là khi bạn cần mua quà tặng cho cha mẹ, anh chị em, cho nhỏ bạn thân, cho ông boss dễ chịu, cho bà cô dễ thương...Và tất nhiên không thiếu một món quà thật đặc biệt cho người yêu để...ghét của bạn nữa.

Mùa shopping không chỉ là một mùa đi mua sắm đầy ắp... bốn tay (tay bạn và tay "người ta" nữa chứ!), mà còn là mùa của những chiều đi...khảo giá, so sánh, cân nhắc, đắn đo, làm sao để bạn tránh khỏi nét mặt méo xẹo đến mất duyên vì "thâm thủng ngân quỹ." Lẽ dĩ nhiên, nếu bạn là một người đã thành công trên bước đường sự nghiệp, thì Bloomingdale, Neiman Marcus, Saks Fifth Avenue, Nordstrom bạn cứ thoải mái bước vào. Mặt khác, nếu bạn còn đang bủ đầu với sách vở để tậu mảnh bằng...gi gì đó, budget của bạn là cái student loan và cái việc làm bán thời gian lúc rảnh thì làm, lúc midterm thì nghỉ thả ga. Hay bạn còn đang trong thời kỳ "sáng job, chiều job, tối lo học thêm," thì tiết kiệm là một chuyện đáng làm, vì không ai có thể khẳng định là bạn phải tốn nhiều tiền mới có thể tạo cho mình một dáng vẻ thanh nhã và hợp thời trang.

Nè, bạn có rảnh không? Đi một vòng shopping với QA nhé? Bảo đảm bạn sẽ tìm thấy những thứ vừa thỏa mãn được ước muốn làm đẹp của bạn, vừa thật nhẹ nhàng với cái túi tiền không mấy nặng của tụi mình.

Bạn chắc chắn biết đến Macy*s, vậy mình sẽ bắt đầu từ đó nhé. Có lẽ vì cạnh tranh, chủ yếu với Robinsons-May, Macy*s thường xuyên có các cuộc đại hạ giá, ví dụ như 50% từ giá "on sale," cộng thêm coupon bớt từ 10% đến 25% nữa. Chỉ cần một bài toán nhỏ thôi cũng đủ cho thấy bạn sẽ tiết kiệm được bao nhiêu rồi, có phải không? Mà nè, không phải đồ sale là đồ...dỏm, đồ cũ đâu đó nha, đây chỉ là một cách "câu khách" và cạnh tranh với các tiệm khác mà thôi.

Riêng Macy*s của Crystal Court (đối diện South Coast Plaza thuộc Costa Mesa), bạn có thể tìm thấy các mặt hàng với giá rẻ hơn bình thường vì đây là trung tâm hàng clearance từ các Macy*s khác dồn

về. Bạn cần phải lanh tay, lẹ mắt, nếu không thì thiên hạ sẽ chẳng khách sáo khi "hót tay trên" những "good deal" không tìm thấy ở nơi khác. Còn nếu như bạn "lỡ tay"...chộp được cái áo hay cái quần ưa thích của một người nào đó, bạn để ý đi, họ sẽ len lén đi theo bạn, chờ khi bạn mỗi tay...làm rớt, họ sẽ chộp ngay và chạy ra quấy tính tiền cho lẹ vì sợ bạn...đòi lại.

Hàng ở đây có giá rẻ chủ yếu có thể là do khách trả lại hoặc những mặt hàng hơi bị lỗi mà nếu để cùng các quần áo khác với giá ngang nhau thì sẽ không ai thêm chọn. Tuy nhiên, con gái thì đa số là khéo tay, một mối chỉ bị đứt, một cái khuy rớt ra, hay một vết son của người mặc thử bất cẩn nào đó không phải là điều đáng ngại, đúng không bạn? Thí dụ như một cái áo ôm cổ cao hiệu Karen Kane có sọc ngang với các màu đang được chuộng, những Macy*s khác treo giá \$80, còn ở Crystal Court, vì một vết móc nhỏ nơi cổ áo, bạn

hình 1

chỉ phải trả \$28 (hình 1). Hơn nữa, đây cũng là nơi mà những bạn...lanh miệng lẻo mép có thể trở tài hòng được bớt thêm ít nhất là 10% nữa. Chỉ tội cho anh chàng nào "được" bạn rủ đi theo, chỉ biết lắc đầu hỏi: "What are you doing?" Bạn cứ thản nhiên trả lời chàng bằng cái giọng oanh vàng...chết người rằng: "Honey, I'm saving for our future!"

Macy*s tuy bày bán khá nhiều áo quần thời trang, giá cả so với Nordstrom, Bloomingdale, etc. có phần thấp hơn nhưng chưa phải là thấp nhất. Minh có thể tìm thấy những "better deal" ở các tiệm quần áo thời trang nhỏ (retail stores) như Contempo Casual, Rampage, Charlotte Russe, Express, Gap, Ann Taylor, Liz Claiborne,... Một số tiệm khác cũng là tiệm nhỏ như Guess?, a.b.s.USA, Bisou-Bisou, Banana Republic, Benetton, Mossimo Suplly, Gucci,...thì bạn nên cẩn thận mỗi khi bước vào vì mấy chỗ này không có thiện cảm cho lắm với những cái account... khiếm nhường.

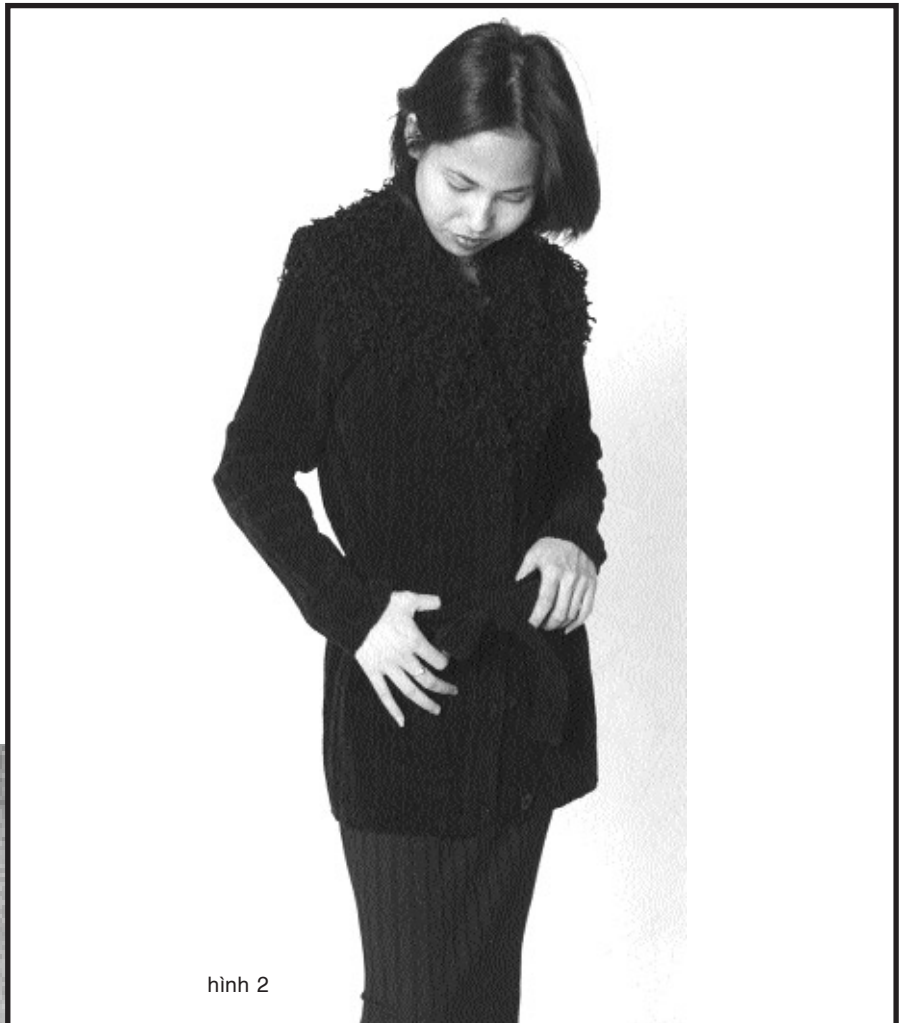
Rất tiếc là ta sẽ chỉ đủ thời gian vào thăm bốn tiệm nhỏ: Contempo Casuals,

Charlotte Russe, Rampage, và Express. Các tiệm khác, QA đành phải hẹn lại bạn vào một dịp khác vậy. Điểm chung của bốn tiệm kể trên là bạn có thể tìm thấy hầu hết tất cả các "trend" mới ở đây, từ trang phục bình thường đến trang phục đi

làm, đi chơi, và đi...ngủ. Một số mặt hàng ở các tiệm này chất lượng có thể không được tốt bằng ở Banana, Benetton, etc., nhưng giá cả thì thấp hơn rất nhiều, và đây cũng có thể được coi là một ưu điểm. Thời trang thay đổi rất nhanh, có khi còn

hình 3

hình 2

nhanh hơn cả thời tiết. Vậy thì bạn chỉ cần những trang phục với chất lượng vừa đủ tốt để bạn có thể diện trong vòng một đợt thời trang, sau đó sắm kiểu mới. Như vậy bạn vừa có thể tiết kiệm tiền, lại vừa nhìn lúc nào cũng... "up-dated." Một ưu điểm chung nữa là bạn có thể dễ dàng tìm thấy trang phục khổ nhỏ vừa với vóc dáng người Á Đông ở các tiệm này.

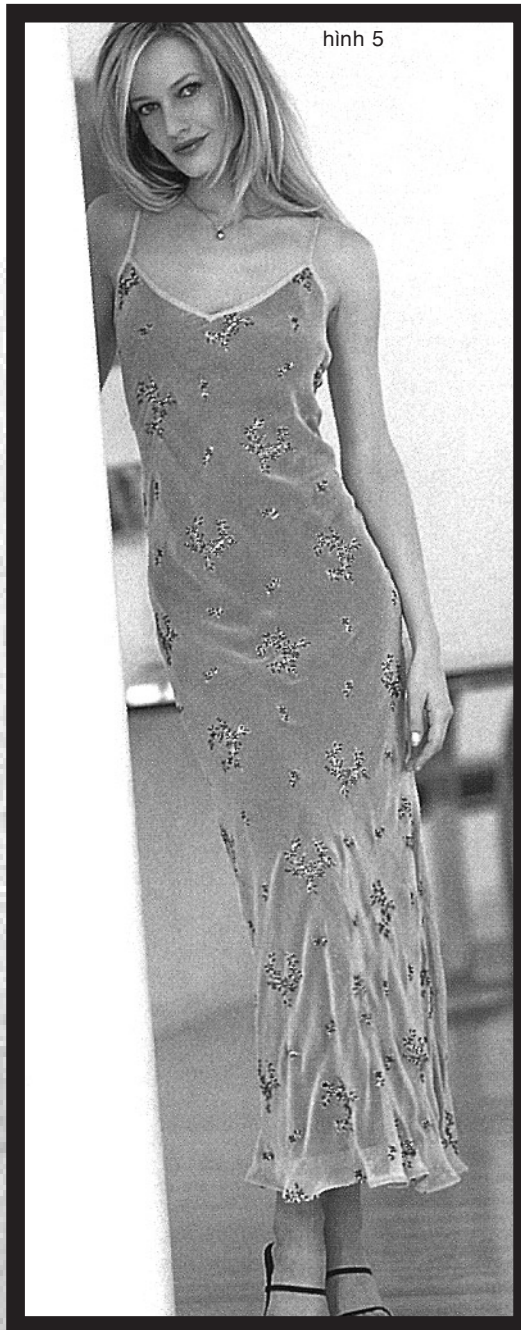
Nói đến chuyện "up-dated," phải bàn một chút xíu đến những nét mới của mùa đông để bạn đừng nhầm lộn mục tiêu chú, đúng không? Hai thái cực được giới thiệu lần trước, không còn trong tình trạng "balance battle" nữa, mà đã nghiêng về một bên.

Đầm và váy dài kiểu ôm thẳng lan tràn khắp nơi, nhất là váy màu đen. Áo len bằng vải wool, mohair, acrylic, ramie, và angora rabbit hair với những trang trí cổ điển không còn là "sự mời gọi" nữa, mà là "sự ham muốn" vì chúng vừa ấm lại vừa vô cùng trang nhã và không kém phần...hấp dẫn. Áo khoác kiểu "lab coat" thẳng kiểu ngắn, cổ tròn. Phần đông những chiếc áo khoác dài này chỉ có 2 tới 4 khuy ở phần ngực để hai tà tề ra; nửa kín nửa

hình 4

hở mới là...ăn tiền. Có lẽ cũng vì lạnh, thiên hạ không muốn khoe cặp chân...nổi da gà, nên quần dài rộng kiểu cargo, nhất là những quần may bằng vải nhung sọc

hình 5

to được chuộng hơn quần "chó táp." Các màu hệ xám càng ngày càng được hưởng ứng đến độ nó bắt đầu gây ra những cuộc "chạy đua thời trang" giữa các tiệm, nhằm thu hút thêm nhiều khách hàng cho tiệm mình.

Có hai nét mới được giới thiệu là thời trang kim tuyến và thời trang...lông gà. Để bắt ánh đèn, ngoài các trang phục có đính những hạt cườm hay hạt thủy tinh, còn

có những trang phục được may bằng vải có rải rác kim tuyến. Nhìn không giống y phục hóa trang trong các tuồng cải lương đâu nhé mà ngược lại rất nhẹ nhàng, quyến rũ, tuyệt đối không làm các anh nhức mắt đâu, chỉ bị...mờ mắt thôi. Thoạt nghe bạn có thể bị ác cảm với thời trang lông gà. Thật ra nó không phải là tệ. Nếu bạn bị dị ứng với lông gà lông ngỗng, hay feathers nói chung, thì có thể chọn lông thú...bốn chân (fur). Các bạn nào yêu thú vật cũng không cần phải ngần ngại vì đây chỉ toàn là đồ giả. Hoặc nếu bạn hoàn toàn không chấp nhận được chuyện...lông lá, thì có thể chọn những kiểu có tua vải. Ngoài những chiếc áo toàn bằng lông có vẻ không thích hợp cho thời tiết Cali, còn có những chiếc áo khoác chỉ có phần cổ và ống tay viền lông, chiều dài của áo khoảng ngang đùi và có dây cột ngang lưng. Bạn cũng có thể tìm thấy những khăn choàng cổ (scarf) theo kiểu thun dài bằng lông, chỉ khi nào cần mới...choàng vào.

Đi chung với các trang phục mùa đông là các loại mỹ phẩm có kim tuyến, lấp lánh trên môi, mắt, má, và ngay cả móng tay. Đồng thời những kiểu kẹp tóc có hình...sâu bọ, côn trùng như bướm bướm, chuồn chuồn, bọ cánh cam (lady bug),...kết bằng hạt thủy tinh đang rất được các bạn trẻ ưa thích, nhất là kiểu "kẹp dây đầu" với khoảng từ 5 đến 10 chiếc kẹp nhỏ xíu trên tóc.

Để quyết định xem giá của một thứ gì đó có thật sự rẻ hay là không, ta phải coi đến cách may và chất liệu vải. Áo khoác, quần, váy, và áo đầm có lớp lót trong hay không, các khuy áo có được đính cẩn thận không, khuyết áo hoặc các chỗ nối có lòng thông dây nhợ mà chỉ cần kéo một cái là bung ra hay không, quần jeans có chạy hai đường chỉ không, hay là có ống to ống nhỏ, bên cao nên thấp không...v.v..(trừ khi nào chúng trở thành...mode thì lại khác). Có một số loại

vải bền và đẹp hơn một số loại khác. Áo cashmere với giá \$40 hay \$50 thì bạn nên "chộp" ngay vì nếu bạn vào các department stores sẽ bị "chém" đẹp với giá không dưới \$100, chưa kể các mặt hàng của những hiệu nổi tiếng thì có thể lên đến ba bốn trăm. Ngược lại, áo bằng cotton (vải bông) với giá \$50, \$60 thì không nên tốn tiền, trừ khi phải là một kiểu rất đẹp, rất mới, thật vừa vặn, và có màu sắc đặc biệt. Hoặc trong trường hợp bạn muốn...cảnh cáo cái anh chàng vừa vô duyên vừa dai như đĩa cứng đi theo bạn suốt ngày suốt đêm, thì bạn không cần khách sáo, cứ việc "ôm" một lúc hai ba cái, rồi "nhờ" hẳn trả tiền cho...bỏ ghét.

Quay lại với chuyện shopping. Ở Contempo Casuals, bạn có thể tìm thấy những chiếc áo len bằng wool, ramie hay mohair, và áo khoác có viền lông ở cổ với giá chỉ từ \$25 đến \$50 (hình 2), so với Benetton hay a.b.s. USA thì từ \$90 đến \$290 (hình 3). Trang phục Rampage mang một vẻ "hot and spicy" thích hợp cho những buổi dạ tiệc và những lúc dạo phố buổi tối. Áo đầm có lớp trong bằng satin, lớp ngoài là veil có thêu ở gấu và những đường cắt xéo, chỉ có giá khoảng \$58 (hình 4). Nếu bạn bước vào Nordstrom tìm mua một chiếc áo tương tự hiệu Tahari, bạn phải tốn khoảng \$200 giá "on sale" (giá nguyên thủy khoảng \$420 – hình 5). Express thì có phần "cool and sweet" hợp với khung cảnh sở làm, văn phòng,... Váy dài màu đen có giá \$39. Áo khoác kiểu phòng thí nghiệm khoảng \$60, trong khi các mặt hàng của Victoria's Secret catalog có giá từ \$89 đến \$159. Charlotte Russe giới thiệu đến bạn quần áo mặc đi học hay những buổi tiệc nhẹ có tính cách thoải mái, đơn giản. Áo đầm dài xẻ hai bên, cổ chữ V chéo nhau, có đường chắn ngang ngực, tay 3/4 với giá \$36 (hình 6), rất giống một kiểu giới thiệu trong Victoria's Secret catalog, tổng cộng áo và váy khoảng \$135 (hình 7).

Một cuộc so sánh nhỏ để bạn thấy sự khác nhau. Mặc dù trang phục của các hiệu nổi tiếng chất lượng có phần tốt hơn, nhưng sự chênh lệch quá xa về giá cả không đáng để bạn tốn quá nhiều tiền cho vấn đề làm đẹp, vì trong cuộc sống bên cạnh nét đẹp bề ngoài còn có nhiều thứ khác bạn cần phải chú tâm đến.

Bạn mệt chưa? Thật ra còn một số nơi khác mà bạn có thể tiết kiệm được nhiều hơn nữa như đi mua sắm ở Ross, TJMax, các tiệm buôn bán nhỏ của Đại Hàn, Tàu, Việt Nam. Những chỗ này lại cần một "nghệ thuật lựa đồ" hơi khác một chút, hy vọng sẽ có dịp chia sẻ với bạn trong một ngày rất gần.

Mến chúc bạn một mùa shopping...thành công và...đỡ hao tài. □

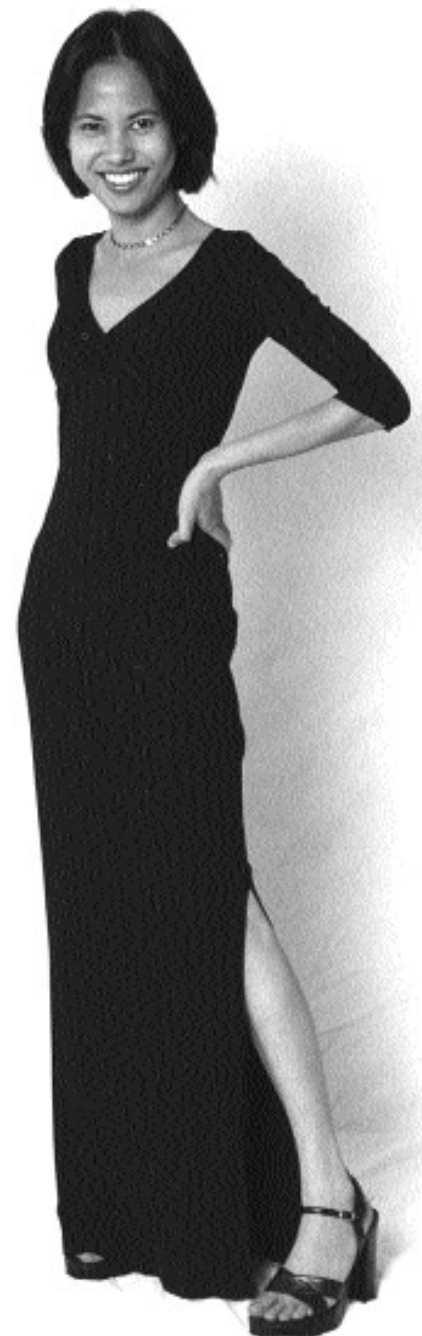
QA

Photos:

Phùng Nam Cường, Victoria Secret's photos

Models:

Tạ Đức Trí, Đoàn Quế Anh, Victoria Secret's models

NƯỚC ĐỒ... ĐÀU VỊT

Nó biết hẳn vừa bị ăn con "D" bị tổ chẳng trong bài midterm hồi sáng. Quả là một cú shock quá mạnh đối với một học sinh ưu tú, chưa từng có điểm nào dưới con "B". Trước ngày thi hẳn khoe rằng đã uống hết ba tách cà phê đen chính gốc được mẹ hẳn gửi tặng từ bên Việt Nam. Cho nên hẳn đã thức trắng đêm ôn bài. Thế mà hai tiếng đồng hồ trước lúc thi hẳn bày đặt "nghỉ xả hơi" vài ba phút làm chi... để mà ngủ tuốt qua luôn cả giờ định. Nghĩ cũng lạ, không biết hẳn điếc hay sao mà cứ để cái đồng hồ báo thức kêu om sòm trên bàn bureau kế bên cứ như đàn gảy tai trâu không bằng. Và rồi... trễ mất phân nửa giờ thi hôm đó. Hẳn buồn lắm, gọi phone méc với nó mà cái giọng yếu xìu. Vì dư biết tánh hẳn lo xa, nên nó càng không yên tâm, cứ lo là hẳn chắc chắn đang ngồi một mình ở nhà đếm râu rầu rĩ, sợ rớt lớp nè, phải ở lại thêm vài năm nè, trường phạt đuổi ra on probation nè, rồi còn bị tụi cho vay tiền Federal Stafford Loan đòi nợ, v.v...

Nghĩ vậy, nên nó lại mò đến cái phone gọi hỏi thăm hẳn thêm lần nữa xem sao.

"Rengggggg! Rengggggg! Ree.."

"Hello? Em... đó hả?" Giọng hẳn là nhè.

Nó ngọt ngào, "Còn buồn không anh? Anh ráng thi final đi thì thế nào cũng vượt lại được mà...!"

Và như thế, nó lại ngồi cà kê kể chuyện huyền thuyên cho hẳn vui trở lại. Cúp phone xong, năm phút sau nó sực nhớ đã quên dặn hẳn đừng bỏ cơm chiều nay, nên nó lật đặt gọi phone nhắn nhủ hẳn chớ có buồn mà tuyệt thực thì dễ bị hao gầy vóc liễu... Dặn xong xuôi, trở lại học bài, nó mỉm cười trong lòng—tự khen mình là nhỏ bạn gái hết sức lý tưởng. Thiệt có được đứa nào dễ thương như mình không?

Lo lắng, săn sóc, quan tâm cho người yêu từng miếng cơm chút nước lúc "hoạn nạn" như vậy... Nói có nhiều thôi mà nó cũng còn thấy cảm động nữa đây nè. Đọc được hai ba câu, nó lại... lo tiếp. Nếu nhỏ hẳn thiệt chưa khuấy khỏa trong lòng, đang còn bực tức, cần người tâm sự thì sao? Nó gấp sách lại, quyết định gọi "vấn an" lần nữa cho chắc ăn, "Renggggg! Reeenggg! Reeengggggg!"

"Hello em hả....?" Hẳn lại là nhè.

"Ừa, sao anh biết là em hay quá vậy? Em chưa lên tiếng mà!" Nó ngạc nhiên. Hẳn thả ra một tiếng cười ngán ngẩm, buồn ơ là buồn. Í chết! Sao giọng nói của hẳn chẳng có thấy vui tí nào? Hồng, hồng rồi! Mình bỏ công ra gọi nãy giờ khuyên nhủ ảnh mà chẳng thấy có tiến triển gì hết. Tội quá! Chắc thật bị đả kích quá nặng rồi. Nó lính quýnh, đề nghị búa xua, "Anh à! Anh đừng như vậy mà! Anh nghe lời

em đừng có suy nghĩ lung tung nữa nha! Anh bắt chước em nè, mỗi lần em buồn em đi ra ngoài coi tivi là nó đỡ liến hà! Đi đi anh!"

Giọng hẳn thờ dài, "Anh không muốn coi tivi...!"

Nó bực dọc cắt ngang, "Anh bướng quá! Không làm gì hết như vậy thì làm sao mà khuấy khỏa cho được chứ?"

Hẳn chép miệng, "Anh chỉ khuấy khỏa được lúc anh đi ngủ thôi!"

Nó nhin hết nổi, gất lên, "Vậy sao không ngủ đi cha?!!"

Hẳn nhỏ giọng xuống, "Cứ cách năm phút là em gọi, làm sao anh ngủ được chứ?"

Chưa kịp dứt lời, hẳn nghe bên đường giầy kia đập phone cúp xuống một cái rụp!!! □

Jay-P

Tự nhiên

Tự nhiên, sao cứ tự nhiên

Gọi đây là "nhỏ" đây phiền lắm nha!

Người ta bệnh mặc người ta

Tự nhiên ai mượn, lại qua...sờ đầu

Xe hư ai có mượn đầu

Tự nhiên hi hục cúi đầu sửa xe

Tự nhiên mỗi buổi học về

Theo sau đây mãi rề rề như.. duôi

Tự nhiên – tự nhiên quá thôi

Khi không nghỉ học, chỗ ngồi lạnh tanh

Tự nhiên đây khóc ngon lành

Tự nhiên sao đó nở đành...tự nhiên.

TsZ

Những vần thơ vui

Đợi Phone

Bản thân bụng dạ nôn nao
Đứng lên ngồi xuống đi vào đi ra
Cái anh này cũng thiệt là
Bảo rằng tối gọi người ta đợi hoài
Reng reng lên tiếng đi thôi
Kẻo không người đợi giận rồi anh tiêu.

Kiều Lê

Gọi Phone

Gọi anh không có ở nhà
Anh đi đâu mất thiệt là buồn ghê
Đến khi anh đã trở về
Gọi em chẳng gặp nỡ nề lòng anh
Đêm nay hai đứa đều canh
Đến giờ cùng gọi trở thành hụi nhau.

Kiều Lê

Cúp phone

Cả nhà có mỗi cái phone
Cô em gái nhỏ cứ chôn trong phòng
Ai như con gái chưa chồng
"I meo" cả đồng còn phone [cái] nổi gì
Nói ra cái mặt như chì
Không nói anh mất chị cũng vì [cái] beeper
Đợi lâu nhện chẳng giăng tơ
Khi anh gọi lại con bồ nó đứt dây
Em ơi [anh] ế vợ cũng tại... mà

Lillian

Hồ hơ.
Nhà nghèo chỉ có một phone
Em đây con gái...ớ...ớ... nên phải chôn
trong phòng..
Em là con gái chưa chồng
Nên em đây cũng phải cần sang ngang...
ớ hò....
Bây giờ muốn lấy chồng sang
Phải dùng internet mà mang... ớ... thơ

tình... tình...

Nhưng mà chưa hết đâu anh
Nếu muốn bảo đảm thì phải dùng cái...
beeper
Như vậy mới được "lãng xê"
Anh đây có vợ mà em cũng không có ế...
chồng...chồng....

Kiều Lê

Sau đây là bài phụ họa của... bồ SN:
Hò ơi...
Đành rằng chỉ có một phon
Nhưng không chỉ có riêng em... ống chề
Nói ra thì sợ anh của em chề
Nếu không có anh ấy, chị thể sẽ ở không
Tiền đây em hãy gọi điện thoại công
Ráng ngoan em nhé! Chị phong em.... em
chồng....

Lillian

Hồ hơ...
Ừ thì phải há chị dâu
Nhưng em đây phải xin thân chút tiền
Để mà mua cái cell phone
Như vậy em sẽ chẳng phiền chị dâu
ớ...hò...
Đưa rồi chị hồng cần lo
Em làm trinh thám thăm dò ý...anh...ớ
hò...

Kiều Lê

Ca... rao... Tân Thời

Lên non mới biết non cao
Có bồ mới biết là mau hết tiền
Em cứ ăn uống liên liên
Vậy mà quảng cáo "em hiền lắm nghe!"

o0o

Bồ tôi quyết định giữ eo
Mỗi sáng dứt đẹp...nước lèo hai tô
Ngồi học một chút lén cô
Ăn lấy ăn để bồ khô dưới bàn..

o0o

Hành trang em chẳng có gì
Ngoài cái cặp sách đựng đầy thức ăn
Giờ chơi em mãi lãng nhăng
Đến khi vô học mà ăn chưa rồi.

o0o

Tóc thể em để ngang vai
Anh mà đụng đến... bặt tai anh liền :))

o0o

Em ơi em ngủ cho ngoan
Để chị dzọt lẹ qua hàng bún riêu
Bạn chị bên đó nó kêu
Không qua nó tưởng... mình nghèo nó
khinh!

o0o

Con gái là chúa ừ xuống
Hẹn người ta đến lại chuẩn mắt tiêu...
Hôm qua chọt ghé thăm nàng
Thấy chuột bịt mũi cả đàn trước sân
Nhện giăng tứ phía, cóc cần
Phiêu diêu nàng bước như thần cỡi trên
Ly, tách bồ hóng lênh kên
Ngoác môn nàng ngáp vang rền cả tai
Chí cha, chí mẹ chạy dài
Nàng gãi sồn sột rơi vãi ba con
Thức theo xì phé đêm ngày
Nàng mê đánh độ chẳng còn xu teng
May thay còn mấy cục ghen
Buồn buồn ngồi gõ đờ đen với đời
Má nàng chỉ biết: Trời ơi!
Sinh chi nàng để bây giờ khổ thân
Đời ta tưởng chẳng ai bằng
So nàng...đến quý Sa tăng bái dài!!!

o0o

Mất ai như nước hồ thu
Miệng ai như thể... cái lu trước nhà
Ra đường tiên nữ thiết tha
Về nhà quàng quạc như là quạ kêu!!

NON

47

SONG

T R Ì N H B À Y B Í A B Á O

Vũ Hoàng Lân

*Mỗi năm hoa đào nở
Lại thấy ông đồ già
Bày mực tàu giấy đỏ
Bên phố đông người qua*
(**Vũ Đình Liên**)

Cái cảnh tượng êm đềm ấy, bây giờ có lẽ chỉ còn có thể tìm thấy trong văn chương. Nhưng bù lại, trong sinh hoạt văn hóa của người Việt, ngày nay một phong tục mới đã hình thành. Vào mỗi độ Tết đến, nhu để đua với hoa, với pháo, những tờ báo Xuân lại nở rộ khắp nơi. Đặc biệt là ở hải ngoại, nơi mà việc xuất bản và in ấn được tự do và không đến nỗi mắc mỏ, xuân về là dịp để các tập đặc san từ chuyên nghiệp cho đến "tài tử" của các hội đoàn, trường học đua nhau ra đời, khoe sắc trên các tiệm sách, thùng báo, các bàn tiếp tân ở các văn phòng, hay thậm chí khiêm tốn thu mình trên những bậc thềm cửa ra vào của các cơ sở thương mại. Trong rừng báo muôn màu đó, nếu tổ chức của bạn sắp ra một tờ báo Xuân, có bao giờ bạn mang những lo lắng như liệu tờ báo của mình có đủ nổi bật, có đủ sức hấp dẫn người đọc phải lật tiếp vào để xem những gì bạn gói gắm bên trong? Nếu câu trả lời là không, có thể, bia báo của bạn đã vấp vào một trong mười điểm thiếu sót thông thường trong vấn đề trình bày bia mà chúng tôi muốn chia sẻ dưới đây. Hy vọng, qua những chia sẻ này, tờ báo của bạn sẽ một chút nào đó đẹp hơn, hấp dẫn hơn trong dịp mừng Xuân Kỷ Mỵ sắp tới.

1. Chữ đọc không rõ hoặc không nổi bật trên trang bia.

Hãy tạo thêm một chút bóng ngả (drop shadow) màu đen, trắng hoặc bất cứ màu gì tùy theo màu sắc của nhóm chữ đó, và tùy theo màu của hình nền. Làm nhòe mờ phần nền mà bạn muốn đặt chữ lên (sử dụng Photoshop) cũng giúp phần nào. Tốt nhất, khi trình bày bia, bạn nên tính trước chỗ trống để xếp chữ.

2. Hình bia không gây được sự lôi cuốn và chú ý của người đọc.

Một hình bia gây ấn tượng mạnh thường là rất đơn giản. Sử dụng một hình vẽ hoặc chụp trên toàn bộ diện tích bia có công dụng mạnh hơn là sử dụng nhiều hình nhỏ gộp lại. Mục đích của bia là để tạo ra một sự chú ý nhanh chóng từ độc giả. Chân dung người, với màu sắc tươi, độ tương phản ánh sáng cao, là một trong những hình tượng gây được sự chú ý cao.

3. Bia báo nhìn quá rối rắm không có tâm điểm.

Hãy cố gắng tạo ra một yếu tố mạnh nhất trên bia (tương tự như khái niệm focal point rất căn bản trong hội họa). Có thể đó là một dòng tựa lớn, hoặc tên của tờ báo, một hình vẽ hay một hình chụp thật đặc biệt. Nên giảm thiểu việc sử dụng quá nhiều chữ hoặc quảng cáo trên bia. Chừa lại một chút khoảng trống cho người đọc có thể "thở" cũng là điều nên làm.

4. Bia báo của từng số báo quá khác nhau, đến nỗi không giống như cùng

xuất phát từ một tờ báo.

Một tờ tạp chí định kỳ cần phải được trình bày tương đồng qua từng số. Một tên báo (nameplate) và một kiểu chữ dùng cho các tựa bài được sử dụng một cách thống nhất, sẽ giải quyết được vấn đề này.

5. Không đủ tài chánh để sử dụng hình chụp hoặc hình vẽ đẹp trên bia.

Trước hết, hãy tìm đến sự giúp đỡ từ các mối liên hệ thân hữu với các họa sĩ và nhiếp ảnh gia. Nếu không thể, cũng còn có nhiều cách để thay thế. Hãy cố gắng trình bày chữ (typedesign) với một cách lạ lẫm, khác thường. Sử dụng một cách sáng tạo những hình căn bản như hình vuông, hình tròn, hình tam giác, cùng với những đường thẳng, ngang, dọc, hoặc đường cong cũng sẽ tạo nên một bia báo có sức lôi cuốn.

6. Không tìm được những hỗn hợp màu có hiệu quả mạnh.

Nhiều nghiên cứu cho thấy màu đỏ và vàng là những màu bắt mắt nhất. Hệ thống màu của McDonald hoặc Shell là những ví dụ điển hình. Nghiên cứu thêm trong các sách về lý thuyết màu sắc và sử dụng các tập màu mẫu (color swatch) sẽ rất hữu dụng để chọn được những hỗn hợp màu có hiệu quả.

7. Bảng tên của tạp chí (nameplate) "hình như" chưa đặt đúng chỗ.

Thường thì bảng tên được đặt ở phần trên của trang bia. Nhưng lệch về bên trái, bên phải, hay ở giữa thì còn tùy vào hình tổng

thể của bảng tên. Nếu là hình vuông, nên đặt bên trái hoặc phải. Nếu là hình chữ nhật, nên đặt ở vị trí giữa.

8. Những dòng tựa chính "hình như" cũng chưa được đặt đúng chỗ.

Hãy đặt những dòng tựa vào đúng vị trí mà người đọc thường chú ý nhất. Thường là dọc theo bên lề trái của bìa. Hãy quan sát thử các tạp chí khác, bạn sẽ thấy ngay điều đó. Theo tự nhiên, phần lớn người đọc sẽ đọc từ bên trái qua phải, từ trên xuống dưới, do vậy vị trí phía trên, bên trái là quan trọng nhất. Sau đó, tùy vào ý đồ trình bày của bạn mà sắp xếp sao cho có hệ thống từ chính tới phụ.

9. Bìa báo không phản ánh nội dung của tạp chí.

Có nhiều trường hợp, dù đã sử dụng hình chụp hay hình vẽ đúng như nội dung nói chung của tờ báo (thí dụ như hình một chú mèo cho số báo xuân năm Canh Mão sắp tới chẳng hạn), mà vẫn không chuyển tải được ý đồ của người trình bày một cách hiệu quả. Lý do đơn giản là vì việc chọn đúng hình chỉ là một trong nhiều yếu tố cần thiết. Muốn bìa báo hợp với những nội dung bên trong, bạn còn phải biết chọn đúng kiểu chữ. Ví dụ, một tạp chí với nội dung bảo thủ, nghiêm túc, cần sử dụng loại chữ đậm chắc, có chân cổ điển (classic serif). Ngoài ra, bạn cũng còn phải sử dụng bảng màu cho hợp với nội dung. Ví dụ, một tạp chí trẻ trung, thiên về giải trí, sẽ có bảng màu tươi và nhiều tương phản hơn là một tạp chí thuần túy về nghiên cứu hay chính trị. Cuối cùng, những tựa bài trên trang bìa cần phải được chọn lọc thật kỹ cho thích hợp đến từng chữ, không thừa, không thiếu.

10. Làm thế nào để kết hợp khoảng trống vào việc trình bày bìa?

Cố gắng giảm thiểu số lượng thông tin trên trang bìa. Sử dụng những tựa bài thật ngắn và tiêu biểu. Sử dụng các mặt chữ (typeface) có nhiều khoảng trống (thí dụ như VNI-Times, VNI-Aptima...) Đặc biệt, tránh đặt các mẫu quảng cáo lên trang bìa nếu có thể.

Tưởng cũng nên nhắc lại, đã có luật thì bao giờ cũng có phá luật. Và

những sáng tạo mới không thể có, nếu không có sự can đảm để phá luật. Vì vậy, những chia sẻ trên hoàn toàn mang tính chất tham khảo. Và mong rằng chúng sẽ giúp được các bạn phần nào trong việc trình bày cho tờ báo Xuân Kỷ Mão sắp tới. Chúng ta hãy cùng mong đợi các tờ báo xinh đẹp xuất hiện rực rỡ khắp nơi, thay cho những "mực tàu", những "giấy đỏ" của ngày xưa trong mỗi độ xuân về. □

Vũ Hoàng Lân

Tài liệu tham khảo:

Graphic Design-Step by Step

Dynamic Graphics

How Magazine

Print Magazine

vỗ cánh chim bay

Nguyễn Ngọc-Quỳnh Thi

Với một vòng tay tạm biệt, họ chia tay. Chỉ đơn giản như thế, nhưng là sự chấm dứt của một phần tư đời người. Từ xa, người qua đường sẽ tưởng họ đơn thuần là hai người quen. Chỉ khi nào người ta nhìn thấy giọt nước mắt nho nhỏ đọng trên khoé mắt của người con gái, và một thoáng buồn u uẩn trong ánh mắt của gã đàn ông, người ta mới có thể lờ mờ đoán được những ẩn tình giữa họ...

Hắn gọi nàng bằng "bé". Chẳng biết hẳn quen với bé từ bao giờ, nhưng với Giáng Tiên, Đặng Liêm là một phần quan trọng trong cuộc sống của nàng. Như nước và không khí. Khi cô bé vào mẫu giáo, hắn đã bước vào ngưỡng cửa trung học. Những ngày nắng cháy đỏ lửa của trời Sài Gòn, hắn đều dặn "đưa bé đến trường bằng chiếc xe đạp", và vui với những tiếng hát líu lo vô tư, để vớt óc trả lời những câu hỏi cắc cớ ngây thơ của bé. Con dốc Cường Để dẫn đến ngôi trường St. Paul với những ổ gà to tướng, làm hắn đôi lúc phải buột miệng:

"Thôi em con dốc nghiêng nghiêng

Anh đang leo lên một thờ đứng tim

Xin em im đi cho anh gắng anh đạp..."

(Đưa Bé Đến Trường)

Những ngày tháng qua nhanh. Ngày ngày hắn vẫn chờ đưa đón bé đi học trên chiếc xe đạp mini đồ cũ kỹ của hắn. Cái niềm vui vô tư bé đem đến cho hắn thật đơn giản, khi cô bé xuất hiện từ cửa trường, tung tăng trong chiếc váy xếp ly xanh dương với hai sợi dây đeo vai, và chiếc áo cổ lá sen trắng. Từ xa, bé của

hắn như một thiên thần nhỏ, chỉ thiếu đôi cánh. Hắn hay nghiêng đầu ngắm, để rồi nghịch ngợm trốn sau những gốc cây me cao to trước cổng trường, để "oà" chọc khi cô bé phụng phịu khóc, để rồi phải dỗ bằng những que kem đậu đỏ chỉ để nhìn đôi đồng tiền trên má...

Bé lớn nhanh như thổi. Thời gian thấm thoát lướt qua trước mắt hắn. Từ cô bé hàng xóm tối tối trèo bờ tường sang mái nhà bên cạnh, ghé mắt nhìn qua cửa sổ xem hắn có ở nhà, để được nghe hắn kể chuyện cổ tích, bé trở thành cô nữ sinh trung học. Tiếng guốc gỗ nhẹ trên đường đá sỏi thay cho tiếng bi ve lóc cóc trong những buổi trưa hè. Bé của hắn đã lớn. Chiếc áo dài trắng mềm mại thay cho bộ áo đầm đồng phục ngày xưa. Bé biết điệu với mái tóc dài của mình, và biết làm duyên với đôi mắt trong đen sáng lấp lánh đó. Tà áo trắng của bé như cánh bướm

bay vào lòng tất cả những tên con trai mới lớn trong cái xóm nhỏ này. Hắn đã nhiều lần được dịp khoanh tay, ngả đầu cười đắc chí khi thấy những đôi mắt thèm thưỡng nhìn theo tà áo trắng khuất dần ở đầu xóm. Bé vẫn ngây thơ và hồn nhiên trước những cái nhìn đó, vẫn ngoan ngoãn trò chuyện với hắn mỗi tối, và vẫn theo lệ thường trèo qua mái nhà thăm hắn. Những câu chuyện cổ tích bây giờ được thay thế bằng những ước mơ nho nhỏ của bé, bằng những mẩu truyện lãng mạn bé lén đọc được từ tập san *Tuổi Ngọc* còn sót lại sau chiến tranh, mà gia đình bé đã cẩn thận giấu đi, và những lá thư tình vụng về của những tên con trai mới lớn vờn quanh bé....

Hắn đã thôi đưa bé đến trường. Cô nữ sinh nhu mì đã biết tự điều khiển chiếc xe đạp nhỏ xíu của bé. Dường như mỗi ngày sau giờ tan học, chiếc rổ xe chẳng bao

giờ thiếu những cành cắm chướng mua được từ những hàng hoa chợ Bà Chiểu. Bé yêu cắm chướng, nhất là những đóa cắm nhưng từ Đà Lạt chở về. Có một cảm giác là lạ trong lòng hẳn, khi bắt gặp đôi mắt của bé lấp lánh bên trên những đóa hoa đơn mơn, và đôi gò má hồng phơn phớt bên cạnh từng cánh hoa....

Và rồi hẳn xa nhà. Phải đến năm năm sau hẳn mới gặp lại bé. Đôi mắt thoáng ngó ngang giữa đám đông xa lạ trên hành lang phi trường để rồi sáng lấp lánh, trước khi bé nháy lên bá cổ hẳn xoay một vòng tròn cười vui. "Cà lem." Vẫn hai chữ vẫn vẹn làm hẳn phì cười. Nheo yêu lên chiếc mũi ngọt ngào hình túi mật, hẳn khẽ gõ chiếc túi xách xuống khỏi vai bé. Vòng tay bé vẫn ôm lấy cổ hẳn làm Đăng Liêm phải bật cười thêm một lần nữa.

— "Làm cái gì mà như là chàng hiu vậy bé? Lần đầu xa gia đình sợ hả? Anh đâu có ăn thịt bé đâu?"

— "Ồ, không phải, bé đâu có sợ anh?" Bé nheo mắt cười, "Sợ lạc lõ có ông kẹ nào bắt nhốt bé bỏ đói thì chết. Chứ bé nào sợ anh? Bé đói." Nàng buông tay, xoa bụng, làm Đăng Liêm phải lắc đầu, cười xoà.

— "Ừ thì đi lấy hành lý rồi mình đi ăn. Vẫn chưa chưa cái tạt háu ăn. Nhỏ này!!!"

— "Bé bay hết gần một ngày còn gì? Đói thấy mồ." Bé dẩu môi, "Mẹ dặn xuống phi trường bảo anh Liêm dẫn đi ăn mì la cay đó."

— "Xạo hoài nhe bé! Anh mới gọi cho bác trước khi ra phi trường. Nhỏ xạo hoài." Hẳn nói, vừa nheo mắt ngắm bé, "Em lớn hẳn ra, Tiên ạ! Nhìn bé lạ quá. Thành young lady rồi đấy!"

— "Anh này. Ngạo em hoài." Bé lúng túng, mặt đỏ au trước tia mắt hẳn.

— "Anh nói thật chứ bộ, bé có duyên ghê đi. Lớn rồi bé ơi!" Hẳn lẩm bẩm những gì không rõ....

— "Anh mắng bé hoài, anh Liêm! Bé có lỗi gì đâu?" Bé hờn dỗi. Nàng cúi đầu nhìn đi chỗ khác.

Đăng Liêm trong tư thế nửa ngồi, nửa dựa lên thành lan can, khoanh tay nhìn bé. Trong chiếc áo võ bằng vải thô dày,

những bắp thịt trên cánh tay hẳn nổi lên cuộn cuộn. Hẳn nhăn mặt trước câu nói lầy của bé. Đã hơn hai năm trôi qua từ khi bé dọn sang San Francisco đi học xa. Bé bước vào cuộc sống nội trú. Cuộc sống mới, xa gia đình thả lỏng, với những cảm dỗ thất thường dành cho những cô bé mơ mộng như Giáng Tiên, làm cho bé thay đổi rõ rệt. Những câu nói đùa táo bạo, những kiểu áo khêu gợi, những mẩu phấn son lộ liễu, cả cách đi đứng của bé cũng thay đổi. Bé bắt đầu thích bia chai, thích rượu mạnh, thích thuốc lá. Những buổi tối lang thang nite-clubs làm mầu mắt trong trở nên đỏ quầng rạc dài. Mái tóc cắt ngắn uốn quăn tít, nhuộm nâu như những cô ca sĩ rẻ tiền làm tăng cái vẻ ăn chơi đó.

Bé vẫn còn mộng mơ nhiều. Chiếc đàn guitar bé mang theo vẫn không ngừng vang tiếng trong những buổi tiệc thân đêm. Bé không hề hay biết chính những mộng mơ của bé lại đưa bé đến những bất trắc trong đời. Càng đi sâu vào cuộc sống về đêm đó, bé càng vướng phải nhiều những cạm bẫy, những lừa đảo của cuộc sống, những nỗi buồn chán vô tưởng... Bé thay đổi như chú tắc kè trước mắt Đăng Liêm. Những gì hẳn cố gắng bảo bọc, giúp đỡ cho bé đều tan biến nhanh. Bé trở thành "cô hippie lạc loài" trong mắt hẳn. Bé tránh xa hẳn nhiều hơn, và dường như khép kín hơn với hẳn và cuộc sống. Để rồi Đăng Liêm bất lực nhìn chú thiêu thân non lao vào trong những ánh sáng ảo tưởng....

Rồi bé thất vọng. Sự lừa đảo của cuộc sống làm bé thất lạc hoàn toàn. Bé không còn biết tự chủ, phải trái nữa. Đăng Liêm trở nên ông "gàn" trong mắt bé. Sự lo sợ, tiếc nuôi, đau khổ của Đăng Liêm với tình yêu rộng lớn của hẳn càng làm cho bé nghệt thờ. Giáng Tiên trốn chạy trong mặc cảm, trong hối hận, và trong tức giận. Ai đó đã bảo yêu và ghét thật sự cũng chỉ là một điều giống nhau, cũng cùng ý nghĩ về người đó, cũng cùng một cảm giác tâm lý và thể xác, như nhịp đập khác thường của con tim. Bé cũng không ngoài giới hạn. Càng trốn Đăng Liêm, bé càng đau khổ nhiều hơn....

— Bé! Anh đã nói hết lời với bé. Anh

thương bé hơn cả chính anh. Bé có hiểu điều đó? Anh đau khổ khi nhìn bé bỏ trôi tuổi trẻ như thế này. Bé có hiểu anh? Bé có nhiều mộng đẹp. Bé muốn xây đắp cho những giấc mơ đó của bé, anh sẵn sàng giúp bé bằng cả cuộc sống của anh. Anh đau lắm, bé có biết không? Anh không có đủ tâm trí nhìn bé xoá bỏ cuộc sống của bé như thế này. Bé không còn tin vào chính mình nữa hay sao?

— Bé không hiểu được mình nữa anh!
-- Bé cúi đầu. Đôi mắt thoáng quầng đen vì những đêm thâu. -- Ba mẹ lo cho bé, bé hiểu điều đó. Bé hiểu anh yêu bé, và anh đau khổ vì bé, nhưng đã quá trễ, Liêm ơi... Bé không thể là thiên thần nhỏ của anh được nữa. Bé cũng chẳng thể nào là cô vợ ngoan hiền của anh bây giờ... Bé đã đi quá xa trong cuộc sống ăn chơi này của bé... bé không biết đường quay trở lại... Và lại... có ích gì nữa đâu anh? Như thế này, bé lại hạnh phúc, và quên đi những gì đã và đang xảy ra cho bé. Bé là con thiêu thân thật đấy. Bé sống theo bản năng. Đôi lúc bản năng vô tri lại cho bé những giây phút nhẹ nhàng êm ái, vô hại, vô lo mà bé cần đến. Bé ôm mộng nhiều lắm, và bé đã được dạy dỗ nhiều lắm, nhưng những gì bé được bảo bọc bởi, đã làm cho bé vấp ngã, vì bé đã không biết được cuộc sống là những lọc lừa bên ngoài. Anh có hiểu không, anh Liêm? Anh thương bé, anh lo cho bé, nhưng chính vì thế anh và gia đình đã gói bé vào trong một lồng kính, để bé trở nên quá ngây thơ với cuộc sống. Bé không biết được bên ngoài kia của cuộc sống là những đám bụi bặm không tưởng được. Anh bảo bọc cho bé, điều đó bé hiểu, và bé cảm ơn anh nhiều lắm, nhưng cũng chính vì sự bảo bọc đó mà bé rơi sâu hơn vào trong vũng tối của cuộc sống. Bé đang ở tận cùng của một đáy giếng. Trong hay đục, bé không leo ra khỏi được nó. Anh có hiểu điều đó không anh Liêm? Cuộc sống bé là những giao động bất thường. Từ lâu, nó đã trở thành một phần của bé. Bé không biết mình có nên, hoặc có muốn trở lại cuộc sống bình lặng ngày xưa của bé hay không, anh hiểu bé không? Tâm bé động. Bé biết điều đó. Nhưng tâm động đã đem

đến cho bé những vui buồn bất chợt, và những kỷ niệm khó quên. Cho bé cái sức sống khác mà chính bé không hiểu nổi. Bé không biết mình có nên rời bỏ nó hay không, bởi nó đã thành thói quen, và bé đã bị thu hút vào với nó.

— Bé! Dù bất cứ ở đâu, dù trong hoàn cảnh nào, hoặc bất kỳ những gì bé đã đi qua. Đau khổ hay yên bình cũng chính là tâm tư của bé. Anh không hiểu vì sao bé lại muốn đau khổ. Bé có hiểu khi bé đau khổ, những người xung quanh cũng đau theo với nỗi đau của bé. Như anh. Như gia đình. Anh hiểu bé đang đau khổ, và anh hiểu trong tận cùng tâm tư của bé, bé muốn quay trở lại với cuộc sống yên bình cũ. Anh muốn thấy bé trở thành một người bình thường, sống cuộc sống bình lặng. Anh không muốn bé rơi vào trong cái hố sâu bùn lầy đó nữa. Bấy nhiêu đó đã đủ rồi. Bé đang đi ngược lại tất cả những giá trị của chính em. Bé có hiểu, khi bé mất đi cái giá trị của bản thân, em mất đi chính em?

— Anh Liêm!!!

Bé nhẩy phóc từ trên mặt bàn xuống. Đôi mắt loé sáng những tia lửa giận. Trong sự tức giận, bé có cái đẹp lạ lùng. Liêm lắc đầu. Quay lưng.

— Bé đi đi. Bé có quyết định của bé, và anh có quyết định của anh. Anh không giúp bé được nữa, và anh cũng không có can đảm đứng nhìn bé vút bỏ tuổi xuân của bé như thế. Từ nay anh không có trong cuộc sống của bé. Bé tự lo cho mình. Đừng tìm đến anh nữa. Bé nhé.

— Anh Liêm. Bé không có ý định tìm đến anh nữa đâu. Anh vừa xem bé như một cọng rơm rác trong xã hội. Trong mắt anh, bé thấp hèn như thế sao anh? Cũng được. Bé sẽ ra khỏi cuộc sống của anh. Để cho anh hạnh phúc và bình yên với tâm tư của anh....

— Bé!!! That's not what I mean....

— Enough! Bé nghe đủ rồi. Bé về. Chào anh.

Bé không đến tìm tôi nữa. Cuộc sống là những thuyền chuyển. Tôi xa San Francisco từ đấy. Qua gia đình, tôi hiểu bé đã trở về sống với gia đình dưới sự áp lực của bố mẹ. Tôi biết tôi có lỗi với bé,

với gia đình của bé, khi buông tay trước những khó khăn phức tạp của bé. Năm năm trước, tôi vẫn băn khoăn về bé, và hối hận rằng tôi không thể giúp được bé trong cơn hoạn nạn. Bé có trách tôi? Tôi vẫn thường hỏi lòng. Bé sống ra sao? Tôi vẫn băn khoăn. Có lẽ bé đã nói đúng, cho dẫu tôi có ở xa bé cách mấy, tâm tôi vẫn không yên, bởi chính tôi chưa hiểu được cái ý nghĩa của sự yên bình. Bé hiểu tâm của bé không yên, nhưng tôi không hiểu rằng sự bình yên của tôi chỉ là điều giả tạo, bởi bên dưới cái mặt nước yên bình của cuộc sống tôi, là những mạch thủy ngầm vẫn hoài giao động, và giòng nước cứ mãi hoài trôi. Tôi không hiểu chính tôi, làm thế nào tôi có thể hiểu được bé.

Một ngày đẹp trời, tôi nhận được mảnh thơ mong manh, với nét chữ nghiêng nghiêng quen thuộc của bé. Bên trong là mảnh giấy in từ computer, một câu nói của Hư Vân thiền sư, về tâm hồn của chính mình. Tôi bỗng hiểu ra, Bé hiểu cuộc sống nhiều hơn tôi. Chính bé đã biết vận ngọn đèn trong tâm hồn của bé nhỏ lại, để có thể nhìn được xung quanh bé trong cái bóng đêm mà tôi đã từng khinh rẻ. Còn chính tôi, ngọn đèn rực rỡ hào quang, tôi đã không biết nhìn và lượng sức với chính mình, để chỉ biết có chính mình tôi. Trong cái ánh sáng của tôi, tôi không thể nhìn thấy được xung quanh. Và tôi quên rằng cuộc sống không phải chỉ có như thế, và không ai phải đi theo một đường lối nhất thiết, bởi chẳng có gì là tuyệt đối, và cũng chẳng có gì là đúng hoặc sai... Bé đã cho tôi một bài học quý hơn tôi có thể biết và hiểu được. Bất giác, tôi vò đầu, "Bé ơi... Tha lỗi cho anh!"

Tôi gặp lại bé trước ngày đám cưới của tôi. Bé trở về với cái vẻ quyến rũ thường có của bé. Trong chiếc áo đầm xanh da trời mềm mại bay bay. Trong mắt tôi hiện ra hình bóng của một thiên thần ngày nào. Bé gột rửa tất cả những dấu tích hoang dại kia, để trở lại làm đứa con ngoan của gia đình. Mầu phấn hồng nhạt trên làn da trắng mịn màng của người con gái đông phương, làm tăng cái vẻ óng ả vốn có của bé. Bé lớn và già dặn hơn xưa, từ trong cử chỉ, cho đến cách ăn nói. Tôi

hiểu, bé của tôi đã lớn....

Tôi không hiểu mình đã nói những gì, nhưng dường như có một sự thông cảm giữa tôi và bé, để hiểu rằng cả hai đã xóa bỏ những vương vấn, và đã lắng nghe tâm tư của người kia, trong suốt năm năm qua. Dường như bé cũng biết được tâm tư của tôi bấy lâu nay, nên lần gặp này của bé như là sự tháo gỡ mối dây cuối cùng để tâm tư tôi trở về với bình yên....

Bé ôm tôi chia tay, cùng với lời chúc phúc cho vợ chồng tôi. Trong ánh mắt của bé vẫn thoáng một nỗi u uẩn nào đó khó hiểu, nhưng tôi hiểu rõ, bé vui mừng, và hài lòng cho hạnh phúc của tôi. Cũng như bé đã hiểu niềm vui và an bình bé đem đến cho tôi phút cuối cùng. Tôi biết tôi sẽ còn phải học từ bé nhiều lắm. Và dù ở đâu chẳng nữa, bé sẽ mãi mãi là một phần của cuộc sống của tôi....

Hoàng hôn xuống vàng óng trên mặt hồ Bolsa Chica. Tôi ôm bé một lần nữa. Vòng tay ôm thật chặt, để nhớ đến một cô bé hồn nhiên ngày xưa trong bộ đồng phục trường thánh, và để chia tay với một quãng đời trăm bồng của cả tôi lẫn bé. Trong ánh nắng chiều, chiếc áo đầm nhạt mầu của bé bay phát phới trong gió, tan dần vào trong đám đông và những lùm cây. Tôi nhón chân nhìn hình bóng mảnh khảnh biến từ từ vào trong lòng phố, lồng ngực bất chợt nhói đau. Cái nỗi đau êm ả không lời tả, từ từ thay thế bằng một cảm giác bình yên nhẹ nhàng. Tôi hiểu tôi đang thật sự tiễn thiên thần bé nhỏ của tôi vào với cuộc sống. Bé của tôi đang thật sự sống cho em.

"Bay đi nhé, bé ơi! Em đang bay theo cuộc hành trình của bé. Xin cho đôi cánh của bé muôn đời vững vàng để vượt qua những giông tố của cuộc sống. An nhiên em! Anh chúc bé bình yên mãi mãi..." Hấn lẩm bầm. Từ trong khoé mắt hấn cay cay. "Bay đi, thiên thần nhỏ của tôi..."

Từ giữa mặt hồ êm ả, một cánh vạc xà xuống đớp mồi, để bình yên xoải cánh bay về cuối chân trời... □

Nguyễn Ngọc-Quỳnh Thi

18 tháng tám 98

DEMOCRACY

Looking at the progress the USA is making in this century we see two aspects: freedom pushes the USA to its peak of strength, and democracy leads the USA to its patriotic pride.

History shows us two major events. One is about world history, and the other is about our Vietnam history. Let us talk about world history first at this moment. Everyone knows the great Roman Empire had dominated the western history over hundreds of years. The Roman Empire had possessed one among the earliest forms of democracy. Its congress consisted of representatives from various types of its citizens: army, politics, business, and feudal families. When the empire reached its fullest strength, the congress was also observed to enjoy its fullest experience of power. Strangely, the great men were always from the army and fully conscious of their roles and honestly performed their duties as "for the country, from the people." The Roman Empire had weakened because some army generals took charge of power with dictatorship. Time went by. Dictatorship won over, and its congress was then suppressed. The outcome was clear: defeats after defeats in the north (regions of German, Sweden to England, then down to Spain) to the Barbarians, eastern regions fell apart to the Arab.

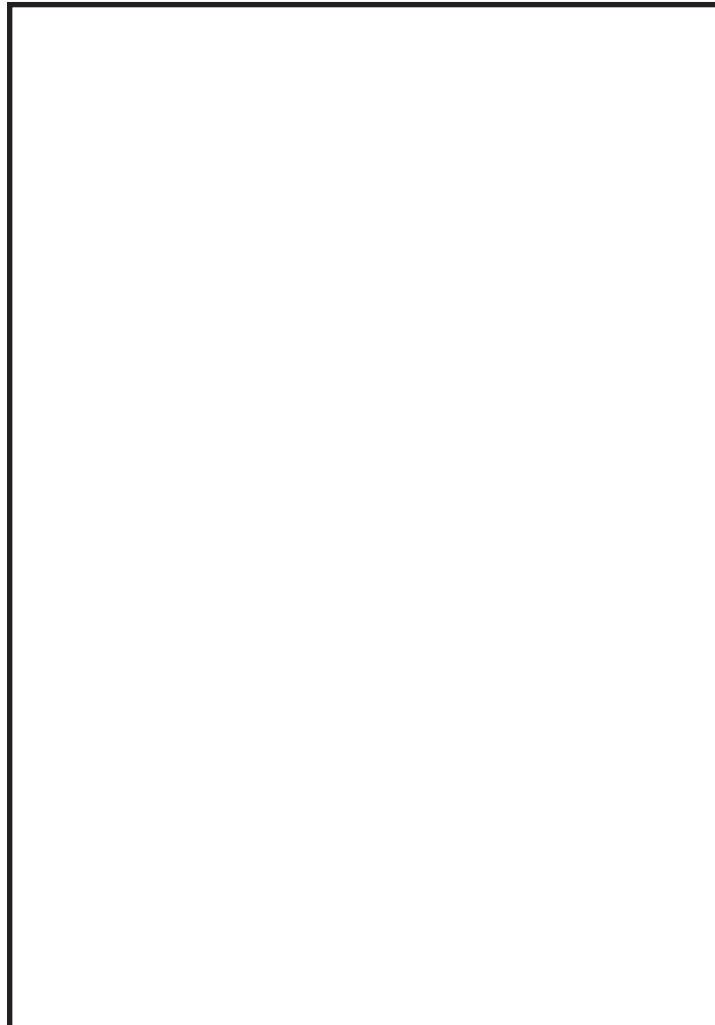
Vietnam history also shares this common thing. The Trần dynasty had shown some interests in democracy and freedom of speech. HỘI NGHỊ DIỄN HỒNG was a clear sign of democracy. Trần Hưng Đạo was also an indicator of what I have defined as "the great men". He was put in charge to lead the nation against the Mongolian invasion. He could have overthrown the kingdom, but he did not. He acknowledged his duty in honest with this phrase "from the people, for the country" in mind. That made him a great man in history. That made Vietnam a history. The dynasty was also observed to reach its peak of strength.

The US has also possessed such power due to its practice of freedom of speech and democracy. Human is unique with its own individual characteristics. Let it be its own way. Let it blossom like the flowers with all kinds of tastes, smells, and colors, and what we observe is the beautiful picture of

human society. The USA is just that. Observing how they are practicing their freedom of speech and their democracy just to see how glamorous it is. Clinton, the president, can be brought to court, not because he commits a crime, but just because he has been suspected to commit a crime. That is the point. Just a suspect, not necessary a criminal. How wonderful the freedom and democracy they are. Vietnam just needs that to be able to regain its strength and its place in this New World. Who is willing to perform his, her duty in dignity? To some generals of the Vietnam communist army: are you willing to do what our country has asked you to do? Do not mix the term COUNTRY with the term party!

Này công dân ơi, quốc gia tới hồi nguy biến! ☐

KH

Họ, có thể là những sinh viên còn miệt mài với sách vở trong khuôn viên học đường, hoặc là những kỹ sư năng động trong guồng máy công nghiệp hiện đại. Họ, có người còn ở lứa tuổi tràn đầy những ước mơ xa vời vợi, cũng có người đã dày dạn phong sương, đã trải qua những kinh nghiệm của trường đời. Khác nhau là thế, nhưng họ đã gặp nhau tại một điểm chung — họ hòa vào nhau, theo đuổi lý tưởng của một tờ báo dành riêng cho giới trẻ Việt. Họ, những thành viên luôn hết lòng với những thăng trầm của tạp chí Non Sông. Hãy nghe, vài người trong họ tâm sự, trong số báo kỷ niệm đặc biệt này.

NHỮNG TÂM TÌNH NON SÔNG

Lâm Minh Phượng, biên tập viên

Phụ trách tâm tình bạn trẻ, thư tín, lượm lặt, chút chút thơ văn, và đôi khi cũng... gồng mình làm model nữa.

Lý do nào mình đã "Về Với Non Sông"? Có lẽ vì cái "tật" thơ thần, nên mình thường đem những cảm xúc bất chợt đó chép vào thơ văn, gửi đến cho bạn bè qua internet, hay nói đúng hơn là "ép" họ phải đọc và chia sẻ chung một chút cái gọi là "nghệ thuật" của mình. Cho đến một hôm, Tố Tâm, nhỏ bạn đang cộng tác với NS, gửi đến cho mình lời rủ rê của anh Quân, một thành viên của ban biên tập: "Nhỏ khuyến khích Ximui đem Cỏ tím trồng trong vườn thơ Non Sông đi...."

Đã là một độc giả trung thành của NS, từng theo dõi và đọc ngẫu nhiên những bài vở đặc sắc của tờ báo, nhưng mình chưa bao giờ nghĩ đến gửi bài đến cho "họ" cả!

Theo mình biết thì ban biên tập của NS bao gồm những sinh viên gạo cội của các trường đại học lân cận—là những lớp đàn anh, đàn chị đi trước—lưu loát Việt Ngữ nè, viết hay nè, hiểu biết hơn nè,... ôi thôi chững chạc biết là bao! Vì vậy, mình cứ e rằng họ sẽ chê những khúc văn "con nít" của mình, không thèm đăng, bài vở bị trả ngược lại thì thiệt... hao tem lắm. Thế nên mình cứ tiếp tục "thơ thần" solo, và quên bẵng đi rằng: mình cũng đang là một sinh viên ấy mà! (Nhưng mà có chững chạc hay không thì hổng chắc à nghe!) Để rồi, vài tháng sau, anh Quân có gửi thư đến

khuyến khích một cách rất hấp dẫn, "Non Sông sẽ trả nhuận bút cho Phượng bằng xí muội được không? Một bịch cho một bài. Deal chịu không hở nhỏ?...."

Từ đó, không hẳn vì cái tội "mê ăn", mình đã trở thành cộng tác viên, và thường xuyên theo dõi hoạt động của tờ báo. Qua những lần trao đổi, mình đã biết rằng Non Sông tượng trưng cho tiếng nói tuổi trẻ ở hải ngoại, của những gì rất "học sinh", không chỉ riêng là sự cố gắng của một trường, mà là của các sinh viên Việt Nam toàn bộ. Vì vậy, mình đã không lưỡng lự khi biết được tin ban biên tập Non Sông đã và đang kêu gọi tất cả các cây viết trẻ "về với Non Sông" để tiếp tay, và tiếp nhiệm những gì Non Sông đã bảo trì trong mười năm qua.

Hiện bây giờ, dưới sự giúp đỡ của các anh chị đi trước, mình đã được góp một phần nhỏ trong ban báo chí—biên tập viên của Non Sông, phụ trách "ké" những mục như lượm lặt, tâm tình bạn trẻ, thư tín, và đôi khi thơ văn. (Viết đến đây, mình biết có một người đang "run" trong bụng vì sự nhớ ra rằng anh còn đang thiếu mình rất là nhiều bịch xí muội!!!). Trong tương lai, mình hy vọng và biết chắc các bạn trẻ yêu viết lách, có những "nghệ thuật" như mình (nhưng sẽ không nhát như Phượng đâu!) sẽ mạnh dạn hơn để gửi bài, góp sức (góp mặt càng tốt hơn nữa!) về cộng tác với Non Sông (có thể là một mẩu truyện vui, một khúc thơ ngắn, hay... vài ba mega bytes tình sử độc đáo...) để tiếp tục duy trì tiếng nói của chính mình, và chính bạn!

Đỗ Thị Thuấn, đồng chủ bút

Phụ trách mục Tử Vi, Y Học, Phóng Sự...

Tôi nhớ là dường như mình đã làm quen với Non Sông từ lâu lắm rồi thì phải. Lần ấy tôi nhận được một tin về học bổng của chính phủ Mỹ muốn giúp đỡ những nhóm người thiểu số, và tôi đã nghĩ là người Việt có thể dùng được, do đó tôi đã tìm trên Internet một vài địa chỉ của những nhóm người Việt để gửi đến cho họ, rồi tôi gửi tin ấy đi tứ lung tung, bất cứ nhóm nào mà tôi tìm được địa chỉ trên Internet. Sau đó nhóm người của Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali đã thỉnh thoảng liên lạc với tôi và cho tôi biết địa chỉ webpage của họ. Tôi cũng đã có lần download báo Non Sông dưới dạng PDF từ trên Internet xuống để xem, và nhận thấy rằng tốc độ download khá chậm. Vì lẽ đó tôi chỉ đọc được một số Non Sông rồi thôi. Thời gian qua đi, sự học bận rộn làm tôi quên lửng đi tờ báo này, cho đến một ngày kia hôm tháng tư năm 1998 tôi nhận được email của anh Nguyễn Quân gửi tới cho các bạn sinh viên—trong đó có tôi—nhờ họ về cộng tác vì tờ báo của sinh viên này đang qua một cuộc khủng hoảng trầm trọng về nhân lực. Cũng phải nói là trước đó tôi đã vừa được đọc qua tờ báo Tết Mậu Dần của Non Sông và tôi khá hài lòng về nội dung tờ báo. Cách trình bày khá đẹp, tờ báo dày và rất xúc tích với nhiều bài viết có cách hành văn rất vững vàng làm tôi thấy cảm mến tờ báo này. Một tờ báo như vậy mà vì một lý do nào đó không ra được ư? Không thể chấp nhận được. Tôi bèn forward lá

thư mời gọi của Quân đi cho khắp bạn bè, hy vọng có ai giúp đỡ chẳng, nhưng mà chẳng thấy ai trả lời. Ngược lại khi tôi gặp anh rể tôi khi đi thăm mẹ tôi thì anh tôi lại nói: "Anh thấy tờ báo đó khá đó, và mục đích của họ là bảo tồn văn hóa Việt Nam, vậy Thuấn là sinh viên thì nên cố gắng giúp họ, nếu cần anh sẽ giúp cho một tay". Nghe vậy tôi nghĩ là "à nếu đã có anh mình đỡ cho thì đâu có sợ bận rộn gì đâu; có gì thì cứ tống hết cho anh ấy làm là mình lại rảnh rỗi để học ngay, đâu có sao?". Thật là một sự ngây thơ của người không biết gì. Có làm báo rồi tôi mới biết là không dễ gì ai giao việc cho ai. Ngày đầu tiên họp thì đã nghe Trường đòi từ chức Chủ Bút. Thấy mọi người cứ lằng nhằng với vấn đề khủng hoảng chủ bút này mãi tôi bèn nhận đại làm chủ bút chung với Trường, mục đích để cho mọi người yên bụng mà bàn qua chuyện khác. Rất may Trường và mọi người đồng ý với tôi, và thế là chúng tôi đã cùng làm chủ bút được hai số báo—số này là số thứ ba. Làm việc với Non Sông tuy là bận rộn nhưng mà nhiều lúc cũng vui lắm.

Dần dần chúng tôi hiểu tính nhau và càng ngày càng hòa thuận biết ý nhau nhiều hơn lên. Lâu lâu có dịp thì lại tới nhà nhau chơi hoặc đi chơi chung với nhau rất là vui vẻ. Chúng tôi cảm thấy cần nhau để cùng phục vụ cho một mục đích chung là tờ báo, vì thế có bất đồng ý kiến về vấn đề gì thì cũng mau giải quyết ổn thỏa, vì chúng tôi biết mình chỉ muốn làm một chuyện mà mình cho là tốt, để phục vụ giới trẻ. Mỗi ngày chúng tôi muốn trau dồi tài năng làm báo của mình một chút hơn, mặc dù tất cả đều là sinh viên trong các ngành khác nhau—trừ ngành báo chí. Lý do là báo có hay thì mới hấp dẫn được độc giả, và nhờ đó mà mục đích của chúng tôi mới thành tựu được. Vậy mục đích của chúng tôi là gì? Tôi nghĩ là có lẽ các bạn khác trong ban Biên Tập cũng cùng chung ý nghĩ với tôi, vì chúng tôi thường rất hay đồng chung ý kiến với nhau khi đánh giá một bài báo, hoặc thảo luận về nội dung của tờ báo. Mục đích thứ nhất của chúng tôi là muốn làm một diễn đàn của giới trẻ, nơi mà những sinh viên có thể chia sẻ với nhau những kinh nghiệm, cảm nghĩ

của mình. Mục đích thứ hai là phổ biến văn hóa, văn học Việt Nam, vừa với tầm của sinh viên, giới thiệu về quê hương bản quán, làm tăng lòng yêu quê hương tổ quốc của sinh viên, để cho họ có một niềm tự hào về gốc gác, xuất xứ của họ. Mục đích thứ ba là phát triển khả năng viết văn của sinh viên, về tiếng mẹ đẻ cũng như Anh Ngữ, để giúp họ trau dồi nghệ thuật viết lách cũng như tập những cách suy nghĩ và lý luận trong lúc viết. Ngoài những bài viết của ban biên tập hoặc những cộng tác viên, chúng tôi thường lược lặt những bài tùy bút và thơ của những bạn trẻ viết trên diễn đàn Non Sông trên Internet, để giúp các bạn trẻ có cơ hội biểu lộ cảm nghĩ của mình cho người đọc. Chúng tôi cũng hy vọng sẽ có dịp khuyến khích tài viết Anh Ngữ để rồi trong tương lai biết đâu chẳng sẽ có vài cây viết lớn xuất hiện từ những mầm non văn nghệ này, để trở nên những tác giả, dịch giả lớn, phát huy văn hóa Việt Nam trên toàn thế giới, và mang lại hãnh diện cho tất cả chúng ta. Đó cũng là mong ước lớn nhất của tôi, và tôi hy vọng là về lâu về dài, điều đó sẽ có thể xảy ra. Trong hiện tại thì chúng tôi cũng có vài tham vọng ngắn hạn hơn, đó là giúp các bạn trẻ tìm hiểu được thêm về mình, về hai văn hóa, có điều gì xấu tốt, nên bỏ hoặc nên theo, về những sự thật về triết học, khoa học, xã hội, luân lý, hay là quan niệm sống, chỗ đứng của mỗi người trong trời đất, chúng tôi, với quan niệm của những sinh viên là những người thích tìm hiểu học hỏi, không sợ phải tranh cãi để tìm ra sự thật, và không chấp nhận những ý tưởng hẹp hòi gò bó. Tham vọng của chúng tôi là một mai tất cả những sinh viên và cựu sinh viên hải ngoại đều coi đây là tờ báo của mình, và tờ báo này sẽ được phổ biến sâu rộng gấp mười lần hiện nay. Tôi không bao giờ nghĩ rằng tham vọng này là quá lớn, vì những gì tốt lành và hợp lý thì sớm muộn gì cũng sẽ được sự tán thưởng và góp sức của mọi người, vậy thì bạn với tôi, chúng ta hãy cùng bắt tay vào việc làm cho tờ báo này càng ngày càng phát triển nhiều hơn nữa nhé. □

Lời mở: Dưới Bóng Mộc Lan ghi lại những mẩu chuyện được trao đổi giữa bốn sinh viên nữ của một trường đại học nọ. Vương Liên lớn tuổi nhất, đã có gia đình. Thủy Trúc đang có bạn trai. Đinh Hương ngang tuổi Thủy Trúc, sang Mỹ định cư trẻ nhất. Ivy nhỏ tuổi nhất, sang Mỹ từ nhỏ. Câu chuyện của họ chủ yếu xoay quanh vấn đề làm đẹp cho phái nữ, tình bạn, tình yêu, những suy nghĩ của tuổi trẻ về cuộc sống, gia đình, và xã hội.

KỶ NIỆM 10 NĂM THÀNH LẬP TẠP CHÍ NON SÔNG
 CHIA SẺ VỀ SỰ HÌNH THÀNH VÀ Ý NGHĨA CỦA
DƯỚI BÓNG MỘC LAN

Bước vào thế giới Non Sông đúng ngay lúc Non Sông đang trong giai đoạn "chỉnh hình." Tôi cùng với những tấm lòng nhiệt tình khác lao vào...giành nhau công việc. Tôi cố nhận cho đã, về nhà nằm suy nghĩ mới thấy mình "to gan." Ai đời tốt nghiệp Biology mà dám đi nhận hai mục thời trang và bạn gái? Tôi định là kỳ họp lần sau sẽ lựa lời "chuồn," ai dè khi lang thang vào trang nhà Non Sông mới giật mình. Hóa ra tên tôi đã "bị" liệt vào Ban Biên Tập rồi. Đúng là bút sa thì...mình chết. Lần này chắc là tôi chết chắc.

Mục thời trang kể ra không mấy khó vì trước sau gì tôi cũng sẽ là "nạn nhân trung thành" của các shopping mall. Chỉ cần tốn công đi...window shop nhiều một chút, đọc thêm một số sách báo tham khảo và lâu lâu đi coi mấy buổi trình diễn thời trang rồi viết "report" là xong. Cái khó là mục bạn gái. Tôi không dám phụ trách mục "gỡ rối tơ lòng" vì khi đọc các báo khác, tôi thấy mục này toàn là tơ lòng...thông, rối nhằng, rối nhịt, tôi gỡ cho tôi còn chưa xong, làm sao dám quân sự cho ai đây? Bạn gái làm đẹp thì tôi có thể lo được. Ngặt một cái thời trang và làm đẹp là hai chị em họ, tôi sợ chúng cứ đi với nhau không tách ra được thì cũng khó cho tôi.

Cuối cùng, tôi quyết định mở ra một diễn đàn nhỏ chia sẻ những ưu tư của phái nữ nói riêng và của tuổi trẻ nói chung trong bối cảnh xã hội hiện đại. Qua đó, hy vọng độc giả có thể rút ra được một kinh nghiệm sống, dù đơn giản nhưng hữu ích. Hoặc ít nhất khi đọc qua bài viết, một suy nghĩ nhỏ nhoi nào đó sẽ còn đọng lại trong tâm trí người đọc. Tuy nhiên, viết là chuyện dễ, nhưng viết cái gì và viết ra làm sao mới là điều đáng quan tâm. Viết mà chỉ cần đọc nửa bài thôi là muốn "liệng" luôn tờ báo thì rất dễ. Viết để ngày hôm sau có hàng tá thư gửi đến tòa soạn "mắng dzốn" cũng dễ. Viết cho người đọc phải mất cả giờ đồng hồ, đọc xuôi đọc ngược vẫn chưa "nghiệm" ra chủ ý của người viết, hay chỉ cần

đọc cái tựa và câu kết luận thôi cũng đủ hiểu toàn vẹn vấn đề, thật ra không có gì khó. Tôi muốn viết làm sao cho thật đơn giản để độc giả cảm thấy thật gần gũi, quen thuộc, đôi khi có thể hòa nhập được vào từng lời chia sẻ để từ đó dễ dàng hiểu được thiển ý của người viết. Nhưng tôi cũng không muốn viết "hoạch toẹt" ra theo cái kiểu trắng là trắng, đen là đen. Tôi muốn độc giả của tôi phải suy nghĩ, phải "động não" một chút, thắc mắc một chút. Như vậy đỡ...buồn ngủ hơn.

Nhìn tổng quát vào một tờ báo, văn xuôi và văn vần chiếm đa số. Văn đối thoại như các bài phỏng vấn, kịch bản chiếm một phần rất nhỏ. Đó là lý do khiến tôi quyết định dựng mục bạn gái theo thể đối thoại. Lý do thứ hai, hy vọng thể loại này sẽ tạo được sự thân mật, bình dị trong bài viết, điều mà tôi rất muốn làm. Một số báo có mục viết về những câu chuyện trao đổi giữa vợ chồng hay người yêu. Đối với tôi, đây là một ý rất hay. Nhưng vì là người đi sau, tôi chỉ ngại một ngày nào đó tôi sẽ vô ý dẫm lên gót chân của người đi trước, lỡ gặp phải người...khó chịu, chắc là tôi "lãnh đủ." Và đó là lý do tôi đã "đề" ra đến bốn nhân vật cho mục của mình.

Không phải tôi "kỳ thị" nam giới nên cho tất cả nhân vật của mình đều là "nữ nhi thường tình." Như bạn cũng đã rõ, khi đàn ông con trai xúm nhau vào thì tha hồ mà nói những chuyện..."động trời." Cánh con gái cũng thế, hễ họp lại thì cũng bàn toàn là chuyện... "động đất." Hơn nữa, giữa người yêu hay vợ chồng cho dù có cởi mở cách mấy đi nữa thì vẫn có những chuyện vô cùng "tế nhị," khó mà có thể thốt nên lời. Dĩ nhiên, đã là chuyện hư cấu thì tác giả có quyền "cho" nhân vật của mình "open minded" tối đa, nhưng điều này sẽ không có thật ở ngoài đời. Giữa bạn bè thân thì khác, có thể chia sẻ tất cả, không cần khách sáo hay rào đón. Chính vì vậy mà tôi đã để các nhân vật của mình ngồi nói chuyện với nhau.

Ngồi ở đâu đây? Chắc chắn là phải trong trường học rồi chứ không thể ngồi ngoài đường, quán café, hay trước cửa Phước Lộc Thọ được. Cafeteria? Có vẻ ồn ào và không được riêng tư cho lắm. Thư viện? Bị đuổi là cái chắc. Bên hông thư viện? Sao giống trốn học quá. A! những bóng cây. Bước vào khuôn viên trường đại học nào bạn cũng có thể tìm thấy từng nhóm sinh viên tụm lại với nhau ở một băng ghế hay một gốc cây nào đó, ăn trưa, trao đổi bài vở, tán dóc, chọc...thiên hạ. Bốn nhân vật của tôi cũng là sinh viên hết như những sinh viên khác, cũng "chiếm cứ" một bóng cây làm lãnh thổ riêng, bất khả xâm phạm.

Tại sao lại là Mộc Lan mà không phải là phượng vĩ, hoàng diệp, hoặc bồ đề? Thực tế, bạn khó tìm thấy những cây này ở Hoa Kỳ, lại càng ít gặp trong các sân trường đại học. Ngược lại, Mộc Lan (Magnolia) là một cây cho bóng mát khá phổ biến, nhất là trong sân trường. Thành thử, hình ảnh một nhóm bạn gái ngồi dưới gốc Mộc Lan có thể được bắt gặp ở bất kỳ ngôi trường nào mà bạn có dịp ghé qua.

Và, Dưới Bóng Mộc Lan từ đó ra đời.

"Con gái gặp nhau, nói lâu nói dữ," nên

rất khó mà hết đề tài cho tôi viết. Chuyện làm đẹp, chuyện tương tư, chuyện tình cảm của mình, của người, chuyện...ghen tuông, chuyện giận dỗi, cãi nhau, xa nhau, chuyện phụ nữ trong xã hội hiện đại, chuyện gia đình,...Nói đúng ra, đây không phải là chuyện riêng của phụ nữ, mà nó liên quan rất nhiều đến các "phụ nam." Do đó, tôi thiết nghĩ các đấng mày râu cũng nên ghé vào Dưới Bóng Mộc Lan để nghe thử những chia sẻ của các đóa hoa biết...suy nghĩ này. Biết đâu lại có thể tìm thấy câu trả lời cho một thắc mắc không tiện đem ra hỏi ai của mình.

Qua hai kỳ trước, có thể bạn sẽ để ý thấy tên của cả bốn nhân vật đều là các loài hoa hay cây cỏ. Điều này tượng trưng cho sự thùy mị thanh thoát của phái đẹp. Còn Mộc Lan, không những là một loài cây phổ biến mà nó còn là một biểu tượng sâu sắc mà tôi đã phải mất mấy ngày ngồi lì dưới gốc Mộc Lan mới thấu hiểu. Cây Mộc Lan của Á Đông và cây Magnolia tuy không nhất thiết là cùng một cây, nhưng chung quy nó là một loại cây lớn có bóng mát, tức là loại cây mộc (cây cho gỗ). Thông thường loại cây mộc không có hoa lớn mà chỉ có hoa nhỏ mọc từng chùm hay từng cành. Trái lại, Mộc Lan có hoa

mọc riêng từng đóa với cánh to và cứng như một đài sen. Điều này tượng trưng cho sự tự lập của phụ nữ hiện đại. Hơn nữa, hoa Mộc Lan lâu tàn và ở tuổi trên cao rất khó với tới, nên muốn có được một đóa Mộc Lan để nâng niu trong tay không phải là điều dễ dàng. Ngoài ra, Mộc Lan mang màu trắng và có hương thơm thoang thoảng, cũng như sự tinh khiết và dịu dàng của người phụ nữ.

Tại sao lại là "Bóng Mộc Lan" mà không phải là cây hay gốc hoặc rễ Mộc Lan? Và trong tên Anh ngữ của mục này, Under Shades Of Magnolia, đáng lẽ một cây thì chỉ có một bóng thôi, tại sao lại là số nhiều (shades thay vì shade)? Bóng ở đây ngầm chỉ bóng của đóa hoa Mộc Lan hơn là bóng cây Mộc Lan. Từ những góc độ khác nhau, và với những đóa hoa khác nhau, bóng Mộc Lan sẽ có những hình thù khác nhau. Như vậy, trong cùng một vấn đề, mỗi người con gái sẽ thể hiện một phong thái riêng, một suy nghĩ và lập luận riêng. Nhưng thủy chung vẫn chỉ đơn giản là một bóng Mộc Lan bình dị và gần gũi. Nói cho rõ hơn, Vương Liên, Thủy Trúc, Đinh Hương, và Ivy là hiện thân của những tư tưởng đối chọi nhau tiềm ẩn trong mỗi cá nhân chúng ta. Hay, cũng có thể chỉ là những khía cạnh khác nhau của một tâm hồn, của một người thiếu nữ Việt Nam.

Những vấn đề nào sẽ được đưa ra bàn cãi Dưới Bóng Mộc Lan trong tương lai? Khi mặt trời di chuyển, bóng sẽ thay đổi, khi ngọn gió đi qua, bóng sẽ lung linh. Bóng có khi nằm chồng lên nhau, có khi tách ra xa,...Nói một cách khác, Bóng Mộc Lan sẽ thay đổi không ngừng, và nếu bạn đủ kiên nhẫn ngồi cả ngày nhìn những chiếc Bóng Mộc Lan chuyển động dưới ánh mặt trời, bạn sẽ nhìn thấy một cuộc sống thu nhỏ Dưới Bóng Mộc Lan.

... Cho đến khi mặt trời lặn...

QA

"The rain falls hard on a humdrum town, this town will drag you down,

Oh the rain falls hard on a humdrum town... this town will drag you down... "

(The Smiths, William. It Was Really Nothing)

As I shrug my shoulders and secure the strap of my handbag, I dash across Green Street concious of the bustling traffic of pedestraains, cyclists, and double decker buses. Mad opportunistic drivers of automobiles race down the street mowing down obstacles and aim for the puddles of water collected on the side. The smirks on their faces quickly wipe away as I manage to escape a showering of water pellets when I made it into the confinds of the Union.

THE RAIN

James Kehoeminh Bui

I walk into the hallways lined with oil paintings of distinguished honorary alumni of the university. Pulitzer prize authors, Noble prize winners, presidents of corporations, and hosts of military officers guard the sacred prestige and reputation of the 'Illini.' I can see their eyes peer through my soaked body as I again shrug my shoulders and secure the strap of my handbag. Just what kind of lives do these men and women show us? The walking cadavers I pass by could easily have been the ghosts of these faces on the wall-aren't we all Illini just like they are?... to me there was no difference. Either they do not mean anything, or on the other hand... we perhaps mean at least something.

I step onto the queue of the Quad as the panoramic view of Foellinger Auditorium stands opposite of me. Between us, there is a zig-zag of concrete channels directing the flow of the commotion to and fro. Green grass and sporadic trees interlace the strict rigid lines of self-proclaimed "order." Nature vs. Man in an everyday way... I start to wonder if perhaps this contrast is just a forgotten war. I hear the bells of Altgeld chime "Bus-stop" satirizing the rain. The flow of crowds pouring from the red brick enclaves migrates toward me and eventually swallows me into their stream of motion. Everyone paces their speed as crowds file into their respective lanes like railroad carts-one after another. The traffic criss-crosses and weaves atop the misty green of the wet grass as a domesticated squirrel dances atop a recycling bin. I watch the creature gesturing at me as if it were pan-handling me for some snacks or some sort of reward. Suddenly, it looks away and darts off into the background. For an instance of time, I realize the creature had noticed me.

The current of time ticks and ticks as moments melt into events... and events... well eventually becoming memories. The passing of time could be no more noticed when squirrels ask me for food or cars decide to give me car washes. It seems everyday in a place called "Chambana", I cannot help but feel as if time itself has escaped or illuded my awareness. Under the guise of motion, work, achievement, and aesthetics... I sometimes wonder if anything at all is worth anything at all. A building or place like this university may have seen the lives of so many students... yet... nothing ever changes. Only if these hollow walls could talk, or perhaps those portraits could only speak... only if

we could remember the memories... those moments and events that shape our lives.

Alas, classes and lectures tire me more than I care to admit. That is I think I care not and that is precisely why I am so tired, though I am reluctant to admit. Nonetheless, I find my way to work... well volunteering more or less... but it is work for a college student, right? Time is precious so they say... and time means money more so. Work and time is supposed to mean something of value for a college student... something called learning in life's education, someone once told me. So then, does learning mean anything? And, do I care?

"Don't let school interfere with your education."

– Samuel Clemens (Mark Twain)

I enter a building north of University Avenue, a building that is beyond the beacon of Beckman. I arrive ten minutes before the hour and find enough time to check some e-mail. As I enter the library of this foreign building of education, I can hear some chit chat.

– "How do you spell 'Power Ranger'...? I want to put this picture on my account."

– "Well... what sound does 'Power' start with..."

– "Uh... 'p'?"

– "Right...."

The conversation continues as I begin to drift my thoughts over some 'junk' email. I notice that several of these students of different sort have homepages. It occurs to me that these people are half my age and are more technologically proficient than I am... and I am supposed to mean something? After all, I am an Illini en route to a 'well rounded education' becoming part of the elite few percentage in the world. Aren't I supposed to be getting the bang for the buck value at U of I learning those things that will allow me to be successful in my future? These children here are excited about something and the technical part of learning seems almost trivial. It seems as if they are not

concerned with figuring out value at all... why?

The children here seem ecstatic about the approach of 3:00 o'clock. Teachers in a futile attempt remind the kids to remain in their seats and keep quiet. Daring voices challenge the edict of the tallest person in the classroom.

– "I can't wait until I get home."

– "Shhh... be quiet!"

– "Reall-"

The bell rings and a deluge of shouting and clanging of locker doors swarms and resonates the once silent hallway. Such excitement, such vigor... I ask myself... how do these kids have so much energy this late in the afternoon?

I proceed to my classroom as part of an after-school homework lab program. The lucky few who don't get to go home at 3:00 o'clock get to deal with me for yet another hour. Several kids wander in complaining it is unfair for them to be here. Strange as it struck me, those words sounded like a person concerned with value. That is the same children who earlier were technologically proficient and didn't seem to mind about learning, are now concerned with fairness. I proceed to ask:

– "So... how are you doing?"

– "Fine. Are you working with me today?"

– "Yes I am."

– "Alright... cause' I got A LOT of homework!"

– "Hey, no problem... let's get to it, shall we? Are you motivated to get all your work done?"

– "No... it's boring."

– "Well, what if I made it interesting?"

– "Will you give me money?"

– "What? What makes you think I have money?"

– " 'Cause you're a teacher and teachers make money."

– "Well I dunno about that... where did you learn that from?"

– "I dunno... "

– "What do you need money for anyway?"

– "I want to buy something."

– "What do you want to buy?"

– "... uh... candy?"

– "You know, if you wanted candy, all you had to do was ask for candy-not money."

– "But money is better. You can buy anything!... especially if you are rich!"

– "What makes you think that?"

– "Cause' when you have money, you can buy whatever you want."

– "And you think by buying anything you want... you will be happy?"

– "Yes!"

– "Hmmm... "

I begin to think to myself for a moment as we work on Social Studies and Reading. I can't help but think that a lot of people I know in college feel the same way-like a ten year old child. Am I like this too? What makes me different from this sort of mentality? Many people I know of in college think careers are launch pads for jobs-they are-but they can't be the only thing as an end to something? If education is reduced to skilled training, then who's doing the real educating? Who's really learning anything more... and about life? Is there a cost for everything? People tell me there is nothing "free" in life...

As I chew on this for a bit, I begin to argue in my mind for something that can disprove this. Surely, I am not a ten year old in a twenty something year old body? Nor can my friends, the ones whom I have grown to respect be babbling ten year olds too...? As far as I am concerned, I find three things that seem quite right and clearly not of this ten year-old archetype:

1.) Love cannot cost much. It seems to me if one really cares for one's family and loved ones, then it is about feeling. Some sort of component and internal drive that bonds people-feeling. If anything, it seems love is about wanting to care. If one cares and thinks about something, surely it does

not cost anything. In addition, it seems as if there is everything to gain from love. Can one ever lose love? I think one can lose people, some moments in time, or some old ideas about love... but for some reason, it doesn't seem like one can lose love itself. So if love is some sort of "given"... then in a sense, love is free.

2.) Friends. Friends cannot cost you much either. It seems to me quite evident that friends are not concerned about placing value on or between one another. I like to believe that friends are about and of one another. Perhaps some friendships are strengthened and some are less maintained... but ultimately, does friendship ever lose its principle? So friendship must be free also.

3.) Pure education. College tuition seems to contradict this... but it seems to me college tuition is for the opportunity... and not the learning and teaching on a whole. It seems to me that if I love to learn and in a sense befriend a social climate of learning... then I can come to grips with myself in a positive light. That is seeing my future and education as a principle rather than an ends, is utterly important and indispensable to me as a person growing with myself rather than watching myself grow. I guess Mark Twain was right about his quote:

"Don't let school interfere with your education." For if we could not learn, I would be hard pressed about the future. For

this very reason, in combination with the formentioned ones, I think there is much to see and experience. Education is absolutely free.

Ok. Hold on a second. Perhaps I am being too platonic and muddy in my logic here... and I hope my brain doesn't swell... but I do think I am onto something. The children around me seem to be filled with this motivation for learning. Whereas I think I just awoke from some hypnotic slumber for ten years. Why... just leave it to a ten year old to teach an old dog new tricks... ok no more cliches.

The amount of diversity around me just floods my eyes. African American, Asian American, Latino American-all children alike share this innate component to learn in the purest sense. Moreover, for some reason, it appears that "cost" and "ends" somehow worked into the mentality of that ten-year old. If my initial argument to counter this is correct, then it can't be possible that this ten -year old invented these terms. So where do they originate? Intrigued, I begin to quiz and ask a few of the children some more questions. I ask an African American boy first.

- "Hi T.J. How's it going?"

- "OK."

- "What are you doing this weekend?"

- "Going to Chicago with my family."

- "Wow that's great! What are you going to do in Chicago?"

- "Visit my Grandpa. He's cool. He's big and strong. He can lift like 500 lbs. "

- "Wow. That is very strong."

- "It runs in my family... my daddy's strong and my uncles too. Everyone worked in the steel factories and made stuff. They had to carry all that steel and made them strong."

- "Do they still work at the steel factories?"

- "No I think he's retired. We just come visit."

- "So why doesn't your dad work in Chicago?"

- "I dunno... my daddy works here."

- "I bet he works real hard."

- "Yup. He sure does. My mom has to work too."

- "What about your brothers and sisters?"

- "I'm the oldest one... I only have a little sister."

I then turn to another child, a Vietnamese refugee boy, and ask a few questions.

- "Hi Vu. How are you?"

- "Good."

- "What are you doing?"

- "Studying."

- "Hey Vu, do you have any relatives here?"

- "My family... older brother and two younger sisters."

- "When did you come here (U.S.)?"

- "2 year ago."

- "Do you like it here?"

- "Yes."

- "What's your favorite T.V. show?"

- "... I dunno... "

- "Your parents let you watch T.V.?"

- "Sometime."

- "When?"

- "Sometime after homework."

- "I see, so you study a lot."

- "I have to."
- "Do you like studying?"
- "Sometime. It mostly boring."
- "Your parents help you with homework?"
- "They have to work."
- "Then who helps you?"
- "Nobody. Sometime at Refugee Center on Saturday."
- "But no one else helps you?"
- "No."
- "I see..."

I think it's obvious that culture is different... besides the economic and social status. But is this something so different that the basic things be different also? Regardless, these are children. It just dawned on me that these "barriers" do not matter in the sense that there is a common underlying need in all the children I've met. These barriers are merely differences and in no way should they be a reason not to consider the many problems more deeply. If anything, they should be goals for us to conquer with our principles-without getting too platonic. So why should they matter ten or more years down the line? I think back about U of I and just how segmented groups are on campus. Just how far have we come? Prestige? Illini Pride? Portraits and Quads? Do these mean anything if we do not understand and accept the basic things? Are careers just being an engineer, doctor, lawyer, or whatever? Even if we achieve a certain level of success and honor with these accomplishments, can they ever replace the very basic ones?

To him whose elastic and vigorous thought keeps pace with the sun, the day is a perpetual morning. It matters not what the clocks say or the attitudes and labors of men. Morning is when I am awake and there is a dawn in me. (Thoreau, Walden).

James Kehoemzinh Bui

University of Illinois, Urbana-Champaign

Những vần thơ thu... đến muộn...

Thu bùì ngùi

(*Tặng em, KL*)

*Như chợt thấy dáng Thu về trước ngõ
Gió hắt hiu rìng nhuộm nắng vàng tươi,
Một chút son cho đậm nét môi cười,
Sắc vàng đổ cho hồng thêm màu lá...*

*Thu đang đến tiếng lòng ai rộn rã
Đón lá vàng theo nhịp thở con tim
Như cơn mơ ai đó vội đi tìm
Chờ những phút nồng say tình hội ngộ...*

*Thu e ấp giữa nắng chiều lộng gió
Thương cuộc đời như lá nhỏ mong manh
Tuổi học trò đầy ước mộng trong xanh
Tương lai giờ... là thiên đàng đánh mất*

*Thu đang đến tô đẹp thêm trời đất
Thu đã về làm lũ khách bàng hoàng
Thu đây rồi người ơi có biết chăng
Thu man mác trong chiều về nhạt nắng...*

*Trong một thoáng chợt thấy lòng trầm lắng,
Yêu mất rồi, mùa Thu của Tình xa
Ta yêu nhụt, người hát bản tình ca
Giang tay rộng đón mùa Thu đang tới.*

LTC

Sông Thu bàng hoàng

(*Tặng anh, LTC*)

*Thu lại đến nắng reo cười cuối ngõ
Gió thu về thổi mát một dòng sông
Nước lăn tăn gợn sóng ở giữa dòng
Không cuốn xoáy, âm thầm hay ào ạt.*

*Thu đã đến nắng hồn nhiên ca hát
Dòng sông buồn nay mở hội reo vui
Thu bình yên trong e ấp bùì ngùi
Mơ bến cát giữa đất trời lộng lộng.*

*Thu đang đến mang thêm nhiều sức sống
Bến rạt rào đợi lũ khách dừng chân
Dấu trăm năm chỉ có được một lần
Thuyền xuôi bến tình còn đầy con nước.
Có ai biết mùa đông về phía trước
Dòng sông này còn mãi mãi yên vui
Hay chỉ mang thu thương nhớ bùì ngùi
Chao con sóng rồi trở về lặng lẽ.*

*Thu nay đến sóng tình vừa mới hé
Ru đời mình bỏ đi những lo âu
Mặc dòng đời rồi cứ vội qua mau
Sông chỉ biết vui vầy bên lũ khách.*

Khôi Lam

Chút lãng mạn vào thu

*Đóa hồng nhung cười rung rinh với nắng
Gió hẹn hò đủ gọi nhớ gọi thương
Em bước chậm trên con đường sỏi trắng
Nghe thu về lòng chợt thấy vấn vương.*

*Nhìn hàng cây vẫn xanh xanh màu lá
Em nơi này sắc phố mãi như nhau
Nơi anh ở bốn mùa đều đẹp cả
Giờ thu sang lá có đổi thay màu!*

*Em tưởng tượng khoảng trời riêng bên ấy
Có anh đi tình tự dưới hàng cây
Lá vàng rơi ôi chao đẹp biết mấy
Mơ một lần chìm đắm giữa cơn say...*

*Em mộng mị ngỡ mình là chiếc lá
Rơi vai anh khi trời chuyển sang thu
Em ngái ngủ mơ làm mây mùa hạ
Che hộ anh khi nắng ngả trên đầu...*

*Cỏ vương vãi làm em đây suýt té
Nhìn đôi chân đã trệt một chiếc giày
Em giật mình ra khỏi hẫng cơn say
Tay xách giày chân bước nhanh vào hăng.*

Kiều Lê

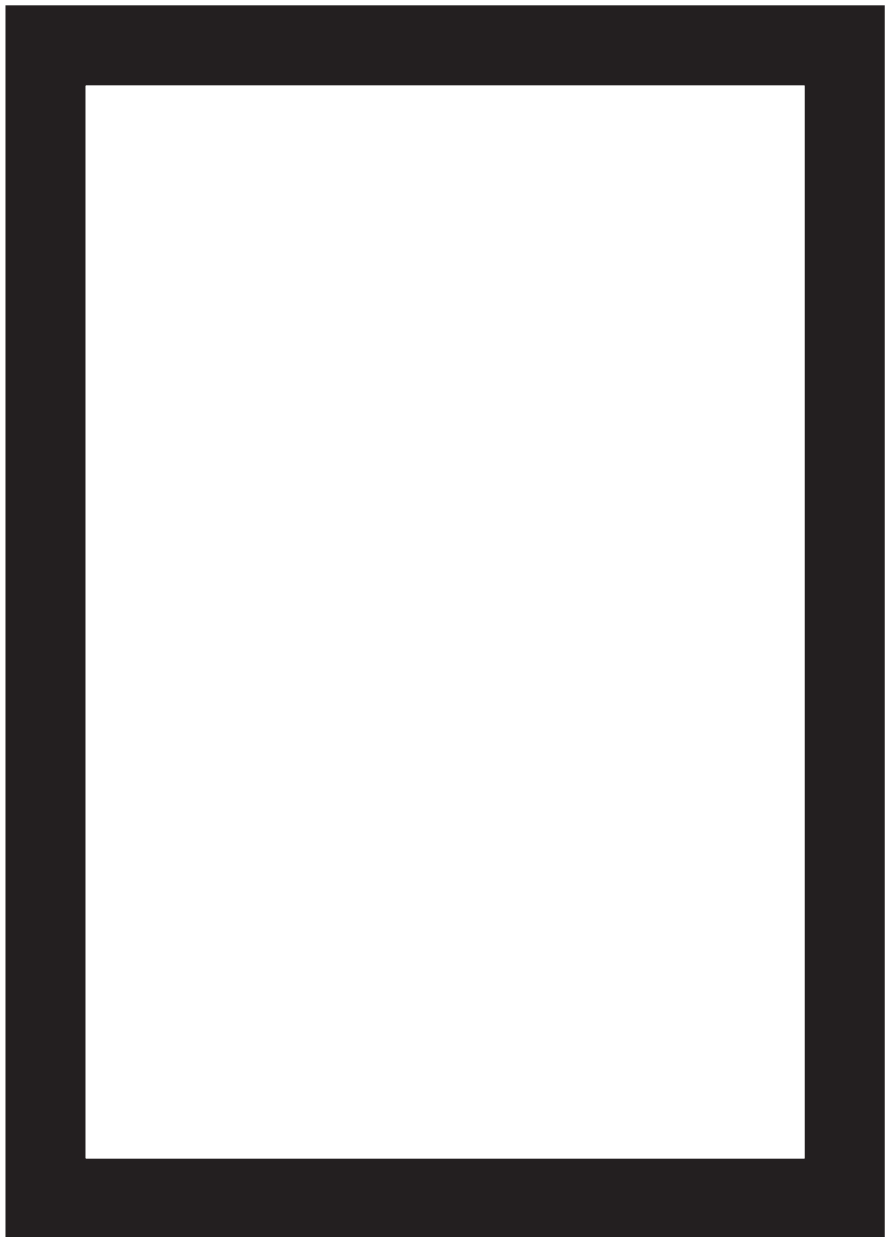
NGƯỜI KÉO MẶT TRỜI cho tuổi trẻ VIỆT NAM

Cuộc chiến Việt Nam, một cuộc chiến ý thức hệ, một cuộc chiến không giới tuyến, một cuộc chiến đã gây ra biết bao mất mát, tang thương và chết chóc mà có lẽ không ai trong chúng ta có thể quên được. Nguy hiểm hơn, chiến tranh Việt Nam, cũng như bao nhiêu cuộc chiến khác trên mặt địa cầu, đã đánh mất phương hướng và lý tưởng trong lòng tuổi trẻ Việt Nam thời bấy giờ. Bi quan và khủng hoảng, một số thanh niên đâm ra chán ghét xã hội loài người mà họ đang phải đương đầu. Một số khác có bản lĩnh hơn, tự tìm cho mình một triết lý sống riêng hòng vượt qua được những chông gai trên đường đời.

Mặt khác, văn hóa Việt Nam có quá nhiều thăng trầm, trải qua rất nhiều thời đại đã hấp thụ vô số tinh hoa của các nền văn hóa khác. Cho nên, những thế hệ đi sau đã phần nào bị bắn loạn trước một số các triết lý sống có sức thuyết phục cao; họ không biết phải hướng tương lai mình theo chân lý nào, và trở thành lạc bước trong tư tưởng cũng như trong hành động.

Trong trạng huống trên, nhà văn Hoàng Trí Đức đã cho ra đời tác phẩm kịch nghệ "Người Kéo Mặt Trời." Đây không những chỉ đơn thuần là một vở kịch đại chúng, mà nó còn phản ánh cả một cuộc khủng hoảng của tuổi trẻ Việt Nam. Nhưng khác với thực tại, khủng hoảng chuyên chở trong vở kịch là một khủng hoảng có giải pháp.

Năm 1973, Hội Việt-Mỹ Sài Gòn đã thực hiện vở "Người Kéo Mặt Trời" do đoàn kịch Từ Thoại và một số kịch sĩ Mỹ trình diễn. Tiến sĩ ngôn ngữ học Mỹ, ông Lawrence Flood, người đã có công chuyển dịch một phần vở kịch này sang Anh ngữ, đã nhận xét vở kịch như sau: "Đây là một vở kịch nói lên những khủng hoảng của người Việt

Nam. Hơn thế nữa, vở kịch này là một luồng tư tưởng mới thổi vào thế hệ trẻ và là một cuộc cách mạng cho trường phái Tân Kịch Nghệ."

Ngày hôm nay, nhận thấy thanh thiếu niên Việt Nam đang vô tình lạc vào những khủng hoảng tinh thần không lối thoát mà tuổi trẻ Việt Nam thời chiến loạn gặp phải, nhà văn Hoàng Trí Đức đã quyết định

xuất bản toàn bộ kịch bản "Người Kéo Mặt Trời," không ngoài mục đích nhắc nhở thế hệ tương lai của Việt Nam ý thức được chân lý sống của riêng mình.

Vậy chúng ta, tuổi trẻ Việt Nam, thế hệ tương lai của dân tộc Việt Nam, hãy cùng bước vào "Người Kéo Mặt Trời" để tìm thấy chính mình trong các nhân vật mà Hoàng Trí Đức đã xây dựng.

"Người Kéo Mặt Trời" được dàn dựng qua bốn nhân vật: Siêu Nhân, Cuồng Sĩ, Nữ Tu, và Thiếu Nữ với bốn triết lý sống khác nhau, niềm tin khác nhau, cũng như những khủng hoảng khác nhau. Bối cảnh là căn phòng nhỏ tại một làng hẻo lánh cuối bản đồ Việt Nam vào một đêm cuối đông.

Cuồng Sĩ, người thanh niên trí thức sống theo chủ nghĩa hiện sinh, bị khủng hoảng trước những tranh chấp vô lương của xã hội, đâm ra buồn chán và chỉ tin tưởng vào thế giới hiện hữu của chính mình trong những giấc mộng cô đơn. Ngược lại, Siêu Nhân, một thanh niên gió bụi phong trần, chỉ đi và đi mãi, và chỉ dừng chân ở nơi có tiếng rên xiết, kêu cứu. Siêu Nhân thể hiện triết lý sống sáng tạo, chối bỏ tất cả các triết thuyết trên trần gian. Sự sáng tạo và niềm tin vững mạnh của Siêu Nhân phải chăng sẽ xoa dịu được cơn khủng hoảng của Thiếu Nữ, người con gái xinh đẹp với lối sống hiện sinh nhưng vẫn một lòng tin vào Thượng Đế và những lời dạy trong Thánh Kinh. Nữ Tu, khoác chiếc áo "buồn bã ngàn năm," đã giác ngộ triết lý sống nhà Phật nhưng vẫn chưa thật sự tách mình ra khỏi những cảm xúc dạt dào của tình yêu thế trần.

Triết lý sống của nhân vật nào vững chắc và có sức thuyết phục hơn? Khủng hoảng nào sẽ có giải pháp tốt hơn? Hãy dừng lại và lắng nghe họ tranh luận...

Cuồng Sĩ: Trí thức, trí thức có giá trị gì trong xã hội thú vật này...

Thiếu Nữ: Anh nói quanh quẩn mãi. Em muốn anh trả lời cho em rõ, cuộc đời chúng ta rồi sẽ đi về đâu?...

.....

Thiếu Nữ: Thiên Đường là nơi Chúa Trời ngự trị, nơi của các con chiên lành, những kẻ xấu không được vào.

Cuồng Sĩ: Trời đất ơi! Đã là Thiên Đường mà còn kỳ thị, vậy thì chắc em biết Thiên Đường ở đâu?

Thiếu Nữ: Biết chứ. Thiên Đường ở trên cao, trong khoảng không vô cùng, nơi có cung vàng điện ngọc, nơi không có ngày đêm, nơi không có ruồi muỗi, vì trùng, nơi

không có nghèo đói bệnh tật, bất công, tham nhũng và ngu dốt. Nơi ấy không có thằng ngu làm lãnh tụ, nơi ấy không có tiếng khóc, không có ai lo buồn, vì ở đó không có sự chết, một sự sống đời đời, kiếp kiếp, với những tiếng nhạc và thiên thần nhảy múa hát ca.

.....

(Trích Cảnh Một)

.....

Thiếu Nữ: Ông là người có quyền phép à?

Siêu Nhân: Ta không cần có quyền phép. Ta chỉ cần có niềm tin và niềm tin của ta có thể lấp một đại dương, xẻ một núi cao, san bằng một rừng sâu, làm yên lặng một cơn bão dữ, và sắt chảy thành nước, đất trở thành vàng, cây cỏ cần cỗi hoang vu trở nên tươi tốt hoa màu.

.....

(Trích Cảnh Ba)

.....

Siêu Nhân: Ta đã đi sâu vào biển cả triết học để khám phá sự hiện hữu của nhân sinh. Ta đã đi trong mưa lạnh để tìm cơn gió rét. Ta đã giỡn mặt nhiều lần với tử thần, cũng như đã trải qua nhiều nghịch cảnh muôn ngàn bi thảm. Những gian khổ từ tuổi thơ ngoài xã hội, đến nhà tù chính trị tàn khốc của con người bày đặt ra để hãm hại con người. Tại sao con người lại nhẫn tâm tàn sát con người? Câu hỏi này đã làm ta giác ngộ và ta hiểu vì sao Phật, Chúa phải ra đời.

Cuồng Sĩ: Ta phải giải thích sao cho thằng diên này hiểu đây? Chúa còn bị chính dân tộc mình đóng đinh, Phật thì không có đất đứng nơi chính quê hương mình. Một thằng ngây thơ đòi cứu vớt một xã hội đối trá? Điều buồn cười là những lãnh tụ lừng danh trên thế giới đều là những kẻ không lương thiện, trái lại những người lương thiện thật sự thì không ai thích làm lãnh tụ. Có lẽ đó là chìa khóa nguồn bi thương bất tận của con người? Không bao giờ còn có Gandhi và Abraham Lincoln nữa. Việt Nam thì sao? Từ hàng trăm năm

nay chỉ có máu và nước mắt của người dân vô tội (đau khổ). Cha mẹ ta, anh chị em ta, giờ đây chỉ là những nắm mớ hoang vô chủ. Điều bi đát nhất là toàn dân phải gánh chịu những ngu dốt của bọn lãnh tụ hai miền Nam Bắc để lại nhiều vết thương cho dân tộc Việt Nam.

.....

(Trích Cảnh Năm)

.....

Nữ Tu: Tôi tin đạo pháp sẽ thắng mê lầm.

Siêu Nhân: Cuồng Sĩ không phải là người thích nghe giảng đạo.

Nữ Tu: Cuồng Sĩ sẽ nghe khi biết rõ không còn lối thoát nào khác.

Siêu Nhân: Đạo pháp là lối thoát duy nhất của đời sống con người à?

Nữ Tu: Nằm sâu trong sự khổ của con người là Tham, Sân, Si, và Phật pháp là chiếc bè chuyên chở con người ra khỏi biển khổ.

.....

(Trích Cảnh Sáu)

Bốn nhân vật đã tranh luận bằng chính triết lý sống mà họ theo đuổi. Cuồng Sĩ có những lý do riêng để chối bỏ xã hội và sống hiện sinh. Còn Siêu Nhân thì sao? Một số người cho rằng Hoàng Trí Đức đã thành công trong việc xây dựng một Siêu Nhân Việt Nam, bởi vì Siêu Nhân trong "Người Kéo Mặt Trời" tràn đầy tình thương và hy vọng, không bị ảnh hưởng tánh phi nhân trong học thuyết của Nietzsche. Nữ Tu thấu hiểu triết học nhà Phật và tin rằng Phật học là chân lý sống đích thực của nhân loại. Thiếu Nữ tin tưởng vững vàng vào tình yêu bao la của Thiên Chúa và sự cứu rỗi của Ngài đối với những ai hết lòng hối cải.

Nhân vật nào mới thật sự là "Người Kéo Mặt Trời"? Triết lý nào mới thật sự đem lại niềm tin và ánh sáng cho nhân loại? Câu hỏi này có lẽ Hoàng Trí Đức muốn tất cả chúng ta, những đứa con của Đất Mẹ Việt Nam, trả lời. □

Tạ Đức Trí

Sơn Tây QUANG DŨNG ĐÔI BỜ

Mặc Nhân

Thương nhớ ơ hờ, thương nhớ ai?

Sông xa từng lớp lớp mưa dài

Mắt kia em có sầu cô quạnh

Khi chớm heo về một sớm mai?

(Quang Dũng)

Mùa thu đi qua để lại chút nhớ nhung vương vấn nơi thềm cỏ. Những buổi sáng, những buổi chiều cuối thu, thành phố chìm trong màn sương mỏng quấn quít theo bước chân vài kẻ học bài về muộn. Mái tóc buồn thu đã không còn thả gió, để mặc những cơn gió đầu đông se sắt mắt môi đứng lặng mãi trên lối vào lớp học. Tối nay, tôi chờ anh đến đón. Đền vào thư viện qua màn sương lung linh, chạy dài như những ánh nến trong buổi dinner ngày mình quen nhau. Sương tối nay, vắng anh chừng như cũng lạnh hơn mọi bữa. Bỗng dưng tôi cảm nhận được cái nhớ quay quắt của Quang Dũng, của câu thơ ngày xưa:

Rét mướt mùa sau chùng sắp ngủ

Bên này em có nhớ bên kia?

Giăng giăng mưa bụi qua phòng tuyến

Quạnh vắng chiều sông lạnh bến Tề...

Đã lâu rồi, từ ngày anh đến, tôi bỏ Sơn Tây lại đằng sau. Bỏ những nỗi nhớ về một giấc mơ đã theo tôi trong suốt thời gian Trung học. Bây giờ, chắc khí hậu ở Sơn Tây cũng như thế này. Cũng sương mờ, cũng ngọn đèn vàng, cũng cái rét mướt của mùa sau đang thập thò ngoài ngõ, chỉ còn thiếu hàng cây lê trắng đọng sương đêm như những giải Ngân Hà trên trần thế trong con đường lên Bát Bạt.

Tôi đến với Sơn Tây thật tình cờ, thật tự nhiên, như mùa thu của thành phố,

như ánh mắt sầu cô quạnh "khi chớm heo về một sớm mai" của người em trong tim Quang Dũng. Tôi mơ Sơn Tây qua những trang sách học trò. Qua những buổi chiều im lìm trong thư viện, nghiêng đầu chép vội vài vần thơ chợt về trong trí tưởng. Còn Sơn Tây, Sơn Tây đến với tôi qua Đôi Bờ, qua Đôi Mắt Người Sơn Tây, qua hình ảnh người con trai của trung đoàn Tây Tiến, ngồi bên bờ sông Đáy khi buổi chiều đã tắt từ lâu. Khi thành phố bên kia bờ sông có lẽ đã lên đèn, hay có lẽ, cũng đã tắt từ lâu theo buổi chiều sương mờ giăng giăng mưa bụi. Mái tóc đẫm sương khuya, ấm lòng qua điều thuốc cháy mồm, anh đã mơ trong cái đen đặc của đêm, ánh đèn màu rực rỡ của Hà thành, "mắt trừng gửi mộng qua biên giới, đêm mơ Hà Nội dáng kiều thơm"...

Sơn Tây chỉ có hai mùa mưa nắng. Mùa mưa rả rích từ tháng tư đến tháng chín. Mùa nắng tiếp theo cho đến tháng giêng. Trong thời gian chuyển mùa, Sơn Tây hay có mưa bụi. Những giọt mưa bụi thật nhỏ, thật mỏng, thật đều, rơi thành hàng như những sợi tơ lụa ngọc ngà phơi ở đầu hiên nhà trong tháng tầm nhả sợi. Hạt mưa rơi rất nhẹ đọng hững hờ, lóng lánh như những hạt trần châu trên làn tóc xõa ngang vai của những cô gái thả bộ buổi tan trường. Những giọt mưa bụi trời ban cho Sơn Tây, chỉ vừa đủ để thấm ướt mắt môi, chỉ vừa đủ để làm hồng đôi má. Vào những tháng này, buổi sáng Sơn Tây sương mù giăng thấp. Các cô bán hàng rong rời nhà sớm, sương che không thấy rõ bước chân. Nằm quán trong chăn ấm, ta chỉ nghe được nhịp guốc son khua vội vàng và tiếng nói cười, tiếng được, tiếng

mất loãng trong màn sương trắng.

Sơn Tây có một địa thế rất tuyệt vời. Ba cạnh của Sơn Tây được bao bọc bằng ba con sông lớn. Sơn Tây cách Hà Nội qua dòng sông Đáy, hay còn gọi là sông Hát. Chính tại con sông này, hai bà Trưng đã trầm mình trong trận chiến chống giặc Đông Hán. Sơn Tây cách tỉnh Vĩnh Yên và làng Thổ Tang, nơi sinh trưởng của vị anh hùng Yên Bái Nguyễn Thái Học, qua dòng sông Hồng. Sơn Tây, cách Phú Thọ bởi con sông Đà. Ba con sông ấy cùng với dãy núi Ba Vì, đã che chở, nun đúc tinh thần chống giặc ngoại xâm của người dân Sơn Tây. Ngày xưa, Sơn Tây bao gồm hai bộ của nước Văn Lang. Đến cuối thế kỷ thứ 15, mới đổi tên thành Sơn Tây. Viết về Sơn Tây rất dễ, vì Sơn Tây có rất nhiều cảnh đẹp, rất nhiều danh nhân liệt sĩ sinh trưởng và vang danh muôn thuở tại đây. Trong thời gian hai bà Trưng nổi dậy, Sơn Tây có Phùng Thị Chính và Hoàng Thiệu Hoa đã góp phần không nhỏ trong trận chiến chống quân Hán. Sơn Tây còn là quê của Lý Nam Đế, vị vua của nhà Tiền Lý. Ngoài ra, Ngô Quyền, vị anh hùng đã dành lại độc lập cho nước ta sau hơn ngàn năm bị thống trị bởi Trung Hoa, và Phùng Hưng, Bồ Cái Đại Vương, cũng đã sanh ra ở Sơn Tây.

Sơn Tây đẹp, không phải chỉ về danh lam, thắng cảnh mà ngay cả con gái Sơn Tây cũng nổi tiếng là đẹp. Vì thế, chẳng trách được Quang Dũng, người con trai đã sinh ra ở Hà Đông, lớn lên qua sự náo nhiệt muôn màu của Hà thành. Nhưng trên con đường chiến đấu, anh đã mê mòng qua "đôi mắt người Sơn Tây, u uẩn chiều luân lạc", để rồi cảm nhận được cái

đau của người con gái Sơn Tây, nhớ được cái nhớ của người dân lưu lạc:

*Bao giờ trở lại đồng Bương Cấn,
Lên núi Sài Sơn ngắm lúa vàng
Sông Đáy chậm nguồn qua Phủ Quốc
Sáo diều khuya khoắt thổi đêm trăng...*

Núi Sài Sơn thuộc huyện Quốc Oai. Núi rất cao, dưới chân núi có chùa Thầy hay còn có tên là Thiên Phúc Tự. Đỉnh núi thì có Chợ Trời. Đứng ở Chợ Trời, vào những buổi sáng, nhìn xuống toàn huyện Quốc Oai với những ngọn núi nhỏ nằm rải rác chung quanh vùng. Xa xa, ngọn núi Ba Vi xoè rộng như hình phượng hoàng đập cánh chực bay. Lốp lốp, những thửa mạ xanh non trồng ven theo dòng sông Đáy, lượn uốn khúc như những con long về chầu vua ngày hội. Hai bên bờ sông Đáy, các bụi mía lau liên tiếp nối đuôi nhau che lấp các mái tranh què. Trên sườn núi, ẩn hiện vài đống diền cà phê chạy xanh dài cho đến cuối chân trời. Nếu muốn nói về núi của Sơn Tây, có lẽ chúng ta không thể thiếu núi Tản, còn gọi là Ba Vi. Núi Tản Viên trông xa như hai cánh phượng nên còn gọi là núi Cánh Phượng hoặc Phượng Hoàng Sơn. Trên núi có miếu thờ Tản Viên Sơn Thần, tức là Sơn Tinh mà Nguyễn Nhược Pháp đã làm thơ nhắc về trận chiến giành Mỵ Nương giữa hai thần Sơn Tinh và Thủy Tinh. Theo truyện kể thì ngày xưa, Sơn Tinh còn có tên là Nguyễn Tuấn, nhà nghèo, đi đốn củi gặp được tiên cho cái gậy phép. Sơn Tinh đã dùng cái gậy phép này để cứu được con trai của vua Thủy Tề và được vua tặng cho một quyển sách ước. Nhờ đó, Sơn Tinh mới thắng được Thủy Tinh và chiếm được người đẹp Mỵ Nương. Thủy Tinh tức giận, năm nào cũng làm mưa to bão táp để đòi lại mỹ nhân. Chẳng biết câu truyện có thật hay không, nhưng hàng năm sông Hồng dâng nước gây lụt lội cho dân chúng quanh vùng thì quả là có thật. Núi Ba Vi cao ngất trời xanh, quanh năm sương che không thấy ngọn. Đứng trên núi có thể nhìn thấy sông Đà, sông Hồng và dãy Tam Đảo, phong cảnh sông núi thật đẹp.

Núi Ba Vi nằm trong huyện Bất Bạt. Mỗi tháng, huyện họp chợ một lần. Chợ

họp ngay chân núi, thổ dân Kinh cũng hay xuống đây trao đổi hàng. Có một chuyện lạ là thổ dân của Bất Bạt ăn Tết lớn vào tháng 11 âm lịch. Dân còn có tập tục uống rượu cần. Men rượu cần được nấu bằng củ Huah già nhỏ trộn với nước và bột gạo, phơi sấy thành men. Men rượu ủ kỹ trong hũ đất vào khoảng một tuần thì chế nước và dầm lá Kim Anh vào ủ lần thứ nhì. Sau mười ngày thì rượu uống được. Người ta dùng cần trúc đục vào hũ, rồi truyền tay nhau uống trong những ngày hội tết. Bất Bạt còn là quê của Tản Đà Nguyễn Khắc Hiếu, một thi sĩ đã nổi danh với các áng thơ tuyệt tác.

Trong những tháng ngày tôi lớn, thơ Quang Dũng đã mang tôi đến Sơn Tây, đến núi Sài Sơn, đến đồng Bương Cấn, đến núi Tản, đến sông Đà. Tôi đã theo thơ anh xuôi dòng sông Hồng đỏ màu đất phù sa sau những cơn mưa lũ. Tôi đã vào thơ anh để nghe những câu hát, giọng hò vang vang trong đêm đập lúa dưới trăng. Tôi đã mơ cùng anh về một Sơn Tây thơm mùi lúa mới, thoảng tiếng sáo diều ai thả vi vút thổi qua các cánh đồng nhạt nắng buổi chiều què. Tôi đã nhớ cùng anh về nỗi nhớ của kẻ "Cách biệt bao ngày quê Bất Bạt, Chiều xanh không thấy bóng Ba Vi". Tôi đã đau cùng anh cho Sơn Tây trong tháng ngày loạn lạc, và cảm nhận được cái sầu cô quạnh khi ngọn gió heo may thổi nhẹ vào hồn bên Đồi Bờ sông Mã.

Thương nhớ ơ hờ, thương nhớ ai?

Sông xa từng lớp lớp mưa dài

Mắt kia em có sầu cô quạnh

Khi chớm heo về một sớm mai?

Thơ Quang Dũng buồn, cái buồn đơn độc, lẳng đọng, không ồn ào dù ngoại cảnh có sóng vỗ, có lớp lớp mưa dài. Tôi yêu cái sầu Quang Dũng thấy trong ánh mắt của mọi người anh gặp trên bước đường chinh chiến. Tôi yêu cái đẹp Quang Dũng thấy dù hình ảnh chỉ là một quán vắng đơn sơ và người con gái bán quán đang lên cơn sốt, gắng gượng tiếp khách đường xa. Thơ Quang Dũng không phải để đọc lớn, để ngâm nga. Thơ của anh chỉ để đọc thầm rồi cảm nhận. Cái nhớ Quang Dũng viết lại trong thơ anh thật

chân thành, không chải chuốt, nhưng cũng thật đẹp, thật tuyệt vời

*Khói thuốc xanh dòng khơi lối xưa,
Đêm đêm sông Đáy lạnh đôi bờ
Thoảng hiện em về trong đáy cốc
Nói cười như chuyện một đêm mơ*

Cốc ở đây không phải là hang cốc, hang động. Cốc ở đây theo tiếng Bắc, là một cái ly nhỏ. Cái ly này, có lẽ anh đã mang trong chiếc ba lô cũ nát. Cái cốc như một người bạn đồng hành theo anh trên bước đường chinh chiến. Đêm hôm ấy, khi cái rét đầu mùa đông se sắt tâm hồn của ngay những kẻ có nhà. Quang Dũng đã ngồi trên chiếc ba lô cũ, mơ về người yêu của mình, và trong đáy ly nước, trong khoảng khắc ngắn ngủi cô đơn bên bờ sông Đáy, thoảng hiện hình ảnh của người yêu hiện về "nói cười như chuyện một đêm mơ". Làm sao ta có thể tả về một hình ảnh nào buồn và đẹp hơn giấc mơ của anh trong đáy ly đêm hôm ấy? Làm sao ta có thể vẽ lại được hình ảnh anh đã thấy trong đáy ly nước mà khói thuốc khơi dòng tâm tưởng đưa anh trở lại những tháng ngày mộng ảo?

Sơn Tây trong tôi, bỗng dưng sống lại. Cái lạnh đầu mùa đông bỗng trở nên rét buốt. Thoảng chút gì đó tiếc nuối, muộn phiền cho một thời thơ ấu. Thôi thì gửi lại cho Sơn Tây một Quang Dũng, tặng lại cho Sơn Tây đôi bờ kỷ niệm của bài thơ mà tôi vẫn mãi nâng niu...

Xa quá rồi em người mỗi ngả

Bên này đất nước nhớ thương nhau

Em đi áo mỏng buông hồn tử

Dòng lệ thơ ngây có đạt dào? □

Tài liệu được trích trong:

- *Miền Bắc Khai Nguyên* của Cửu Long Giang, Toan Ánh, do Đại Nam xuất bản
- *Tim Hiếu Phong Tục Việt Nam Qua Tết Lễ, Hội Hè*, Toan Ánh, do Đại Nam xuất bản
- *CD-ROM Giao Điểm II* do hội VPS (Vietnamese Professionals Society) phát hành

DEPECHE MODE

The Sand Man

thu hút người nghe với bản nhạc "Just Can't Get Enough", bản nhạc này lập tức được phát lại nhiều lần trên các đài phát sóng tại Hoa Kỳ, được giới trẻ đón tiếp nồng nhiệt.

Đĩa nhạc "Some Great Reward" có nhiều bản nhạc xuất sắc như "People Are People", "Master And Servant" và "Somebody". Mỗi khi nghe lại đĩa nhạc này, bao giờ tôi cũng nghe lại bản nhạc "Somebody" nhiều lần; dường như càng nghe bản nhạc nhẹ nhàng này, tôi càng thấm lời ca rất thật của nó; tiếng đàn piano quyến rũ và tiếng hát và làm tăng thêm tính chất buồn, tha thiết của nó. Tuy còn trẻ, nhưng hình như nhạc buồn để

cuốn hút tôi hơn là nhạc sôi nổi, nhịp nhanh. Cũng trong năm 1984, đĩa nhạc loại greatest hits mang tên "People Are People" được tung ra tại Hoa Kỳ.

Vào năm 1990, đĩa nhạc "Violator" đem đến thành công vang dội cho Depeche Mode. Rất nhiều bạn trẻ Việt Nam biết đến và yêu thích Depeche Mode từ đĩa nhạc đầy sức cuốn hút này. Toàn bộ đĩa nhạc được hòa âm trẻ trung, mạnh bạo tạo nên những âm thanh điện tử tuyệt vời trong nhịp trống nhanh, làm người nghe không thể nào ngồi yên mà nghe được, phải nhịp chân, phải nhún nhảy mới cảm hết những hợp âm hay của nó. Người nghe cảm thấy trẻ trung và yêu đời khi nhịp chân trong những tiếng trống rất đặc sắc của bản nhạc "Policy Of Truth" hoặc "World In My Eyes." So với những đĩa trước, âm thanh của đĩa nhạc này mạnh hơn và đầy hơn, cho nên càng mở to càng thấy hay! Ngoài ra, hai bản nhạc "Personal Jesus" và "Enjoy The Silence" được nhiều người yêu thích nhất. Ba năm sau, đĩa nhạc "Songs Of Faith And Devotion" ra đời, tuy không nhịp điệu bằng "Violator" nhưng mang sắc thái mạnh và cuồng nhiệt của nhạc rock, thể hiện rõ nhất trong bản nhạc "I Feel You" và "Walking In My Shoe". Nói chung, đĩa nhạc này là một thành công nữa của Depeche Mode.

Vào năm 1997, Depeche Mode một lần nữa lại chiếm ngự các vũ trường với đĩa nhạc "Ultra." Cũng như "Violator", "Ultra" có nhiều ca khúc nóng bỏng, sôi nổi cuốn hút người nghe ngay lập tức. Những bản nhạc thật hay như "Barrel Of

Đêm thứ Bảy tháng Chạp, trời Sài Gòn khá lạnh, tuy tôi và cô bạn cùng lớp ngồi nhâm nhi ly cafe nóng ở cuối quán mà vẫn cứ thấy lạnh lạnh. Chợt trong những giây phút đó, tiếng đàn piano thánh thót và giọng ca trầm ấm phát ra từ hai chiếc loa thung ở phía trước vang lên lời ca tình tứ:

"I want somebody to share, share the rest of my life, share my innermost thoughts, know my intimate details. Someone who'll stand by my side and give me support..." Giọng nhạc làm tôi và cô bạn say mê và quên mất cái lạnh bên ngoài. Đó là bản nhạc "Somebody" của ban nhạc **Depeche Mode**.

Đó cũng là kỷ niệm của lần đầu tiên tôi biết đến ban nhạc Depeche Mode. Depeche Mode được thành lập vào năm 1980 tại Basildon, Essex, gồm những người bạn là Andy Fletcher, Martin Gore và Vince Clarke. Khi Vince Clark ra đi sau đĩa nhạc đầu tiên "Speak & Spell" để thành lập ban nhạc Yaz và Erasure, David Gahan gia nhập ban nhạc. "Depeche Mode" là một danh từ Pháp có nghĩa là "thời trang nhanh chóng". Depeche Mode có sức sáng tạo phong phú và có lối hòa âm đặc sắc. Kể từ năm 1980 cho đến 1997, ban nhạc đã cho ra hơn chục đĩa nhạc. Phong cách trình tấu của ban nhạc rất độc đáo, lần đầu tiên nghe nhạc của họ, ta nhận thấy âm thanh của họ rất riêng và lạ. Năm đĩa nhạc xuất sắc nhất là "Speak & Spell"(1981), "Some Great Reward" (1984), "Violator" (1990), "Songs Of Faith And Devotion"(1993), và "Ultra" (1997). Đĩa nhạc đầu tiên

A Gun", "Home", "Useless", "Sister Of Night"... Đặc biệt, không bạn trẻ nào không say mê bản nhạc "It's No Good." "Ultra" xứng đáng là đĩa nhạc phải có dành cho các bạn trẻ yêu thích Depeche Mode.

Với sức sáng tác dồi dào và lối hòa âm không ngừng cải tiến, Depeche Mode thu hút được nhiều thế hệ trẻ trong hai thập niên 80 và 90. Từ hồi học trung học khi lần đầu biết đến Depeche Mode cho đến nay, Depeche Mode vẫn là một trong những ban nhạc yêu thích nhất của tôi. □

(Lưu ý: Depeche Mode hiện thời đang bắt đầu trở lại lưu diễn khắp Hoa Kỳ sau 5 năm dài vắng bóng. Giới hâm mộ đã mua hết vé tại một số địa điểm. Tuy nhiên, còn một ít vé cho các show vào tháng Chạp tại Inglewood và Anaheim in California. Các bạn trẻ hâm mộ hãy mau chóng mua vé với Ticketmaster tại số (714) 740-2000 hoặc qua Internet tại <http://events.ticketmaster.com>. Hẹn gặp các bạn tại Anaheim Arrowhead Pond.)

The Sand Man-Tan@Nonsong.org

Ngày Ra Đi

Ngày ra đi rời xa đất mẹ
Đến quê người hòn đảo (Hawaii) tái tê
Bao buồn vui nhớ về quê cũ
Chốn thiên đường sao lấm chán chê
Ngày ra đi rời xa bè bạn
Tình nồng nàn thơ mộng chứa chan
Kỷ niệm xưa bao lần in dấu
Nay xa vời bạn cũ chiều tan

Ngày ra đi với lời từ già
Xa mái trường ngói đỏ thân quen
Hàng cây xanh bóng dừa che mát
Lối đường làng rợp bóng tre xanh

Ngày ra đi khi nào trở lại
Sống quê người chẳng biết ngày mai
Đảo mộng say rức hồng khói lửa
Sao nỗi buồn tiếc nhớ chẳng phai....

BaoNhi – Hawaii, 12:20 AM 5/8/98

Huế Tôi

Chiều buồn nhớ lại cố đô,
Nhớ dòng sông nhỏ con đò xinh xinh,
Sông Hương núi ngự hữu tình,
Trường tiền tá nhịp, trao tình khó trao.
Đông Ba, Thành Nội thuở nào,
Giọng cô gái Huế ngọt ngào ngát hương.
Xa xa thấp thoáng bên đường,
Dáng cô gái Huế dễ thương quá chùng,
Dáng duyên môi hé không ngừng,
Áo dài phất phới tung bồng đáng yêu.
Ôi cô gái Huế mỹ miều,
Trăm thương ngàn nhớ bao điều ước mong.

Linh Mụ rồi lại Kim Long,
Sông Hương nước mát một dòng ước mơ.
Cô em gái Huế ngây thơ,
Tay che chiếc nón bài thơ yêu kiều.
Nay ta chỉ ước một điều,
Được về thăm lại Huế yêu thuở nào.

Bảo Nhi – February 03, 1998

Lục Bát Tình Yêu

Về trên nỗi nhớ mà thương,
Trăm năm phận bạc, còn vương lụy đời.
Tay gà mười ngón buông lời,
Gỡ làn tóc mượt, sợi rơi, sợi tình.
Thương anh, như bóng quỳên hình,
Nhớ anh thăm gọi, riêng mình...mình đau.
Em về trở giấc xanh xao,
Chợt buông tiếng khóc, lệ trào xót xa.
Én bay, nhận lượn la đà,
Mùa xuân đã đến, bay xa nơi nào.
Vết xưa, tích cũ còn đau,
Chiều nghiêng bóng đổ, một màu tang thương.
Tình yêu vốn chỉ vô thường,
Mất còn, như bóng tà dương cuối trời.
Lời thề hẹn ước chàng ơi,
Có như chiếc lá, rụng rơi đêm này.
Mùa đông, giá buốt vai gầy,
Anh như chim nhỏ, xa bầy bỏ em...
Bé ngoan(CNCD)

Vần thơ Sinh Nhật!!!

Anh ơi anh ở nơi đâu?
Thương anh giọt ngấn, giọt sầu nhớ mong.
Trăng ơi, gió hơi nghe không?
Có cô bé nhỏ, khác thăm nhớ nhau.
Gió về, gió nhớ thổi mau,
Lau khô mắt ngọc, giọt đào mi em.
Em hờn, mây đổ làm quen,
Trăng soi bóng nguyệt, hồ sen tỏ tình.
"Sao cô bé lại một mình,
Đêm trăng, gió lạnh ngồi nhìn gió mây?"
Đáp lời: "Sinh nhật hôm nay,
Mà anh với bé, chân mây cuối trời!"

Nhớ thương, mắt lệ chơi vơi,
Tương tư, khó nói hết lời mộng mơ."
Gửi anh một nụ hôn thơ,
Trao anh tất cả tình tơ ngày đầu
Anh ơi người nhớ nỗi sầu.
Anh là tất cả tình đầu lên ngôi.
Hôn đôi mắt ngọt, bờ môi,
Chao ơi là nhớ, xa xôi ngút ngàn.
Thu về mơ bóng anh sang,
Anh là tất cả bé măng, bé mơ.
Thiếp xinh, bé dệt vần thơ,
Mừng anh sinh nhật, đợi chờ...nha anh!..

Bé Ngoan (CNCD)

THUYỀN VÀ BIỂN

Đông Vũ (UCI)

Tôi gặp anh cũng như gặp bao người bạn khác của anh tôi trong một bữa tiệc đãi tại nhà hàng. Với tôi lúc bấy giờ là hòa theo những câu chuyện thật rôm rả trong bàn tiệc, không để ý gì đám bạn của anh tôi xung quanh. Tuần lễ sau anh tôi thông báo:

— Cuối tuần này anh đi dự party, em có muốn đi... ăn ké thì đi!

— Oh, Yes! Đi chứ!

Mùa hè rảnh rỗi và ham vui nên tôi theo ông anh đi dự party ở nhà người bạn của anh tôi. Thì ra đây chính là nhà của anh, một trong những người bạn của anh tôi mà tôi đã gặp ở nhà hàng hôm nọ. Bữa tiệc rất là vui. Bạn của anh tôi toàn là những người vui tính. Họ nói chuyện, tán phét với nhau thật rôm rả. Thỉnh thoảng có những tràng cười bung ra như muốn phá vỡ không gian. Rất tiếc là tôi phải về sớm có công chuyện nên không được ở lại dự phần hai của party: "hát Karaoke". Anh tiễn chân anh em tôi ra tận xe và nói với tôi:

— Bữa tiệc này nếu có gì sơ sót thì Đông Vũ bỏ qua nha!

Tôi cười:

— Ô, anh khéo nói! Bữa tiệc rất là vui, chỉ tiếc là Đông Vũ phải về sớm.

Trong lúc đó thì anh tôi vừa nổ máy xe vừa lăm lăm trong miệng:

— Chú này lại ca cãi lương nữa rồi.

Tôi thấy vui vui trong lòng và vui suốt cả đoạn đường đi về.

Những ngày hè từ từ đi qua. Những niềm vui chốc lát rồi cũng đi vào quên lãng. Bỗng nhiên tôi gặp lại anh trong một cuộc đi chơi. Có lẽ anh là người ít nói nhất trong đám bạn của anh tôi. Anh có vẻ trầm tĩnh. Nhưng tôi nhận thấy trong cái trầm tĩnh ấy có một cái gì đó rất hay hay. Tôi cảm thấy cuộc đi chơi rất thú vị khi có

anh bên cạnh sẵn đón. Cuộc đi chơi hôm đó ở gần biển. Biển đẹp vô cùng. Tôi tha hồ đạp chân lên những con sóng lăn la liếm lên bãi cát mịn. Rồi tôi xé lẻ chạy theo một người bạn đi tới chợ mua đồ. Khi tôi vừa lò dò về đến cuộc họp thì anh lại gặp tôi giọng đầy lo lắng:

— Đông Vũ đi đâu mà không nói cho ai trong này biết hết vậy? Biển ngoài kia đang có sóng lớn!

Thì ra là vậy. Mọi người nói cho tôi biết là đang không thấy tôi biến mất khỏi mọi người, anh cố gắng lên đi lang thang dọc bờ biển tìm tôi. Để lỡ tôi có bị sẩy chân thì anh sẵn sàng lột giày làm anh chàng Jack trong phim Titanic ào ra cứu. Tôi nhìn anh cảm động và thấy lòng ấm lạ!

Anh không ồn ào sôi nổi như những người tôi đã gặp. Nhiều lúc thấy anh có vẻ trầm tư rất u là...ngộ nghĩnh. Anh nói chuyện thật hiền nhưng chững chạc. Sau cuộc đi chơi về, anh thường gọi phone nói chuyện với tôi vào ban tối. Tôi cảm thấy rất vui khi nói chuyện với anh. Lúc nào anh cũng tỏ vẻ ân cần sẵn sóc cho tôi. Tôi vào trường mang theo bóng hình anh vào lớp. Anh đi làm và email tôi mỗi ngày. Chỉ vài câu thăm hỏi thôi nhưng tôi cảm thấy vui thật nhiều khi đọc email của anh gửi tới. Lần đầu tiên tôi một mình đi ra ngoài với anh là một buổi chiều sắp tắt nắng. Anh dắt tôi ra ngắm hoàng hôn trên biển. Ô, không có gì tuyệt vời bằng ngồi ngắm ông mặt trời đỏ ối như một quả cà chua khổng lồ đang từ từ lặn như chìm sâu xuống đáy đại dương. Biển một bên và anh một bên! Tôi thấy niềm vui tràn đầy! Dẫm đôi chân trần trên làn cát mịn, tôi lẩm nhẩm đọc thơ Xuân Quỳnh:

"Chỉ có thuyền mới hiểu

Biển mênh mông đường nào,

Chỉ có biển mới biết

Thuyền đi đâu về đâu.

Những ngày không gặp nhau

Biển bạc đầu thương nhớ

Những ngày không gặp nhau

Lòng thuyền đau rạn vỡ...."

Anh nheo mắt nhìn tôi cười. Biển bấy giờ thật bao la với những gợn sóng li ti. Tôi thấy lòng mình thật mênh mông.... Tôi và anh email nhau mỗi ngày. Bỗng nhiên một ngày kia mở email ra không có email của anh gửi tới. Lòng tôi chùng xuống, không muốn đọc những cái mail còn lại. Ngày hôm sau và hôm sau nữa cũng không có email của anh. Có lẽ anh bận! Tôi trấn an mình nhưng thấy lòng bất ổn và cảm thấy nhớ anh. Biết đâu được anh bệnh không đi làm thì sao? Hay là có chuyện gì xảy ra với anh chẳng? Bao lần muốn phone cho anh nhưng lòng tôi ngăn lại: Đừng!

Cuối tuần anh gọi. Giọng anh vẫn bình thường có nghĩa là anh không bệnh nhưng có vẻ buồn. Tôi lo lắng thật sự:

— Anh có được khỏe không?

Anh buồn buồn kể cho tôi nghe:

— Anh đang gặp chuyện buồn. Anh quen với cô kia, chỉ là bạn thôi.... nhưng mà người ta hiểu lầm là anh cặp bồ với cô. Cô ta rất hiền và khá xinh. Anh sợ cô bị

mang tiếng....

Tại tôi lòng bùng. Tôi không hiểu hết những lời anh đang nói. Lồng ngực tôi bỗng nhói đau, cảm giác mơ hồ như có đôi bàn tay phù thủy nào đó bóp nghẹt nó lại. Lòng tôi oà vỡ. Nhưng tôi cũng gắng gương lấy giọng tự nhiên để khuyên nhủ anh:

— Với một cô gái vừa hiền lại vừa xinh thì tại sao mà không keep going on với người ta. Cơ hội không bao giờ tới lần thứ hai đâu....

Tôi ghen ngào đối lòng mà nghe mi mắt cay cay. Tôi mơ hồ nhớ lại là hình như hồi đó, trong party ở nhà anh, lần mà tôi đi theo anh tôi đến, tôi nhớ là có hai cô gái bước vào và anh đã giới thiệu với mọi người một người là em gái, còn người kia là bạn gái. Bây giờ tôi mới nhớ ra. Dưới chân tôi sao không có chiếc lá vàng khô nào để tôi có thể dẫm đạp lên để nghe tim mình vụn vỡ!!! Tôi có quá ngây ngô vội tin tưởng vào những lời nói dịu ngọt, cử chỉ ân cần của anh dành cho tôi không? Những điều anh tâm sự với tôi phải chăng là sự thật? Ôi, phải chi ngày ấy tôi không theo anh tôi đến dự party! Phải chi tôi không gặp anh để bây giờ lòng tôi thanh thản, không quất quay với một nỗi buồn không thể gọi tên. Phải chi.... Phải chi... Như khúc tơ chùng, lòng tôi nặng trĩu. Tôi có nên tiếp tục nói chuyện với anh hay là lánh mặt? Phân vân, tôi chưa biết giải quyết thế nào. Tiếp tục thì có lẽ tôi là người thứ ba. Mà chấm dứt, dĩ nhiên là tôi rất buồn, rất nhớ anh. Người ta nói: "Time never waits, they often says, but for love, you know, it may". Không biết câu nói này có đúng không để tôi có thể làm theo!

Chiều dần dần đi vào trong bóng tối. Sao tôi thấy thương vô cùng những giọt nắng chiếu vàng vọt còn sót lại cô đơn đậu bên ngoài cửa sổ. Một đoạn thơ của Phù Du tôi đã đọc ở đâu đây bây giờ trở về trong trí nhớ:

"... Không có mưa mà mắt rưng rưng ướt
Không trời mù hồn vẫn phủ kín mây...
Không có gió sao lòng lại lung lay...
Không gian lắng đọng, thời gian quên
bước!" □

Biển

Lại trở về thêm nữa một mùa thu

Sớm ban mai đôi núi kín sương mù

Biển vẫn vậy ngàn năm mài vách đá

Sóng thì thâm vỗ nhẹ những lời ru

Viên sỏi nhỏ nhắn mòn theo năm tháng

Cát thu mình theo con nước lặn tẩn

Bọt trắng xóa rữa dần bao dấu tích

Từng bước chân ta ấn nhẹ lang thang

Biển vẫn vậy, vẫn âm thầm tình tự

Vẫn cuộn đời trong dáng vẻ ưu tư

Về khắc khoải bao điều như muốn nói

Rồi mặc lòng, che lấp những tâm tư

Ta hiểu rõ từng con nước thủy triều

Bàng bạc dâng, sóng nhấp nhô kỳ diệu

Có đôi lần biển cuộn cuộn giận dữ

Ta nép mình, thấy biển cũng đáng yêu

Sáng hôm nay mình ta và biển vắng

Thơ thấm hồn trong không gian tịch lặng

Biển nói gì?... ta thấy biển thật vui

Sóng nhấp nhô đón đưa từng sợi nắng

Mãi trong ta những ngày vui bên biển

Mãi dạt dào cơn sóng vỗ triền miên

Vẫn hồi hộp chờ từng cơn sóng phủ

... Cát dưới chân nhẹ xốp về hồn nhiên.

Tố Nga Bùi

Retreat Camp'98 – Santa Barbara

Đoản Khúc Đêm Đông

Trời mưa ướt lá trầu xanh,

Ướt em, em chịu, ướt anh, em buồn.

Mong trời đừng đổ mưa tuôn,

Mưa bao nhiêu hạt, lòng buồn bấy nhiêu.

Hoàng hôn, nắng ngả về chiều,

Anh đang say mộng, nâng niu giấc nồng.

Khẽ người, rón rén cài song,

Kẻo cơn gió rét, lập đông thổi vào.

Anh yêu lẽ cảm, ốm đau,

Sương hàn, gió lạnh, lòng nào được yên.

Thương anh, nguyện đạo bạn hiền,

Tam Tông Tứ đức, lòng riêng dặn lòng.

Phụ lòng Cha Mẹ hoài công,

Danh thơm gia đạo, theo chồng vu qui.

Rót lòng, điệp khúc tình thi,

Ru chàng giấc điệp, song mi khép mành.

Dẫu cho canh trắng, đêm dài,

Dẫu cho con tạo, rủi may số phận.

Dù rằng bến nước, người hai,

Tình đầu chung thủy, không sai lời nguyện.

Gặp nhau, âu cũng cơ duyên,

Thương nhau, âu cũng nợ duyên Tấn Tần.

Đông sang, gió rít ngoài sân,

Đắp chàng nệm ấm, phù vân giấc nồng.

Ngồi đan áo lạnh cho chồng,

Chị Hằng thương cảm, ghé song hữu tình.

Mình ơi, mình ngủ đi mình,

Em ngồi hầu quạt, trọn tình trúc mai.

Ngủ nha anh, giấc mộng say,

Lòng em gối tựa, đêm nay vỗ về.

Bé ngoan(CNCD)

TỬ ĐIỂM

VÀ NHỮNG BÀI VIẾT TỪ MIỀN ĐẤT

"XỨ LẠNH, TÌNH NÔNG"

Thành thật mà nói thì TD vừa vui, lại vừa thấy hơi lo lo khi Ban Biên Tập Non Sông có nhã ý tạo cơ hội cho TD được tự giới thiệu về mình với các độc giả Non Sông. Vui vì có dịp chia sẻ cảm nghĩ của mình cùng những người bạn phương xa. Lo vì chẳng biết nên bắt đầu ra sao. Quả thật khó vô cùng khi phải viết về "cái tôi". Khó ghê nơi....

Như một số bạn đã biết, TD sinh tại SaiGon, và đang định cư tại thành phố Toronto, Canada, nơi thường được mệnh danh là "xứ lạnh, tình nồng". Sau khi tốt nghiệp Đại Học ngành kỹ sư, TD hiện là Software Engineer. Tử Điểm là bút hiệu TD dùng từ khi bắt đầu cộng tác với Non Sông. Đây cũng là bút hiệu TD thường dùng khi đăng những sáng tác của mình trên mạng lưới internet, tạp chí điện tử on-line Văn Học Nghệ Thuật và Ngàn Phương (Poetry Digest cũ) cùng các tạp chí, đặc san tại Canada, Hoa Kỳ và Úc. Ngoài ra, TD còn dùng một số bút hiệu khác như: TD, Điểm Hằng, Vinh Hằng, Tí Đầu Bếp và.... Tôm Đò. Đó là những bút hiệu TD tự chọn cho mình, chú tên "cúng cơm" của TD thật ra là Trần Lưu Điểm Hằng. Bên cạnh Non Sông, TD còn cộng tác với Đặc San Lúa Mới on-line của nhóm Âu Cơ, Năng Mới của Bút Nhóm Năng Mới và vẫn viết lách lai rai đóng góp bài vở cho báo Khai Phóng của trường nhà và đặc san Xuân của một số hội sinh viên các nơi. Có lẽ TD tự giới thiệu về mình như vậy cũng tạm đủ rồi, phải không hở? Nếu bạn vẫn còn thắc mắc về "cái tôi" của TD, xin mời ghé thăm "gia trang" (đang "xây cất" dở dang) của

TD tại <http://www.careers.csulb.edu/~td> có thể bạn sẽ tìm được câu trả lời hợp ý.

Chẳng nhớ rõ TD bắt đầu gia nhập "gia đình" Non Sông từ khi nào nữa. Có lẽ từ sau khi những bài viết vở vắn của TD đăng trên diễn đàn SCV tình cờ "lọt mắt xanh" của Ban Biên Tập Non Sông thì phải. Thoạt tiên, TD chỉ đóng góp bài vở cho.... vui. Nhưng chỉ sau một thời gian ngắn, TD thật sự đã bị cuốn hút theo những sinh hoạt của Non Sông. Có lẽ khoảng cách không gian chẳng thể ngăn trở được mối thân tình ngày càng bền chặt giữa TD và Non Sông. Dù chưa một lần gặp gỡ các bạn trong Ban Biên Tập Non Sông, chưa từng tham gia những sinh hoạt sôi nổi hào hứng do Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali tổ chức, nhưng TD vẫn có thể cảm nhận được qua những dòng điện thư, những mẫu đối thoại trong IRC với một vài bạn trong Ban Biên Tập Non Sông. Chẳng hiểu sao, TD thấy vui khi Non Sông đạt được thành quả tốt đẹp, được độc giả khen ngợi; buồn khi biết những khó khăn về tài chính và nhân lực mà Non Sông phải giải quyết; nhớ khi Ban Biên Tập "bỏ quên" không gửi báo cho TD suốt cả mấy tháng liền; phấn khởi khi "dự dõ" được thêm độc giả đặt mua Non Sông dài hạn cũng như tìm thêm được một số cây viết trẻ sẵn sàng cộng tác với Non Sông. Như thế đó, vô hình chung Non Sông đã trở nên thân quen với TD.

Có lẽ hiện nay số lượng báo chí phát hành tại hải ngoại đã quá nhiều, nhưng Non Sông vẫn có một giá trị riêng biệt. Chẳng

biết có phải tại TD quá chủ quan hay không. Nhưng theo TD nghĩ nội chuyện Non Sông có thể tiếp tục tồn tại suốt hơn mười năm và ngày càng "thay da đổi thịt" đã là một bằng chứng hùng hồn để minh xác nhận xét của TD rồi, phải không? Bên cạnh đó, việc một số cây viết của nhóm Âu Cơ (một tổ chức của các bạn trẻ Việt Nam sinh hoạt qua môi trường internet với mục đích duy trì, bảo tồn văn hóa Việt Nam, tương trợ giữa các thành viên trong mọi vấn đề của cuộc sống tinh thần, kỹ thuật, nghề nghiệp, học đường,...) đã và đang nhiệt tình cộng tác với Non Sông từ sau khi được giới thiệu càng khẳng định được giá trị của Non Sông với giới trẻ tại hải ngoại hiện nay. Phải chăng "đất lành, chim đậu" là như thế đó?

Có thể nói Non Sông đã mang lại cho TD những niềm vui nho nhỏ. Vui vì được dịp theo dõi những sinh hoạt đa dạng của Tổng Hội Sinh Viên Nam Cali; vì được đọc những sáng tác mới lạ của các cây viết trẻ; vì biết là Ban Biên Tập vẫn còn chưa bỏ quên TD, một độc giả ở cái xứ... tử lạnh này; vì thấy Non Sông càng đẹp hơn, bài vở súc tích và phong phú hơn. Cám ơn Ban Biên Tập cùng các bạn đã dành nhiều công sức để tạo nên Non Sông, món quà tinh thần tuy giản dị nhưng rất quý và đã cho TD một cơ hội để chia sẻ vài cảm nghĩ vụn với bạn trẻ các nơi. Mong sẽ có dịp họp mặt cùng các bạn trong một ngày nào đó. □

Tử Điểm – Oct. 22, 1998

Nỗi Nhớ

Ai đó ơi, tui nhớ em
Như trời nóng bức, nhớ kem ngọt ngào
Như xi-rô nhớ đá bào
Bao nhiêu nỗi nhớ quện vào...ê răng
Như hoa, như lá nhớ trắng
Như tui nhớ bé, phải ăn... giải buồn
Bún bò, bún ốc, mọc, suông,...
Bún riêu, canh bún, cơm sườn, chả, nem
Ăn xong thì lại nhớ em
Xơi thêm phở tái, sụn mềm, nạm, gân,...
Nỗi nhớ vẫn khiến băng khuâng
Dần lòng vệt lộn... hai "cân xế" thôi,
Cháo lòng, gan, thịt, mỡ, dổi,
Mỹ Tho hủ tít, xong rồi lẩu lươn
Nỗi nhớ vẫn cứ nhơn nhơn
Ghé! Xơi bánh cuốn, chạo tôm, chả giò,...
Thêm dăm chục ốc nhồi to,
Tôm hùm, cua, cá, nghêu, sò... lai rai
Ngỡ rằng nỗi nhớ xẹp ngay
Ngồi ăn thì lại nhớ ai ngay liền
Nỗi nhớ đeo đẳng liên miên
Càng ăn, càng nhớ, càng phiền, càng... ăn
Ai đó ơi, tui nhớ ai
Như thuyền nhớ bến, như cây nhớ rừng
Nỗi nhớ chọt nổ đùng đùng
Như phong pháo Tết tung bùng reo vui
Lật đật, chạy tới chạy lui
Tui che nỗi nhớ, tui vùi nỗi mong
Nỗi nhớ cứ rối lòng vòng
Như là cua, miến xào lòng gà non
Như mì thập cẩm xào dòn,
Thịt quay, bánh hỏi,... khiến lòng nôn nao

Nỗi nhớ cứ mãi cồn cào
Tui xơi đậu đỏ, đá bào dậm vô
Cộng thêm chục đĩa bò khô
Non trăm bò bía, một xô cóc dầm
Nỗi nhớ âm ỉ ngấm ngấm
Ngưng ăn lại nhớ, tui nhâm nhi hoài
Ai đó ơi, tui nhớ ai
Nhớ ai, ăn riết. Nhai hoài,... mỗi răng :-)
Tứ Điểm – Aug. 21, 1998
(họa theo bài Nỗi Nhớ của MeoCon)

Mưa Phùn

Mưa phùn ngoài cửa sổ
Trêu người tập làm thơ
Mưa phùn nhòe trang vở,
Mưa phùn đọng rèm mi
Mưa phùn ở bên ni,
Mưa phùn qua bên nớ,
Mưa phùn ơi có nhớ?
Có người chờ bên tê...
Mưa phùn ướt lối về,
Mưa phùn đan tóc rối,
Mưa phùn phủ kín lối,
Mưa phùn lạnh bờ vai...
Ơ kìa, sao nghĩ mãi
Vẫn chẳng được dòng thơ
Viết, xóa, đây trang vở
Mưa phùn cười em chi??
Viết chi bi chừ hỉ??
Những dòng chữ vu vơ
Đọc nghe thật đại kỳ
Nào dám gọi là "thơ"

Tứ Điểm

Nắng Vàng

Nắng vàng ở trên cao
Nắng xuyên qua kẽ lá
Nắng tô hồng đôi má
Nắng làm thắm bờ môi
Nắng vàng ưa rong chơi
Nắng đi hoài không mỏi
Nắng trải dài muôn lối
Nắng vẫn mãi tung tăng
Nắng vàng làm tấm khăn
Phủ hờ trên vai nhỏ
Nắng vàng quện với gió
Lấp lánh tóc mây bay
Nắng ùa vào mắt ai
Mang theo bao nỗi nhớ
Nắng xôn xao theo gió
E ấp ngỡ điều chi?
Ơ, nắng dị quá đi
Làm hây hây má đỏ.
Người ta nhìn. Mặc cỡ
Tại nắng đó, nắng ơi
Ơ kìa, nắng giận rồi
Nắng im lìm không múa
Nắng buồn nên vàng úa
Nắng ủ rũ. Tội ghê
Thôi mà, huê đi nhe
Nắng hết hờn. Rộn rã,
Nắng trốn tìm bóng lá,
Nắng quẩn quít bước chân...
Nắng vàng khiến băng khuâng,
Nắng mang tin gì nhỉ
Ơ, nắng vàng thiệt dị
Mà sao vẫn dễ thương
Nắng vàng gieo vẩn vương
Nắng thơm hồng nỗi nhớ
Nắng vàng sang bên nớ
Nắng còn nhớ gì không?
Tứ Điểm – July 17, 1998

VÀI TRAO ĐỔI VỀ SÁNG TÁC CA KHÚC

Hoàng Việt Khanh

Lời Tòà Soạn: Anh Hoàng Việt Khanh là một cộng tác viên về âm nhạc của tạp chí Non Sông. Với mục đích phát huy khả năng sáng tác ca khúc cho những bạn yêu thích và bắt đầu bước vào con đường viết ca khúc, anh Hoàng Việt Khanh mong muốn được trao đổi cùng các bạn một số kinh nghiệm sáng tác của mình. Với đối tượng đông đảo độc giả, tác giả bài viết đã tránh viết chi tiết về những điều mang tính chất học thuật. Độc giả có thể liên lạc riêng với tác giả qua email: khanh@nonsong.org hoặc tìm hiểu thêm về các vấn đề của bài viết tại trang nhà của tác giả: www.csun.edu/~hbmen024

1. Cần phải biết những điều căn bản gì để có thể viết một ca khúc?

Theo tôi, bạn cần biết 3 điều căn bản: ký âm (solfège), hoà âm (harmonie), và sáng tác (composition). Đó là những vấn đề về kỹ thuật mà người viết nhạc cần biết; ngoài ra, bạn cần phải có một tâm hồn nhạy cảm với cuộc sống xung quanh, biết yêu thơ, văn, và kể cả hội họa, v.v...

2. Như vậy, phải đến trường mới học sáng tác ca khúc được?

Thông thường bạn phải học trong nhiều năm mới hiểu tường tận các kỹ thuật viết ca khúc. Tuy nhiên, bạn không phải chờ học xong các lý thuyết âm nhạc ở nhà trường rồi mới bắt đầu viết. Thật ra, nhà trường chỉ là nơi dạy cho bạn các kỹ thuật căn bản để sáng tác, còn sáng tác như thế nào thì hoàn toàn do sự yêu thích, tâm hồn và kinh nghiệm sống của bạn. Kinh nghiệm cho thấy có nhiều nhạc sĩ đã không trải qua trường lớp âm nhạc nào mà vẫn có những ca khúc có giá trị. Có người học xong đại học về sáng tác nhưng vẫn không viết được tác phẩm nào bởi vì họ áp dụng quá nhiều kỹ thuật và lý luận vào trong việc sáng tác. Tuy nhiên nếu bạn không tìm tòi và học hỏi thêm thì bạn không thể sáng tạo được, vì sau khi viết được vài bài hát, bạn sẽ bị bế tắc vì chỉ biết viết quanh quẩn trong một số đề tài với vài thủ pháp mà thôi.

3. Vậy thì học bằng cách nào nếu không đến trường?

Có nhiều cách học "tại gia" nếu không

đến trường: học hỏi các nhạc sĩ đàn anh, học qua sách báo v.v... Sau khi bạn viết được một ca khúc, bạn nên nhờ các nhạc sĩ có kinh nghiệm sáng tác xem lại tác phẩm của mình. Họ có thể sẽ chỉ ra các lỗi kỹ thuật về ký âm pháp, hòa âm hoặc sáng tác. Nhưng nên nhớ rằng tác phẩm đó là "của" bạn, không ai có thể sửa lại hoàn toàn, vì nếu không, bài hát đó không còn là do bạn viết nữa. Ngoài ra, một cách học khác là tìm cách phân tích các bài hát của người khác để học về cách phát triển về chủ điệu (motif), kiến trúc câu nhạc (phrase), đoạn nhạc (periode), cách kết thúc một câu nhạc, đoạn nhạc (cadence), cách chuyển âm (modulation), cách đặt lời cho bài hát, nghệ thuật phổ thơ, v.v... Các chi tiết này sẽ được trình bày trong một dịp khác.

4. Còn học qua sách báo thì sao? Nên đọc các sách nào?

Bạn có thể tìm đọc các sách về ký âm pháp, hòa âm, và sáng tác nhạc. Ở Việt Nam, sách viết về sáng tác nhạc khá hiếm và phần lớn chỉ phổ biến trong các trường nhạc. hoặc một số ít người. Các sách này thường dựa vào các tài liệu của Pháp, Ý, và Nga. Nên tìm sách của các tác giả như Tiến Dũng (hòa âm), Hoàng Thi Thơ (sáng tác), Phạm Duy (biên khảo), v.v. Vài sách tiếng Pháp điển hình về sáng tác như *Traité de composition musicale* và *Traité complet d'Harmonie* (E. Durand), *Cours de Composition musicale* (Vincent d'Indy), v.v... Sách tiếng Anh thì có *The Craft of Lyrics Writing* và *The Songwriter's*

Idea Book (David, Sheila), *Writing Music for Hit Songs* (Josefs, Jai), v.v... Bạn cũng có thể tham gia các discussion groups về âm nhạc trên Internet để học hỏi như: rec.music.makers.songwriting, rec.music.theory, v.v... Ngoài ra, bạn có thể mua các tạp chí như *Musician*, *Performing Songwriter*... để tìm hiểu thêm.

5. Có nên mua sách loại "Học viết nhạc trong vòng 7 ngày"?

Theo tôi, không nên mua loại sách học viết nhạc trong vòng bảy ngày hoặc ngay cả một tháng, vì các loại sách này không chứa đủ thông tin cho một người viết nhạc. Tuy nhiên, bạn có thể đọc tham khảo để biết một cách khái quát.

6. Phải sử dụng nhạc cụ gì để viết ca khúc?

Bạn có thể không cần biết bất cứ nhạc cụ nào mà vẫn có thể viết ca khúc. Tuy nhiên bạn nên biết ít nhất một nhạc cụ để giúp bạn trong việc thử lại bài hát hoặc hòa âm. Thông thường, các nhạc sĩ sử dụng piano hoặc guitar (phổ biến ở Việt Nam) để viết ca khúc. Có nhạc sĩ dùng cả mandoline hoặc sáo (flute). Đối với các bạn mới bước vào lĩnh vực này, việc sử dụng nhạc cụ để viết ca khúc có thể ảnh hưởng đến giai điệu (mélodie) của bài hát.

7. Nên viết lời trước hoặc sau khi viết nhạc?

Cách tốt nhất là viết cùng lúc cả nhạc và lời. Có một số nhạc sĩ viết lời sau khi viết

xong một đoạn nhạc. Nên tránh viết lời trước khi viết nhạc, và trường hợp viết lời trước chỉ xảy ra khi phổ thơ. Có một số nhạc sĩ chỉ chuyên viết phần nhạc, còn lời thì có người khác viết, như trường hợp của Elton John (viết nhạc) và Bernie Taupin (ca từ).

8. Làm sao phổ thơ?

Phải mất khá nhiều bút mực để trả lời câu hỏi có tính khái quát này. Thơ Việt nam có qui luật bằng trắc nên phải thận trọng khi tìm âm thanh kết hợp với lời thơ. Không nên phổ những bài thơ lục bát hoặc thất ngôn bát cú vì nhạc của bạn dễ bị ảnh hưởng bởi nhạc của thơ. Có nhạc sĩ phổ nguyên bài thơ, có người chỉ lấy ý chính bài thơ để phổ. Trong trường hợp này, một số nhạc sĩ đã tìm cách phá bỏ kiến trúc của bài thơ tương tự như bạn phá bỏ kiến trúc của một lâu đài để dùng các phần vật liệu của lâu đài đó tạo dựng một lâu đài khác. Việc làm này đòi hỏi bạn có một ít kinh nghiệm, vì nếu không bạn sẽ phá vỡ đi cái tinh túy của bài thơ, và như vậy sẽ làm phiền lòng đến tác giả bài thơ rất nhiều. Ở đây, cũng xin nói thêm rằng, tâm lý chung, đa số các thi sĩ muốn thơ của mình được nguyên vẹn khi phổ nhạc. Tuy nhiên, không nhất thiết bạn phải làm điều đó, miễn là bạn biết vận dụng một cách sáng tạo bài thơ của họ, bởi vì sáng tạo là phải biết phá bỏ để tìm ra cái mới.

9. Viết lời ca như thế nào?

Việc viết lời cho một ca khúc rất quan trọng đối với một nhạc sĩ sáng tác ca khúc (songwriter). Cũng như làm sao để phổ một bài thơ, đây cũng là một đề tài lớn để bàn đến. Nói vắn tắt, bạn nên viết làm sao để lời ca của bạn, khi tách riêng với phần nhạc, giống như lời của một bài thơ. Muốn viết lời ca hay, bạn cần đọc và tìm hiểu nhiều về thi ca, văn học, và cả hội họa. Các nhạc sĩ như Trịnh công Sơn, Phạm Duy, Văn Cao, v.v... là những nhạc sĩ có tài trong việc đặt lời cho ca khúc. Về mặt tâm hồn, lời ca phải súc tích, gợi cảm và chứa đựng một nội dung sâu sắc. Về mặt kỹ thuật, lời ca phải viết sao cho ca sĩ có thể diễn đạt, phát âm dễ dàng. Trong những số báo tới, tôi sẽ tìm cách trao

đổi một vài ví dụ, rút ra từ kinh nghiệm viết của mình.

10. Nhạc sĩ phải hát hay?

Không cần thiết như vậy. Có ba giai đoạn trong sáng tạo âm nhạc: sáng tác, biểu diễn và thưởng thức. Nhạc sĩ thường là người thực hiện giai đoạn đầu, còn ca sĩ là người sáng tạo lần thứ nhì, và người thưởng thức là người sáng tạo lần thứ ba. Tâm lý chung thường cho rằng nhạc sĩ phải là người hát hay, nhưng trong thực tế, rất ít nhạc sĩ có giọng hát tốt. Nếu bạn vừa viết nhạc, vừa trình bày được bài hát của mình với giọng hát hay thì điều này rất quý. Tôi khuyên bạn nên biết hát một chút. Giống như một kỹ sư thiết kế, ngoài việc biết vẽ bản vẽ, cần phải biết dùng máy móc để thực hiện bản vẽ của mình, nhờ đó mới có thể hướng dẫn tường tận cho người thợ gia công.

11. Có cần phải có cảm hứng để viết ca khúc?

Đó là một chất xúc tác cần phải có để một tác phẩm có thể hình thành. Giống như làm thơ, viết văn hay vẽ tranh, v.v.. viết ca khúc là một loại lao động sáng tạo. Thông thường, người nhạc sĩ phải cuu mang, và trần trở về một đề tài lấy từ trong cuộc sống hàng ngày. Đề tài này được thai nghén cho đến khi cảm hứng đến với người nhạc sĩ để cho tác phẩm được ra đời. Có khá nhiều định nghĩa và nghiên cứu về cảm hứng trong sáng tác, hay trong mỗi cá nhân. Rất tiếc phạm trù đó không thuộc về lĩnh vực của bài này.

12. Mất bao lâu để viết xong một ca khúc?

Tùy vào độ chín mùi của đề tài, cảm hứng, và kinh nghiệm viết của tác giả mà thời gian ra đời của một tác phẩm có khác nhau. Có bài hát ra đời chỉ trong vòng vài tiếng, nhưng có bài phải mất vài ngày, thậm chí cả tháng hoặc năm.

13. Sau khi viết xong một bài hát, việc sửa lại ra sao?

Đây là công việc được xem như là khó khan nhất với một số nhạc sĩ. Tuy nhiên sửa bài là công việc hết sức quan trọng

trong sáng tác. Phương cách sửa bài thì tùy theo mỗi người. Có nhạc sĩ sửa bài hát của mình nhiều lần rồi mới đem "trình làng" đứa con tinh thần của mình. Có người, ngược lại, viết xong bài hát thì tìm cách phổ biến ngay, không cần phải sửa. Có người tự sửa lấy, có người nhờ các nhạc sĩ kinh nghiệm khác. Với người mới viết ca khúc, tôi khuyên nên dành nhiều thì giờ để tự xem xét lại bài hát của mình trước khi nhờ người khác hoặc đưa ra trước công chúng. Nên nhớ rằng tác phẩm của bạn là "đứa con" của bạn. Chỉ có bạn là người thương yêu nó nhất, và do vậy bạn cần phải "làm đẹp" cho nó trước khi giới thiệu với người khác. Sửa bài cũng chính là lúc mà bạn áp dụng các kiến thức, kinh nghiệm viết, và nhất là khả năng phê bình và lý luận về sáng tác.

14. Làm sao có bản quyền (copyright)?

Để bảo vệ quyền lợi của tác giả, bạn cần đăng ký với cơ quan có thẩm quyền về bản quyền tại quốc gia của bạn. Nếu ở Hoa Kỳ, lệ phí đăng ký thông thường khoảng \$20.00 USD cho một hoặc nhiều bài hát. Bạn có thể liên lạc với địa chỉ sau đây: The Copyright Office, Library of Congress, Washington D.C., 20559 hoặc xin đơn qua số phone: 202-707-9100. Ngoài ra, để biết thêm tin tức về bản quyền, bạn có thể xem webpage ở địa chỉ sau đây: <http://lcweb.loc.gov/copyright/>

(Còn Tiếp)

Ước Gì

Thơ: Hoàng Duy

Nhạc: Hoàng Việt Khanh

Ước gì mức ánh trắng vàng Ước gì mức ánh trắng
vàng Anh tó là tó má thắm Rải đường là đường em
đi Ước gì bé hết vườn bông Ước
gì bé hết vườn bông Chung bên là bên má thắm Mọi
hồng môi hồng của em Ước gì hái sạch trăng
sao Đổ vào biển mắt ngọt ngào Nhìn em chợt tỉnh cơn
say Tình trong giây phút mà ngày Ước gì gom mãi tơ
trời Dệt muôn sắc áo em thay sớm chiều Ước gì anh ước trăm
điều Dù em từng bước lên thềm yêu thương

Có nên làm cho anh ấy ghen hay không?

Đông Lan

"Tôi nói với anh là có nhiều người theo tôi lắm. Anh biết chứ nên anh làm nư không gọi hơn một tuần". "Um hum", tôi trầm nghĩ và liếc mắt cười phèo. Cô bạn Thi, "hot" hơn là ốt sùng trâu của tôi lại khoe thành tích huy chương vàng về sự quyến rũ của mình. Tôi giơ bàn tay của mình lên ngắm nghía những móng tay sơn màu hồng da mới mua, trong khi Thi tiếp tục cái marathon talk của cô.

Thật ra cái lỗi của Thi tôi cũng đã có lần vướng phải, tuy không quá lộ liễu nói thẳng thừng như cô ta. Có lẽ tình yêu làm cho con người ta mù quáng hay mất trí tạm thời nhưng tâm trạng của Thi cũng dễ hiểu thôi. Cô ấy yêu nhiều nhưng không biết được bù lại bao nhiêu nên muốn để bản giá cao lên. Đồ đắt tiền mới có nhiều người quý mà ị. Tuy nhiên đặt vào địa vị anh Khanh của cô ấy chắc tôi cũng tự ái giận lẫy mấy ngày vì không ai thích phải xếp hàng cả. Khi nghe vậy có lẽ anh ấy cảm thấy không được cô ấy coi là đặc biệt nên bỏ cuộc luôn. Thêm nữa, khi người ta khoe khoang như vậy thường thường kết quả trái ngược với sự

mong muốn. Đó có thể bị coi là dấu hiệu của sự thiếu tự tin làm giảm sự quyến rũ.

Thật ra tâm lý bạn trai nói chung ai cũng muốn có một cô bồ sáng giá và bạn của tôi có nhiều cái hay để làm một người vợ chồng ích tử lắm, nhưng làm hay hơn nói và cần thêm một chút tế nhị. Nếu Thi nói có nhiều người theo nhưng lại ngồi nhà chờ điện thoại của anh ấy thì lời nói không đúng với sự thực. Cứ để anh ấy phải trèo năm non, lội chín bể chạy qua ba đường freeway mới được diện kiến dung nhan mùa thu Cali thì anh ấy mới quý trọng mình.

Nhưng xin đừng hiểu lầm tôi khuyến khích những cử chỉ làm khó bạn trai vì tình yêu cần sự mền trọng lẫn nhau. Tiếc thay con người ta không ai hoàn toàn thánh thiện để biết quý những gì đến quá dễ dàng. Đôi lúc một tý khó khăn, một tí bất ngờ sẽ tăng thêm thú vị và đậm đà. Nhưng đi quá lối kết quả sẽ trái ngược lại cho nên cái khó là tìm một sự quân bằng. □

MỘT CÁCH GIẾT CHUỘT

Nhỏ Trang nổi tiếng là... ham giành ăn với mấy chị trong nhà. Có thứ gì ngon là nó lại đem vào phòng cất riêng để từ từ thưởng thức. Nó tích trữ từ bọc khô bò, khô mực, bánh bông lan, cho tới những thứ linh kính như kẹo chocolates, mứt chùm ruột, măng cầu, bánh tráng sữa, v.v... đầy ở trong phòng ngủ. Bước vào phòng của nó nhìn như cái tiệm Seven/Eleven không bằng. Vì vậy, lũ bạn thân... chuột nhất của nó tuy không mời nhưng cũng thường xuyên ghé ngang khuê phòng để chít choét mần liên hoan mỗi đêm. Má Trang biết thế nên đã rải thuốc chuột đầy quanh gian phòng. Đến một bữa kia, không biết tại thuốc tốt hay tự làm sao mà...

Trang bước vào phòng thì thấy một anh chuột nhỏ xíu nằm thẳng cẳng kế bên miếng băng đô trắng trắng. Nó sợ quá, chạy tọt ra khỏi phòng, miệng la hét om sòm kêu cứu. Cả nhà đàn bà con gái, ai nấy đều sợ chuột, nên cứ đẩy ông Ngoại vào... lượm xác chuột đem ra. Ông Ngoại vì bị ép, bực tức cầm gấp lảng lảng vào phòng nhỏ Trang. Khoảng năm phút sau ông trở ra, với nét mặt buồn buồn, ông nghiêm nghị tuyên bố với mọi người trong gia đình, "Tui khám kỹ lắm rồi! Tội nghiệp cho con chuột vô phúc! Hồng biết kiếp trước nó làm lỗi gì mà kiếp này nó phải chết vì... ôm nhằm chiếc vớ của con Trang!" □

Jay-P

XE HƠI ĐIỆN

Cứ tưởng tượng bạn có một chiếc xe hơi thật êm ái, khi nổ máy chẳng gây ra rung động cho dù thật khê, không cần xăng, không phun khói độc khó ngủ, không cần tune up hay thay nhớt hay coolant, và máy xe lúc nào cũng sạch sẽ.

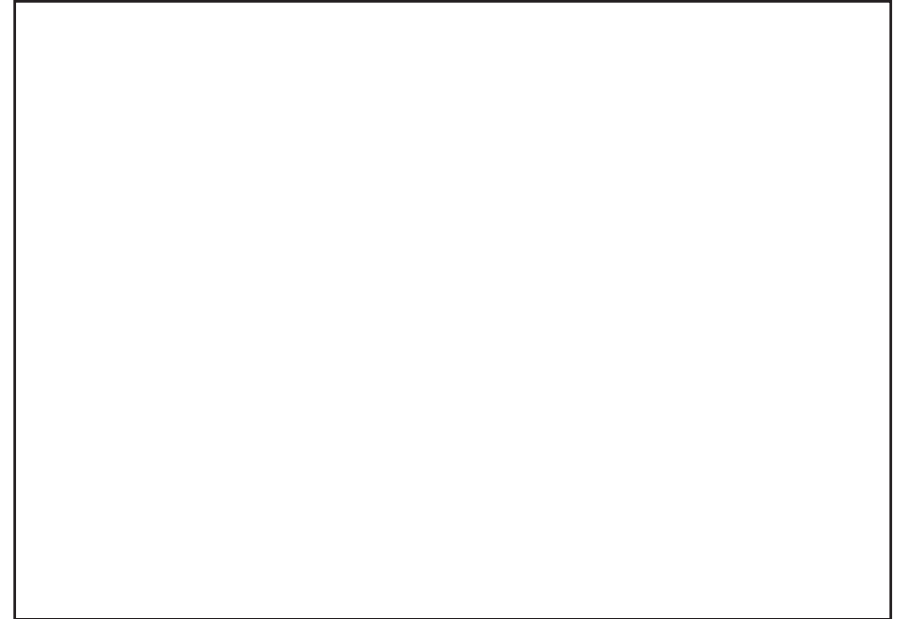
Bạn đang mơ một chiếc "xe điện" đó thôi. Xe điện hay electric car còn được gọi là E.V. (electric vehicle) rất thường trong giới khoa học kỹ nghệ ở Hoa Kỳ, Nhật Bản và Tây Âu vốn đã và đang cạnh tranh ráo riết để giành thị trường tiêu thụ trong tương lai. Hiện nay, tuy xe hơi điện chưa thông dụng lắm vì còn nhiều giới hạn kỹ thuật và giá cả vẫn còn rất cao so với xe chạy bằng động cơ nổ, xe điện càng được thấy nhiều hơn, nhất là khi người ta chỉ cần di chuyển một quãng đường ngắn thì xe điện quả thật là tiện.

Ý niệm về xe điện thật ra không phải là mới mẻ, nó bắt đầu từ đầu thế kỷ 20 và đã được sản xuất kiểu mẫu vào những năm 1920's nhưng không cạnh tranh nổi với xe chạy bằng động cơ nổ vì kỹ thuật batteries lúc đó hầy còn phôi thai và tốn kém. Mãi cho tới đầu thập niên 60 khi các nước tây phương nao núng vì cuộc khủng hoảng dầu hỏa gây ra bởi yêu sách của khối xuất cảng dầu OPEC bên Trung Đông, người ta mới nhận thấy xe điện ít nhất cũng là một trong những giải pháp thực tế nhất. Và Cơ Quan Bảo Vệ Môi Sinh (EPA) cũng khích lệ giải pháp này nhiệt liệt, vì hơn phân nửa thán khí ô nhiễm ở Hoa Kỳ là do xe cộ gây ra.

Với nhiều ưu điểm như vậy thì tại sao xe hơi điện vẫn chưa thông dụng? Dĩ nhiên loại xe này vẫn còn nhiều trở ngại về kỹ thuật và ý nghĩa kinh tế như được phân tích như sau:

Nhanh nhưng ngắn:

Vào tháng 8 vừa qua ở Oregon, một xe

hơi điện lắp ráp "tại gia" đã bỏ xa xe Dodge V10 Viper trong một cuộc đua để thử vận tốc, tuy rằng nó chỉ có thể chạy với vận tốc này (từ 0 đến 90 miles trong 12 giây) trên khoảng đường ngắn trước khi hết điện. Hy vọng trong tương lai thì công suất của xe điện sẽ tăng lên để có thể chạy trên tuyến đường dài với vận tốc cao. Những xe tiền chế tương tự thường dùng bình điện lead-acid vốn rẻ hơn các loại bình điện khác, và có thể chạy được từ 25 đến 50 miles trước khi phải sạc lại bình. Tuy không chạy xa, nhưng rất tiện và thích thú trong việc đi lại trong thành phố.

Xạc bình điện bao lâu?

Thường thì mất từ 8 đến 10 giờ để sạc đầy bình. Có thể dùng bình sạc (charger) 110 vôn. Cũng có thể dùng bình sạc 220 vôn nhưng nó nặng và công kênh hơn.

Phí tổn là bao?

Bạn có thể mua một xe hơi điện mới toanh với khoảng 30 ngàn đô, như chiếc EV-1 do hãng GM chế tạo. Trong vài năm nữa

sẽ có thêm nhiều kiểu khác tuy giá sẽ vẫn còn cao. Bạn có thể tìm mua xe cũ với giá hạ hơn. Và giá điện để xạc bình tính ra chỉ bằng phần lẻ so với tiền xăng mỗi tháng. Đó là chưa kể tiền bạn tiết kiệm được cho việc khỏi phải tune up, thay nhớt, thay coolant, bu-gi, lọc nhớt, lọc xăng, lọc gió, quạt nước, thermostat, ống bô, và cả lô phụ tùng khác của động cơ nổ. Chỉ tính tiền công ở tiệm không thôi cho mấy thứ này cũng đã có bạc ngàn rồi. Đó là chưa kể tiền smog check lâu lâu rêu gọi.

Máy của xe hơi điện rất đơn giản, sạch sẽ và dễ bảo trì, chỉ cần rửa bình điện với nước mỗi 2 tháng là xong. Và máy xe thì còn bền gấp nhiều lần so với máy nổ. Thí nghiệm cho thấy máy xe điện có thể chạy đến một triệu miles vẫn chưa hề hấn gì.

Bình điện có recycle được không?

Dĩ nhiên là có. Cũng như những bình điện 12 vôn cho xe chạy bằng động cơ nổ, bình điện của xe điện được thu hồi để recycle đến 97% chất chì vốn là thành phần chính của bình điện. Tỷ lệ này rất cao so với

chỉ có 63% cho lon soda, 39% cho báo cũ và 35% cho ve chai. Bình điện 6 von (lead-acid) dành cho xe điện xài được từ 3 tới 5 năm mới phải thay, còn bình 12 von thì về hưu nhanh hơn nhưng xạc được nhiều hơn. Hiện nay, nhiều phòng thí nghiệm trên thế giới đang ráo riết điều nghiên những kỹ thuật mới để bình có thể xạc nhiều hơn trong thời gian ngắn hơn, và giá lại hạ, trong số này có nicke metal-hydride và lithium-ion. Ở Seattle các khoa học gia đang thử một loại bình điện giải lead-acid dùng kỹ thuật Absorption Glass Mat (AGM) có công suất rất hứa hẹn.

Xe điện có thực sự bảo vệ môi sinh không?

Nhiều người chất vấn rằng xe điện chỉ là một hình thức tiêu thụ dầu hỏa một cách gián tiếp mà thôi, vì điện dùng để xạc các bình điện cũng xuất phát từ những nhà máy biến điện xài dầu hỏa. Điều này cũng có phần đúng, nhất là ở Hoa Kỳ khi nguồn sản xuất điện từ dầu hỏa chiếm đa số, so với Pháp hay Nhật, nơi mà có tới 90% nguồn điện được sản xuất từ nguyên tử năng thì xe điện có ý nghĩa kinh tế lẫn môi sinh.

Dầu sao đi nữa thì việc kiểm soát sự ô nhiễm môi sinh từ một số ít nhà máy phát điện còn thực tế và dễ dàng hơn là kiểm soát bao nhiêu triệu chiếc xe riêng lẻ.

Hấp dẫn và ý nghĩa, nhưng phải đợi bao lâu?

Thực ra, bạn có thể mua một chiếc chạy thử nếu có rủng rỉnh hơn người, nếu không thì ráng đợi khoảng 10 năm nữa như các nhà kinh tế chính trị xã hội học tiên đoán, khi đó xe điện sẽ hoàn chỉnh và thông dụng hơn. Nhưng cũng chớ tin vội, vì kỹ thuật nào cũng phải tùy theo thị hiếu của khách hàng trên thế giới, và nhất là những phòng thí nghiệm cũng phải tùy theo trợ cấp tài chính của giới lãnh đạo.

Có điều ta có thể đoán là trong trường hợp một cuộc khủng hoảng dầu hỏa lại xảy ra do eo sách của khối OPEC, thì viễn ảnh của xe điện trên toàn cầu sẽ thành hiện thực sớm hơn.

Nhưng có ai trong chúng ta lại muốn một cuộc khủng hoảng nữa đâu phải không các bạn? Tương lai của xe điện tùy thuộc vào các nhà lãnh đạo quốc gia, các chính trị gia, các nhà ngoại giao và kinh tế hơn là các khoa học gia vậy. □

Hoài Anh

S

*Nhà em trước ngõ chẳng trồng cây
Mà sao mát mẻ suốt cả ngày?
Thì ra là có hàng tá cậu
Xếp hàng chỉ muốn xin đôi tay*

*Tự bảo mình rồi, có đáng chi
Con gái chẳng là cái quái gì
Nhưng rồi những lúc nào vắng vắng
Lại nhớ nhớ ai mới lạ kỳ*

*Gặp em ta mặt lạnh như băng
Nói năng như thể ta bất cần
Trong bụng chỉ những mong em hiểu
Em bảo làm gì.... ta cũng vâng!!!*

*Ta theo ba mẹ đến miền xa
Trước ngày đi em ghé tặng quà
Vẫn dáng vô tình, tay đan tóc
Lòng ta tan nát trong cơn lốc...*

*Thư viết tiếp thư, ta uống công
Bao nhiêu lá gửi, cũng như không
Nghe bạn nói rằng em đã có....
Ta buồn chỉ muốn đi nhảy sông!!!! :)*

*Hạ đến xuân đi năm tháng qua
Chuyện của ngày đó giờ chỉ là...
Một mối tình si thời ngu dại
Em sang ngang có biết cho ta?*

TsZ

*P.S. Tóc mai em thắt làm ba
Cho người khác vuốt...để ta khóc thầm*

Hoàng Hôn và Biển

*Chiều một mình trước biển
Từng đợt sóng gần xa
Sao lòng ta thổn thức?
Một cuộc tình đã qua...*

*Nhặt một hạt cát vàng
Thấy trong lòng se sắt
Sao lại là nước mắt?
Rơi ướt đầm tim non?*

*Mặt trời khuất chìm sâu
Đỏ rực lòng biển cả
Sao hồn ta đắm máu
Một cuộc tình đã qua...*

*Biển còn có hoàng hôn
Vỗ về và san sẻ
Tình yêu như đợt sóng
Cuốn trào và trôi đi*

*Ta, thân như đã tràng
Mãi muốn đời xe cát
Yêu ai rồi tan nát
Chỉ còn lại thời gian...*

*Chỉ còn lại thời gian
Chỉ còn ta và biển
Còn ta và quá khứ
Trong một lần... hoàng hôn!!!*

8/98

Bằng Lăng

TỬ VI của bạn

Có ảnh hưởng trong tháng 12 – 1998 và tháng 1 – 1999

Huyền Châu

Tuổi Dương Cưu:

(sinh từ 21 tháng 3 tới 20 tháng 4)

Có rất nhiều sự thay đổi đang xảy ra chung quanh bạn. Tuy vậy lúc này bạn không nên thay đổi chỗ ở hoặc công việc. Bạn nên cố tạo cho mình một kỷ luật nào đó và tôn trọng bạn bè cũng như phải lưu ý tới cảm tưởng của họ. Bạn cũng nên đi ra ngoài xã hội nhiều hơn, nên tặng quà, thiệp thiệp cho bạn bè. Bạn có thể tìm được bạn cũ hoặc có thêm nhiều bạn mới. Bạn có thể mua, bán, hoặc ký hợp đồng. Cần thận lời ăn tiếng nói khi đi ra ngoài xã hội, đừng tỏ ra ích kỷ vì điều đó sẽ chỉ tăng thêm cho bạn nhiều kẻ thù.

Tuổi Kim Ngưu:

(sinh từ 21 tháng 4 tới 20 tháng 5)

Tình trạng trong gia đình bạn rất khá. Bạn có được nhiều tiện nghi hơn, và có dịp hưởng thụ những sự rảnh rỗi nhiều hơn. Trí tưởng tượng sáng tạo của bạn giúp bạn có những giải trí đầy nghệ thuật, thiên định, hoặc là cảm thông với thân bằng quyến thuộc hoặc là những người thiếu may mắn. Bạn cũng có thể bắt đầu một công việc mới, hoặc tìm một phương pháp mới để làm việc nhanh nhẹn hữu hiệu hơn. Bạn cũng có thể đi mua sắm thêm quần áo. Đừng cãi lầy với bạn bè khi không cần thiết.

Tuổi Song Nam:

(sinh từ 21 tháng 5 tới 20 tháng 6)

Bồn phận về nghề nghiệp của bạn có vẻ như mơ hồ, phức tạp và lộn xộn trong khoảng thời gian này. Bạn phải đối đầu với những vấn đề của sự lười biếng, thiếu

tài ba, thiếu sức khỏe và không đáng tin cậy. Trí tưởng tượng của bạn càng làm bạn thêm ngại ngùng khiến bạn tăng thêm sự lo lắng và muốn trốn lánh. Bạn nên nghe nhạc, coi phim, hoặc làm những công tác cộng đồng để có thêm thăng bằng. Bạn cũng có dịp vui đùa với trẻ nhỏ hoặc với bạn hữu. Bạn hãy trau dồi khả năng sáng tác của bạn. Hãy cải tiến nếp sống. Nếu không được khỏe lắm thì đừng chơi những trò táo bạo hoặc nguy hiểm.

Tuổi Bắc Giải:

(sinh từ 21 tháng 6 tới 20 tháng 7)

Thái độ lạc quan và tự trọng của bạn mở rộng ngưỡng cửa cho những thăng tiến về cá nhân và phát triển những sự giao tế. Bạn có nhiều may mắn về công việc, tài chính và nghề nghiệp. Những nhân vật quan trọng đang giúp đỡ bạn. Có nhiều điều lợi lạc về du lịch, học hỏi, sáng tác, và tình cảm. Dẫu vậy, bạn cũng nên cẩn thận và đừng tỏ ra nóng nảy hoặc nổi loạn một vài lúc. vì một vài sự thay đổi trong

công việc đang làm bạn hơi căng thẳng. Bạn nên ra ngoài xã hội nhiều, gần bó với bạn cũ và làm quen thêm bạn mới. Bạn có thể ký một hợp đồng làm ăn trong khoảng thời gian này.

Tuổi Hải Sư:

(sinh từ 21 tháng 7 tới 21 tháng 8)

Bạn rất miệng lưỡi và sáng suốt trong lúc này. Bạn có thể dùng năng lực bốn chôn của bản để đi thăm những vùng lân cận hoặc du lịch ngắn hạn. Hãy chịu khó viết thư. Hãy rèn luyện trí não cũng như tài biện bác của bạn. Nên chăm sóc chiếc xe của bạn, nhưng đừng có vội vàng khi không cần thiết. Bạn cũng có nhiều dịp để vui đùa với bạn bè hoặc trẻ nhỏ trong lúc này. Bạn cũng rất thích thưởng thức âm nhạc nữa.

Tuổi Xử Nữ:

(sinh từ 22 tháng 8 tới 22 tháng 9)

Bạn có thể phát triển thêm một số tài năng để giữ những chức vụ cao hơn. Nếu đang đi làm thì bạn có thể đòi tăng lương cho xứng với khả năng của bạn. Công việc bên ngoài cũng như hoàn cảnh trong nhà đều ổn định dần và bạn có trực giác tốt để giải quyết những vấn đề này. Bạn không nên dùng credit card mà mua bán nhiều vì lúc này không phải là lúc mua bán bừa bãi và vướng thêm những nợ nần không dự trừ trước.

Tuổi Thiên Xứng:

(sinh từ 23 tháng 9 tới 22 tháng 10)

Bạn để ý nhiều tới kỹ thuật và thực nghiệm. Bạn thích giao thiệp nhiều với các nhóm hoặc tổ chức. Bạn cũng có dịp vui đùa với bạn bè. Bạn đừng tỏ ra cao ngạo hoặc khó chịu làm người ta chán bạn. Bạn muốn tìm những tiện nghi vật chất qua những kế ước về thương mại hay tài chánh. Bạn ưa những hoạt động về thể lực trong lúc này. Bạn có nhiều ảnh hưởng khi bạn thể hiện cá tánh của bạn ra, do đó bạn nên nắm lấy vai trò lãnh đạo nào đó.

Tuổi Hồ Cáp:

(sinh từ 23 tháng 10 tới 22 tháng 11)

Bạn cảm thấy tự tin hơn và muốn thử làm những việc táo bạo, khác thường, hoặc phát minh, để đạt được nhiều độc lập hơn cho mình. Đây là một giai đoạn nhiều thay đổi, với những khích lệ của những bạn bè và những người mới quen. Nếu bạn theo đuổi những ngành về kỹ thuật, hoặc giải trí, hoặc nhân bản thì rất được lợi lạc. Nếu bạn muốn đổi nghề hoặc đổi chỗ ở trong lúc này thì cũng tốt.

Tuổi Nhân Mã:

(sinh từ 23 tháng 11 tới 20 tháng 12)

Trong khoảng thời gian này bạn có thể làm chủ tình thế cho tương lai vận mạng của bạn hơn. Bạn có nhiều thăng tiến về kỹ thuật hoặc tài chánh. Bạn có thể hiểu được những sự lừa lọc, thủ đoạn và lợi dụng, và bạn có thể tác động lên chúng để làm những thay đổi khả quan. Tình thương giúp bạn rộng lượng và hợp nhất với mọi người hơn. Bạn để ý nhiều hơn tới kỹ thuật và thực nghiệm. Bạn vui vẻ làm việc với những nhóm hoặc tổ chức, hoặc vui đùa với bạn bè. Bạn cũng có thể bỏ thời gian ra cho một lý tưởng chính trị nào đó. Đừng tỏ ra khó chịu hoặc cao ngạo làm bè bạn để trở nên xa lạ.

Tuổi Nam Dương:

(sinh từ 21 tháng 12 tới 19 tháng giêng)

Bạn có thể thay đổi nhà cửa, hay công

việc. Bạn bè hoặc đồng nghiệp cũng nâng đỡ bạn. Có thể có nhiều lợi lạc xuất phát từ những nhóm người hay tổ chức. Bạn hơi lo âu một chút và điều này có thể làm bạn muốn trốn tránh trách nhiệm. Đừng phỏng đoán, vì bạn có thể bị lừa đảo. Hãy nhắm vào những mục đích rất là thực tiễn. Nên sẵn sóc cho sức khỏe của bạn. Bạn cũng có thể sẵn sóc cho những người đang cô đơn và đang cần sự chú ý. Bạn có thể nghe nhạc hoặc làm những công tác xã hội.

Tuổi Bảo Bình:

(sinh từ 20 tháng giêng tới 18 tháng 2)

Khoảng thời gian này sẽ mang lại cho bạn nhiều sự thay đổi bất ngờ có lợi cho bạn, giúp bạn có nhiều sự chọn lựa hơn cho những hoạt động độc lập của mình. Trực giác và khả năng phát minh của bạn ròi rào, và khoảng thời gian này thì rất lợi lạc cho những hoạt động về nhân bản hoặc về kỹ thuật. Bạn có thể đổi công việc hoặc chỗ ở. Bạn bè và đồng nghiệp thường tán thành bạn. Bạn bè hoặc nhóm có thể tới gặp nhau ở nhà bạn. Hãy rộng lượng và dành nhiều tình cảm cho bạn

bè. Bạn có thể du lịch. Nếu bạn đang đi học thì thi cử sẽ rất khá. Đừng mất thì giờ tranh luận về những vấn đề tôn giáo, chủng tộc hay nghề nghiệp.

Tuổi Song Ngư:

(sinh từ 19 tháng 2 tới 20 tháng 3)

Bạn rất muốn đi du lịch. Bạn có thể có những cuộc thám hiểm ngoài trời. Nếu bạn muốn xuất bản sách báo thì sẽ có nhiều dịp tốt trong khoảng thời gian này. Nếu bạn đi học thì sẽ học chăm và đạt được kết quả tốt trong kỳ thi. Đừng có phí thì giờ để tranh cãi về tôn giáo, chủng tộc hoặc nghề nghiệp. Bạn có nhiều sự cảm thông với những người đang thiếu thốn. Bạn nhạy cảm với mọi cái đẹp, và bạn sẽ thấy hứng thú trong thiên định. Bạn có thể mang một mối tình thầm kín. Bạn có thể có những hoạt động về âm nhạc, nghệ thuật. □

Chuyện Cười**MY GOOD FRIEND**

Nhỏ P uể oải bước ra khỏi phòng psychobio lab. Chợt có tiếng gọi từ sau lưng,

“Hey Jasmine! Wait up!”

Nó quay lại, thấy thằng Steve, bạn cùng lớp History của nó đang chạy xông xộc đến, miệng còn đang ngậm ngoàm miếng bánh mì.

“So, how was the practical exam?” Steve hỏi.

Nhắc tới cái practical exam trong lớp psychobio làm mặt của nhỏ P buồn hiu. Nó nhún vai... hơi ấp úng:

“It was kinda.. confusing..!”

Steve thấy vậy, bắt đầu tra tấn nhỏ P

bằng một tràng loạt câu hỏi liên quan đến cái test. Mà hình như câu nào Steve hỏi, nhỏ P đều trả lời không dứt khoát được nửa câu. Steve thở dài, uống cho hồi sáng nay nó ráng đến trường sớm để kèm thêm cho nhỏ P. Nó đột nhiên buông miệng chắc lưỡi, ra vẻ tiếc rẻ:

“If only you are in my lab!”

Nhỏ P thoáng xúc động, thằng bạn này coi vậy mà tốt bụng ghê. Không những đã giúp mình ôn bài mà giờ còn muốn cho mình copy trong lớp nữa. Nó cười nhẹ, hỏi lại cho có lệ, “Why? Would it make any difference?”

Thằng Steve thật thà, “At least then you can lower the mean for my section!” □

Giữa xôn xao đời thường, cuộc sống tuổi trẻ có nhiều lúc bị khuấy động bởi những suy tư nhẹ nhàng, buồn vui vu vơ ngộ nghĩnh, xen lẫn một vài chút nhớ nhung... dễ ghét... để cuối cùng tạo thành những khúc mắc tuy rất lạ, nhưng cũng rất "trẻ trung". Thi sĩ Đinh Hùng đã mang tâm hồn tuổi trẻ đi vào dòng thơ:

"Là học trò nhưng không sách cầm tay
Có tâm sự đi nói cùng cây cỏ..."

Ừ nhỉ! Tâm sự riêng mang không làm thanh thản lòng mình. Nhưng loài thảo mộc sao chia sẻ được những âu lo? Khhhh..khkh khô..khổ quá! Biết "méc" với ai bây giờ? Hmmm, bạn mến, hãy thử ghé vào đây cùng Y Nguyên... gửi gắm chút suy tư, thăm thì chút tâm sự—hãy thăm thì mí nhau—bạn nhé!

Y Nguyên

Hi Y Nguyên,

This is baby. Y Nguyên ui, baby đang có một cây si trồng trước nhà thấy dễ sưng ghê! Nói gì là cây si ấy cũng làm hít, nào là quét nhà, ý quên hút bụi, lật rau, cắt chỉ giùm cho ba mẹ của baby, v.v, làm baby chịu hông nổi nữa rồi, Y Nguyên ui! Cái anh ấy lì ghê vậy đó, baby đi làm về 4:30 p.m thì cây si anh trồng từ 5:00 p.m tới gần 11 pm mỗi ngày, 7 ngày mỗi tuần. Nhiều lúc mấy con nhỏ bạn gọi phone lại chọc baby, "Sao rồi, cây si còn ngồi đó không mậy? Muốn rủ baby mà không phá nổi cây si..." Bây giờ anh ấy hó hé muốn cưới baby, Y Nguyên ui. Run quá đi thôi! Y Nguyên cho baby ý kiến đi, baby nên "yes" hay "no", vì baby còn một anh đang viễn dương. Cái anh viễn dương thì đẹp trai hơn anh "cây si" này, nhưng anh viễn dương thua một chỗ là "xa mặt cách lòng" mí lại anh ta không có job trên bờ. Anh ấy đi hoài à Y Nguyên ơi. Y Nguyên cho baby ý kiến nha. Cám ơn bạn!

Baby

Baby à, cây si này nó đang trồng ngay trong nhà baby đó chứ không phải là trước nhà đâu à ngen. Baby có muốn bứng đi thì cứ thả... chemical xung quanh thân cây, chẳng hạn như rải bột hút bụi mà ừ tới ừ lui ngày khoảng vài chục lần chắc hẳn sẽ hiểu.... Mà nếu lỡ cây si đổi lối thành cỗ thụ, lại cứ hó hé muốn baby bước lên xe bông đĩa cánh rùng bên ấy thì thì... Đừng

run nhé! Hãy bấm ngón tay út cho thiệt là đau, lấy lại bình tĩnh và suy nghĩ cho thật chín chắn:

— Giữa hai người, Baby thương người nào hơn.

— Nếu cả hai đều... bị UFO bắt đi mất, baby sẽ thấy nhớ người nào nhất?

Ừ, vậy baby chọn ai thì chắc chỉ mình bé biết rõ, và nên nói cho hai người ấy biết luôn nhe.

Dẫu sau đi nữa, tuy rằng "xa mặt" thì "cách lòng" nhưng người ta cũng nói rằng: "Tình yêu chân thật không phân biệt tuổi tác, thời gian và không gian".

Chúc Baby thật may mắn.

Tại sao con gái hay nói dối với con trai vậy hả Y Nguyên?

Quốc144

Theo YN nghĩ, có hai lý do tại sao con gái lại phải nói dối:

1) Con gái bắt chước con trai!

2) Con gái muốn thử tài coi con trai có đủ "bản lĩnh" để mà nhận thức ra rằng mình đang bị người ta xí gạt, mà rồi vẫn còn hội đủ tinh thần "nam nhi đại trượng phu," hổng thèm cố chấp với con gái ba cái chuyện lẻ tẻ đó! Nói vậy thôi chứ thiệt ra con gái hay con trai cũng y nhau thôi, chẳng có ai thích nói dối với ai cả.

Nhưng con gái họ ưa nói.... sai đi suy nghĩ

của họ mà thôi. Quốc có biết cái bài hát về con gái không? Hình như là cái bài hát đó rằng: "Con gái nó có là không, con gái nói không là có, con gái nói một là hai, con gái nói hai là... mười..." đó mà. :)

Hi Y Nguyên,

Iseeu là con người mê thơ, vẫn nên những vần thơ của TTKH Iseeu rất yêu thích. Thơ hâm mộ thì nhiều, sưu tầm cũng nhiều vần thơ hay, nhưng cái ước nguyện làm TTKH sao khó quá. Chẳng qua là tên thiệt của Iseeu là KH, mà có cái cô kia xinh gái ơi là xinh (giống như cái cô trong bài Em đi chùa Hương ấy) Iseeu dụ hoài mà nàng hông chịu cho ghép tên. Tên nàng là TT. Hai cái tên mà ghép lại thì Iseeu có thể là một TTKH thứ hai rồi, Y Nguyên thấy chưa. Định bắt chước cái anh chàng họa sĩ trong phim Titanic, vẽ cái dung nhan mỹ miều của người đẹp thì ngại quá, sợ vẽ xong thì tàu chìm! Vậy nay nhờ Y Nguyên mách dùm được hông? Iseeu khoái ăn xí muội lắm, nên sẽ bắt chước cái anh De nào đó (hông biết Dê hay là Đê, hay Đê zị nè) tặng Y Nguyên một tấn xí muội ăn cho đã, chịu không?

Iseeu

Chào Iseeu/ KH

Người ta yêu thơ, yêu truyện rồi người ta...yêu luôn tác giả đó là chuyện xảy ra nhiều lắm rồi. Nhưng KH nay lại yêu theo mode mới, đòi đổi tên thành một TTKH thứ hai thì hơi "lạ" đó ngen. Người Việt Nam

mình kỹ lắm, đặt tên cho con đã suy nghĩ dữ dội sợ kỳ tùm lum tà la. KH có muốn đổi tên thì phải mua xôi nấu chè cúng kiến ông bà đổi cho nó đúng lễ nghi. Còn cái vụ KH đang không được đặt đòi ghép tên người khác vào tên mình, cô TT đó không chịu là phải quá đi chứ!!! KH có bao giờ nghĩ rằng tên của người ta đứng một mình có nhiều ý thơ, nghĩa đẹp biết là bao... cộng lên tên KH vô làm xấu đi tên cha mẹ đã đặt riêng, cô ta không giận KH là may lắm rồi!

YN nghĩ cái nguyện vọng trở thành TTKH thứ hai của KH nên khởi đầu bằng... tự mình làm thành một nhà thơ riêng biệt, có một hồng hai, tên gọi... KH thì hay nhất đó!

Y Nguyên thân mến,

Mình rất là "ái mộ" một trong những thành viên của Ban Điều Hành báo Non Sông, nhưng mà ảnh "shy" quá hà, lại bảo rằng ảnh thuộc vào hàng "tiền bối" ở trong NS nên cứ...đánh trống lảng với mình hoài. Y Nguyên "vấn kế" dùm xem mình phải làm gì bây giờ để người ta khỏi "mắc cỡ" nữa đi :) Cảm ơn Y Nguyên nhiều lắm lắm.

KitKat

Ý mền dec ơi! Đọc thư KitKat làm YN chưng hửng hết gần năm phút... gác chân lên trán ráng suy nghĩ coi gã "tiền bối" nào trong Ban Điều Hành của NS mà shy dữ vậy cà? YN chịu thôi KitKat ạ! Người xưa có dạy "đàn ông miệng rộng thì sang," cho nên mấy chàng trong NS ai nấy đều... "sang" ghê lắm!!!. YN nghĩ KitKat đã lộn mí ảnh đang tập làm sang với... shy rồi đó. Trời ơi, dềng này người ta lại là "tiền bối" thì còn sang gấp đôi, làm sao mà shy cho được? Anh ta đang... làm bộ đó KitKat ơi! Theo YN nghĩ thì người ta đang trong giai đoạn đợi... KitKat... tấn công đó. Nè, KitKat hãy làm thơ tình và forward vài chục bản sao đến cho ảnh, email hỏi thăm mỗi sáng, trưa, chiều, gọi phone chúc ngủ ngon vào mỗi tối, và nhớ page đánh thức ảnh dậy mỗi bình minh.... Ui chu choa, tới lúc đó YN chắc chắn KitKat sẽ phát hiện ra tính tình "sang" thật sự của ảnh cho coi.

Y Nguyên ơi, sáu năm trước, khi còn ở Việt Nam, Mai Vi có gặp một người bạn trai. Mai Vi rất có cảm tình, even fall in love for him (!!!) nhưng mà anh không biết. Sau đó, he đi Mỹ. Me, too. Cách đây 3 năm, hai người có dịp liên lạc điện thoại. Anh nói 6 năm trước đã mến Mai Vi nhưng vì không thân nên không có dịp để tỏ tình. Mai Vi cũng tiếc mối tình thời mới lớn nên nhiều lần muốn cho him cơ hội. Ngặt một điều là lúc Mai Vi gặp him 6 năm trước, he đang có bạn gái. Do you think he is trustful? He hiện đang ở tiểu bang khác. Anh hứa với Mai Vi sẽ gửi quà, postcards, pictures qua cho Mai Vi. Nhưng mà hứa 10 lần chắc chỉ gửi 2, 3 lần. Is he trustful?

Vi

Mai Vi thử hỏi lại bên Sở Bưu Điện xem sao đi. Nếu họ còn giữ lại 7, 8 cái postcards của "him" để làm kỷ niệm thì coi như anh ấy tin được. Còn nếu như bên Bưu Điện trả lời là hông có cái postcard nào của "hắn" thì thà Mai Vi đi tin cái anh chàng Jim Carey trong phim "Liar Liar" còn hơn.

Dear Y Nguyên

Em thật sự tin tưởng Y Nguyên để hỏi câu hỏi này, vì Y Nguyên và em không có bloody related :). Nếu em hỏi gia đình câu

hỏi này nhất định gia đình sẽ nói NO ngay lập tức. Một người con gái có bằng cấp có nên lập gia đình với một người đàn ông chỉ làm công nhân bình thường không??? Liệu sau này sự cách biệt giữa kiến thức và salary có làm ảnh hưởng hạnh phúc gia đình không? Có phải chỉ cần tánh tình hợp là đủ để xây dựng một gia đình?

Thanks.

Vi

Bằng cấp, nói về một mặt nào đó, chỉ là một phương tiện để kiếm sống chứ không phải là điều để đem ra hơn thua với người khác.

Kiến thức là một điều quan trọng. Nhiều người không có bằng cấp nhưng họ có một sự hiểu biết rất sâu rộng về nhiều vấn đề do sự tự học hỏi, giao thiệp, kinh nghiệm của họ.

Tiền bạc không mua được tình yêu nhưng sẽ góp phần rất quan trọng hạnh phúc lứa đôi.

Xét ra cho cùng, học thức hay lương phận cũng nằm chung dưới dạng những yếu tố quan trọng như... tính tình, tuổi tác, dung mạo, gia đạo v.v... lúc chọn lựa người phối ngẫu. Một khi đã chấp nhận những khuyết điểm nếu có đó ở chính mình lẫn đối phương—thì còn tùy theo quan niệm cuộc sống của mỗi người. Hai người nên cố gắng tạo một sự dung hòa giữa lý tưởng và thực tế.

Vi không thấy sao, có nhiều cặp vợ chồng nhìn vào mình thấy rất ư là "cân xứng", nhưng cái cảnh chén lượn đĩa bay, xách dao rượt nhau chạy vòng vòng, hay đem nhau ra tranh chấp ngoài tòa án vẫn không tránh khỏi được.

Tuy cái quan trọng nhất là tánh tình hai người hợp nhau để xây dựng hạnh phúc, nhưng rồi cái quan trọng thứ nhì là người con gái không nên tỏ ra mặc cảm với người khác vì lấy chồng học thấp, lương thấp hơn mình. Mặc cảm chỉ làm cho mình mất hạnh phúc. Nếu người con gái biết khuyến khích, tạo điều kiện để người con trai có cơ hội thăng tiến thì sẽ là một điều tuyệt diệu.

Vi nên tham khảo thêm một số sách về xây dựng hạnh phúc lứa đôi thì sẽ được nhiều kết quả hơn. □

BAN CHẤP HÀNH TỔNG HỘI SINH VIÊN VIỆT NAM NAM CALIFORNIA 1998-2000

Đồng Chủ Tịch
Co-Executive Director

**Dan Tâm
Hoàng V. Paul
Nguyễn Hoàng Giang**

Thư Ký – Secretary

**Nguyễn Diễm
Thái Trâm**

Trưởng Ban Dạy Kèm
Chair of Tutoring Program

Hùng Ưông

Trưởng Ban Liên Trường
Co-Chair of Intercollegiate
Committee

**Đoàn Quế Anh
Nguyễn Trung Hiếu**

Trưởng Ban Văn Nghệ
Co-Chair of Entertainment
Committee

**Đào Bích Ngọc
Hoàng Việt Khanh**

Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam
Nam California, tổ chức bất vụ lợi
phục vụ cộng đồng từ năm 1982.

CHỦ TRƯỞNG HOẠT ĐỘNG

Chủ trương hoạt động của Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California là phục vụ giới trẻ sinh viên để họ thành công trong học vấn, hội nhập được vào đời sống ở Hoa Kỳ nhưng vẫn duy trì được bản chất Việt Nam; và trở thành một tập thể trẻ có uy tín, trách nhiệm, được sự hậu thuẫn đồng đạo của cộng đồng Việt Nam tị nạn, hầu phục vụ hữu hiệu cho cộng đồng và góp phần xây dựng quê hương Việt Nam sau này.

Vào đầu tháng 10 vừa qua Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Nam California (THSV) đã khai giảng chương trình dạy kèm cho năm học mới 1998-1999. Chương trình dạy kèm năm nay do anh Ông Hùng phụ trách với sự hỗ trợ của các anh chị em sinh viên và cựu sinh viên và một bác có lòng với giới trẻ. Chương trình dạy kèm này được thực hiện vào mỗi sáng Chủ Nhật từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa tại phòng hội của trung tâm Salgado Community College Center (góc đường Newhope & Hazard) dành cho các học sinh trung học từ lớp 7 đến lớp 12 với tất cả các môn học. Đây là chương trình đã được thực hiện hơn 7 năm nay. Trong năm học này, hiện đang có khoảng 100 em học sinh theo học. Mọi chi tiết liên lạc 714-893-3139, hoặc www.thsv.org hay www.nonsong.org.

Tối 23 tháng 10 vừa qua hội sinh viên Việt Nam tại trường Orange Coast College tổ chức đêm văn hóa văn nghệ (cultural night) "Một Vòng Trời Để Nhớ" (Vietnam Reminiscences) tại rạp hát Robert B. Moore Theater của trường. Đã có hơn 700 sinh viên và phụ huynh tham dự. Qua 16 tiết mục văn nghệ và slide show, ban tổ chức đã đem đến cho người tham dự một chương trình văn nghệ đặc sắc, thuần túy văn hóa và nghệ thuật Việt Nam, đúng với tên gọi đêm văn hóa văn nghệ, không như những chương trình của một số trường khác. Hội SVVN tại OCC là một hội mạnh trong vài năm qua, so với các hội trong trường và cả các hội SVVN tại các trường khác. Hội luôn có nhiều hoạt động giúp đỡ và tạo những sinh hoạt lành mạnh cho sinh viên trong trường qua các buổi văn nghệ, picnic, kèm nhau học và làm báo. Người dẫn dắt hội trong những năm qua là giáo sư tiến sĩ Phạm Thị Huệ, cũng là người đã hỗ trợ THSV, đặc biệt là tạp chí Non Sông trong những ngày đầu qua phần bài vở.

Vào tối thứ Bảy 24 tháng 10 năm 1998 vừa qua THSV tổ chức Đêm Thính Phòng đầu tiên trong năm với chủ đề "Nhạc Tinh" tại Hội Quán Thủy Dương, nơi gặp gỡ quen thuộc của các giới văn nghệ sĩ. Đêm Thính Phòng là một sinh hoạt hàng năm của THSV nhằm tạo một môi trường lành mạnh để giới sinh viên có dịp gặp gỡ vui ca và học hỏi lẫn nhau. Trong đêm 24 tháng 10 có hơn 150 bạn trẻ đến tham dự. Nhiều bạn trẻ đã lên sân khấu trình diễn các bản nhạc tình nổi tiếng. Ngoài ra, đêm thính phòng còn có sự góp mặt của một số ca sĩ trẻ và dương cầm thủ nổi tiếng, chị Lucie Hoàng.

Đêm Thính Phòng tháng 10 vừa qua cũng là dịp để ban văn nghệ chính thức ra mắt lần đầu tiên với hai người phụ trách chính là chị Đào Bích Ngọc và anh Hoàng Việt Khanh. Chị Đào Bích Ngọc là một tay sinh hoạt kỳ cựu của THSV từ nhiều năm trước với biệt tài đặc biệt về ca hát và điều khiển chương trình. Chị đã là một trong những người đầu tiên thành lập chương trình phát thanh "Tiếng Nói Tuổi Trẻ" của THSV vào năm 1994 và 1995. Sau một thời gian không sinh hoạt với THSV, nay chị về sinh hoạt lại với THSV qua vai trò trưởng ban văn nghệ. Anh Hoàng Việt Khanh, người đồng

trưởng ban văn nghệ, là một người sáng tác nhạc trẻ rất hay. Anh có biệt tài về âm nhạc, nhất là về lịch sử âm nhạc Đông và Tây phương. Anh đã về cộng tác với THSV qua tạp chí Non Sông vào cuối năm 1997, phụ trách trang âm nhạc. Anh cũng là người đã sáng tác riêng nhạc phẩm chính cho trại hè "Về Với Non Sông" của THSV kể từ năm 1997.

Ban văn nghệ dự tính thực hiện Đêm Thính Phòng vào mỗi mùa trong năm và sẽ thực hiện đêm "Nhạc Tinh Mùa Đông" cũng sẽ tại Hội Quán Thủy Dương, vào đêm 12 tháng 12 tới đây. Mọi chi tiết xin liên lạc 714-893-3139, hoặc www.thsv.org.

Vào tối thứ Sáu 30 tháng 10 đêm nhạc Nguyễn Đức Quang "Hát Cho Đồng Bào Tôi" do nhiều nhóm trẻ cùng thực hiện đã diễn ra tại hội trường Phillips Hall của trường Santa Ana College, quy tụ hơn 700 bạn trẻ và quý phụ huynh tham dự. Đây là một nỗ lực của các nhóm trẻ trong việc tạo nên phong trào hát cộng đồng để tạo tình đoàn kết trong cộng đồng, và tạo sinh khí cho các hoạt động của cộng đồng. Các nhóm Ca Đoàn Ngân Khôi, Ca Đoàn Hoa Biển, Đại Đạo Thanh Niên Hội, Các Trung Tâm Việt Ngữ Miền Nam California, Nhóm Thanh Niên Bách Việt, hội sinh viên tại Santa Ana College, Tổng Hội Sinh Viên Nam California – Tạp Chí Non Sông đã hát các ca khúc nổi tiếng của nhạc sĩ Nguyễn Đức Quang. Ngoài ra còn có sự góp mặt của các ca sĩ Thanh Mai, Hương Thơ, Mỹ Thúy, Bích Liên và một số ca nhạc sĩ tên tuổi khác. Nhạc sĩ Nguyễn Đức Quang đã hát tặng khán giả một số nhạc phẩm của ông. Nhà văn Quyên Di và chị Đào Bích Ngọc là người điều khiển chương trình. Anh Nguyễn Quang Trường thực hiện phần trang trí sân khấu một cách rất độc đáo.

CÁC HOẠT ĐỘNG SẮP TỚI

4 tháng 12, 1998 Tạp chí Non Sông kỷ niệm 10 năm hoạt động tại the Ritz, California.

4 tháng 12, 1998 Hội sinh viên Việt Nam trường California State University, Fullerton tổ chức đêm văn hóa văn nghệ

8-10 tháng 1, 1999 Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Liên Bang Úc Châu tổ chức đại hội giới trẻ Việt Nam toàn thế giới với chủ đề "Hướng Đi của Giới Trẻ Việt Nam Trước Ngưỡng Cửa Thế Kỷ 21" tại Melbourne, Australia (Úc châu). Mọi chi tiết liên lạc P.O Box 1247, North Richmond VICTORIA 3121 AUSTRALIA, điện thoại 617-3372-1910 / 61-0412 024 205, hay qua email: thsvlbc@vietnet.com.au hoặc www.vietnet.com.au/thsvlbc/dhtnsvtg/

13&14 tháng 2, 1999 Tổng Hội SVVN Nam California tổ chức Hội Tết cổ truyền năm thứ 17.

Muốn biết thêm chi tiết về các hoạt động của Tổng Hội Sinh Viên Nam California vui lòng liên lạc về địa chỉ 12771 Western Avenue, Suite H, Garden Grove, CA 92841, USA. Điện thoại: 714-893-3139, fax: 714-894-9549, email info@thsv.org, internet: www.thsv.org hoặc www.nonsong.org. □

1. Bác Đan Đình Cận

Cám ơn bác đã gửi thư góp ý kiến đến Non Sông. Những ý kiến và lời khen của bác làm BBT chúng cháu lên tinh thần quá trời luôn! Chúng cháu rất mong nhận được thêm nhiều ý kiến của bác cũng như của tất cả độc giả NS để chúng cháu lấy kinh nghiệm và tinh thần mà duy trì tờ báo NS. Kính chúc bác một mùa Giáng Sinh an lành và hạnh phúc!

2. Cát Phong – Nam California

Lâu lắm không thấy anh gửi bài về NS làm BBT tại em "nhớ" bài của anh lắm đó! Tiếp tục viết bài cho NS đều anh nhé và nhớ ghé TH thăm tại em nha! Chúc nhiều niềm vui đến với anh trong mùa Giáng Sinh năm nay!

3. Cô Đại – Australia

Bài thơ "Trường Ca Cho Em" của Cô Đại sao mà cảm động quá! Máy anh chị trong BBT đọc bài thơ này đều gật gù "bài thơ có nhiều cảm xúc!" Dem sáng tác của Cô Đại trông trong vườn NS nhiều thêm nhé! Chúc Cô Đại đón ông già Noel thật vui trong cái nắng chói chang ở xứ Úc!

4. Khắc Huy – UCLA

Cám ơn Huy đã bỏ thời gian ra để chờ những "người mẫu" của NS đi ăn... burritos sau khi chụp hình xong. NS sắp sửa có photo session cho số báo tới, Huy có rãnh nhớ ghé ngang tòa soạn để... đưa luôn cả ban biên tập đi Baja ăn tacos nha! Chọc Huy chút thôi! Chừng nào bắt midterms và finals, Huy nhớ rủ luôn mấy "đồng sĩ... bê răng" của UCLA về "làm dáng" với NS, Huy nhé. Chúc Huy và các bạn một mùa thi như ý!

5. Vũ Mỹ Nga – UCLA

Mấy chàng cứ chạy theo nú áo BBT hỏi "cô áo xanh trên bìa báo kỳ rồi có... người 'sương' chuta?" Nga muốn BBT trả lời làm sao đây nè?;-) Nếu rãnh nhớ liên lạc với BBT để lấy báo về hù..., í quên, đồ con nít nhá! Chúc Nga và gia đình một mùa Giáng Sinh an lành và hạnh phúc.

6. Tử Hạ – UCI

Uổng quá nhá! Hè năm nay không về Việt Nam được, vậy Tử Hạ có đi cắm trại với THSV không?

BBT tin chắc rằng câu hỏi "Hạnh phúc ơi...có còn đó không?" của bạn chắc chắn... vẫn còn ở đó... đó :) Chừng nào tìm ra được nhớ chia vui với Non Sông nha! Chúc Tử Hạ giữ hoài màu tím mộng mơ, thơ ngây của tuổi trẻ và được rất nhiều.... QUÀ trong ngày Giáng Sinh!

7. Lộc Quy

Lâu rồi sao không nhận được tin tức gì của Lộc Quy hết vậy? Bộ Lộc Quy định... gác bút ẩn danh sao? Nếu vậy thì độc giả bốn phương sẽ buồn bã đến cỡ nào! Noel này có làm một chuyến về miền nam California không? Nhớ là đừng quên ghé thăm Non Sông nhé! Chúc Lộc Quy và gia quyến thuộc một mùa Giáng sinh thật bình an và hạnh phúc.

8. Kiều Lê

"Thung lũng hoa vàng" San Jose đã rị chân chị ở lại đó luôn rồi hả? Khi nào làm một cuộc "Nam tiến" để mà về ở gần Non Sông hơn hả chị? Noel này nhớ cố gắng xuống dưới này một chuyến nha chị! Non Sông vẫn chưa quên cô chủ bút yêu thơ của hai năm về trước đâu. Chúc chị và gia đình đón một mùa Giáng Sinh thật vui và thật hạnh phúc!

9. Phùng Nam Cường

NS rất cảm ơn anh đã chịu đứng ra làm nhiếp ảnh "da" cho những photo sessions vừa qua. Hình ảnh chụp đẹp quá chừng chừng, khiến cả BBT định bữa nào ghé qua studio của anh để giành nhau... cười duyên (hy vọng hồng làm bể bóng đèn như kỳ vừa rồi!). Ở mà nè, kỳ này nhớ gài film vào cho chắc chắn trước khi kêu tại em nhe răng ra cười nha! Chúc anh hưởng một mùa Giáng Sinh như ý.

10. Quang Trường

Vào một Chủ Nhật đẹp trời, tại em đang ngồi tán dóc, gặm bánh mì, và nghe đài radio quen thuộc của chị Băng Châu, chợt "phát hiện" một giọng xướng ngôn viên nam thật truyền cảm mà lại rất quen thuộc. Thì ra đó là anh Quang Trường, đồng chủ bút của tờ báo NS nhà mình!!! Trời ơi sao mà anh giỏi ghê đó! Đảm nhiệm tùm lum thứ mà mục nào do anh phụ trách đều tuyệt cú mèo cả! BBT xin mến chúc anh Trường thành công trên lãnh vực truyền thông mới này, và nhiều nhiều lãnh vực khác nữa.

11. Anna/ Phương – Long Beach

The editorial staffs sincerely want to thank you both for your support with Non Sông magazine and your continual effort to promote/sale the previous NS issues at Dr. Vo's office. Especially Anna, (who is not even Vietnamese!) your assertive "sales' technique" to advertise NS to Dr. Vo's patients was amazing, funny, yet effective! Anna, you are the greatest! May the best of this holiday stay with you two and your love ones. Cheers!

12. Hồng Anh

Hồng biết mấy tháng nay Hồng Anh có bị hất-xì không chút có mấy chàng cứ nhắc về Hồng Anh hoài à! Rất cảm ơn Hồng Anh đã bỏ giờ ra để làm model giúp tờ báo NS có một issue rất... mát mẻ và dễ thương. Chúc Hồng Anh mọi sự như ý trong mùa Noel.

13. Phương Giang

Những bài viết của Phương Giang như Nhut Nắng Mai Hồng, Nội Trợ, Cơn Mưa Kỷ Niệm, Yêu Dấu Ngày Xanh... sẽ lần lượt được đăng trong các số báo kế tiếp. Tòa soạn đã cố gắng tìm địa chỉ của Phương Giang mà tìm không ra. Mong Phương Giang liên lạc với tòa soạn và cho biết địa chỉ để nhận được báo biểu.

14. Đông Vũ – UCI

Truyện ngắn của Đông Vũ đã làm không ít người đẹp trong BBT đã sụi sụi... cảm cúm, í quên, cảm động ghê đó! (cúm là tại vì... bị cơn mưa đông của Đông Vũ gửi về thôi!) Mà nè, thế rồi hai nhân vật chính của bạn có còn... cơ duyên nào được gặp lại nhau trong một party khác không? Nếu có, chắc thế nào BBT cũng sẽ nhận được "Thuyền và Biển"... tập hai đó nhá! Chúc Đông Vũ một mùa Giáng Sinh hạnh phúc bên cạnh... anh chàng may mắn ấy! Có đi chơi nhớ ghé ngang tòa soạn để rình về vài xấp báo làm quà tặng cho các bạn ở UCI nha!

15. Tòa báo ĐỨC MẸ HẰNG CỨU GIÚP

Tạp chí Non Sông đã nhận được tờ báo và cuốn lịch từ quý tòa soạn. Non Sông thành thật cảm ơn và cầu chúc tất cả anh chị, cô chú trong tòa báo Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp một mùa Giáng Sinh vui vẻ và đầy hồng ân của Thiên Chúa. □